ELOGIA
ABBATVM
SACRI MONASTERII
CASINATIS.

ELOGIA ABBATVM SACRI Monasterij Casinensis

AD R.^um PATREM
D. SIMPLICIVM CAFFARELLVM
Congregationis Casinensis Præsidem Generalem

AVCTORE
P. D. MARCO ANTONIO SCIPIONE PLACENTINO
Eiusdem Congregationis Monacho

Superiorum Permissu
Neapoli apud Octauium Beltranū Anno 1630.

DOMINII AC DIOECE
SIS SACRI
MONAS.
CASINEN.
DESCRIPTI
1. Sacrū Mon. Cassinēse
2. Castrū Janule.
3. Ciuitas S. Germani S. C.
4. Mon. S. Francisci.
5. Mon. S. M. Annuntiate.
6. S. M. de Carmine
7. Palatium Abbatiale.
8. Hospitale dirutū.
9. Mon. Cappucinorum.
10. Cuitas Casini diruta.
11. Villa Marci Varronis
12. Turricalum S. C.
13. Rocca Vandre S.
14. Cucurutium S. C.
15. Murtula C. D. S. C.
16. Vandra C. D. S. C.
17. Mona S. Anne
18. Villa S. Cristensis
19. S. Ambrosius S. C.
20. S. Andreas S. C.
21. Villa Juntura.
22. S. Angelus S. C.
23. S. Apollinaris S. C.
24. Portus scauri.
25. Pignatarium S. C.
26. Plumarola C. D. ubi fuit. Mon. S. Scolastice
27. Interamnū Ciui D S. C.
28. S. Georgius S. C.
29. Vallis frigida S. C.
30. Castellū nouum S.
31. S. Petrus in curulis S
32. Villa S. Stephani
33. Villa Fuchelle S. Gregorij.
34. Pedemōs Ciuilis
35. Villa Pedemontis. C.
36. Albaneta Monaste.
37. Locus quo conueniebāt Semel in anno S. P. Benedictus et S. Scolastica.
38. Citrarium S. C. Cri.
39. Casale S. Angeli S. C. Cri.
40. Caira Mons
41. Monasteriū D. S. Matthei Seruorū Dei
42. Serra Monachorū S. C. Cri.
43. Mon. S. liberatoris
44. Fara filiorū Petri. S.
45. Pesculū Constantij S.
46. Villette S.
47. Ciuitella S.
48. Vallis Regia S.
49. S. Petrus de Auellana S. Ci et Crim.
50. Cardetum C. D. S. C.
51. Villa Mainarda.
52. Saracinescū C. D. S. C.
53. Belmōs Spiritualis
54. Casale Caire S. C.
55. Villa uallis lucis
56. Vallis Rotunda S. C.
57. Pesculū apud Cerniā S.
58. Aqua fundata Ciuilis
59. Casale C. D.
60. Viticosum.
61. S. Elias
62. Villa S. M
63. Ceruariu
64. Fons S. Nicol de et Saluber uque

SIMPLICIVS CAFFARELLVS

NVPER CASINATIS COENOBII ABBAS,
TEMPLO MAGNIFICENTISSIME EXORNATO,
SACRA SVPELLECTILE INSIGNITER LOCVPLETATA,
MVLTIS AEDIFICIIS AD VSVM, ET SPECIEM,
VEL INSTAVRATIS, VEL ADDITIS.
RE FAMILIARI MELIOREM IN STATVM RESTITVTA.
REVOCATO IN ANTIQVVM SPLENDOREM,
PENE IAM ANTIQVATO CLARISSIMI COENOBII SPLENDORE,
IMMORTALE SIBI NOMEN COMPARAVIT,
VT CASINATIS FAMILIAE ALVMNI,
QVOTIES MAIORVM SVORVM PRECLARE GESTA CONTEMPLANTVR,
IPSOSMET IN SIMPLICIO VIVENTE REDIVIVOS AGNOSCANT:
QVOTIES SIMPLICII PRAESENTIS EGREGIA FACINORA REVOLVVNT,
IPSVMMET STATVANT PRAETERITOS INTER HEROAS STATVENDVM.
NVPERRIME SOLEMNIBVS SVI ORDINIS COMITIIS,
VNANIMI PATRVM CONSENSV, AC VOTO
TOTIVS ORDINIS PATER EST RENVNCIATVS.
CELERI IAM VIRTVTIS, AC MERITORVM CVRSV,
AD SVPREMAE INTER SVOS DIGNITATIS IANVAM PRAEVOLARAT,
SED INGRESSV PAVLISPER SVPERSEDIT,
DVM SPLENDIDIOR INGRESSVS ADORNARETVR:
ITA DILATVS HONOR, HONOREM ILLI MERIFICE DILATAVIT.
OCCVLTA RECTORVM SVFFRAGIA,
APERTAE SVBDITORVM ACCLAMATIONES,
SIMPLICIVM PRAESIDEM ELEGERVNT, APPROBARVNT;

PRV-

PRVDENTI ELECTIONI LAETAE VOCES SVNT SVFFRAGATAE,
LAETIS VOCIBVS PRVDENS ELECTIO ACCLAMAVIT.
DVMQVE OMNES INVICEM OMNIBVS,
ET IPSI PRAEFECTVRAE PRAEFECTVM GRATVLANTVR,
REIPVBLICAE MAGIS, QVAM IPSI RECTORI CONSVLTVM OSTENDVNT:
HIC ENIM MAIOREM, QVAM ACCEPERIT, HONOREM PROMERETVR;
ILLA, QVOD AVEAT, HOC DONATA MODERATORE, NON HABET.
NEQVE TAMEN RELIGIOSISSIMO PRAESIDI MINVS EVENIT BENE,
QVAM IPSI EVENERIT RELIGIONI:
CVIVS COMMODA DVM PROMOVET,
CVIVS HONORI DVM INSERVIT,
COMMODISSIME SECVM AGI, ET HONESTISSIME ARBITRATVR.

NOS D. SIMPLICIVS CAFFARELLVS Congregationis Casinensis humilis Præsidens, & Abbas Sancti Seuerini de Neapoli, tibi Pater D. Marce Antoni Scipio, facultatem concedimus, in lucem emittendi Elogia Abbatum Sacri Casinatis Monasterij: cum duo nostræ Congregationis Theologi, quibus examinanda commissa sunt à nostro Generali Capitulo, nobis retulerint, posse tutò euulgari. In quorum fidem has præsentes, manu nostra subscriptas, nostro sigillo muniri mandauimus. Dat. in Monasterio nostro Sancti Seuerini de Neapoli die 20. Mensis Octobris ann. 1629.

D. SIMPLICIVS PRAESES GENERALIS.

Ex mandato Illustrissimi, & Reuerendiss. Dñi mei

D. FRANCISCI S. R. E. CARDINALIS BONCOMPAGNI. ARCHIEP. NEAP.

EGo Felix de Ianuario S. T. Magister, Elogia Sacri Casinatis Monasterij Abbatum (Opus Patris D. Marci Antonij Scipionis Placentini) non solum legi, sed magna etiam cum voluptate legi, ob rerum præclarissimarum, quibus referta sunt, varietatem, & copiam; tum propter dicendi genus comptum, & elegans, sed sine fuco, & calamistris, quo Author Maiorum suorum sinceram sanctitatem, & mores candidissimos, miro styli nitore, mira puritate orationis exornat; denique hoc etiam percurri libentius, quòd in ijs nihil ferè contineatur, quod egomet in Casinati Coenobio diù moratus, oculis, atque auribus non perceperim. Censeo igitur dignissimum esse hunc librum, qui typis euulgetur, cum nihil habeat, quod rectæ fidei, vel bonis moribus aduersetur, multa, quæ ad ingenuam oblectationem, plura, quæ ad virtutem, & sanctimoniam conferant plurimum. Dat. Neap. Kal. Nouembris. 1629.

Felix de Ianuario S.T. Magister Deput.

Imprimatur.

I. Terragnolus Vicarius Generalis.

REVERENDISSIMO PATRI D.

SIMPLICIO CAFFARELLO

CASINATIS CONGREGATIONIS PRÆSIDI GENERALI.

D. MARCVS ANTONIVS SCIPIO Felicitatem.

INTEGRVM mihi non fuit (Reuerendissime Præsul) alterum quempiam deligere: cui hæc Sacri Cœnobij Casinatis Abbatum Elogia dicarem. Tua inuitatus authoritate ad scribendum, tua compellor ad inscribendum facilitate. Quin omnes Casinatis Domus Præfecti suo efflagitant iure, vt hoc opus eius nomine insignitum publicè committatur luci: cuius ipsi opera, & sedulitate denuò restituuntur in lucem. Postremò, vel silentibus cunctis, muti tamen parietes, quos apud Casinum excitasti, per se quodammodo loquuntur, meque admonent, rudiori huic, atque impolito mearum lucubrationum libro, decus aliquod, & ornamentum non aliunde conquiram, quàm vnde ipsi eximium nitorem, atque elegantiam accepere. Ac per te quidem Aedi Sacræ tantũ splendoris, atq; ornamenti ac-

ti

ceſsit;vt quingentos poſt annos alterū in Simplicio Deſiderium naҁta,nunc demum antiquam Caſinatis Baſilicæ referat Maieſtatem. Scimus illā à Deſiderio magnificentiſsimè olim fuiſſe extruҁtam, aureis Cœnobij temporibus: nunc à te miramur,hoc ferreo ſeculo, tàm opulenter, ac ſplendidè fuiſſe ornatam: vt Templum qui videt, vel priſcas Monaſterij opes incolumes arbitretur,vel animum in te diuinet, priſcorum magnanimitate ſuperiorem, qui paria cum illis, in tàm diſpari fortuna præſtitiſti. Et Hæc quæ à te ipſo vt magna ſint, habeo tamen in te maiora, quæ commendem impenſius,ac ſuſpiciam; ſed ſuſpēdo calamum, ne in tuas laudes excurrens, in tui quoque pudoris, ac verecundiæ offenſionem incurrat. Deum potius enixè precor, diù te ſaluum, atque incolumem ſeruet: vt cui dedit ſalutaria, & honorifica in commune bonum velle,ac moliri, eidem quoque ne deneget larga viuendi ſpatia ad perficiendum. Vale. Neapoli ex inclyto Diui Seuerini Cœnobio. Ann. MDCXXX. Kal. Februarij.

ILLVSTRISSIMI COMITIS

PAVLI RVBEI PLACENTINI,

EPIGRAMMA.

AD

P. D. MARCVM ANTONIVM SCIPIONEM

PLACENTINVM

Monachum Caſinenſem.

DISCOLOR vt varijs veſtitur floribus hortus,
Frigidaq; arboreis texitur vmbra comis;
Doctrinæ haud aliter viridaria, conſita Muſis,
Mentibus iniecit ſacra Minerua tuis.
Explicat hìc morum candor noua lilia mente,
Hìc noua virtutum ſerta Thalia ligat.
Tempora ſi crebris ſtudijs argentea fient,
Aurea tum docta pagina mente fluet.

ALIVD EIVSDEM
AD EVNDEM
CELEBRIORVM SVÆ FAMILIÆ HEROVM ELOGIA CONSCRIBENTEM.

DVM premis ipse manum calamo, mentemq; labore,
Nobile tunc animæ surgit ad astra iubar.
Discat vt a superis, quæ chartis digerat, illis
Vndique sit terris quò mage certa fides.
Heroas celebrans, fis tu quoque maximus Heros,
Et tacitus caneris, dum pia gesta canis.
Dum Mundo Heroum, tua fama excurrit ad astra;
Hi terris, Cælo tu mage notus eris.

AD LECTOREM.

CASINATIS Sodalitij Abbatum ſcripturus Elogia (Lector beneuole) non poſſum de ſacro,maximèq; celebri domicilio pauca quædam ſcitu perneceſſaria non præfari . Quorũ ſcilicet ignoratione parum aſſequerere , quæ toto hoc libello traduntur , & eruditæ cuiuſdam voluptatis iacturam faceres, quam(niſi fallor) eorum quæ ſubijciemus breuis,ac diſtincta enarratio præſtiterit . Ac primo quidem admonendus mihi es , tametſi plurimi,grauiſſimiq; Authores de clariſsima Domo , eiuſque Præfectis accuratè,ac luculenter perſcripſerunt : Nos tamen pleraq;omnia ab ipſomet fonte(vetuſtiſsimo ſcilicet,sũmæq; authoritatis, ac nominis Caſinati Tabulario) deſumpſiſſe ; Cum ferè videamus ſuæ quemq; Vrbis , ac familiæ res proprias melius,ac certius recenſere ſolitum , quàm externos,præſertim ſi ad veritatem adſtruendam indubitatæ fidei tabulis non careat; cuiuſmodi nos abundare nemo rerũ paulò peritior inficias ierit.Quòd ſi aliquorũ Præſulũ non niſi perpauca, quorundã autẽ nuda dũtaxat nomina in noſtris Elogijs referuntur;id ſcitò eueniſſe,tũ quia multis ſcripturarũ monumentis deſtituti (quæ alia alijs caſibus tã longo tẽpore exciderunt) pauciora maluimus , quã parũ certæ, minuſq; exploratæ fidei in medium afferre : Tum quia perbreuis multorum, ſeù vitæ, ſeù adminiſtrationis curſus(ab anno præſertim ſuperioris ſeculi quarto,ex quo tẽpore nemini apud Caſinũ quinquennio productior,pluribus anguſtior gubernatio contigit) prolixiorẽ materiã ſuppeditare non potuit ad ſcri-

bendum. Quod tamē satis esse non debuit, vt liber cōtractiore titulo inscriberetur, vel parum fæcundi argumenti nomina expungeremus cū ceterorū Antistitū pars, aptè præfixā libro inscriptionē sibi vindicet, atq; abundè tueatur. Nobis verò dignissimū relatu, sciituq; visum sit, centum, ac viginti octo Abbatum continentem seriem fuisse, quæ annos Mille, ac centum Casini perdurarit, hodieq; perduret. Quòd alteri præterea cuiusuis Religiosi Ordinis Domicilio per totum Orbem Christianum contigisse, affirmare non possumus. Nonnulla etiam, quæ ad historiæ lucem, vel ornatum facere videbantur, neque tamen satis commodè in vno aliquo Elogio propriū locum, ac sedem sortiri, necessitatem indixere, quasdam appendices, separatim ab Elogijs conficiendi, quibus ea ipsa includeremus, quæ minimè omittenda arbitrabamur. De stylo non est cur veniam deprecer, cum elatiori, ac subobscuro spontè infensior, hunc, qualis qualis est, dicendi characterem de industria sim secutus. Illud potius mihi condones velim (quod parum abfuit quin me quoque offenderet aliquando) si plura sæpissimè ijsdem penè verbis repetita occurrerint: Nam neque ea ipsa subticere licuit, neq; porrò concessum, diuersis semper dicendi formulis efferre. Ceterum ad Casinatem Montem, quod attinet, primò Regionem illius, ac situm; deinde quo cultu, ac veneratione apud Antiquos fuerit; tùm Diui Benedicti aduentu, sanctitate, doctrina qualis euaserit: posteà quis eius status per hosce dies: ad extremum, quænam eiusdem loci Abbatum dignitates, ac prærogatiuæ. Nos claritati apprimè studentes, singula suis distincta Capitibus exequemur.

Perpetua Abbatū series mille iam, ac cētum annos Casini perdurat.

Mon-

Montis Casinatis Regio, ac situs.

CAPVT I.

INter cõfinia veteris Latij, eiusque Italiæ partis, cui ab vbertate soli, cælique temperie, & rerum omnium diuite copia, felicis Campaniæ nomen est inditũ, Mons Casinas ternis circiter passuum millibus leniter in altitudinem assurgit. Ab Septemtrione Montem Cairum spectat, Appẽnini dorso impositum, & editissimo cacumine adiacẽtium fastigia superantem: Ab Oriente liberior locorum facies, & melior scena aperitur: Ad meridiem, & Occasum in subiectos campos, & depressioris fastigij Mõtes latissimè patens prospectus circunfertur. In ipso Casini vertice læta se expãdit planities, multa vite, ficu, oliua, alijsque pomiferis arboribus abũdans, & virentes syluas, frondosaque nemora, peramæno sinu complectens: At verò vniuersa Montis facies perẽni fruticũ viriditate, crudo, lapidosoq; è solo emergentium picturata, gratissimo ad intuẽdum spectaculo enitescit: Ad Montis radices Orientem versus, gelidi erumpunt fontes, qui per diffusam latè planitiẽ multiplici lapsu errabundi, fœcundant agros, gemmea vestiunt prata, omnis generis arbores educant, pellucidis riuis irrigant solum, & coactis aquis Lyrim flumen constituunt; cui ab Occidente immistus Garis, ita vires, ac nomen impertit suũ, vt ex vtroq; flumine Garilianus existat, inter Cãpaniæ flumina percelebris, q plano atq; æquabili

 cursu

curſu per agros diù ſpatiatus,tandem nõ procul ab Caieta in mare Mediterraneum tumidior effunditur. Ac, ne quid ad ſummæ amœnitatis cumulum deſiderari queat, diſtributi in orbem montes, editiores alij,alij depreſſiores,totum hoc terrarum æquor ambiũt, & coronant, vt, quocumq; oculi è Caſino deſpectantium inciderint, iucundiſsimo circumfuſi Theatri aſpectu reficiantur.

Quo cultu, ac veneratione Mons Caſinas apud antiquos fuerit.

CAPVT II.

HVIVS opportunitate loci,ac delitijs veteres inuitati, Vrbem ad ima montis cõdidere,quam Liuius nobilem Romanorum Coloniam, Strabo Illuſtriſsimã Latinorum Ciuitatem appellant. Hunc locum florente Romanorum Republica cũ alij dignitate, ac literis præſtantes frequentarunt,tùm Marcus Varro ſuæ tempeſtatis doctiſsimus (quem Cicero ſanctiſsimum, atq; integerrimum nominat) prædia ibidem, ac illuſtre Domiciliũ habuit, cum Amphiteatro Coloſſœo. Ex hac autẽ Varronis, & reliquorum eruditione, ac geſtis in Republica muneribus Varroni conſimilium diuturna apud Caſinum commoratione,non ſolum honos ipſi loco, ſed Muſis etiam cultus, ac veneratio ingẽs accreuit. Hinc inſtitutæ Nobilium Accademię, ſacratus Apollini receſſus, erecta ceteris Dijs, ac Deabus Fana, vt Silius Italicus haud mendaciter cecinerit.

Lib. 9. In deſcriptione Italię.

Lib. 2.

Nin-

Nimphisque habitata Casini, rura. Huc Romanorum Sapientissimi ventitabant, seu animus honestè remittendus, seu danda studijs intẽtior opera, seu quid aliud maioris momenti, ac ponderis agitandum. Hic sæpè collatis inter se capitibus grauissima belli, ac pacis negotia pertractarũt. Hic susceptæ cogitationes, excogitata cõsilia, sancitæ leges, quibus Reipublicæ, vel stanti firmitas, vel inclinatæ fulcimẽtum afferretur. Hinc omnium animos religiosa quædam opinio passim imbuerat, peculiarem venerationem, & cultum Casinati Oppido deberi, ac proinde grauius etiam in eos animaduertẽdum esse, qui Casini, quã qui alibi flagitia perpetrassent. Quamobrem Cicero vehemẽtius in M. Antoniũ inuehitur, quòd Varronis fundũ Casinatem cum inuasisset, nulla neq; loci, neq; domini religione prohibitus, eo prorsus modo, quo alijs in locis factitauerat turpissimè in ea Villa fuisset perbaccatus; tũ hęc inter cetera de Varronis Casinati domo subijcit Tullius. *Quæ in illa ante dicebantur? quæ cogitabantur? quæ literis mandabantur? Iura Populi Romani, monimenta maiorum, omnis sapientiæ ratio, omnisque doctrina.* Ceterum Vrbs Casinas longo annorum decursu incolumis, ac superstes, tandem Gothorum armis, ac furore deuastata ità concidit, vt in hodiernum diem pars tãtum Amphiteatri Varroniani extet, temporis diuturnitati, atque iniurijs Barbarorum pertinaciter obluctata. Iã verò Dæmonum Idololatria, tàm altè Casini radices egerat, vt missi postmodum in eam Regionẽ Sanctissimi Episcopi, Seuerus in primis (quem spectata virtute celebrem, deque re Christiana optimè meritum duobus Cõcilijs interfuisse comperimus) eam tamen assidua

Ad finem 2. Philipp. ab illis verbis. Ab hac Religionum perturbaitone.

sidua

ſidua prædicatione,crebriſque miraculis conuellere nequiuerint; Idolorum ſacrificulis,ſacrilegas aras,ac Fana, inque animis oppidanorum penitus infixam ſuperſtitionem acerrimè propugnantibus.

Mons Caſinas qualis ab aduentu Sanctiſſimi P. Benedicti in ea loca euaſerit.

CAPVT III.

HOC igitur apud Caſinum calamitoſiſſimo rerum ſtatu perdurante, D. Benedictus ad eam gentem ſubleuandam diuini Numinis prouidentia profectus eſt. Is cũ in Sublacenſi tractu ſecundiſſimis auſpicijs religioſæ vitæ cultum, atque exercitationem promoueret, capitale odiũ,& acerbiſſimas inſectationes occultè,ac palam à Presbytero quodam Florentio diù,ſummaque animi moderatione tolerauerat. Verùm cum hominis impudentiſſimi machinationes, ad labefactandam obſcænis ſpectaculis Monachorum pudicitiã, apertè traductas vidiſſet,ne multorum ſalus(iuniorum præſertim) ſui vnius cauſa in diſcrimen vocaretur, conſilium cepit in alias Terras demigrandi. Cæleſti igitur monitu, præter alumnos aliquot,duobus etiã Angelis,ac tribusCoruis mirabiliter comitatus,ab Sublacẽſi ſolitudine Caſinum verſus digreditur: Quo cum veniſſet omnia offẽdit Idololatriæ carduis, ac sẽtibus latè impedita: gregem perexiguum, & præ inopia ſalutaris paſtionis triſti ſqualore, ac macie deformem, inter frementes

lupos, Pastoris ducatu, ac tutela destitutum: Neq; tamẽ recentis Hospitij tàm fœdo, ac horribili aspectu perterritus cogitationem abiecit eius prouinciæ suscipiendæ, ad quā diuinitus se destinatum, vocatumque intelligebat; quin infelicem loci statum, & durissimam Incolarum vicem benignissimè cōmiseratus, placato per preces, ieiunia, & alios corporis cruciatus Numine, gloriosissimo operi promptè fidenterq; se accinxit, ac intra paucos dies, prædicandi potestate proximè à Deo accepta, tantum profecit, vt euerso Apollinis simulacro, destructis Idolorum aris, abolita superstitione, exactis Tēpli Aedituis, ac PseudoMystis Oppidanos, & circumpositas gentes ad Euangelicæ veritatis cognitionem, & cultum traduxerit. Qua in re tam multi Episcopi per tot annos irrito semper conatu, ac labore desudarant. Inde Christiano ritu, ac cæremonia, expiato Mōte, Apollinis Aedem Sanctissimo Præcursori dedicat, sibi verò eam turrim ad habitandum deligit, quæ Idolorum Sacerdotibus sedes, ac Domicilium extiterat: Sapientissimum Moysem imitatus, qui ditissima Hebræorum præda, quā ab Aegyptijs abstulerant, tabernaculū, & sacerdotales amictus Diuino monitu perornauerat. Vterque locus plurimis deinceps, atq; insignibus miraculis est illustratus; Nam de Templo, vt sileam, vbi quæ supra naturæ vires, & consuetudinem euenere iustis voluminibus scripta continentur: Certè Diuus Benedictus in sua Cellula, vnde Dæmones, & eorum ministros eiecerat constitutus, Scholasticæ Sororis, & Germani Episcopi animas, in Cælum subeuntes aspexit. Ibidem etiam admirabili, ac penè inusitata Numinis Indulgentia

D.Th.Opuscul.19 c.4. §.Item Episcopi. B.Aug.Triũphi ordinis D.Aug.q.63 art. 1.

Dì-

Diuinam Essentiam intueri promeruit, vti sanctitate, ac literis grauissimorum Patrum sententia est, quam hodieq; nostri Ordinis homines passim, ac præsertim in Salmanticensi Accademia palã proponunt, ac doctissimè propugnant: Ibi deniq; suauissimi Angelorum concentus sæpius à Monachis magna cum admiratione simul, ac voluptate exauditi. Hinc Turris domicilium summæ apud posteros religioni semper fuit, ac reuerentiæ, quam nè consequentes anni, vel abolerent, vel imminuerent, religiosa solicitudo Petri Biemmæ Veronensis, Abbatis Sancti Matthæi seruorum Dei opportunè prospexit: Nam superiorem loci partem (quæ Diui Benedicti Oratorium ab eius diuturna commoratione nũcupatur) veteri exemptam squalore accuratissimo studio, ac pia liberalitate perpoliuit. Cubiculi testudo inductis à perito Plasta ornamentis ex marmorato, auriq; intermicante fulgore nitidissima; parietes pendentibus magno numero tabulis celeberrimi nominis artificum manu depictis longè pulcherrimi; pauimentũ summa munditie, læuoreque spectabile: tota denique conclauis descriptio, ac structura ad insignis elegantiæ venustatem elaborata, inuisentes honesta in primis, religiosaq; voluptate permulcet. Ceterum D. Benedictus profligato iam ementitæ diuinitatis cultu, & substituta in eius locũ veri Numinis cognitione, ac reuerentia, in ipso Montis fastigio cælestis disciplinæ Gymnasiũ aperuit, quo cum plurimi confluerent sublimioris vitæ desiderio, eius opera, atq; exemplis ad omnem virtutem studiosissimè conformabantur: sed enim curandæ aliorum salutis flagrãtissimo studio incensus, non illud tan-

tum

tum egit, vt ſuo magiſterio, quamplurimi Chriſtianæ perfectionis legibus imbuerentur, ſed capaciſſimo charitatis ſinu totum terrarum orbem, omneſque adeò conſequentis temporis ætates complexus, operam dedit, vti de vniuerſa poſteritate optimè mereretur. Et ſanè, vt ingenti animo maxima concupierit, non minora tamen Deo benè iuuante præſtitit, quam eodem Authore, ac ſuaſore deſignauerat: nam leges, quas temperandis religioſorum Cœtibus accommodatiſſimas conſcripſit poſtmodum euulgatæ, tantum emolumenti, ac ſplendoris Chriſtianæ Reipublicæ in hunc vſque diem attulerunt, vt perfectè animo, & cogitatione comprehendere difficillimum ſit, niſi antiquitatis monumenta ſtudioſiſſimè euoluantur. Itaque quo in loco ruſticante olim Varrone, alijſque doctisſimis hominibus multa conſignata ſunt literis, Romano Imperio ſalutaria: falſæ diuinitati delubra: profanis Muſis diuerſorium fuit; in eodem Benedicti, eiuſque diſcipulorum habitatione, ad æternam felicitatem comparandam aptiſsimæ præceptiones ſunt traditæ: Vero Numini templa: Sanctitati Gymnaſium: Ingenuis artibus honeſtiſsima Sedes firmiſsimè eſt conſtituta. Iam prima Cœnobij huius enaſcentis incunabula futuram vertentibus annis amplitudinem, ac magnificentiam luculenter præmonſtrarunt. Tertullus, & Eutichius Romanorum nobiliſsimi liberos ſuos Placidũ, ac Maurum D. Benedicto apud ſublacũ cõmoranti in diſciplinã tradiderãt. Hi poſteà Casinũ profecti, perſpecta ſacri illius cœtus admirabili pietate, ſanctiſſimiſq; exem-

Caſinatis Cœnobij incunabula clariſſima ſimul, & opulẽtiſſima

B plis

plis,tum ipsi,tum alij plures honestissimi Viri (qui se religiosæ peregrinationis comites præbuerant) recens Monasterium profusa certatim liberalitate sunt prosecuti. Quamuis Tertulli vnius beneficentia ceterorum omnium benignitatem longo interuallo antecelluit; quippe præter Casinatis Montis, & adiacentium locorũ (quæ ipsius ditioni,atque imperio subiecta erant) liberam possessionem,amplissimos etiam terrarum tractus, tum in Italia,tum in Sicilia largitus est, tàm magno numero,vt quibus Tertulli opes, ac pietas,parum perspectę sunt,ægerrimè possit persuaderi, priscorum scilicet in nostros homines liberalitatem,contracta huius tempestatis Magnatum in religiosas familias beneficentia, metientibus. Ex hac tamen facultatum magnitudine, & copia, pars longè maior ad subleuandas inopum calamitates, ac miserias deriuabatur, nec priuata Monachorũ cuiusuis votiua paupertas inter exaggeratas opes decrescebat. Quin seculi hominibus admirationi erat, ac miraculo,ditissimi Collegij Patrum tanta in victu, cultuque simplicitas, ac parsimonia, quantam difficile fuisset in qualibet tenuissimæ sortis benè morata domo reperire. Quo fiebat,vt ijs potius,qui benè de Cœnobio merebantur liberalitatem, quam Monachis opulentiam inuidentes, alia & ipsi munera, aliasque possessiones alacriter conferrent. Neque interim obloquentium voces exaudiebãtur,Sacri Sodalitij alumnis dira,infaustaq;imprecãtiũ,quod congestis opibus necdum contenti nouis sẽper hinc,& inde corrogandis inexplebili auiditate inhiarẽt:

sed

ſed contrà,inter copioſos carpebantur,qui tantæ virtutis præſtātiam, vel non cognoſcerent,vel ſi noſſent, parum tamen munerarentur copiosè. Creuit adeò mutua hæc Caſinatis Domus religio,ac ſanctitas,tum in ea locupletanda, atque exornanda piorum hominum, maximè verò Regum, Imperatorum, ac Pontificum, contentio perliberalis,vt procedente tempore Cœnobium Caſinas potentia, atque Opibus Principes Italiæ dominatus æquaret. Nobis, quoniam domeſtica literis conſignamus, ne cui in hoc genere credamur aliquid affingere veritati,viſum eſt conſultius multa omittere, quæ apud alios probatæ fidei Scriptores tum antiquos, tum recentiores tuo arbitratu legas, quam ſingula putidæ orationis ſtylo complecti. Sunt qui plures tradant, ego ex Archiuij tabulis viginti tantum Vrbes Caſinatibus paruiſſe reperio: Oppida trigintaſex ſupra ducenta: Villas octuaginta quatuor. At Eccleſiarum (vt appellant) numerus,quas ijdemmet poſſidebant,mille ſexcentarum ſexaginta duarum ſummam conficiebat. Huic porrò facultatum,ac dominatus amplitudini par ab externis cultus,ac ſtudium reſpondebat. Romani quidem Pontifices,quàm ſublimiter de Caſinati Domo ſentirent, quàm impensè illius dignitati proſpexerint, quantum ab illo Romana Sedes exculta, atque adiuta fuerit, ipſorum verbis Pontificum breuiter demonſtremus. Zacharias huius nominis primus in ſuo ad Caſinates diplomate hæc habet. *Caſinenſe Coenobium exaltantes decernimus, ac in perpetuum confirmamus, vt ſupradictus locus dignitate vigore, & honorificentia præcellat omnia*

Romanorū Pontificum de Caſinatis Cœnobij amplitudine illuſtria teſtimonia.

Monasteria, quæ constructa, vel construenda sunt in toto Orbe terrarum, Abbasque eiusdem loci celsior, & celebrior existat omnibus Abbatibus eandem regulam tenentibus, illicque lex Monastici Ordinis caput teneat, ac Principatum, vbi eiusdem legis descriptor Benedictus Pater Sanctissimus eandem describens promulgauit Regulã Pascalis secundus nihil ab Zacharia dissentiens, *Sacrum,* (inquit) *Monasterium Casinense vniuersorum per Occidentem Monasteriorum caput à Domino constitutum, & monasticæ normæ principale Gymnasium, & non hominum studio; sed Dei imperio à Diuo Patre Benedicto constructum fuit: is enim locus nostrorum pauperum releuatio, fugientium refugium, fessorum Sedis Apostolicæ filiorum requies indefessa permansit, & nostris præcipuè temporibus Congregatio vestra Sanctæ Romanæ subuenit Ecclesiæ.* At Vrbanus secundus honorificentiora adhuc in suo priuilegio commemorat. *Præter generale* (inquit) *charitatis debitum, præter singularem vestri Coenobij prærogatiuam, qua in Monasticæ legis latione, & latore Sanctissimo Benedicto vniuersorum per Occidentem Monasteriorum caput à Domino institutum est: illa etiam magnificentia, qua semper (& nostris præcipuè temporibus) Congregatio vestra Sanctæ Romanæ subuenit Ecclesiæ, multum nos eidem loco fore compellit obnoxios* (& rursus) *In quo præcipuè Monasterio quod sanctæ nostræ Sedi Apostolicæ semper familiarius, ac deuotius adhæsit, & in omni opportunitate promptius, ac benignius adfuit.* Neq; dissimilia sunt, quæ ab Innocentio item secundo referuntur. *Cum iniunctum* (inquit) *nobis Apostolicæ Sedis officium vniuersis per Orbem Ecclesijs efficiat debitores, vestro Casinensi Coenobio quàm maximè obnoxios faciunt, & Beatissimi Patris nostri Benedicti Monasticæ legis latoris præsentia corporalis, & in vobis per Dei gratiam vsq; ad nostra tempora indefessa perdurans eius obseruantia mandatorum. Accedit ad hoc quod idem Venerabilis locus Romanæ Ecclesiæ filiorum omnium in aduersis solatium, & in prosperis infatigata requies perseuerat*

seuerat. Quæ præterea ab alijs Summis Pontificibus, præsertim, Alexandro secundo, Victore secundo, ac Iulio item secundo in eãdem sententiam adducuntur, recensere supersedeo. Neque Imperatores honestissimis nominibus eandem Casinatem Domum non insigniuere. *Cameram Imperialem, & soli Imperatori reseruatam*, Carolus Magnus, Ludouicus secundus, Lotharius tertius, Henricus secundus; At Carolus Quintus, *Celeberrimum Monasterium*, in suis decretis frequenter appellarunt. Neque illud opinor Casino non aliquid attulerit ornamenti, ac splendoris, quod varijs temporibus, vnum, ac viginti Reges, Imperatores sexdecim, Romanos Pontifices tres, ac viginti, hospitio acceptos, omnibus religiosæ humanitatis, & obsequij officijs percoluit. Sed germana Casinatis sodalitij dignitas, & incomparabilis gloria non aliunde manifestius, quàm ex suis Alumnis se proderit. Igitur ne alios Clarissimi sanguinis, & multarũ opum Dynastas commemorem, quorum permultos ab generosa seculi fuga venientes religioso sinu excepit: Certè Otho è copiosa, & illustri in paucis Fundensium Comitum familia; Marsorum Odorisius, & Gerardus; Sangrorum alter Odorisius; tum Beneuenti Principes Gisulfus, Antenulfus, Desiderius; Salerni Guaimarius: Deinde Regiæ stirpis, Bertharius, & Fridericus: duo præterea Regis filij, Vuillibaldus, & Vinibaldus: Denique duo Regum Capita, Carolomanus, & Rachisius: Thesia item, ac Rathruda, illa Rachisij Coniux, hæc filia (quæ separatim proximo monti Cœnobio inter Sanctimoniales degebant) omnes monasticis institutis apud Casinum exculti, magnum profectò decus, & eximiam illi

Imperatorũ perhonorifica testimonia de Casinati Domo.

Clarissimi hospites ap. Casinũ excepti.

Eximiæ nobilitis viri qui relicto seculo in Casinati Monte cucullum induerunt.

illi gloriam peperere; prorſus, vt ab vltimis religioſæ vitæ principijs repetita memoria, nuſquam alibi compertum ſit, Christianam, paupertatem pluris venijſſe, vel infimas Clauſtri functiones ſplēdidius fuiſſe adminiſtratas Iam verò eadem Domus varijs per Orbem Eccleſijs Epiſcopos ſeptuaginta duos, Archiepiſcopos triginta, Sacro Senatui Cardinales quadraginta quatuor, Vaticano Solio Pontifices quinque, è ſuorum numero filiorum attribuit. Porrò ex eadem nobiliſſimarum artium florentiſſima Accademia innumerabiles prodiere cuiuſuis ingenuæ doctrinæ ſtudijs inſigniter eruditi, qui præclariſſimis ingenij, & eruditionis foetibus non ſolum domeſticam Bibliothecam clariſsimi nominis integram confecerunt, ſed hodieque nulla eſt tota Italia paulò celebrior, quæ non aliqua ex parte ipſorum nobilibus theſauris locupletetur. Verum enimuerò ex ijs omnibus, quæ hactenus perſtrinxi, licèt congerantur vnum in locum vniuerſa, minus illuſtre nomen ad Caſinas Domicilium redundet, quàm ex ijs ſolum, quos idem extulit egregia virtute, atque innocentia ita celebres, vt Beatiſſimis Cæli Ciuibus adſcriptos, iam diù Christianus Orbis cognoſcat, & veneretur. Maximam horum multitudinem certo numero præfinire difficillimum fuerit, ac penè impoſſibile: communis, ac vulgata iampridem opinio habet, quinquies mille quingētorum ſummam excedere. Quãobrem Cæſar Baronius non Romana magis purpura, quàm ſpectata vitæ integritate, & literarum inſigni peritia illuſtriſſimus, de Caſinatis Cœnobij amplitudine hæc ſuis Annalibus intexuit. *Sed, & illud* (inquit) *abſque trepidatione mendacij aſſeri iurè poteſt, nullum vnquam toto Chriſtia-*

Antiſtites è Caſinati Cœnobio.

Scriptores.

Sancti penè innumerabiles.

to.9. Annal. an.716.

ſtiano orbe extitiſſe aliquando Monaſterium, ex quo tot viri ſanctitate conſpicui, atq; doctrina tanta numeroſitate ad regimen Sanctæ Apoſtolicæ Sedis adſciti fuerint, vt planè dici poſſit fuiſſe idem aliquando Seminarium Sacrorum Antiſtitum, prout quæ ſuo loco dicturi ſumus manifeſtè docebunt.

Quis per hoſce dies Montis Caſinatis ſtatus.

CAPVT IV.

CETERVM ex illa, quam dicebamus, tàm enormi bonorum affluentia, & ampliſsimæ ditionis imperio (quæ rerum humanarum viciſsitudo eſt, & inconſtantia) partim Barbarorum vaſtitate, atque incendijs; partim belli calamitatibus; partim deniq; Potentiorũ vi, ac rapacitate, non niſi per modica portio præſentes Cœnobij fortunas cõſtituit. Quamuis hæc ipſa prouentuum intrà mediocritatẽ menſura, per Miniſtros ſpectatæ Religionis, atq; induſtriæ procurata, Monachorũ frugalitati, & hoſpitũ (qui quotidiè frequentes vndiq; confluunt) tolerandis ſumptibus, vtcũq; ſufficiat. Temporis diuturnitas, & ab hoſtili manu ſæpius illatæ clades, Monachos adegerunt veteribus labefactatis, vel euerſis noua ædificia ſubſtituere: vt mirũ videri nõ debeat, ſi minus multa antiquitatis veſtigia apud Caſinũ appareãt. Hodiernũ Cœnobiũ pro ſitus, ac loci arduitate peramplũ, & elegãs, paucis ab hinc annis exædificatum conſtat. Aedes Sacra ve-

tuſtior,ſed tamen præter pauimentum,&Columnas(quę Templi ab Deſiderio primo Abbate conſtructi veſtigia, & reliquiæ perhibentur) ceteræ ædificij partes paulò ſuperius, quam in anteactum proximè ſeculum referri queant. Ornamentis ex auro,exquiſitis picturis, ſectisq; pretioſis marmoribus, haud ſanè ab initio abundans, nõ multos ante annos coli impenſius cœpta eſt, ac magnificentius illuſtrari: quo in ſtudio Simplicij Caffarelli pietas,ac ſollicitudo ita excelluit, vt ſi ab eo magnificè conſtructa,qui deinceps conſequentur Pręſules ſtrenuè fuerint æmulati (vti futurum ſperamus) breui Caſinenſis Baſilica quemadmodum Sanctitate, ac Religione inter præcipuas Chriſtiani Orbis iure optimo cenſeri debet, ita cultus, atque ornamentorum ſplendore, inter Italiæ nobiliſſimas non infimum ſibi locum vindicauerit.

Caſinatis Monaſterij Abbatum Dignitates, ac prærogatiuæ.

CAPVT V.

CLariſſimæ domus, & inter omnes vbiq; locorum religioſas primariæ Antiſtites (ſicuti par erat) ampliſſimis decretis,& inſignibus honorum titulis præfulſere. Ac primò quidem Abbatis legitima Monachorum ſuffragatione renũciati partes erant, ad Romanum Pontificem conſecrationis gratiã ſe conferre. Cui conſuetudini Lotharius tertius Imperator illam poſtea adiecit, vt ante conſecrationem obten-

tentam Cæsarem adiret, à quo per traditionem Sceptri Imperialis bonorum Cœnobij inuestitura donabatur. Neque Abbati licebat vtroque munere non impetrato crediti sibi Magistratus, gubernationem auspicari. Quin potius propositis grauioribus pœnis à Benedicto Octauo sancitum fuit, ne à quouis præterquam à Romano Pontifice consecraretur: si secus fieret, tum admittente, tũ qui consecrationẽ conferre præsumpsisset, anathemate multatis. At huius consecrationis ritus, ac cęrimonia (quæ per traditionem baculi pastoralis, anuli, & Sanctæ Regulæ fiebat, quæq; viguit ab ãno 549 ad annũ 1504. quo tempore Cœnobium Casinas Cõgregationi Sanctæ Iustinæ de Padua coniunctũ est) accuratè, ac pluribus describitur à Petro Diacono editis in D. Benedicti regulã Commẽtarijs. Eius etiã Romani Pontifices in suis ad Casinates Diplomatis meminerũt. Mihi in præsentia vnius Victoris secundi testimoniũ suffecerit ad Fridericũ, in hæc verba perscribentis. *Vnde & secundum priuilegia eorundem Antecessorũ nostrorũ, atque consuetudinem, tibi, quem consecrauimus, Monasterium Almi Patris Benedicti situm in Monte Castri Casini, cunctamq; ipsius Monasterij Abbatiam concedimus.* Cardinalatus quoque dignitas, & insignia, Abbatis consecrationẽ plerunq; comitabãtur, vti aduertere erit in ipsis Elogijs percurrẽdis. Eidemmet Abbati, vbi primũ præfecturam inierat, non modo subditi omnes ipsius Abbatiæ fidelitatis iuramẽtum præstabant, sed etiam Principes Capuæ, Salerni, Beneuenti; & omnes Campaniæ Comites interposito iure iurando pollicebãtur, se Monasterij bona, ipsumq; Abbatem pro virili defensuros. Idem etiã, ius, ac morẽ habuit ex suæ ditionis hominibus, quos visum esset nobilitate donare. Tabelliones, ac Iudices ad quosuis cõ-

quomodo Abbas ab Imperat. confirmaretur.

Consecrationis ritus à Romano Põtif.

Cap. 64.

Abbas plerumq; Cardinalis.

Omnes Cãpanię Principes, & Comites Abbati iuramentum præstabant.

Abbas nobiles faciebat. Tabelliones, ac Iudices creabat.

C tra-

tractus per subiecta Casinatibus loca deligere. Protonotarios creare, qui Tabellionum aduersaria pro potestate reuiserent, ac diligentius scrutarentur. Vrbani V. Pontificis facultate in omnibus Ecclesijs (vel sibi non subiectis) benedictionem Populo impertiebatur (modo vt Episcopus loci, vel Apostolicæ Sedis Legatus nō adessēt). Inter omnes cuiusuis Cœnobij Abbates primo loco sedebat (ne exceptis quidem Cluniacensi, Cistertiensi, ac Sancti Victoris, Massiliæ Cœnobiarchis). Literas plumbeo sigillo munitas dimittere consueuisse (quod præter Venetorum Ducem, alijs præterea paucissimis à Romano Pontifice dabatur) euincunt Marini Abbatis, hodieque in Casinati Tabulario diligenter asseruatæ. Baculi pastoralis, & anuli vsum habuit iam inde ab anno 549. Sandaliorum, Dalmaticæ, ac Mitræ, & Chirothecarum, à Victoris secundi Pontificatu, anno videlicet 1057. qui etiam refert Superiores Pontifices Abbati Casinati hoc muneris indulsisse. At Innocentius Tertius reliquorum Pontificum decreta suo beneficio rata esse voluit, hisce verbis. *Vsum quoque Compagorum, Chirothecarum, Tunicæ, Dalmaticæ, ac Mitræ, Virgam Pastoralem, & quotidianum vsum Anuli indulgemus; & in omni Conuentu Episcoporum, & Principum Superiorem omnibus Abbatibus considere, & priorem ceteris vestri Ordinis viris sententiam proferre sancimus, & confirmamus*. Sępenumero coactū, ingentes copias (quas conscripserat) eduxisse in aciem, idq; non rarò ipsius Pontificis rogatu, ipsorummet Abbatum res gestæ palam fecerint: Sicuti etiā aliquot ex ipsis, Regni totius fuisse Cācellarios, ac nō neminē supra Cœnobij Præfecturā, ac Sacræ purpuræ ornamentū, eodē tēpore Pontificiā legationem per omnē Campaniā, Principatū, Calabriā, Apuliam administras-

Habuit vsum Baculi Pastoralis, & Anuli, Sādaliorū, Dalmaticæ, Mitrę, Chirothecarum.

ſtraſſe conſtiterit. Verùm plura, quæ ſupereſſent diſtinctè, ac ſeparatim perſequi neceſſe non erit, ſi vnum illud addidero (in quo verè ſunt omnia) Romanos Pontifices tanti Caſinatis Abbatis nomen, ac munus feciſſe, vt illorum quatuor in celisſimo humani honoris faſtigio collocati, haud quaquam Sua Maieſtate indignum duxerint, Caſinatis Cœnobij moderatores ſimul appellari, & eſſe. Ergo ijdem Pontifices (quibus omnium optimè perſpectæ erant Abbatis Sacri Sodalitij dignitas, ac iuriſdictio) in ſuis ad eum literis perhonorifica ſemper verborum præfatione nuncuparunt. Zacharias quidem primus ad Petronacem Abbatem, hoc vtitur exordio. *Religioſus, ac Dilectiſſimus Filius noſter Petronax, Abbas Venerabilis*. Martinus verò Secundus ad Balduinum. *Dilectus* (inquit) *Filius noſter Balduinus Reuerentiſsimus Abbas, Monaſteriorum Pater, & noſter Spiritualis Filius*. At Benedictus ſeptimus ad Aligernum. *Chariſsimus* (inquit) *nobis in Domino Ieſu Chriſto Filius Aligernus Venerabilis, & Religioſus Abbas Sacratiſsimi Monaſterij B. Benedicti Confeſſoris Chriſti*. Denique (ne longum faciam) Gregorius Septimus ad Deſiderium, Paſcalis Secundus, itemque Caliſtus Secundus ad Gerardum Abbatem, in hunc modum. *Reuerentiſsimus, & charisſimus frater Abbas Gerardus, &c.* Quod ſi Romana Sedes, quæ prò ſupremæ dignitatis (qua fulget Maieſtate) Principes etiam viros, ac Reges non niſi perparcè honorum titulis dignatur, tamen in Caſinatē Abbatē adeò extitit liberalis, facilè coniectura aſſequemur, quo loco, & exiſtimatione idē Abbas, apud ceteros fuerit (tametſi potentiſſimos) quo cultu affici ſolitus, qua verborum honorificentia nominari. Rogerius quidem certè Primus Rex Neapolitanus in ſuo ad Caſinatem Abbatē Decreto (quod adhuc inter

Stephanus nonus, Victor tutius, Vrbanus V. Paulus II.

Abbas Sanctiſſimus à Rogerio Rege appellatur

Archiuij monumenta recensetur) Sanctissimũ appellat, percelebri scilicet, quæ tunc apud omnes vigebat cũ Cœnobij, tum moderatoris opinione, ac fama permotus. Tametsi autẽ negari non potest, quin Sacri Cœnobij, eiusq; Præsulum amplitudo, ac dignitas magnã partem ad Casinates præsentis temporis Monachos pertineant (tamquam patrum suorum æstimationis, & gloriæ legitimos hæredes, ac successores) tamen religiosissimæ Domus Alumni non ita acquisitis à Maioribus ornamentis, & bonorum copia gloriantur, quin proprio elucescant splẽdore, quin præsentibus etiam fortunis vtcunque abundent. Mitto accuratiorem sanctissimarum legum custodiam, mitto veteris disciplinæ puriorem cultum, serias in grauioribus studijs occupationes, tot hospitum cuiusuis ordinis, ac loci quotidianam susceptionem, quæ sicuti stãtis religionis firmiora sunt argumenta, & à Religiosis familijs habenda præcipuè in pretio, sic velim (nisi iam notissima essent) per alios potius, quàm per me ipsum alijs innotescere: tantum addiderim, hac quoque tempestate magnam esse Monasterij Casinatis authoritatẽ, magnam inter Italiæ Cœnobia præstãtiam: quippe (præter Sancti Germani Ciuitatem, duo, ac triginta Oppida, quæ moderatur) eius Abbas omnimoda pollet Episcopali iurisdictione, quã liberè in sua Diœcesi exercet, & administrat, nec habet finitimum Episcopum, cui ea demandentur, quæ ex Sacri Tridentini Concilij decretis, viciniori Episcopo sunt committenda. Itaque vti Sixtus V. Pontifex Maximus statuit, ea omnia, quæ ad iuris æquitatem, seù ad indulgentiam, & arbitrium Iudicis referũtur, ad Abbatem Casinatem in sua Diœcesi spectare, ita in

Cœnobium Casinas Vrbem, ac triginta duo Oppida hodieq; possidet.

Abbatis dignitas, & iurisdictio Episcopalis.

in hodiernum diem causæ ad Matrimonia, & Sacerdotia, quæ spectant, & id genus aliæ ab eodem Abbate cognoscuntur, quas alioqui ad solos Episcopos pertinere indubitatum est. Ipse propriam Synodum celebrat, proprium habet Seminarium. Examinatores Synodales in sua Diœcesi eligit: idoneos excipiendis confessionibus approbat, sacris initiandos, examini subijcit: Tonsuram, & minores ordines suis subditis tum Religiosis, tum Secularibus administrat; literas dimissorias (vt appellant) ad maiores in aliena Diœcesi suscipiendos cõfert: Ecclesiasticorum concursus ad Sacerdotia indicit: Sacræ Confirmationis Sacramentum, & alia plura, quæ inferioribus Prælatis per Tridentinum Concilium non licent, administrat, et exercet; prorsus vt admiratione dignum sit, tot hostium rabiem, tot inuidorum rapinas, tot annorum vicissitudines, quæ in Casinatis Domus euersionem, et excidium coniurasse videbantur, nequiuisse tamen eius gloriæ, atque amplitudinis sublimitati tantum detrahere, vt hodieque mille, ac centum ferè post annos in sua etiam depressione non emineat. Visum est autem non ab re futurum, si tabellam subijceremus, quæ Monasterij, quod nunc extat, & Oppidorum, quæ possidet, descriptionem, ac formam repræsentet.

Casinatis Cœnobij, eiusq; oppidorũ forma.

CA-

CASINATIS
COENOBII,
ET EIVS VRBIS, ATQVE
OPPIDORVM
DESCRIPTIO.

SANCTISSIMVS PATER BENEDICTVS

MONACHORVM PATRIARCHA, & Casinatis Cœnobij Fundator, & Abbas Primus.

INter Religiosos Sacri Cœnobij Præsules, quorum pie, præclarèque res gestas literis committere decreuerim, nemo sanè est omnium, vnde auspicatius, illustriusque principium, quàm ab ipsomet Benedicto, admirandæ sanctitatis Antistite desumi queat; non eò tantum, quòd infinita numero, virtute immortalis, eruditione conspicua, Soboles ad Christianæ Reipublicæ commoda, & decus, ab ipso proseminata sit, ac toto Orbe propagata; Sed propterea etiam, quòd ab ijs omnibus virtutum ornamentis cumulatissimè instructus fuerit, quæ ad celsissimum sanctimoniæ, ac venerationis fastigium, mortalium beatissimos efferre consueuerunt. Nursiam Natale solum, Parentes Eupropium, & Abundantiam habuit, apprime copiosos, & nobiles; quippe Eupropio ex Aniciorum familia inter Romanas maximè celebri, Abundantia pari nobilitate Mulier in matrimonium cesserat. Ex his ortus est Benedictus anno post editam salutem octogesimo supra qua-

D. Benedictus Nobilissimis ortus Parentibus.

Summo Dei beneficio Ecclesiæ laborã ti concessus.

quadringentissimum; vtroque Imperio plurimis, maximisque cladibus debilitato iam, & ad occasum properante: quo etiam tempore Christiana res soluta passim vetere disciplina, & erumpentibus quotidie prauorũ dogmatum Authoribus miserandum in modum ægra laborabat; planè vt agnoscas diuinæ prouidentiæ admirabile consilium, quæ difficillimis Ecclesiæ suæ temporibus, Benedictum excitauerit, quem furenti Erebo, eiusque ministris omnia vbique terrarum pro libidine miscentibus opponeret; cuius ope, ac magisterio perditi mores corrigerentur, propagaretur Religio, Sanctitas efflorescerct. Domi exacta pueritia, Romam ingenuas artes edocendus, è Parentũ conplexu dimittitur. Verũ maturior fuit in Vrbem aduentus, quam commoratio diuturnior; quippe adolescens verè nobilis, illiberali Sodalium conuictu, & proiecta in omnem turpitudinem Ciuitatis disciplina offensus, vt eloquentiæ, & eruditionis decus certa pudoris iactura, vel præsenti probitatis discrimine perquireret, adduci non potuit. Igitur sanct moniam literis, solitudinem Romæ, labores, & incommoda sensuum lenocinijs generosè præferens, ad auios Sublaci Montes, & nuda saxa, id ætatis, ac teneritudinis adolescentulus, (quartodecimo scilicet ætatis anno) properauit. Hic ad exesi Montis vmbilicum supernè incubantibus ruinis horrentem, & vndique circumfuso squalore deformem speluncam adeptus, in eam se dedit, ibique tres annos summa rerum omnium inopia, & nuditate, omnibusque temporum iniurijs conflictatus exegit, nemine interim mortalium eius propositi, ac solitudinis conscio, præter Romanum insigni Religione Cœnobitam, cuius inflam-

Ad sublacensem solitudinem quartodecimo ætatis ãno se cõtulit.

mata charitate Benedictus vti ad Eremum contendens salutaribus consilijs, & Monastico habitu donatus fuerat, ita quandiù solus egit, modica victus annona certo dierum interuallo reficiebatur. *Sæpius* à Dæmone occulta vi, & ex insidijs appetitus, nonnunquam aperto quasi Marte lacessitus, nunquam non relata victoria superior discessit; tum præsertim, cum ex obiecta mulieris cuiusdam perliberali specie, quam in seculo aspexerat, incendi præcordia, & æstuare persentiscens, confestim expedito salutari consilio, in proximos vepres vltrò se induit, nec ante nudatum corpus infestis spinarum aculeis configere destitit, quàm educto per vulnera sanguine, impuri amoris abolita recordatio, & sæuæ libidinis faces extinctæ. Triennio inde elapso, certis sermonibus, ac nuncijs, passim increbescente Benedicti, eiusque sanctitatis fama, non Agrestium modo, & vicinis è Pagis; sed Honestiorum etiam, & ab Vrbe Roma ingentes ad eum concursus facti. Breui duodecim Monasteria in ijs Montium iugis excitata: quibus per multos annos ita præfuit, vt vberrima virtutum omnium, & religiosæ perfectionis fruge, alumnos suos ad veram pietatem, ac sanctimoniam excoluerit. Sed vbi primum Benedicti Sanctitas illuxit, Florentius Presbyter nescio quis inuentus est, quem malus Dæmon inuidiæ stimulis excæcatum, & satis iam per se furentem, vehementius etiam in Benedictum incenderet. Hic Sanctissimo Abbati per insidias sæpè necem machinatus, cum proposito semper excidisset, artem, ac dolos eò

Duodecim Monasteria exædificat.

D tran-

transtulit, vt lubricæ Monachorum indoli per obscena spectacula perniciem animi, atque exitium moliretur. Sed ne ita quidem res successit ad votum. Nam prudentissimus Pater profligati pudoris Aduersario cedendum ratus, vna cum ijs, quorum saluti à Florentio anxius timebat, Casinum contendit. Ibi Dæmonum aras, & simulacra, dicatosque passim inanibus Dijs lucos, & quidquid vspiam per eas regiones superstitionis visebatur, cum felicissimo successu intra paucos dies sacra prædicatione funditus euertisset, Casinatem tractum, omnemque illam viciniam ab agresti cultu, & impia Dœmonum veneratione, ad humanitatem, & Christiana sacra traduxit. Post hæc in editi Montis fastigium se recipiens, egregiam operam nauauit, ijs, qui sublimioris vitæ studio incensi ad ipsum confluebant, ex Monasticæ disciplinæ norma diligenter instituendis. Quorum subinde è numero alijs Romam, & ad proximas Vrbes; nonnullis in Galliam, Siciliam, Hispaniam dimissis, cùm maximus animorum prouentus, & ingens Monastici Ordinis amplificatio est consecuta; tum Benedicti Sanctitas, & Casinatis Cœnobij nomen illustriori vbique fama celebratum. Hæc inter dum apud Casinum Benedictus alumnos suos moderatur, & Euangelici Pastoris munus in procuranda eius populi salute, ac spiritualibus commodis, strenuè, ac vigilanter exercet, Romam (per occasionem generalis Concilij, quod Bonifacius Secundus coegerat) euocatur: cui Concilio Benedictum, quoque inter ceteros Episcopos, ac Sacerdotes præsentem, suum

Casinũ adit.

Idolatriam profligat.

Cœnobiũ in Monte construit.

Alumnos ad instituti propagationes in varias prouincias dimittit.

Ex antiquis Codice manu scripto Pauli V. Pôt. iussu, ex Bobiensis Cœnob j Bibliotheca in Vaticanam deportato.

ſuum nomen appoſuiſſe compertum habemus. Vnde etiam apertè deduxeris, nonnullos minus probabiliter addubitare, an Sanctiſſimus Patriarcha Sacerdotio initiatus fuerit, quem ſupremi Antiſtitis accitu, Romano Concilio interfuiſſe, atque vna cum reliquis Epiſcopis, ac Sacerdotibus Concilij decreta ſuo nomine firmaſſe euidenter appareat. Sed enim puriſſimæ vitæ exemplis, & domeſtici moris temperationi, miraculorum quà frequẽtia, quà ſplendore multo amplius authoritatis, ac dignitatis adiectum eſt. Hinc Benedicti precibus, Monachorum inopiæ, ſuppeditata diuinitus annona; mancis, ac debilibus, integer membrorum vſus; vita functis, lucis vſura denuo eſt reſtituta: Inſuper vaticinij laude inſignis, ſæpe futuros rerum euentus in altiſſima Diuinæ Prouidentiæ abyſſo latitantes longè antè præſagijt, prædixitque. Quin etiam quoties è re Cœnobij eſſe, vel ſeorſim cuiuſpiam priuatis rationibus expedire viſum eſt, tacitas humanæ mentis cogitationes exploratas habuit; quę ſecluſis arbitris, remoto in loco peracta fuerant, diſerte, atque ordinatè ipſemet actoribus expoſuit. Interim Benedictus, nec annis, nec virium imbecillitate fractus, cum cetera perfectæ ſanctitatis munia impigrè, atque alacriter obibat; tum precandi ſtudio ita mentem addixerat, vt quidquid aliud ageret, diceret ve, nunquam ab rerum diuinarum commentatione diuelleretur. Ex qua Numinis, ac Superum perpetua conſuetudine fiebat, vt Angelicam venuſtatem oris, ac vultus habitu præſeferret, nedum caſtiſsimis moribus exprimeret innocentiam. Iam verò ad, obitum quod ſpectat, non ſolum ſuprema dies multo ante ab eo diſtinctè percepta eſt, &

Miraculis coruſcat.

Mortẽ prædicit.

aliquot sui instituti alumnis apertè denunciata. Sed quæcumque mortis genus, diem, ac horam attingebant, adeo diligenter, distincteque est exequutus, vt non tàm diuinasse mortem, quàm sibimet superstiti parentasse quodammodo videri potuerit; nam sex diebus antequam naturæ concederet, incolumis adhuc, ac planè sanus, sepulchrum iam pridem sibi paratum recludi mandat; inde pertenui primo commotiuncula, mox grauiori morbo tentatus, cum proxime imminentem è vita discessum præuideret, deferri se in Oratorium iubet, vbi ritè obitis Sacre Eucharistiæ misterijs, receptui ab hac mortalitate canente Deo, inter Religiosas suorum preces, ac manus, stans, atque erectus, ad immortalis gloriæ vsuram summa cum alacritate discessit. Ita, qui delicias incommodis, eruditionem Sanctitati, Romanæ Vrbis celebritatem, Eremi solitudini posthabuerat, cumulatissima Numinis beneficentia, egregiam cœlestis doctrinæ laudem promeruit, omnium gentium linguis, admiratione, cultuque celebratur, & liquidissimas superum voluptates, & gaudia æternum degustat.

Stans, atque erectus in Templo moritur. anno 543.

Præfuit annos quatuordecim.

San-

SANCTVS CONSTANTINVS.

ABBAS II.

COnſtantinus (quem Reuerendiſſimum valdè virum Sanctus Gregorius appellat,quo etiam edocente vitam, & res geſtas Sanctisſimi P.Benedicti ſcripſiſſe ſe teſtatur,ob eximiæ ſanctitatis,& ſapientiæ præclara merita dignus eſt habitus, qui Benedicto primus omnium in regimine ſuccederet. Hic optimi Magiſtri amantiſſimus diſcipulus, ſtrenuuſq; æmulator, recens adhuc inſtitutum latius propagauit. erectis apud exteras nationes Monaſterijs, in quibus omnes ad regulæ normam mores ſuos, ac ſtudia conformabant,obijt anno 560.

An.560.

Sedit annos ſeptendecim.

SANCTVS SIMPLICIVS PRIMVS.

ABBAS III.

SImplicius è D Benedicti Schola,ac Magiſterio,tertius ab eiuſdem obitu Congregationem Caſinatem temperauit. Exépla ſanctitatis, & omnium documenta virtutũ ab egregio Præceptore cũ didiciſſet, inſignis charitatis, ac rerum piè geſtarũ gloria enituit. Conſtantinũ imitatus, leges non ita pridem à D. Benedicto Monachis exaratas, omnibus Religioſorũ domicilijs paſſim legendas,cuſtodiendaſque tra-

Simplicius D. Benedicti Regulã promulgat.

Hiſpanis noſtrum inſtitutū impertit.

tradidit. Hiſpanis nominatim, dimiſſa in eas regiones Monachorum Colonia tantum honoris, ac beneficij eſt impertitus. Cumque ad cetera pietatis, ac ſolidæ doctrinæ ornamenta, poeticam etiam facultatem adieciſſet, ſanctiſſimæ Regulæ factam à ſe maiorem promulgationem, carminibus explicauit. Exceſſit anno 576. vna cū Conſtantino ad pedes Sanctiſſimi P. Benedicti compoſitus, Horum corpora primum à Deſiderio Abbate vna cum Sacris cineribus Carolomani Regis, ac Monachi inuenta ſunt anno Domini 1066. deinde à Ioanne Cardinali de Aragonia (cui Sacri Caſinatis Monaſterij cura demandata fuerat) anno ſalutis 1484. Poſtremo à Simplicio Caffarello Abbate huius nominis ſecundo, tertiùm detecta, illuſtribus miraculis (vti ſuo loco fuſiùs enarrabitur) inſignem ſui cultum, ac reuerentiam in Monachorum animis ingenerarunt.

Poetica facultate præſtitit.

An. 576.

An. 1066.

An. 1448.

An. 1627.

Sedit annos ſexdecim.

SANCTVS VITALIS

ABBAS IV.

VItalis ex eodem D. Benedicti feliciſſimo contubernio, ſanctiſſimaque diſciplina, ſupremo inter ſuos Magiſtratu eſt inſignitus; quo in munere ſicuti compertum eſt, laudabiliter illum, atque integerrimè ſe geſſiſſe, ita dubitari nō poteſt, quin multa nominatim perpetrauerit ad promouē-

dam

dam suorum virtutem, ad excitandos posterorum animos ardenti cupiditate æmulationis idonea; quæ idcirco silentij tenebris inuoluta delitescunt, quod nostrorũ hominum solemnis, ac perpetua consuetudo fuerit, vt egregijs quisque actionibus perpetuò occupati, ad sodalium res gestas (nisi summæ necessitatis, vtilitatisuè ratio exposceret) minimum temporis atque industriæ conferrent.

An. 583.

Sedit annos sex.

SANCTVS BONITVS.

ABBAS V.

QVO tempore Bonitus antiquæ probitatis, & eximij meriti Antistes, rem Casinatem curabat, sui regiminis anno sexto, ab obitu SS.P. Benedicti quadragesimo septimo, inopinatæ calamitatis grauissimo casu, coactus est, vna cum socijs loco excedere. Nam Zotho Beneuenti Dux magna Longobardorum manu stipatus, cùm Cœnobium noctu ex improuiso inuasisset immanissima feritate direptum, euersumque, subiecto igni æquauit solo. Fuit hæc insignis illa clades, de qua D. Benedictus cum adhuc in humanis ageret, à se cælesti in lumine præuisa Theophrobum genere, ac moribus prænobilem commonefecerat, fusisque precibus, & ingenti lacrymarum vi Monachorũ omnium vitam, & incolumitatem à Deo impetrauerat.

An. 589.

Cœnobium Casinas à Lõgobardis deuastatur.

D. Greg. lib. 2. dial. c. 20.

Inter-

Monachi Romam cõfugiunt.

Interea Bonitus, & sodales omnes (vno excepto Antonino egregio illo miraculorum Patratore, qui Surrẽtum se recepit) concubia nocte aufugientes iter Romam intenderunt.

Bonitus apud Casinum Abbatem egit sex annos.

APPENDIX.

De Lateranensis Coenobij Abbatibus.

Calamitosus Italiæ status initio Lõgobardici dominatus.

Is erat per hæc tempora calamitosissimus Italiæ status, miserrimaque conditio, vt Longobardis crudeliter vbique, & impunè grassantibus, nulla Vrbs tam munita, nullus locus tam remotus inueniretur, quò illi suis incursionibus non perrumperent, vnde prædas non agerent, vbi memorandæ crudelitatis, & auaritiæ vestigia non relinquerent: Sed Monachorum domicilia, eò etiam faciliùs ipsorum rapinis, ac direptioni patuere, quò extra Vrbes constituta, pleraque minus habebãt præsidij ad subitos impetus, ac repentinas Barbarorum impressiones repellendas. Neque Coenobium Casinas, tametsi editi Montis fastigio impositum, eius cladis acerbissimam calamitatem effugere potuit, quam multis ante annis ipsius Author, ac Parens Benedictus futuram prænunciarat. Longobardis igitur nocturnæ bonorum populationi intra Casinatem Domum intentis; Monachi cum Bonito Abbate, silentij, ac tenebrarum beneficio furtim elapsi, Romam (secum asportatis D. Benedicti vestibus, ac Regula, quam ipsemet sua manu conscripserat, alijsque maioris pretij, ac momenti reb.) incolumes ex fuga deuenere; vbi ad Pelagium Pontificem adeuntes, comiter ab eo benigneque accepti sunt, & in Lateranensi Monasterio

Monachi Casinates Romam ex fuga se conferũt.

(cui

cui Valentinianus iam diù præsidebat, supra eximiam vitæ sanctitatem, ipsiusmet etiam D. Benedicti domestica consuetudine, ac Magisterio venerabilis) collocati. Ex hac porro Coenobij vtriusque Conuictorum, non domicilij magis, quam instituti, atque animorum coniunctione; vna, atque eadem Congregatio Casinas coaluit, vnus idemque Præses, qui vtramque Domum pari authoritate moderaretur. Delecti continuò duodecim, qui Casinum contendentes DD. Benedicti, ac Scholasticæ sacra pignora intentissimis excubijs custodirent, retentaque deinceps consuetudo (quòad instauratum est à Petronace Domicilium Casinas) vt quotannis in vicarij laboris, ac vigiliæ locum totidem succedentibus, priores Romanum Sodalitium repeterent. Quo postea ex loco tam multi ad Christianæ Reipublicæ gubernacula nostri Ordinis homines sunt euocati, vt verè totius Sanctitatis, & meliorum artium clarissima palæstra, idemque posset Romanorum Pontificum Seminarium nuncupari. Neque dubium est, quin rationes ad hoc ipsum comprobandum permultæ, aliaque insuper dignissima relatu suppeterent, nisi magno sanè, atque irreparabili detrimento locum ipsum, & vniuersa Tabularij monumenta idem casus sustulisset; vt molestissimè mihi ferendum sit (exceptis Abbatum nominibus) tam longo annorum decursu, nihil aliud relictum esse, cuius appositione mearum obscuritatem lucubrationum hoc loco illustrarem; Sed spes est breui fore ex nostris vnum aliquem, qui honestissimo hoc munere (quod iampridem laboriosè vrget) feliciter, ex animi sententia defungatur. Ceterum cum locus apud Lateranum angustior esset, quam vt admittendæ tot religiosorum hominum multitudini sufficeret, ab eodem Pelagio constructus est, qua Romanum Pontificem decebat, ædium laxitate, ac magnificentia.

A Pelagio Pontifice in Lateranensi Cœnobio collocantur

Apud Casinum nūquā Monachi defuerunt ad Sanctissimi Patriarchæ Sepulchrum

Domus Lateranensis Seminarium fuit Romanorum Pontificum.

E AB-

ABBATES CASINATES ROMAE LATERANENSI COENOBIO PRAESIDENTES

SANCTVS VALENTINIANVS ABBAS PRIMVS.

Valentinianus S.P.Benedicto Præceptore, ac Duce Monasticã vitam professus, ab eodem Lateranensis domicilij primus omnium delectus est Abbas. Huius inter alios narratione, ac testimonio D.Gregorius Papa Sanctissimi Patriarchæ nostri vitam, literarum monumentis commendauit: hoc eodem Valentiniano Præside Monasticus ordo per omnem Britanniam, & Scotiam (teste Petro Diacono, in serie, quam scripsit Abbatum Casinatis Cœnobij) dilatari est cæptus. Gregi, suæ curæ, ac fidei commisso, religiosissimæ vitæ documentis, nedum pijs cohortationibus, insigniter profuit. D. Gregorio adhuc Pontificatum administrante, naturæ concessit, inter beatos cœli Ciues, ab Romana Ecclesia connumeratus.

Valentiniani Abbatis opera Monasticus ordo in Britannia & Scotia ꝓpagatus.

GRE-

GREGORIVS LATERANENSIS

ABBAS II.

SANCTVS THEODORVS.

ABBAS III.

THeodorus SS. P. Benedicti discipulus vir egregiè pius, ac Sanctus, charitate in primis, & abstinentia fuit admirabili. Huius tempore Sanctus Faustus Monachus è nostris, qui Sanctum Maurum D. Benedicti iussu in Galliam fuerat comitatus eidemque viuenti perpetuò adhæserat, ad Lateranense Monasterium regressus est, vbi vitam eiusdē Sancti Mauri perscripsit, eamque Bonifacij Summi Pontificis authoritate comprobatam, emisit in vulgus.

S. Faustus è Gallijs reuersus, vitā Sancti Mauri cōposuit in Lateranē si Cœnobio.

IOANNES LATERANENSIS

ABBAS IV.

DE hoc Abbate, alijsque insuper septem, quos ipse habuit in Lateranensi administratione successores, nihildum præter sola nomina potuimus, ex antiquitatis tenebris in lucem eruere.

LEO LATERANENSIS

ABBAS V.

VRSVS LATERANENSIS

ABBAS VI.

AGAPITVS LATERANENSIS

ABBAS VII.

LEO SECVNDVS LATERANENSIS

ABBAS VIII.

IOANNES SECVNDVS LATERANENSIS

ABBAS IX.

THEOPHILVS LATERANENSIS

ABBAS X.

ADRIANVS LATERANENSIS

ABBAS XI.

ABBATES CASINATES APVD CASINVM SECVNDO COMMORANTES.

SANCTVS PETRONAX.

ABBAS VI.

ET communiter Monachorum familiæ omnes, & Caſinas ſodalitium nominatim, ſi cuiquam alij ſecūdùm authorem, ac Magiſtrum ſuum Benedictum, Petronaci ſanè plurimum debent, cuius antiqua probitate, ſingularique ſapientia effectum eſt, vt Monaſtica res, penè iam intermortua reuiuiſceret, & magna cum laude celeriter, latiſſimèq; propagaretur. Gregorius Tertius eximia virtute Pontifex, & in religioſum nomen egregiè animatus, moleſtiſſimè ferebat, poſt Longobardicam Caſinatis domus euerſionem, præclara quoque D. Benedicti inſtituta propemodum neglecta iacere, vbi multos annos feracisſimo ſanctitatis prouentu tantopere floruiſſent. Hac re ſollicitus

Petronax à Gregorio III. Pontif. Casinū mittitur.

Petronacem (qui tum fortè egregia pietatis,ac prudentiæ fama Romæ diuersabatur) ad se accersitum adhibitis cohortationibus adduxit, vt collapsam in Casinate Monte Sedem reficere conaretur. Datis igitur è Lateranensi Cœnobio aliquot itineris comitibus, & laborum administris, hominem ad iniuncti muneris prouinciam benè precatus dimisit. Consilij salubritas euentus felicitate comprobata;nam Petronax erectum qua maxima celeritate potuit Monasterium,arctissimis legibus ad veterem Ordinis integritatem reparandam consentaneis communiuit;neque tamen renascẽtis instituti rigor, vel seuerioris Præfecti asperitas multorum studia retardauit, quominus efflorescenti denuo familiæ ad pristinam sanctitatis laudem libentissimis animis seipsos adiungerent. Diceres D.Benedicti felicissima tempora rediuiua disciplinæ obseruatione recurrisse: vsque adeò ad regulæ præscriptum exactè omnia referebantur ab omnibus. Hinc domicilium Casinas antiquo religionis cultu, ac splendore breui recuperato, cum innumerabiles eduxit præstanti sapientia, & integritate alumnos; tum verò multis quoque latifundijs, ac vectigalibus piorum hominum benignitate insigniter est auctum; quippe Ordini nostro solemne,ac perpetuum fuit, vt hoc opibus abūdaret magis,quo in Diuini obsequij cultum, susceptique instituti obseruantiam diligentius incubuit. Tametsi autē Petronax reliquarum omnium virtutum præsidijs, quas in Sanctissimi Cœnobij Præfecto elucere par est, egregiè fuit instructus,præcipuè tamen inflammatam quandam communis disciplinæ tuendæ voluntatem,ac zelum præsetulit, cuius admonitu nō modo à ceteris sodalibus,

Cœnobium restituit.

Monasticus Ordo ap:Casin: reflorescit.

Cum sanctitate, opibus etiam augetur.

sed

ſed à duobus etiam Regibus, tot idemque Reginis, quos in religioſa palæſtra formandos, fingendoſque ſuſcepe-rat, totius domeſtici moris arctiſſimam cuſtodiam ſeuerus exigebat, præteritæ Maieſtatis recordationem, & tumentes ſeculi ſpiritus, abiectiſſimis functionibus prudenter contundens, ac proculcans; quippe Carolomanũ duplicis Regni adminiſtratione, rebuſque præclarè geſtis, apud Francos, antea celeberrimum, infimo primum coquinæ miniſterio; tum paſcendarum ouium muneri addixit; at Rachiſio, qui Longobardorum populis imperitauerat, ſerendæ vineæ, ſuiſque manibus excolendæ laborem demandauit: Nam Theſiam eiuſdem Rachiſij vxorem, & Ratrudam filiam, ad Montis radices cum alijs Sanctimonialibus peculiari Cœnobio incluſas, ad pietatem inſtituens, earum profectum, & conſtantiam, ſimilibus religioſæ humilitatis, ac patientiæ tentamentis exploraui. Illuſtri vtique, ac memorando in paucis ad ſacrorum Cœtuum Rectores documento, ne auitæ diſciplinæ ſeueritatem, ac robur, cuiuſuis ſubditorum languore, ac deſidia infringi ſinant, vel remitti; cum longe conſultius ſit, honeſtiuſque, clariſſimis ortos natalibus, ab Religionis ingreſſu arcere, quam cum tenui primæuæ inſtitutionis iactura in conuictum, ac ſocietatem recipere. Siquidem dicatis Deo familijs, non aduentitio ſecularis potentiæ, ac nobilitatis ſplendore; ſed ardenti humilitatis ſtudio, honorumque contemptione, ac fuga, verũ decus, & germana nominis celebritas comparatur. Erunt (opinor) qui Petronacem eo nomine fortnnatiſſimum ſtatuant, ac iudicent, quòd duo Regum paria (inaudito prorſus exemplo) ad religioſam vitam admiſit, ac rexit:

Petronax duos Reges totidemque Reginas ſeuerus inſtituit.

Ad Plumbariolam Oppidũ, vbi olim Sancta Scholaſtica vitã egit Monaſticam, atque obijt.

at

at mihi non minus admirabilis videri ſolet, ac beatus, propterea, quòd ſpectata probitate, & monaſticæ diſciplinæ ſtudio conſpicuus, iacentem, ac penè extinctam in noſtra ſodalitate cæleſtis philoſophiæ exercitationem fecundisſimo euentu ſubleuauit; quòdque Monaſterium Caſinas Longobardica clade attritum, diſiectumque, eò ſplendoris, ac magnificentiæ prouexit, vt noualium inſtar, ad vberiorē ſegetis prouentum aliquandiù feriari, & quieſcere permiſſum, non autem in carduos, ac ſentes, tanquam malignus, effœtusue ager, ſterileſcere inerti otio, ac ſilueſcere, Diuinæ Prouidentiæ beneficio videri posſit. Hoc eodem tempore Caſinatis Monaſterij Sanctitas, vbique notisſima, Bonifacium noſtri Ordinis clariſſimum Sydus, Archiepiſcopum Moguntiæ, ac totius Germaniæ Apoſtolum permouit, vt Monaſticæ vitæ normam Germaniæ populis genuinam, germanamque tradendi cupidisſimus, illam è Caſinati Cœnobio, tanquam purisſimo è fonte hauriret. Eò igitur Sturmium è ſuis diſcipulis hominem religioſum, ac ſolertem legauit: qui aliquandiù illic commoratus, inſpectis, obſeruatiſque accuratisſime Caſinatum Monachorum ſtudijs, conuictu domeſtico, ac diſciplina familiari, ad Germanos, ſuumq; Præceptorem Bonifacium, voti compos remigrauit. Porrò ſuſcepti à Petronace regiminis anno 17. Zacharias Pontifex Caſinatem Baſilicam ritu, ac pompa maximè ſolemni dedicauit, Archiepiſcopis tredecim, Epiſcopis verò ſexaginta octo præſentibus; quo tempore idem Pontifex, inuenta à ſe DD. Benedicti, & Scholaſticæ corpora nulla parte læſa, aut diminuta, vti repererat, ita prorſus intacta, illibataque reliquit. Denique Cardinalis Baronius

S. Bonifacius Germaniæ Apoſtolus, Sturmiū ad Caſinates mittit, Monaſticis diſciplinis accurate imbuendum.

Caſinenſis Baſilica à Zacharia Pontifice dedicatur.

nius de Casinatis Monasterij Sodalium felicitate, ac numero, Petronace Abbate, hæc literarum monumentis consignauit. *Mirum dictu* (inquit) *quanta mox ex noua plantatione Petronacis propagata fuerint eo in loco germina Monachorum, & aucta ipsorum examina instar apum, quæ ex turgescentibus aluearijs prodeuntes in diuersa Orbis loca ad fœtus multiplicationem volauerint.* Demum Petronax sanctitate, ac rebus gestis clarissimus migrauit in Cælum an. 753. prid. Kal. Maij, sepultusque est in porticu iuxta ædem D. Martini.

Tom. 9. annal. An. 718. pag. 7.

Præsedit annis duobus, ac viginti.

An. 753.

OPTATVS.

ABBAS VII.

OPtatus Petronacis administrationem Monachorum suffragijs adeptus, piè, ac laudabiliter tenuit annis quatuor obijt pridie nonas Iunij.

An. 753.

An. 757.

HEMERIS.

ABBAS VIII.

HEmeris Optato sublectus, annuum gessit Magistratum. Vita functus XV. Kal. Augusti, propè

An. 758.

Eccleſiam Sancti Patris Benedicti ſepultus eſt.

GRATIANVS PRIMVS.

ABBAS IX.

GRatianus eodem anno idem munus cũ admiſiſſet, magno cum ſplendore, parique cum laude in eo ſe geſſit. Obijt 11. Kal Septembris. Per eos dies oblatum fuit Caſinatibus ampliſsimum illud Sanctæ Sophiæ Templum in Vrbe Beneuentana, vbi corpora Sãctorum duodecim fratrum condita ſeruantur, itemque Monaſterium Sanctimonialium eadem in Vrbe ab Arichi Beneuentano Principe conſtructum.

An. 761.

Sanctæ Sophiæ Templum Caſinatibus donatum.

Præfuit annis quatuor, menſe vno.

TOMICHIS.

ABBAS X.

TOmichis ad Caſinatis Abbatiæ gubernationẽ, poſt Gratianum euectus eſt, eo Præſide multi Caſinatum Patrum perſtudioſi Cœnobiũ amplis muneribus adauxere. Obijt Tomichis anno 769. 8 Kal. Februarij.

An. 769.

Præfuit annis ex Menſibus quinque diebus vno, ac viginti.

PO-

POTO.

ABBAS XI.

POto in Abbatem electus, è re Monachorum publica, suaq; è dignitate præfuit. Hic inferius templum D. Benedicto erexit, vbi nunc Sancti Germani Basilica conspicitur; aliud quoque in honorem Archangeli Michaelis, quo in loco progrediente tempore Oliuetum succreuit, quod ab eodem Archangelo, mutuato nomine Sancti Michaelis de Monte appellatur, illudque picturis, ac versibus exornauit, Vita functus iuxtà ædem SS. P. Benedicti tumulatur.

An. 773.

Sedit annis quatuor, mensibus quinque.

THEODEMARVS.

ABBAS XII.

THeodemarus suscepta eodem anno Casinati Præfectura, Monachis ad omnem virtutem, ac Sanctimoniam præluxit. Ardenti studio inflammatus honorem, ac cultum in Deiperam Virginem amplificādi, Templum illi exexit, cui vulgo Sanctæ Mariæ de quinque turribus nomen est factum, ad ipsum fontem, vnde Lyri flumini sua est Origo, ac

Caroli Magni rogatu institutum Monasticum propagatur in Gallia.

principium. Caroli Magni rogatu per Casinates Monachos instituti nostri disciplinam mirificè propagauit in Gallia; eiusdem etiam Imperatoris lege, & Adriani Pontificis Decreto Cœnobium Glanofoliense à Sancto Mauro apud Francos extructum, Casinati Monasterio subijcitur his legibus, vt Abbas à suis electus Magistratũ ne capesseret, nisi præuia Casinatis Præfecti benedictione: Casinum quintoquoque anno proficisceretur: per totam Galliam vices gereret Casinatis Abbatis, infrà quẽ proximo loco sederet. Theodemaro Abbate, Paulus Diaconus scriptis iam suæ Gentis historijs, & Desiderij Longobardorum Regis (cui à secretis fuerat) gratia notissimus, Casini Monachum induit. Theodemarus ætate iam prouectior mortem obijt.

An.792.

Præfuit annos vndeuiginti.

GISVLFVS.

ABBAS XIII.

GISVLFVS clarissima Beneuentanorum Principum progenies, Abbatis dignitate insignitus, sui generis excellentiam, & Monachorum de ipso expectationem, egregiè sustentauit. Cum videret Superiorum Præsidum sanctitate, ac solertia res apud Casinum optimo loco constitutas, tum quæ Cœnobij opes, ac redditus, tum verò in primis, quæ domesticæ disciplinæ integritatem

tem ſpectarent,maturè prouidit,vt ab alijs laborioſè par ta diligenter ipſe conſeruaret,ac tueretur : deinde ſacris ædificijs adiecto animo,Monaſterium Sancti Saluatoris aliaſque præterea Baſilicas alijs in locis ſubſtruxit; vnam præſertim Apollinari Martyri (vbi nunc Vicus eſt Sancti Apollinaris) alteram Sancto Angelo propè Vallem lucis,ſacras,dicataſque voluit. Multorum inſignis pietas, ac munificentia in noſtros homines Giſulfo Rectore, Cœnobium fortunis,Pagis,Oppidis locupletauit Naturæ conceſſit,nono Kal.Ianuarij iuxta Templum D. Benedicti tumulatus. An.817

Sedit annos vnum,ac viginti.

SANCTVS APOLLINARIS.

ABBAS XIV.

ETſi cæteris de rebus, quas Apollinaris Sanctiſſimè geſſit, vti nimis ieiunè loquuntur,ità prorſus reticerent hiſtoriæ, nos tamen ex eiuſdem Caſinati Præfectura probatiſſimos mores, inſignemq; ſapientiam haud temerè dubitanterque coniectaremus;ſiquidem cum celebre illud Monaſteriũ per quindecim annos integrè,ac laudabiliter ab ipſo adminiſtratum fuerit,quo tempore florente domeſtici moris obſeruentia,nemini dabatur per aliena ſuffragia turpi ambitu,& perfricta fronte emendicata,ad honores iripe-

repere; ſed ſua cuique virtus, ac probitas modeſtisſima prenſatrix ſimul, & conciliatrix erat dignitatum, illud planè conficitur, Apollinarem (qui ſupremi Magiſtratus gubernacula communi Patrum conſenſu recepta tandiù eſt moderatus) non mediocri probitate, ac prudentia claruiſſe. Ceterum Apollinaris Sanctitas exploratæ virtutis innixa baſi, firmius consiſtit, quàm vt à nobis nutantia coniecturarum fulcimenta desideret: Nam Monachi Caſinates tum anniuerſaria celebritate præſtantiſsimi viri memoriam percolunt, tum ſacros eiusdem cineres ad Aram D. Bertharij Martyris recõditos, præcipua religione, cultuque venerantur. Id autem vetuſtisſimo Maiorum ſuorum exemplo, & authoritate, tum celebris etiã prodigij fama permoti, quo Apollinaris eximia virtus illuſtri miraculo eſt confirmata: cum enim aliquando prædia Monaſterij inuiſurus, ad Lyrim fluuium deueniſſet, nec vlla præſentis cymbæ opportunitas, qua traijceretur, appareret, tum Apollinaris (qui plurimum fiduciǫ in Cæleſti præſidio collocauerat) edito in aduersũ flumen viuificæ Crucis ſignaculo, nihil trepidans, timenſuè ſuper vndas ſecurus ingreditur; Diuinaque ope præteruectus, in vlteriorem ripam, nec madidis veſtigijs euaſit. Equidem, vel ex hoc tam admirando prodigio perſuaſiſſimum mihi eſt, Apollinarem per omnem religioſæ vitæ curſum luculenta pulcherrimæ virtutis documenta præbuiſſe, quæ ſi literis conſignata extarent, & iucunda poſteritati ad cognitionem eſſent, & ad exemplum, atque imitationem ſalutaria. Verum enimuerò de Apollinari, paucula, quæ traduntur, adeò ſunt præclara, vt quemuis ingenij tantum non hebetisſimi admoneant, nihil illi ad

im-

immortale decus,& ſempiternam nominis celebritatem defuiſſe,qui Benedicti Sanctimoniam, eiuſdem muneris, ac loci Præfectura quindecim annis integerrimè adminiſtrata ſedulo eſt imitatus, quique Gariliano flumine impunè calcato,Petri Apoſtolorum Principis illuſtre miraculum,rediuiua magnitudine prodigij repræſentauit.

Obijt an.828

Sedit annos quindecim.

S. ANCTVS DEVSDEDIT.

ABBAS XV.

QVandoquidem ea tempora Caſinati Cœnobio impendebant, quæ inſignis conſtantiæ Præfectum contra furentis Tyranni cupiditatem, & auaritiam expoſcerent;defuncto Apollinari, Deusdedit ex ſui nominis ratione,Diuino planè nutu ſufficitur. Qui cum parem virtutis excellentiam cum Apollinari ad gubernandum attuliſſet, longè tamen diſparem nactus eſt eius exercendæ,atque illuſtrandæ materiam. Sichardus Beneuenti Princeps ætatis, & conſilij imbecillitate adoleſcens, vbi vna cum defuncto Patre, animi moderationem, clementiam, æquitatem eodē feretro extuliſſe viſus eſt, Principatu in Tyrannidem verſo,non tam populis dominabatur, quam ſuis ipſe cupiditatibus per ſummam turpitudinem ſeruiebat, quarū impotenti æſtu,ac furijs actus, ita contrarias in partes animo

Sichardi Beneuenti Principis deprauati mores, ac tyrannis.

mò distrahebatur, vt sordidæ tenacitatis laqueo arctissimè constrictus, in omnem tamen fædioris intemperantiæ licentiam effusè dissolueretur. Ergo dum cumulandæ pecuniæ vias omnes inuestigat, de Casinatis Thesauri opulentia per suos exploratores fit certior; nec mora, accersito ad se Abbate, contendit certam auri, & argenti vim mollioribus verbis ab eo extorquere; Verum cum Deusdedit constanter respondisset, se, tum Christianis legibus, tũ eius muneris, quod gerebat, religione prohiberi, quominus oblatas Cœnobio facultates cuiquam mortalium impertiret, ad minas, terroresque est deuentum: cũ ne ita quidem res ad votum succederet, Sichardus conijcit illum in carcerem, periculum facturus, an incommodis, pœnarumque acerbitate inuicti Antistitis constantia labefactari posset, quæ prece, ac terroribus tentata, expugnari nequiuerat; sed enim Deusdedit tetri carceris squalore, inedia, ac ærumnis diù conflictatus, vitam in vinculis, non religiosi pectoris libertatem, ac propositum amisit. Crebra subinde miracula, fugatique obsessis è corporibus Dæmones, clarissimam extincti Abbatis virtutẽ diuulgarunt; mox Romana Ecclesia nomen, ac memoriã sacris festis solemni ritu, ac cæremonia consecrauit. Hũc in modum Sichardus feritatis, & auaritiæ suæ armis cõtrà imbecillem Senem irrito conatu exertis, vel inuitus didicit, in homine Monasticis disciplinis probè communito, tantum animi, ac roboris ad extremam vsque senectutem perdurare, vt morte fortiter oppetenda, cuiuslibet Tyranni atrocem vultum, minas, supplicia, irridere possit, cuius infensum nomen armatorum cateruæ perhorrescunt, nutibus trepidanter obsequuntur.

Deusdedit in carcerem conijcitur.

An. 834. In vinculis extinctus miraculis coruscat.

In Sanctorũ numerum relatus est.

Præfuit annis [illegible]

HIL-

HILDERICVS.

ABBAS XVI.

DE Hilderico Casinati Abbate, præter ingenij, ac prudentiæ clarissimum nomen, illud tantum perhibetur, Pauli Diaconi vitam (quo vsus erat Præceptore) versibus exornasse.

Scripsit Pauli Diaconi vitam.

Sedit diebus septendecim.

AVTHPERTVS.

ABBAS XVII.

AVthpertus triennali administratione immortalibus beneficijs Sacrum Cœnobium cumulauit. Animum sanctissimis moribus, mentem humanioribus literis, & Sacrarum Scripturarum peritia cum imbuisset, subditis integerrimæ vitæ exemplo, Bibliothecam eruditissimi ingenij multiplici partu instruxit. Demum impetratis à Lothario Francorum Rege Priuilegijs, migrauit è vita.

Editis voluminibus celebris.

An. 839.

Sedit annis tribus.

BASSATIVS.

ABBAS XVIII.

BASSATII testatæ sanctitatis, ac sapientiæ viri pręfectura, nedum Casinati sodalitio apprimè frugifera extitit, sed vltra etiam Italiæ fines peruagata, Burgundiæ, ac Germaniæ insignis fuit vtilitatis, & commodi, religiosæ vitæ cultu (qui ijs in locis penè interciderat) magna industria, & sollicitudine excitato. In Franciam, Campaniæ Procerum suasu profectus, Ludouicum secundùm Imperatorem profligandis Saracenis, Campaniam, atque adeò Italiam penè totam deuastantibus, cum exercitu Casinum deduxit. Quæ ab eo extant ingenij monumenta, excellentem viri doctrinam apertè contestantur. Ad extremum rebus ex dignitate, suique instituti norma administratis, meritis diues felicem obitum est consequutus. Iuxta ædem D. Benedicti, quam magnifico ornatu decorauerat, sepultus est.

In Franciam profectus Ludouicum secundū Imperatorem. Casinum deduxit.

An. 856.

Præfuit annis vndeuiginti.

BER-

BERTHARIVS.

ABBAS XIV.

BErtharius tam multis abundat, ijſdemq; prçclariſſimis animi, ac fortunç dotibus, facilè vt ex eorum numero vnũ cognoſcas, in quibus exornãdis æmula quædã cælestis Gratiæ benignitas, cum inſigni Naturæ munificentia decertat. Tantum Diuini luminis à puero combibit, vt ſeculi periculis, & inſtabili rerum viciſſitudine ad rationem reuocatis, Euãgelicæ perfectionis ſtudio ſe dedere, prudenter in animum induxerit. Inde parentum diuitijs, ac genere (quo ipſis Francorum Regibus iungebatur) generosè contemptis, conſilio, quam ætate maturior, clam ſuis, domo, ac patria digreditur, religioſa peregrinatione indè vſque è Gallijs Caſinum ſuſcepta. Quo ſimulac peruenit, cœnobitarum Patrem aggreſſus, tanta oris ingenuitate, ac modeſtia, ijſque rationum momentis Ordinem expoſcit, vt pronum eſſet, in tam tenera ætate eundemmet cæleſtem Spiritum loquentem aduertere, à quo ſeuerioris inſtituti iniectam illi voluntatem conſtabat. Quamobrem Monachorum conuictu dignatus, quantum præ ſe alacritatis, ac ſtudij efflagitanda Religione tulerat, tantundem adhibuit in cuſtodienda diſciplina, diligentiæ. Pietatis, ac bonarum artium exercitationem pertinaci ſtudio complexus, breui tantus euaſit, vt in vtraque facultate ſtrenuis Commilitonibus præcelleret. Hæc autem in-

Ortum duxit ab ipſis Francorum Regibus.

Fit Monachus Caſinas.

genij,ac morum decora cum prudentiæ, & consilij eximia laus comitaretur, Bassatio Abbati demortuo communi Patrum consensione sublectus est. Porrò autem Bertharij administratio in eas temporum angustias incidit, vt idem munus nemini fortasse pluribus curis implicitum, neque maioribus vnquam periculis obsessum contigerit; quippe qui per annos viginti, ac septem (quibus Monasterio præfuit) perpetuas dimicationes cum Barbarorum colluuie, tum numero, & viribus, tum ferocia, & calliditate præstantium, exercuit. Sed quò fortunæ, ac temporum acerbior calamitas, eò Sanctissimi Antistitis præsens virtus, & inuicti animi robur magis inclaruit. Saracenorum Gens hircanis belluis, sæuitia, atq; immanitate crudelior, multos ante annos ex Africa soluens, instructam prædonibus classem funestissimas Italiæ clades allaturam, siculis oris appulerat; quo tempore autem Bertharius renunciatus est Abbas, Tarento, ac Bario, ceterisq; firmioribus Apuliæ Oppidis communita, non accolas modo, & finitimos populos, sed longè etiã dissitas gentes quotidianis incursionibus, ac meleficijs impetens, inaudito feritatis genere diuexabat. Hinc agris illata vastitas, direptæ Vrbes, exhaustæ domus; hinc euersa Templa, Religiosorum ædes igni, ferroque absumptæ; hinc demum in obuios quosque promiscui sexus, latrocinijs, verberibus, internecione impotenter desæuitum; neque tamen cum religionis odio, aurique cupiditate inflammata raperetur, vel sanguinis sitim cædium infinitate, vel diuitiarum famem tot vndique congestis opibus explebat. Quæ cum ita haberent, Bertharius inito Magistratu acriter in eam curam incubuit, vt Casinũ eiusq;

Creatur Abbas.

Saraceni ex Africa in Italiam effusi.

ditio-

ditionis Oppida,& poſſesſiones (quibus à Saracenis prudenter metuebat) quam munitisſima præſtaret: hinc ſuperius Monaſterium firmo murorum ambitu, ac turribus in Arcis formam excitatis, egregiè circumſepſit; inferius verò (quippe patentius, & ad primos hoſtium impetus excipiendos magis obnoxium) Vrbe ad radices Montis (cui Sanctus Germanus nomen eſt inditum) à fundamentis condita, regio prorſus animo, ac ſumptu incluſit. Tum domeſticis rebus ad votum cõpoſitis, quod proximum ad ſecuritatis ſtabilitatem videbatur, vt Saraceni, vel Italiæ finibus pellerentur, vel certè ne furorem, atque arma longius cum imperio protenderent, ſumma diligentia procuratũ. Quam in rem adiacentibus Campaniæ populis author fuit, vt ſociatis animis, ac viribus, infeſtas Saracenorum progresſiones, & plena feritatis conſilia reprimerent. Quin ſæpius itinere in Gallias ſuſcepto, Ludouicum Imperatorem bis in Italiam adduxit, tetrio eudemmet per literas, ac nuncios euocatum, vna cum Angilberga coniuge, apud Caſinum liberali hoſpitio excepit; inde porrò traducentem in Apuliam aduerſus Saracenos ſecutus, nihil omiſit, quod ad arcendos ab Italiæ ceruicibus Barbarorum enſes, opportunum arbitraretur. Vt Caſinum autem ex Apulia ſe recepit, tumultuantibus Capuanorum animis ob Landulphum Epiſcopum (cui per vim, & contumeliam pulſo, nobilium quidam audacisſimi Pandenulphum è ſuis neſcio quem, ſuffecerant) Bertharius, ne Saracenorum vires alieniſsimo tempore disſidentibus inter ſe Italis accreſceret, extemplo Romam accurrit, Ioannem Pontificem monet, orat, obteſtatur, videat per Deum, & cõmunem tot populorum ſalu-

Vrbem Sãcti Germani ædificat.

Itinere ſæpius in Gallias ſuſcepto Ludouicum Imperatorẽ bis in Italiã adduxit.

Romanum Pontificem adit.

ſalutẽ,quæ ſummo in periculo verſetur, ne Pandenulphi electionem ratam velit,improborum partibus ſuo patrocinio corroboratis;niſi paucorum audaciæ, & conatibus conſtanter obluctetur, & recens exortam ciuicæ ſeditionis flammam maturè compeſcat,fore,vt breui tam ingẽs excitetur incendium, vt in eo poſtea extinguendo, cum reliquorum Principum, tum ipſiuſmet etiam potentia, atque authoritas inutili labore occupetur. Verum Ioannes, vt Abbatis orationem probaret, ac in dicendo conſtantiam demiraretur, maluit tamen vaticinationis exitum experiri, quam fide maturè adhibita,declinare: Siquidem illorum aſtu, ac potentia, qui Pandenulpho ſtudebant;ad nouam electionem comprobandam inductus, ſtatim Campaniæ Vrbes diſcordibus animis inter ſe, & intimis primum ſeditionibus agitari,deinde ab Saracenis vniuerſa diripi,ac vaſtari, intempeſtiua commiſeratione indoluit. Ceterum Bartharij diuina ingenij vis,ac rerum gerendarum peritia excellens, nulli oneri ſuſcipiendo impar,nulli ſuperandæ difficultati non idonea,ita ſedandis finitimorum tumultibus diſtinebatur, vt ſuorum otiũ, ac ſanctitatem ſimul confoueret; ita ſubmouendis hoſtiũ armis inuigilabat foris, vt domi initam cum Muſis cõſuetudinem non deſereret, pacis artes cum inſigni ſua voluptate, & magno Poſteritatis commodo pertractans. Quæſtiones in vtriuſque teſtamenti paginam dilucidè, ac ſubtiliter à ſe explicatas pergrandi codice; altero conciones priuatim ad Monachos in Diuorum natalitijs habitas incluſit; Rem medicam duplici volumine; Grammaticam aliquot libris illuſtrauit: Metro tam multa, tamque eleganter (vt ea quidem ferebant tempora) con-

Plura ſcripſit ſoluta oratione, ac metro.

conſcripſit, vt huic vni facultati per omnem vitam ſtuduiſſe videri potuerit. Eccleſiæ, Sacrarijque ſupellectilem, tum alijs inſignibus ornamentis, tum aureo præſertim calice, & Euãgeliorum libro, gemmarum copia prænitentibus cumulauit. Demum Saraceni effractis repagulis, quæ ipſos, ne Caſinum propius accederent hactenus inhibuerant, Gariliano flumine properanter tranſmiſſo, nihil prius habuerunt, quam vt Bertharium, hostẽ ſibi ex omnibus virtute, ac potentia longe infeſtiſsimum, de medio tollerent. Caſinum igitur de improuiſo aduolantes, ſacris ædibus expilatis, ferro, flammaq; excidiũ inferunt, è religioſo cœtu pleróſque obtruncant, & Berthario commodum Miſſam facienti, gladio vitam eripiũt. Quo ſcelere ab nefarijs graſſatoribus patrato, integerrimus Præſul, ac Martyr, è templo in Cælum, ab aris ad Deum euocatus eſt. Et verò par erat, vt ad honeſtisſimi triumphi ſpeciem (quem de ſuis hoſtibus acturus erat clarisſimum) non ſacerdotali tantum amictu, & Pontificia thyara inſignis, ſed purpurea etiã effuſi cruoris trabea conſpicuus, cum illuſtri ſuorum comitatu, & pompa, Cæli Capitolium conſcenderet. Paſſus eſt 11. Kal. Nouembris. Monachorum numerus, qui cum Berthario occubuere, ab eo tantum iniri poteſt, qui cumulatam mercedem, & coronas eisdem eſt impertitus: plurimos fuiſſe indubitatum eſt, quod ex omnibus Italiæ Monaſterijs ferè omnes Saracenorum timore perterriti Caſinũ confugerant, tanquam tutisſimum ad Aſylum, & vniuerſalem Cœnobitarum parentem Bertharium. Sanctisſimi Martyris corpus in ſacello eius nomini dicato reconditum, miraculis in hodiernũ diem apud Caſinũ illuſtratur.

Saraceni Caſinum inuadentes diripiunt, ac deuaſtant, Monachos, ipſumque Bertharium obtruncant.

An. 884.

Præfuit annis viginti ſeptem.

AB-

ABBATES CASINATES THEANI COMMORANTES

ANGELARIVS

ABBAS XX.

INcensa iam à Saracenis, atque euersa Casinati domo, post gloriosissimã Bertharij Abbatis, ac sociorum necem, Monachi, quos barbarorum immanissimus furor, ac strages reliquos fecerãt, Theanum se recepere; quo etiam Bertharij monitu (qui paulò ante futuram cladem prænunciauerat) Tabularij Casinatis pleraq; Autographa, & pretiosæ suppellectilis, sacrique thesauri maiorem, melioremq; partem asportarunt. Monachis igitur, apud Theanum commorantibus, Angelarius ex Præposito Cœnobij electus est Abbas. Hic restituendo Sancti Saluatoris Monasterio, quod Saraceni subiecto igne deformauerant, animum admouit, ac manus. Deinde ab vniuerso Clero, ac populo Theanensi in demortui Episcopi locum, ac munus, ob insignes virtutes, & egregia promerita subrogatur, Ibidem vita functus est nonis Decembris.

Monachi Theanũ aufugiẽtes preciosiora, quæq; secũ deferunt. An. 884. An. 890.

Sedit annis sex.

RA-

RAGEMPRANDVS.

ABBAS XXI.

RAgemprandus eiuſdem Theanenſis Sodalitij ſuſcepto paſtorali muuere, ingentem habuit in ſua Præfectura doloris, ac triſtitię materiam: Siquidem anno ſeptimo poſtquam adminiſtrare cœperat, incenſa per imprudentiam domo, præter magnam rerum pretioſarum vim, ac priuilegia, quæ conflagrarunt, Regulam quoque Sanctisſimi P. Benedicti propria manu exaratam, ignis vorax abſumpſit, extremo tantum eiuſdem Regulæ capite (quod Caſini adhuc aſſeruatur arboris cortice inſcriptum) ſuperſtite. Deceſſit Ragemprandus eodem in loco. An. 899.

Sedit annis nouem, menſibus decem.

L E O.

ABBAS XXII.

LEO à Monachis Præfectura decoratus eodem anno, integerrimi Præſulis partes ſumma cum laude expleuit. Quinto ſui regiminis anno, Cœnobium Caſinas annis vno, ac viginti poſtquam à Saraceņis dirutum fuerat, inſtaurandũ curauit. Obtentis à Guaimario Salerni, ab Athenulfo Capuæ,

ac Beneuenti Principibus,priuilegijs,Monasterij rationibus,pro virili consuluit. Tandem confectus senio migrauit è vita. Ibidem sepultus. Leone Abbate Monachi Casinates tertiò Messanam profecti, apud Sanctum Placidum pro Christianæ fidei defensione datis constanter ceruicibus,illustre Martyrium à Saracenis subiere,aureas immortalis gloriæ coronas,ab rapacissimæ Gentis ferro consequuti.

An. 915. Monachi Casinates tertiò apud Messanã Martyrio coronantur.

Præfuit annis quindecim, mensibus septem.

ABBATES CASINATES CAPVAE DEGENTES.

SANCTVS IOANNES.

ABBAS XXIII.

IOannes Capuæ illustri loco natus, ex Archidiacono Capuano Monachus Casinas,ob insignem morum maturitatem cum virtutum splendore coniunctam, Abbas creatus est. Sui Sodalitij Patres Theani minus cõmodè habitantes, Capuam traduxit.Casinatem Basilicam à Leone restauratã, exornauit Sanctitatis,ac miraculorum duplici splendore conspicuus,clarissimum habuit occasum,pridie Kal.Aprilis;Cum ingentem bonorum copiam,& nonnulla Priuilegia Monasterio comparasset,Principes viros quamplures egregiæ probitatis,ac prudẽtiæ fama promeritus.In Capuano Cœnobio tumulatus est.

An. 917.

An. 936.

Præsedit annis vnodeuiginti,mensibus septem.

ADEL-

ADELPERTVS.

ABBAS XXIV.

ADelpertus eodem anno, eiuſdem muneris dignitate cohoneſtatur. Huic Ioannes Conſul,& Dux Neapolis,plures Eccleſias, & priuilegia conceſsit; huius item ſtudio Caſinas domus nouis ornamentis multò elegantior eſt reddita. Capuæ demum obita morte,ibidem ſepelitur. An.944.

Sedit annis nouem.

BALDVINVS.

ABBAS XXV.

BAlduinus non magis apud Francos genere,quam propriis ingenij,ac morum dotibus ſpectabilis, Adelperti prouinciam anno eodem capeſſens, biennali Magiſtratu egregiam ſanctitatis, ac ſolertiæ laudẽ eſt conſequutus.S.Sophiæ Baſilicã Beneuentanorum Principum vi,ac potentia Caſinatibus ereptam,iterũ Sodalitio vindicauit. Celebrẽ D.Pauli Baſilicam,&Cœnobiũ propè Vrbẽ(quæ à Caſinatib.etiã num

administratur) Romani Pontificis iussu sibi commissa, procurauit. Ab Vgone, & Lathario Regibus priuilegiũ obtinuit, quo bonorum omnium Cœnobij securior possessio, ac firmior reddebatur. Per id tempus Monachi iubente Agapito Pontifice, Capua Casinum magna ex parte remigrarunt. *Præsedit annis duobus.*

An. 946.

MAIELPOTVS.
ABBAS XXVI.

Maielpotus ex Præposito Casinati creatus Abbas, Cœnobij rem, ac fortunas non mediocri bonorum accessione cumulauit. Plura, quæ sine dubio referenda superessent, tum Maielpoto ipsi, tum Ordini vniuerso perhonorifica, tabularij iactura intercidere. *Præsedit annis sex.*

An. 952.

ABBATES CASINATES
TERTIO APVD CASINVM COMMORANTES.

ALIGERNVS.
ABBAS XXVII.

CVM ea demum præclara sit virtus, animiq; magnitudo memorabilis, quæ nulla periculorum grauitate, nulla asperis tate temporum, ab honestis actionibu reuocatur; profectò Aligernus supra ceterarum ornamenta virtutũ, illustrẽ quoque Christianæ huius fortitudinis gloriam reportauit.

uit. Is primum Balduino Abbate Romæ cucullum induerat; deinde Casinum transmissus, ex Præposito Monasterij, Abbas Capuæ est renunciatus. Quo tempore autem Cœnobium Casinas moderari instituit, deductis illuc Capuani Sodalitij alumnis, rem Casinatem eo loco offenderat, vt annui prouentus, in victum, cultumque Monachorum ægrè admodum sufficerent. Eam ob rem totus in eam cogitationem, curamq; incubuit, vt Monasterij possessiones, & Castella, quæ finitimi potentiores bellicis superiorum temporum tumultibus, ac rapinis per vim occupata, sui iuris effecerant, vtcunque recuperaret. Quod dum facit, vrgetque vehementer, & grauissimos labores perpessus est, & multorum (vt fit) odia, atque inimicitias contraxit, qui nimirum ne malè parta prædiorum possessione pellerentur, omnibus incommodis Aligerium insectari, & exagitare non desinebant; quorum tamen ille improbitate, ac contumelijs, cum deterreri non posset, quominus Cœnobij iura persequeretur, & erepta bona constanter repeteret, aduersarij communicatis inter se consilijs, importunum exactorem, ne ipsis porrò negotiũ facessere pergeret, ad vincula, & carcerem destinarunt. Quamobrem Adenulfus Aquinatum Prætor scelere, atque audacia maximè inter coniuratos insignis, cum in omnem opprimendi Abbatis occasionem totus imminere, illum aliquando ex insidijs adortus, deuincit, & valida armatorum manu circunseptũ (vti cum reliquo prædonum cætu conuenerat) Aquinum in custodiam abducit: Ac, vt furori, & dementiæ extrema concederentur, Antistitem ea dignitate, ac sanctimonia venerandum, vrsina pelle conuestit; tum ferino habitu horridum, ac defor

Aligernus Aquinũ in vincula abducitur.

mem,

Irrisioni, ac ludibrio habetur.

mem, inserta ad collum catena, latrandum canibus exponit, & vili plebeculæ, puerisque irridendum, & exibilandum insano spectaculo propinat: sed homini longè scelestissimo carè admodum stetit mitissimi Præsulis atrox adeò contumelia, & inauditi ludibrij impudentissima temeritas. Nam Landulphus Capuæ Princeps tanti immanitate sceleris accepta, cum militum cohorte Aquinum confestim aduolans, detractis Aligerno vinculis Adenulphum innodat, pro Abbatis voluntate, atque arbitrio puniendum. Ceterum Aligernus, qui animo suo imperare, ex Christianæ Philosophiæ pręceptis apprimè didicerat; priuatis iniurijs, suique ipsius contemptu, & ignominia, capitali aduersario benignissime condonatis, libertatem insuper, & cuiusuis supplicij veniam, a Landulfo Principe impetrauit. Huius porrò tantæ moderationis fama latè occupatas hominum mentes, insignis religio, ac reuerētia, tum Rectoris, tum Monasterij incessit. Quo factum est, vt Aligernus, recuperatis, quæ erepta fuerant maxima ex parte, possessionibus, alias etiam complures religiosorum hominum liberalitate, ac munificentia oblatas, adiecerit. Quin etiam aucto Sodalitio, vitæque Monasticæ studijs (quod maximè optauerat) ad veterē instituti normam reuocatis, susceptum nuper præfecturæ munus, triginta quinque annos, fecūdissimo deinceps rerum cursu administrauit. Quare Adenulfus dum acerbitate, atque odijs Aligernum deprimere conaretur, diuini consilij, ac prouidentiæ ignarus, illustrandæ eiusdē virtuti, amplificandisque Cœnobij fortunis, operam dabat. Tantum interest ad primæuam Ordinis nostri sāctitatem, opesque restaurandas, ijs Rectoribus domorum

A Capuano Principe in libertatē vindicatur.

Bona Cœnobij recuperat, augetq;

Triginta quinque annis felicissime Casinum rexit.

cu-

curam demandare, qui à publica re tuenda curandiſque Monachorum vtilitatibus, ne propoſito quidem vitæ periculo auocentur, priuatas verò ipſorum iniurias didicerint, nec pertimeſcere, nec vlciſci. Ab Othone Imperatore, quamplurima Oppida, & Aedes Sacras diuerſis in locis obtinuit. Roccam Ianulæ Ciuitati Germanenſi imminentem, extruxit: loca omnia à Saracenis direpta, incenſaque non refecit modo, ſed nouis etiam incolis tradidit habitanda. Poſtremò Sanctitate, & reſtituti tertiò Caſinatis Cœnobij gloria conſpicuus diſceſsit è vita Kal. Decembris. An. 987.

Præfuit annis trigintaquinque.

MANSO.

ABBAS XXVIII.

MANSO Pandulphi Capuæ Principis conſobrinus, ex Præpoſito Sancti Magni apud Fundos, Caſinenſi Cœnobio ſubditi, hoc anno Abbatis poteſtatem, & inſignia admittens, vario euentu decennium exercuit. Caſinates, Manſone rem adminiſtrante, quinque Cœnobijs in Longobardia conſtructis, Oppido Roccæ Siccæ propè Aquinum; quin etiã Aquinate ipſo Comitatu (largiente Pandulfo Capuano Principe) ſunt aucti. Abbatem interim Sodalitij commoda prudenter, & oculatè promouentem, Capuanorũ quidam ex inſidijs captum, per ſummum ſcelus, ſummãq; im-

Manſo à Capuanis exoculatur.

improbitatem exocularunt. Manſo abdicata præfectura, ſeceſsit in remotiorem locum, vt oculis captus, futuræ vitæ æternitatem mentis acie clarius intueretur, & animo ardentiori expeteret. Obijt octauo idus Martij.

In ſolitudiné ſecedit.

An. 997.

Præfuit annis duodecim.

IOANNES SECVNDVS.

ABBAS XXIX.

IOannes Secundus ſpectatæ probitatis vir, & honorum adæque dignus, ac fugitans, quam Monachorum hortatu, ac precibus admiſerat, Caſinatis Collegij gubernationem, anno vix dum elapſo, ſuapte ſponte dimiſit. In Eremo, Piretum dicta (vulgo Sanctus Comeo appellatur) reliquum vitæ ſanctisſime exegit, aliquot Religioſorum hominum contubernio vſus, quos eiuſdem propoſiti ſocios ſecum deduxerat in ſolitudinem. Obijt Theobaldo Abbate (ſi tamen obijſſe dicendus eſt cuius anima immenſo circũfuſa ſplendore coruſcans viſa eſt abire in Cœlum). Per idem tempus ſanctitate emicuit non vulgari Lucius Caſinas Monachus, à quo tradunt Cœnobiolum Sanctæ Mariæ de Albaneta ſuum ortum, atque originem traxiſſe.

Ioannes Dimiſſa præfectura Eremũ petit. An. 998.

Lucius Monachus ſanctitate inſignis Cœnobiolum Albanetæ exedificat.

Præfuit annum.

AP-

APPENDIX
DE SANCTO IGNATIO LOYOLA Societatis Iesu Regulas apud Albanetam condente.

ALbanetæ Monasterium nedum sui sanctitate Conditoris est celebre; sed aliorum deinceps tum nostri Ordinis Patrum, tum verò Ignatij inprimis Loyolæ Societatis Iesu Sanctissimi Parentis religioso secessu, rebusque ibidem peractis, venerationem sibi, ac famam longè illustriorem comparauit. Hic namque leges, ac decreta suæ Sodalitati recens institutæ daturus, ijs conscribendis non alium aptiorem locum Casinate solitudine existimauit; quippe, præter loci sanctitatem, ac recessum, expertus antea, quam benignè Cæleste Numen suis rebus fauisset, quas apud nos, nostrorum hominum consilio, atque auspicijs perficiendas suscepisset; Nam sub initia suæ conuersionis, votiua peregrinatione ad Montem serratum profectus, cum in Aede tota Hispania præcipuo Deiparæ cultu celeberrima, totum se Deo, eiusque Sanctissimæ Parenti, traducta in precibus nocte, deuouisset, tum apud vnum ex alumnis D. Benedicti (quibus concredita est Sacratissimi Templi cura, & patrocinium) totius vitæ superioris noxas per Sacram confessionem triduo deposuerat, multis etiam præsidijs instructus, non in præsens duntaxat ad animi expiationem, ac medelam; sed ad eum sanctitatis apicem, quo postea euasit, securius, faciliusq. cõscẽdendum: Siquidem à Ioanne Cianone Gallo eximiæ virtutis, & innocentiæ Cœnobita (cui de peccatis confessus fuerat) spiritualibus exercitijs diligenter excultus est, ijs ipsis, quæ Garzias de Cisnedo admirandæ sanctitatis Abbas, & Monasticæ disciplinæ non in ea tantum domo, sed per omnem Hispaniam felicissimus instaurator, paulò ante concinnauerat, quæque iam inde ab anno 1500. typis euulgata, in Casinati Bibliotheca asseruantur. Ignatius itaque hominem nactus,

S. Ignatius Societatis Iesu leges ap. Albanetam condit.

Ad Montem Serratũ contendit.

Totius vitæ sacram confessionem obit.

A Ioanne Cianone Monacho spiritualibus exercitijs excolitur.

Garzias de Cisnedo libri exercitiorum Author.

Vide Patrem Petrum Ribadeneyram in Vita Sancti Ignatij c. 3. & 4. & P. Antoniũ Yepes tom. 4. Cronicorum Generalium Ordinis D. Benedicti Cẽturia quinta cap. 2. de Cœnobio Montis Serrati pag. 236.

qualem salutis ipsius rationes requirebant, & ipse optabat maxime, Ioanni se totum aperuit; quæ mente agitaret, quæ designaret in posterũ de procuranda plurimorum salute, deque genere vitæ huic rei accommodato, ac nominatim de suscipienda Ierosolymitana peregrinatione, cum eo contulit omnia: de nutu, ac sententia ipsius stabiliens, quidquid deinceps admirabili studiorum, actionumque conuenientia ad obitum vsque est exequutus. Quin etiam Manresæ (Oppido tres circiter leucas à Religiosissima Aede distanti) subsistere aliquandiu decreuit, vnde sæpius, & commodius Montem Serratum repeteret, seu Virginis colendæ studio, seu spiritualis Patris conueniendi necessitate permoueretur. Deinde constituta iam Societate, Religiosæ Professionis vota nuncupaturus, tot inter Romanæ Vrbis Basilicas, antiquitate, ac piorum hominum frequentia illustres, non aliam delegerat, quam Apostolo Paulo via Hostiensi dicatam: vbi coram D. Benedicti Monachorum Abbate (ijs namque commissa est Sacræ Aedis, & Cœnobij administratio) ex sui instituti formula Sacram illam cæremoniam perageret. Demum quo tempore opportunam remotioris secessus quietem præscribendis suæ sodalitati Regulis exquirebat. Casinũ adijt, ibique tũ libris, qui opus essent, tũ vnius, alteriusuè Monachi subsidio à Præside instructus, ad Albanetã se contulit locum in eodem Casinati Saltu quingentos circiter passus à primario Cœnobio disiunctum, eique operi, quod Ignatius moliebatur apprimè accomodatum, & habilem. Hic omni humanarum rerum cura, & cogitatione abiecta, partim assiduis precibus explorandæ Numinis voluntati, partim studiosè lectitandis, expendendisq; Sanctorum Patrum, qui Religiosas familias condidere, Sacris decretis, plures dies traduxit, alia ab alijs, quæ aptè videbantur ad suum institutum transferri posse (sed plura vtiq; ac meliora è D. Benedicti statutis sapienter mutuatus) sanctissimas leges conscripsit, quarum postea è praxi, & vsu tam ingens, ac multiplex, tam breui ad Christianam Rempublicam vtilitas est deriuata, vt Orbis vniuersus admiretur, & obstupescat. Multis præterea Deus indulgentioris beneuolentiæ argumentis degentem apud Albanetam Ignatium est prosequutus, tum præ-

Romæ in D. Pauli Basilica solemnia vota Religiosæ professionis coram Abbate eius loci emittit.

Videt Socij animam in cælum euolantem.

præsertim cum illi inter orandum socij cuiusdam è suis (qui per id tempus Romæ obierat) animam in Coelum subeuntem, aspectabili specie repræsentauit: vt Sanctissimus Patriarcha Benedictus videri potuerit, diuersanti domi suæ Ignatio, & pulcherrimo operi intento gratificari voluisse, impetrata illi diuinitus communicatione miraculi, quo ipse apud Casinum degens, Scholasticæ Sororis, & Germani Capuæ Antistitis animas ad superos euolantes, clarissima in luce conspexerat.

S. Benedictus S. Ignatium de Cælo fauoribus prosequitur.

IOANNES TERTIVS.

ABBAS XXX.

IOannes Tertius apud Beneuentum genere, & Archidiaconatu nobilis, inter Religiosi secessus tenebras apud Casinum multo illustrior euasit; Hierosolymam aliquot post annos à suscepta Religione profectus, in Sinai Monte sexennium sanctissimè traduxit. Inde diuino monitu ad suos regressus, Abbatis titulo, ac potestate cohonestatur anno 999. Aucto Sodalium numero: restituta meliorem in modum Claustri disciplina; propagato per Illyricum D. Benedicti Instituto, Monachorum, quos illuc direxerat, labore, atque industria: impetratis ab Othone, qui Casinũ voti, ac Religionis, ergo inuiserat, priuilegijs, ac muneribus: templo magnificentius exculto, Sanctissimi Præsulis, maximeque frugi partes expleuit. Obijt 15. kal. Apr. Per ea tempora Lãdulfus Salerni Principatu dimisso, sui

Ioannes Hierosolymam profectus in Monte Sinai sexennium ratur.

D. Benedicti institutũ ap. Illiricos profert.

An. 1011.

potens, ac dominus, religiosam seruitutem apud Casinum professus est.

Præfuit annis duodecim mensibus sex.

ATHENVLFVS.

ABBAS XXXI.

Athenulfus Beneuenti Principis filius.

AThenulfus Pandulfi Beneuentani Principis filius, qui Claustri humilitate, ac parsimonia, seculi claritatem, atq; opes sapienter cõmutarat, ex Monacho Sancti Modesti apud Beneuentum, Casinẽsis Abbas hoc eodem anno sublectus est.

Ab Imperat. alijsq; Principibus viris, muneribus colitur.

Ab Henrico Imperatore, alijsque Principibus viris, præter bina Oppida, multas item opes, ac luculenta prædia Cœnobio impetrauit. Vrbem Sancti Germani à Sancto Berthario inchoatam, ædificijs, ac ciuibus insigniter auxit. Monasticæ vitæ leges, quæ tota Germania laxius, remissiusq; seruabantur, operam dedit, vt ad pristinæ seueritatis custodiam reuocarentur. Assiduis Comitum Aquinatum insidijs fatigatus, Normannorum militum cohorte (quos in auxilium aduocarat) propè Sanctum Germanum collocata, & suæ ipsius saluti, & Cœnobij rebus prudenter consuluit.

Apud Impe. accusatus arrepta fuga sibi consuluit.

Apud Henricum Imperatorem vna cũ fratre Beneuenti Principe insimulatus, quod Dattum quendam interimendum curasset, Imperatori charum in paucis, ac fidelem, arrepta fuga Germanorũ vim, atque insidias anteuertit. Quare Hydruntum pro-

fectus

ſectus dum conſcenſa naui Bizantium, ad Imperatorem properat, non longe à portu facto naufragio vna cum ſocijs ſubita maris tempeſtate abſorbetur. Mitiore fato functurus, ſi prænunciatam D. Benedicti nomine tempeſtatem, omiſſa in præſens nauigatione, declinare voluiſſet. Auxit infortunij magnitudinem, multorum iactura priuilegiorum, quæ ſecum Athenulfus deferebat, quò ab Imperatore confirmarentur; vt minus mirum iã videri debeat, plura authographa (in his nominatim ampliſſimæ donationis à Tertullo Sancti Placidi Patre conceſſæ) in Caſinati Tabulario deſiderari. Quindecim annos, Cœnobium inſigni cum laude eſt moderatus. Quo tempore trium Caſinatis ſodalitij Patrum præ ceteris religio, ac ſanctitas, miraculorum frequentia enituit, Azzonis videlicet Præpoſiti Sancti Angeli in Valle lucis, Guinizzonis item, ac Ianuarij, quorum corpora ex Monaſterio Sancti Nicolai de Ciconia, ad ædem Caſinatem translata olim, & ſub ara maxima collocata, longo poſt tempore à Simplicio Caffarello Abbate inuenta, peculiari Sacello pereleganti, ad augendam venerationem recondita fuere.

Naufragium fecit. ann. 1022.

Multa priuilegiorum Authographa Caſinatis Archiuij cum Athenulfo periere.

Ap. Caſinum præcipua sãctitate clareſcunt Guinizzo, Ianuarius Nicolaus.

Præfuit annis quindecim

THEO-

THEOBALDVS.

ABBAS XXXII.

THeobaldus apud Marchiam Theatinam claris ortus parentibus, cum in Sancti Liberatoris de Maiella Præpoſitū ageret (quem locum elegantioris architecturæ ſtructuris ſpectabilē reddiderat) apud Caſinum electus eſt Abbas, præſentibus Henrico Imperatore, & Benedicto Papa Octauo, Monachorum electionem, factumq; approbantibus. Poſtridie electionis ab ipſomet Pontifice conſecratur. Annis tredecim rerum ſummam apud Caſinates ſapiētisſimè adminiſtrauit, magno ſubditorum commodo, magna ſui nominis prædicatione, ac fama. Per eos dies Henricus primus Imperator D. Benedicti numen, eiuſq; ſanctisſimi corporis Conditorium ſingulari religione proſequebatur; quem etiam dicere ſolitum tradunt, ex omnibus Diuorum Baſilicis, quas vſpiam conſpexiſſet, nullam omnino eſſe, quæ ſibi religioſior Caſinate videretur, acrioreſue pietatis ſtimulos animo ſuo admoueret Hic igitur cū apud Caſinū aſperrimo calculi dolore, (quo ſæpius vrgeri conſueuerat) ſolito vehementius cruciaretur, Benedictus clientem ſuum per quietem de Cœlo inuiſens, eo doloris ſenſu, ac moleſtia perfectisſime in reliquum vitæ tempus liberauit. Henricus poſtridie mane conuocatis in exedram Theobaldo Abbate, ac monachis, humaniter ex eis ſciſcitatur, qua tandem mercede remunerandum cenſeant, cuius opera deſperatam ipſe

In Abbatem eligitur præſentibus Romano Pōtif. & Imperat.

Henrici Imp. religio in D. Benedictum.

Henricus à D. Benedicto calculi morbo liberatur.

ipſe valitudinem ſubito recuperaſſet; cumq; omnes exquiſitis muneribus donandum pronunciaſſent, opesque Cœnobij promptisſimis animis eam in rem detuliſſent: Atqui ſcitote, excepit Henricus, hãc ipſam cumulatæ benignitatis mercedem à me vobis dependi oportere, quorum Parens, Authorque ſanctisſimus, recrudeſcẽte morbi acerbitate confectum me, ac penè deficientem, proxima nocte ſanitati reſtituit. Quæ cum diceret, prolatis tribus calculis, quos manè è lecto conſurgens ex nocturna Benedicti vaticinatione egeſſerat, lacrymis præ gaudio, ac religione perfuſus, fidem miraculo adſtruxit. Deinde gratijs ſopiti ſuo cum larga pretioſæ ſupellectilis largitione perſolutis, accepti beneficij memorem, ac gratum ſe præſtitit. Oppidum inſuper Vandræ Monaſterio conceſſum, ſuæ in Caſinates propenſisſimæ voluntatis maius adeo argumentum eſſe voluit. Benedictus Pontifex, qui cum Henrico per id tempus Caſini morabatur, & ſacri Præſules, Aulicorumq; bona pars, pro ſua quisque facultate, ac cenſu Caſinatem Baſilicam eximijs donarijs perornarunt. At verò Henrici, quà magnificentia, quà pietas hiſce finibus (quanquam latisſimis) contineri non potuit. Domum regreſſus confeſtim alia inſuper dona pari cum ſuperioribus pulchritudine, ac pretio viſenda, ad antiquam Benedicti ſedem tranſmiſit; dumque in animo penitus infixam religioſisſimi Cœnobij ſanctitatem, & pia Monachorum ſtudia ſecum ipſe attentius expendit; tanta perfectioris vitæ cupiditate incenſus eſt, vt perſanctè Deo ſpoponderit, ſe, vbi grauioribus Imperij curis, quibus in præſentia diſtinebatur, emerſiſſet, reliquum ætatis inter Caſinates, ex eorum-dem

Suum Soſpitem, ac Tutelarem muneribus veneratur.

Henricus religioſam vitam inter Caſinates vouet

dem instituti formula traducturum, Nec dubitari poterat, quin Henricus pro sua insigni virtute, ac sanctimonia obligatam Numini fidem summa religione liberaturus fuisset, nisi mors absoluendis grauioribus Reipublicæ negotijs intentum, opinione celerius oppressisset. Theobaldi etiam magistratu Cœnobium suo aduentu, ac præsentia nobilitauit, Magnus ille Odilo Cluniacensis Monasterij Cœnobiarcha; magnus quoq; per eos dies Sãctorum prouentus fuit inter Casinates monachos: quorum è numero celebrantur in primis, Sancti Adelmannus, Paulus, & Dominicus Soranus eiusdem loci, & disciplinæ alumni. Demum Theobaldus à Pandulfo Capuano Principe, qui Cœnobij fortunas, ac bona sibi vindicare conabatur, sede pulsus, ad Sancti Liberatoris Monasterium se recepit, vbi à furioso, ac turbulento Principe agitatus, religiosæ solitudinis quietem, atque otium toto quinquennio vberrimè degustauit. Migrauit in cælum tertio nonas Iunij.

S. Odilo Casinum inuisit.

Ingẽs in Casinati Monte Sanctorum prouentus.

Theobaldus Sede pulsus ad Sancti Liberatoris se recipit, ibiq; fato fungitur. ann. 1035.

Præfuit annis tredecim. Vacauit sedes annum circiter.

BASILIVS.

ABBAS XXXIII.

BAsilius genere Calaber, Pandulfo Capuano Principe adnitente, Monachis frustra renitentibus, Casinatem Magistratum occupauit anno 1036. tenuit annos omnino duos, ne diutius retineret, metu Conradi Imperatoris prohibitus

quem

quem inaudierat, primo in Italiam aduentu, Casinatem Abbatiam è Pandulfi tyrannide in libertatem erepturum. Itaque Constantinopolim cũ eodem Principe digrediẽs, Monachis ius, ac libertatem reliquit, quem maximè vellent in eius sedem, ac locum eligendi.

Ann. 1038.

Præfuit annis duobus.

RICHERIVS PRIMVS.

ABBAS XXXIV.

Richerius primus Abbas Leodiensis, deinde Casinas.

RIcherium natione Bauarũ Cœnobij Leodiensis Abbatem, nihil impensius Casinati sodalitio ad amplissimã præfecturam commendauit, quam ipsius animi moderatio ab omni præfectura, magistratuq; admittendo, remotissima. Hũc ab insigni probitate, ac sapientia, Conrado Imperatori charissimum, Casinates moderatorem sibi delegerunt, Conrado, qui intererat, quiq; Richerio plurimum, ac familiariter vtebatur, perhonorificis verbis electionẽ approbante Quare facili negotio, Richerius multa Oppida, Ecclesias, opulentaque munera ab eodem Cæsare, alijsq Magnatibus retulit, impetrato etiam à Benedicto nono Pontifice priulegio. Sancto Stephano Pannoniæ Regi Ordinẽ nostrũ efflagitanti, Legatis in eã prouinciã magnæ integritatis, & doctrinæ Patribus, gratificatur. Plura Monasterij loca, alia alio tẽpore à diuersis occupata denuò redegit in potestatem. Oppido S. Angeli, quod ipse

Conrado Imperatori acceptissimus.

Casinates petente S. Stephano Rege in Pannoniã proficiscuntur, propagãdi Ordinis gratia.

conſtruxerat, muris amplioribus circumſepto, pontem adiecit, quo Lyris fluuius ſecurius, commodiuſq; traijceretur. Diuturnis Aquini Comitum, ac Normannorũ armis, præcipitique furore diuexatus, dum Cœnobij libertatem, ac fortũnas conſtanter tueretur, ab vtriſque feliciter ſe expediuit: nam acceptis à Conrado Cæſare copijs, aliorumque Principum ope, ac potentia nixus, Normannos ab Oppidis Monaſterij coegit ad vnum omnes excedere: in Aquini vero Comites acerbius de cælo eſt vindicatum, duobus millibus, ac quingentis ipſorum Ciuibus, intra vertentem annum peſtilentia extinctis. Omnibus Cœnobij Caſtris murorum ambitu communitis, Normannorum loco, quibus minimum fidebat, Agreſtes hinc inde è Cœnobij Villis traductos, ſubſtituit. Tandem apud Aeternum fato functus, in Sancti Liberatoris ſepulturæ mandatur. Rerum piè, ac fortiter geſtarum immortali gloria memorandus.

Ann. 1055.

Præfuit annis ſeptendecim cum dimidio.

SANCTVS PETRVS PRIMVS.
ABBAS XXXV.

Præfecturam abdicat. ann. 1057.

PEtrus omnium votis expetitus, contra ſuũ votum Abbas creatur, eodem anno mẽſe Decembri: ſed admiſſam inuito animo gubernationem, ſpõte abdicauit anno, ac menſibus quinque, poſtquam adminiſtrare cœperat. Inde maioris otij, ac religioſæ tranquillitatis appetens, Monaſteriũ Sancti An-

Angeli, in Valle lucis, suæ senectuti domicilium elegit, cui & viuens, & vita functus miraculorum gloria, & assiduitate ampliorem lucem, & reuerentiã cõparauit. Ore, ac vultu vsque adeò fuit ad religiosam pietatẽ, ac modestiã cõposito, vt Henricus Cæsar cùm apud Casinum diuersaretur, transeunti fortè Petro assurgens affirmarit, se, neminẽ vnquam in Claustris vidisse, aspectu magis venerabili, & Angelicam speciem expresſius referente. Per hos dies Ioannes Bitontinus Monachus Casinas miraculis penè quotidianis inclaruit, constructo etiam à se Lucensi Cœnobi (cui Sancti Gregorij nomen est) longè illustrior.

Apud Vallẽ lucis viuens, & ab obitu miraculis corruscat.

S. Petri religiosa compositio, & modestia insignis.

Præfuit annum, ac menses quinque.

FRIDERICVS.

ABBAS XXXVI.

FRidericum rarisſimis fortunæ muneribus clarisſimũ, pulcherrima ingenij, ac morũ ornamenta multò conspectiorem reddidere. Regia stirpe oriundus Gozilonem Lotharingiæ Ducatus Dynastam parentem habuit, fratrem Gottifredum, cui supra auitæ ditionis opes, ducta in matrimoniũ Matilde, omniũ omnis ætatis fæminarũ lõgè spectatisſima, Hetrusci dominatus dotales tituli, prouentusq; accessere. Vt autẽ ingenio erat Fridericus bonarũ artiũ apprimè capaci, & ad studia

Regia stirpe ortus, Parẽtem habuit Gozilenem, Lotharingiæ Ducem.

pietatis propensissimo, naturæ fauentis inuitamenta ductumq; strenuè prosecutus illustri sapientiæ, ac sanctitatis fama celebrabatur. A Leone nono inter Purpuratos Patres cooptatus Bizātium cum legatione mittitur, quò sublatis dissidijs, quibus Græci ab Latinis dissidebant, vtramque Ecclesiam stabili inter se concordia deuinciret: quo ille munere sanè arduo,& confectu per difficili, egregiè perfunctus est Vrbe repetita cum Leonem fatis concessisse reperisset, seculi tædio, ac satietate captus, Casinum demigrat, vbi positis honorum insignibus ad exactam humilitatis legem se totum composuit, eo exitu, vt biennio post communibus Monachorū suffragijs Cœnobij magistratum adeptus sit. Quare delati muneris confirmationem petiturus (nec enim fas erat Casinatem præfecturam Romani Pontificis iniussu adire) Florentiam,vbi per eos dies Victor secundus degebat, se contulit, à quo non solum Abbas (quod quærebatur) sed iterum etiam Cardinalis præter opinionem, ac votum renunciatur. In reditu è Tuscia dum Romæ etiam tum subsisteret, nunciato Victoris obitu, mirifica sacri senatus conspiratione in demortui Pontificis locum sublegitur, adeò inuitus, ac reluctans, vt per vim ex hospitio ad Basilicam Sācti Petri ad Vincula educendus fuerit: postridie ingenti omnium ordinum acclamatione, ac lætitia consecratus,Stephani tertij appellatione insignitur. Rem Christianam, quam perinuitus susceperat, prudentissimè temperauit; siquidem adiecto animo ad veteris disciplinæ instaurationem, multa piè, sapienterque constituit coercendæ Clericorum licentiæ, & deprauatis moribus corrigendis accommodata: Ca-

Inter Cardinales cooptatus.

Bizātiū mittitur Græcā Ecclesiam cum Latina cōciliaturus

Apud Casinum fit Monachus.

Creatur Abbas.

Iterum Cardinalis.

Inuitus Pontifex renunciatur.

Casinum inde profectus, auctoritate, ac monitis perfecit, vt nonnulla tollerentur, quæ sanctissimæ disciplinæ puritati perniciosa, in Cœnobij mores per incuriam irrepserant, tum Desiderio Abbatis munere; atq; insignibus exornato, Romam se retulit. Ac paulò post Petrum Damiani Rauennatem sanctitate, ac literis, & rerum gerendarum peritia inclytum Cœnobitã ab Eremo fontis Auellani in Vrbem euocatum, Ostiensi Ecclesia decorauit, vt tanti viri consilio, atq; opera præclaras constituendæ Ecclesiæ cogitationes, quas animo continenter voluebat, rebus ipsis facilius expleret. Henricum Imperatorem quartum, quòd Sacerdotia, Abbatias, Episcopatus, aperta sacrorum nundinatione, venalia haberet, cum simoniacæ hæreseos insimulare, tum piorum cœtu prohibere non dubitauit. Mox Roberti Guiscardi consilijs, incœptisque cum se opponere decreuisset, Ecclesiasticæ ditionis limites crebris incursionibus diuexantis, in Hetruriam contendit, Gottifredi fratris auxilio opportuna belli præsidia comparaturus. Verum in ipsa rerum molitione, atque apparatu impigrè versantẽ præmatura mors, singulari omnium dolore, ac luctu, & summo Reipublicæ incommodo, extinxit. Pontificem egit decem menses, non amplius, quo toto tempore tã multis curis, ac negotijs distentus est, vt penè respirandi spatium non habuerit; hoc solum in summo Magistratu felicitatis nactus, quòd inuite admissum, dimisit breui. Honorum insignia, & titulos, quam qui maxime fugitãs, nunquam tamen nisi maximis in honoribus vixit. Quin etiam à funere multis nobilitatus prodigijs, superum beatitatem iuxtà, & summam mortalium venerationem, cul-

Casinũ adit.

Desideriũ Abbatem sibi substituit.

Petrum Damiani Romã aduocat.

Henricum Imperat. sacrorum communione interdicit.

Ann. 1058. cultumque promeruit. Obijt 4. Kalend. Aprilis.

Præfuit menſibus decem.

DESIDERIVS.

ABBAS XXXVII.

EXimia religioſæ humilitatis ſpecies, cum in obſcuris alioquin hominibus vehementer elucet, tum verò contemptas inter opes, nataliumq; claritatem, multò luculentius ſplendorem ſuum explicat, rapitq; in ſui admirationem intuentes. Hoc ipſum Deſiderius noſter ſi quis alius, ſuo exemplo apertiſsimè declarauit, qui ſumma generis nobilitate, cum inſigni Chriſtianæ dimiſsionis ſtudio, honorumque neglectu coniuncta, maximam mortalium admirationem, atque obſeruantiam promeruit. Is Beneuentani Principis filius, cum in ſpem ampliſsimæ hæreditatis, vnica Parentum proles, intenta cura educaretur, ad animi remisſionem, honeſtasq; oblectationes, ab indulgentiſsimo ſuorum amore, paratiſsima habebat omnia; Verum ille cum à primis annis amores ſuos, ac delicias in cælo collocaſſet, in tanta domeſticorum facilitate, ac licentia modeſtiſsimè ſe gerens, Clauſtri potius frugalitatem, & continentiam, quàm parentum blandicias, aulæq; lenocinia ſectabatur. Adulta poſtmodum ætate, ſolitudinis deſiderio ad Anachoretam neſcio quē clam ſuis aufugit; ſed diligenti, ac ſubita ſeruorum per-

Deſiderius Beneuētani Principis vnica proles.

In Eremum ſecedit.

qui-

quiſitione inuentus, domum inuito animo reducitur. Tandem elato Patre, à Siconulfo Monacho ſacra tonſura inſignitus, eiuſdem cõſilio, & opera perpetuis ſui corporis cuſtodibus prudenti calliditate eluſis, noctu Salernum Beneuento contendit; vnde poſtea reuocantis matris ſupplicationes, & lacrymas pia crudelitate reijciens, abduci ſe haudquaquam eſt paſſus. Procul à Patria, cum alijs alibi religioſæ vitæ Magiſtris, tum per aliquot menſes apud Cauenſe Cœnobium Alferio Abbati, viro plane ſanctiſsimo, ſtrenuè operam nauauit; cuius præclara inſtitutione, atq; exemplis ditatus, egregium ſolidæ pietatis tyrocinium fecit. Inde aliquot annis à ſuſcepta religione, Caſinatis familiæ contubernium, fauente in primis Romano Pontifice, impetrauit. In religioſiſſimum Cœnobium receptus, tametſi nihil æquè in votis habuit, quam latere, ac neſciri; eius tamen inſignis vitæ probitas, & in rebus gerendis cautio, ac ſolertia quædam admirabilis breui perſpectæ, ac cognitæ, inuitum licet, ac repugnantem, procurandis magni momenti negotijs implicuerunt. Illum vno, eodemq; tempore Caſinas cœtus ad ſupremam Monaſterij gubernationem, illum Romanus Antiſtes ad honeſtiſſimæ legationis munus in rem Eccleſiæ depoſcebat; cuius deſiderio, ac petitioni cum Monachorum vota (vti par erat) conceſſiſſent, Deſiderius Apoſtolicæ Sedis Apocriſarius ad Michaelem Imperatorem, cognomento ſtratioticum renunciatur, ea tamen lege, vt expleto legationis tẽpore Conſtantinopoli in Italiam rediens, Caſinatem Præfecturam capeſſeret; Iamque iter ingreſſus opporrtunam ſoluendi tempeſtatem opperiens Barij ſubſtiterat; cũ ecce

A Siconulfo Monacho religioſo habitu donatur.

S: Alferii Abbatis Magiſterio vtitur:

Romani Põtificis opera inter Caſinates admiſſus eſt:-

Sedis Apoſtolicæ Apocriſarius ad Imperatorẽ legatur:-

ce tibi ex improuiso Summi Pontificis morte certis nuncijs Casinum perlata, reuocatur ad suos: reducem ingenti omnes lætitia, summaque gratulatione excipiunt, & Parentem æquè, ac Præsidem reuerenter consalutant. Accepto Magistratu Desiderius, illud antiquissimum habuit, vt monachos ab caducarũ rerũ cura, & solicitudine expeditos, ad animorum culturam, & cælestium bonorum commentationem serio traduceret. Tum verò ædificationem aggressus, Monasterium quà vetustate fatiscens, quà obscuris Cellulis, angustisque ad habitãdum incommodius, magna ex parte diruit, atq; aliud tum ædium laxitate, ac numero, tum operis elegantia, & splendore longè magnificentius restituit. Templum subinde pro Cœnobij dignitate iterum erigere cum decreuisset, columnas, bases, epistylia, atque alios in vsus pretiosi marmoris vim maximam, ab Vrbe Roma Casinum aduexit, ingenti sanè vel pecunia, vel labore. Artifices verò, qui vermiculati operis, ac tessellati peritia excellerent, ab vsque Bizantio grandi mercede conducti. His maxime curis intentum Abbatem, Nicolaus secundus inter Cardinales cooptat, eique per omnem Campaniam, Principatum, Calabriam, Apuliam vices suas amplissima cum potestate committit. Interim Desiderius cum extructam à se quinque annis, perfectamque, Basilicam solemni maximè cæremonia dedicari percuperet, Alexandro Pontifici persuasit, vt Casinum adiens, ipsemet eo munere præsens fungeretur. Itaque festæ celebritatis gratulationem, & pompã frequens sacrorum Præsulum numerus, & honestissima clarissimorum virorum corona mirificè cumulauit; quippe su-

Cœnobij Casinatis Administrationem capessit.

Monasteriũ nouis ædificijs exornat.

Fit Cardinalis, & Summi Pontificis p omnem Cãpaniam Legatus.

Casinensis Basilica celeberrima pompa dedicatur à Romano Pont.

pe ſupra Monachorum centurias, & ipſum Romanæ nobilitatis florem, cum ex Italiæ totius Epiſcopis,& ampliſſimo Purpuratorum Patrum cœtu,ad quinquagintaquatuor Antiſtites Alexandrū Pontificem comitabantur(inter quos duodecim noſtri Ordinis Cardinales eminebāt) tum verò Principes Salerni, Capuæ, Beneuenti, Neapolis ; Comites Marſorum, ac Beluenſium, cum ſua quiſq; aſſeclarum familia ad ſacræ Dedicationis celebritatem conuenere ; at verò vulgarium hominum concurſus, vicinis præſertim ex Oppidis,adeò ingentes facti, vt capaciſſimo Cœnobio occupato, ac ſubiectæ Vrbis domicilijs hoſpitum multitudine onuſtis, omnia editi Montis latera, viæ omnes,& longè, latèque extenſa camporum planities, concurſu, vndaque populi ſternerentur. Hæc autem tanta multitudo per ſeptem dies, Deſiderij ſtudio, & charitate,liberali cibo, potuq; refecta eſt. Rebus hiſce perfectis ad ſacram ſupellectilem amplificandam,ornandamque conuerſæ curæ : hinc cultum omnem, atque apparatum,quo Sacerdotes vel priuatim, vel cum miniſtris inter ſacrificandum vtuntur, quique exornandis aris, veſtiendoque templo ad ſolemnis pompæ magnificentiā adhiberi ſolet, magno pretio, miraque arte elaboratum, copioſiſsimè comparauit. Quin etiam Victoris ſecundi amictus, proximè ab eius obitu Romæ diuerſis in locis oppigneratos, numeratis viginti aureorum millibus redemit : magnificæ alioquin ſupellectilis, diues profectò, ac nobile additamentum. Porrò Candelabra, Cruces, Coronas, Lycnos, Thuribula, cum ſuis Acerris, aliaque id genus multa ſolido ex ære, argentoq; expreſſa prudēs prætereo; illud nō niſi inuitus præterierim, inter ſacrata

Duodecim noſtri Ordinis Cardinales, Caſinatis Baſilicæ dedicationi interfuere.

Sacrariū ditat pretioſa ſuppellectile.

L Templi

Templi instrumenta eximij cuiusdam operis, ac pretij emicuisse candelabrorum par è nitidissima crystallo: labrum cum aquali; bina thuribula, calices duodecim, ac totidem patenas, fistulam, ac pyxidem; omnia puro ex auro scitè, eleganterq; fabrefacta; itemq; eadem materia Cruces quatuor, prægrandes duas, reliquas minores, cum thuribulo, & duabus tabulis ad aræ ornatum, gemmis intermicantibus, insigniq; artificio conspicua. Quibus tamen omnibus longè præcellebat altaris frontale solido ex auro, Constantinopoli elaboratum, pondo librarum triginta quatuor, margaritis, atque vnionibus præfulgens; in quo nobilium D. Benedicti factorum argumenta scitissimè cælata visebantur. Demum præter immensam auri, argentiq; elaborati vim, centum auri infecti pondo, similes in vsus conferenda, in sacrarij thesauris habuit; vt hinc vnicuiq; pronũ sit, Casinatis Basilicæ apparatum, & opulentiam (cui cumulandæ tam longo annorum decursu, tam multi Abbates intentissima cura studuerunt) assequi coniectura; quoniam quidem ea, quæ nos strictim attigimus, non nisi pars eius supellectilis extitere, qua Desiderius suo Magistratu, rem sacrarij locupletandam curauit. Quamquam autẽ ex annuis Cœnobij vectigalibus, magna pecuniæ vis ad res sacras, Templique ornatum commodè transferri poterat; ardentem nihilominus in eo genere Desiderij animum, insignis multorum pietas, ac munificentia longè vehementius incendit. Illũ siquidẽ clarissimi Principes celebri virtutum fama, remotissimis etiam in locis notissimum, & summa obseruatione prosecuti sunt, & missis legationibus, donisq; exquisitissimis, coluerunt.

Magno apud omnes in honore, missis vndique muneribus excolitur.

In

In quo religiosæ liberalitatis, ac reuerentiæ studio, Robertus Calabriæ Dux, Iordanes Capuæ Princeps, Baresones, & Torkitorius Sardiniæ Reges, seipsos egregiè cõmẽdarũt. Neq; Alexius Comnenus Imperator destinatis nuncijs, ac muneribus ab Vrbe Bizantio, quantum Desiderij sanctimoniæ tribueret, non apertissimè declarauit; hoc etiam cumulatiorem pietatis, ac munificientiæ gloriam promeritus, quod cum ex ipso Imperij censu vigintiquatuor auri pondo in singulos annos Casinati Monasterio legasset, eius donationis tabulas aureo sigillo pẽsili munitas, cũ magna munerũ copia ad Desideriũ trãsmisit. Porrò Agnes eximia pietate Imperatrix, & virili virtute fæmina, admirandũ reliquit posteris suæ in Casinates Monachos obseruantiæ documẽtũ: Nã Sabeæ Reginæ instar, alterum in Desiderio Salomonẽ, eiusq; Tẽplum, ac familiã visendi studio incensa, ab vltimis Germaniæ partibus Casinũ contendit, longo, ac difficili itinere, votiuis donis cumulatè instructa; cumq; singula curiosè perlustrans, satiari delectatione non posset; sex ipsos mẽses in religioso illo secessu, nobilis hospes exegit; quo tẽpore sæpe audita est cum diceret, multò maiora esse, longèq; admirabiliora, quæ ipsamet oculis præsens subiecisset, quã quæ vulgato rumore apud exteras gentes, de illius Sanctiss Collegij moribus, integritate, disciplina, amplitudine circũ ferrentur. His omnibus accessit Alexander Pontifex, vti ceteris dignitate præstans, sit munerum magnificentia superior; quippe qui Desideriũ, eiusq; familiã omnẽ insigni beneuolentia cõplectens, Casinates fortunas Tarracinæ Vrbis accessione cumulauit. Reliquorũ omniũ commemoratione haud grauate superse-

Agnes Imperatrix ab Germania Casinum venit, ibiq; sex menses commoratur.

Alexander Pontifex Casinatibus Vrbem Tarracinam donat

debo, qui collatis possessionibus, Castellis, Monasterijs, Ecclesijs, maximè pij in Cælites, insigniter munifici in nostros extiterunt, ne in re minus necessaria, nimis familiæ nostræ blandiri videar: tantũ dicã, homines præstanti religione, multisq; opibus conspicuos, non solum latifundijs, & possessionibus; sed quadraginta etiã Monasterijs, Ecclesijs verò lõgè pluribus (Desiderij prẹsertim veneratione, ac studio permotos) Casinatem domum adauxisse. Ceterum amplissimi Cœnobij Moderator, idemq; Cardinalis legatus, quemadmodum diligentissimè prouidit, ne pietatis studium negotiorum mole, assiduisque curis imminueretur; ita liberalium artium ingenuam oblectationem vel in medijs occupationibus intermisit nunquam. Extant eius ingenij, ac Religionis specimen, tres Dialogorum libri, quos Gregorium Magnum imitatus, de probatissimis sui Cœnobij viris, ac miraculis perscripsit; minus elaborata oratione illos quidem, suaui tamen stylo &, vt (ea ferebant tempora) non vulgari. Annus iam eius præfecturæ agebatur, nonus ac vicesimus, cum paucis ante mensibus extincto apud Salernum Gregorio antiquæ sanctitatis Pontifice, & ecclesiastici iuris propugnatore acerrimo, proximis inde Cardinaliũ Comitijs, Desiderius communi omnium consensu, Christianæ Reipublicæ præficitur; quo ille accepto nuncio, tanquam repentinæ calamitatis, inopinato casu perculsus, vehementer indoluit (vt qui honores, ac dignitatum insignia æquè fugiebat, at merebatur) tantumque oneris, ac periculi constanter à se reijciens, nunquam persuaderi potuit, vt sacri senatus voluntati, decreto, precibus assentiretur. Itaque absolutum iam, confe-

Tres Dialogorũ libros conscripsit.

Pontificatũ recusat.

ctum.

ctumque negotium, eo solum disijciente, qui maximè confirmaturus videri poterat, res Pontificia in præsens refrixit. Cum verò iterum aliquot post menses coacto Patrum Conuentu ad suffragia ventum esset, iterum in Desiderium vniuersi consensere, ac, ne rursum effugio relinqueretur locus, cum delatæ amplissimæ dignitatis nuncio, nec opinanti coccineam chlamydem inijciunt; quominus albam quoque inducerent, ipsomet contra obnitente, impediti: Nomen Victoris III. est inditum. Verum ne ita quidem res processit; nam Victor quatriduo post Roma digrediens, vbi Terracinam ex itinere attigit, diserte contestatus, se Pontificem esse nolle, depositis sacris insignibus Casinum ad suos remigrauit. Anno demum proximè insequente per occasionem Capuani Conuentus, cui cum ceteris Episcopis, & Cardinalibus Victor quoque præsidebat, denuo acerrimè oppugnatus, cum nihil de pristina firmitate animi remitteret; tum verò Sacrati Præsules vniuersi, cum Iordane Capuæ Principe, ac Rogerio Calabriæ Duce, ad eius pedes prouoluti, omnibus precibus orare, atque obtestari, ne Pontificatu diutius recusando, rem christianam grauioribus incommodis affectam vellet, neuè totius Cleri, totque Procerum infimas supplicationes, ac vota frustrari pergeret, quibus omninò deliberatum esset, ac constitutum, neminem alium (ipso quidem superstite, ac viuo) ad illud dignitatis culmen euehere. Hunc in modum Victor aliquando victus, sacrorum Antistitum arbitrio, ac potestati se tradidit. Subinde Romam deductus, ac ritè consecratus Pontificatũ gerere instituit; quo in munere cum ceterarum virtutum, quibus in Claustro enituerat

Iterum Pontificia insignia deponit.

Demum Cleri, ac Principum precibus victus Pontificatũ admittit.

tuerat, tum præſertim animi conſtantiæ, Imperatorijq; roboris cumulatisſimam laudem reportauit; Siquidem grandi exercitu ex Italia in Africam tranſmiſſo, Saracenorum vires, impotentemq; audaciam adeò fregit, ac cõtudit, vt primo armorum congreſſu, ex eis centena millia occiſione occiſa ſint: cuius adeò celebris victoriæ lætitiam, rei geſtæ admirabilis nuncius multò etiam reddi inſigniorem; cum eodem die triumphus de Saracenis, & relatus in Africa ſit, & in Italia auditus, ac cognitus. Neque verò in reprimendis ciuilium ſeditionum authoribus, quam in profligandis Barbaris minus fortem atque inuictum ſe præſtitit; quippe Clementem, Pſeudopontificem Romæ diuina, humanaq; pro libidine miſcẽtem, vi, atque armis è Ciuitate exturbauit. Hæc interdum Beneuenti Eccleſiaſticis rebus componendis in Concilio dat operam, lethali morbo tentatus, Caſinum deportari ſe voluit, vt mortem tot filiorum, quos ipſemet ſalutaribus inſtitutis, atque exemplis Chriſto Domino pepererat, tum aſpectu, atq; obſequijs ſuauem, tũ efficacj orationum præſidio communitam obiret. Ibi verò acrius ſæuientis morbi magnitudini ſuccumbens poſt triduum ab hac mortali vita exceſſit. Ita Victor præſtanti virtute, ac ſapientia Pontifex, vti bonorum omniũ votis diù, ardenterq; expetitus, nimirum ſerò Chriſtianæ Reipublicæ clauum ſuſceperat, ſic ingenti omnium mœrore, ac luctu immatura morte præreptus, nimium intempeſtiuè dimiſit. Ceterum Religioſæ Familiæ ſodales, cuius ipſe tot annos, & alumnus, & Moderator extiterat, in communi reliquorum dolore, ac mœſtitia, præcipuo quodam ſenſu, atque angore conficiebantur; quip-

Exercitum in Africã cõtra Saracenos dimittit

Inſignis Victoria de Saracenis, eiuſque nuncius mirabiliter in Italia auditus.

Pſeudopontificem Roma expellit.

In Caſinati Mõte mortem obit ann. 1087.

quippe tanto Parente, ac Patrono orbati, cuius excellenti consilio, industria, religione non modo Cœnobij res, ac dignitas, sed veteris etiam disciplinæ cultus, & obseruantia, vsque adeò exerceuerant, vt viris integerrimis abundarent domi, & foris præclara sanctitatis opinione ad miraculum celebres haberentur; nam inter solitudinem Eremi, & latebram, inter rei familiaris vel nuditatem, vel angustias cum nihil suppetit, quod oculorum sensum vehementius irritet, vel animi cupiditates acriore illecebra extimulet, atque incendat, haud fortasse ita laboriosum fuerit, sobrios, atque humiles se præbere; at eo in Cœnobio, quod amplissimis fortunis instructum subditas sibi Vrbes, atque Oppida temperabat; quod Regum, Imperatorum, Pontificum frequenti aduentu, atque hospitio celebrabatur: vnde tanquã è Seminario Antistitum regendis populis Episcopi, ornandæ Ecclesiæ Cardinales, occupando Petri Solio Pontifices accersebantur, nihilominus inter domesticorum purpuram, & infulas, inter splendorem, ac maiestatem superuenientium quotidie hospitum ita versari, ac viuere, vt vltrò delati honores, non nisi adhibita vi, atque imperio superiorũ admitterentur; id verò quoniam nisi ab excellentissima virtute proficisci non poterat, singulari cũ approbatione, summisque omnium gentium laudibus peruulgabatur. Fuit igitur hæc, eritq; in posterum sẽper, quandiù apud homines virtus, ac pietas aliquo loco erunt, Casinensium Monachorum sanctitatis, & gloriæ immortalis prædicatio, inuentos olim, quj abdicatis Principatibus, ac Regnis ad ipsorum familiare contubernium, summa volnntate transierint; nec defuisse, qui

ad

ad ſupremum inter mortales honorem euocati, non niſi inuiti, ac repugnantes ab eorum conuictu, & ſocietate diſceſſerint. Per ea tempora inter Caſinates ſanctitate, ac literis viguere, Albericus Cardinalis, qui Berengarium Hæreſiarcham deuicit, ac profligauit; Conſtantinus Africanus, totius rei medicæ eximius illuſtrator. Guaiferius Salernitanus: Amatus Epiſcopus, & Alfanus Salerni Archiepiſcopus, cum alijs plurimis, eadem integritatis, & doctrinæ laude inſignibus.

Præfuit annis viginti nouem, menſibus quatuor, diebus quindecim.

BEATVS ODORISIVS.

ABBAS XXXVIII.

CASINATIS sodalitij Patres ob recentem Victoris Papæ obitum graui mœrore consternatos, Odorisius excellenti vir probitate, ac iudicio, suscepta Cœnobij gubernatione maiorem in modum confirmauit. Hunc perhibent, cum vitæ purioris institutum à prima ætate in Casinati domo arripuisset, honestissimæ Marsorum Comitum familiæ, vnde genus trahebat, insigni rectè factorum gloria, plurimum splendoris addidisse. Adeo rerum humanarum contemptus, cœlestium amor, & meditatio, diuinæ lectionis studium, & totius Regularis disciplinæ obseruantia, in eo etiamnũ infante eminebant, vt Cœnobitarum Præses egregiam pueri indolem admiratus confirmauerit, Odorisium aliquando ad sacri Monasterij præfecturã promouendum. Neque prudentis viri prædictio non cælestis oraculi euentum sortita est. Siquidem maioribus in dies incrementis inter probatissimos sodales efflorescentem, Nicolaus secundus Primorũ Ecclesiæ Patrum collegio adiunxit. Qua ille dignitate cumulatus, nihil de pristina viuendi consuetudine detraxit, immutauit nihil. Non discessum à Cœnobio, nõ omissæ cõmunis disciplinæ fũctiones, nõ antiqua humilitatis contentio, nõ ingens proficiendi ardor imminutus; quin à Desiderio Abbate fratrũ vniuersitati, & Claustro Prępositus, sacros Religionis ritus, & decreta

E Marsorũ Comitum familia.

Cardinalis creatur à Nicolao secũdo.

M ma-

maiore quam antea ſtudio cuſtodiens, eandē diſciplinæ obſeruantiam à reliquo etiam Monachorū cœtu requirebat. Plures annos in hoc munere accuratè obeundo verſatus, demū imminente Victoris obitu, qui Casinatis Abbatis nomen, & munus, ne in ipſo quidem Pontificatu depoſuerat, nolens, ac reluctans ad Cœnobij regimen, vniuerſis fratrum ſuffragijs ſublegitur. Quoniam verò cū inſita virtute animi, tum proximo Deſiderij exēplo ad res præclarè gerendas incitabatur, Monaſteriū longè ampliſſimū per annos ſeptendecim ſingulari ſanctitate, ac ſapientia procurauit. Ad antiquas poſſeſsiones,& vectigalia magnæ per eum acceſſiones factæ. Domus ſuppellectile,ornatu,ædificijs locupletata:quibus neceſſario ad victum, cultūq; Cœnobitæ vtuntur,ex Regulæ præſcripto abundè ſuppeditata: auitæ ſanctitatis nomen, quod apud exteras gentes de Caſinati familia increbuerat,auctum potius, quam vlla ex parte imminutū. religioſiſſimæ vitæ documentis, nuſquam à domeſtica conſuetudine recedens, alumnos ſuos ad omnem temperantiam,ac probitatem, veluti admotis calcaribus permouebat. Oppida præcipuè Fregellarum (vulgò Pontis Curui) Aquæ fundatæ, Mortulæ,Cucurutij,Vandræ, Fractarum,Caſinati ditioni ſubiecit,& Fractas poſtmodū rebellantes,adductis copijs iterato in poteſtatem redegit. Corpora DD. Auguſtini, & Paulini Sanctiſsmi Patris Benedicti diſcipulorum à ſe reperta, in Templo Sancti Andreæ (quod Caſinati in Monte conſtruxerat) honorificè collocauit. Denique Odoriſius Abbatis, & Cardinalis partes, ac munus tam laudabiliter exercuit, quam inuito animo admiſerat. Vt enim optimus quiſ-

Ann. 1060

quiſque ab honorum titulis, ac dignitatibus longiſsime abhorret, ſic fere animaduerſum eſt, maximas vtilitates, & commoda in Religioſas familias ab illis Rectoribus profecta, qui non niſi Præsidum nutu, atque imperio adacti, præfecturas, & Magiſtratus curauerunt. Obijt ſanctitate, & doctrina inclytus quarto nonas Decembris. Odorisio Abbate Vrbanus ſecundus vetere ſuperiorum Pontificum inſtituto, Casinũ venit, ipſo Sanctiſsimi Patriarchæ priuilegio, vbi laterum dolore penè exanimatus, integræ valetudini ipſomet opitulante Benedicto, eſt reſtitutus.

Ann. 1105

Vrbanus II. ap. Caſinum D. Benedicti ope, grauiſſimo morbo liberatur.

Sedit annis decem, & octo.

OTHO.

ABBAS XXXIX.

OTHO nobilis Fundensium Comitum progenies, cum ingenio, probitate, ac rerum vſu inter ceteros excelleret, vnanimi Monachorum conſenſu, eodẽ anno Casinati Abbatiæ præficitur. Exiguo tempore (anno videlicet, ac mensibus decem,) non exigui fructus obiuit Magiſtratum. Singula Cœnobij Oppida vallo continenti, ac firmo mœnium ambitu inclusit: Aquinatum Comitum audaciam eadem Monaſterij loca, contra ius, faſq; inuadentium, repreſ-

è Fundenſiũ Comitum proſapia.

Eius in Cœnobium beneficia.

ſit. Alexius Comnenus Imperator, cum hoſpitalem domum D. Benedicti ſtudio, ac religione permotus, ſua impenſa Caſini aduenientibus peregrinis patere iam antea voluiſſet, Othonis tempore ingentia dona per ſuos eodem tranſmiſit. Mortem obijt Otho Kal. Octobris, iuxtà Eccleſiam Sancti Andreæ ſepultus eſt.

Ann. 1107

Præfuit annum, ac menſes decem.

SANCTVS BRVNO.

ABBAS XXXX.

HAererem ſanè anceps, ac dubius, vtrumne ambitioſi auidius honores appetant, an Bruno ſtudioſius contempſerit; niſi mihi certò liqueret, ardentius homines Cæleſtis gratiæ præſidio ad virtutem, præclaraſq; actiones, quam deprauatæ, corruptæq; naturæ inſtinctu ad sẽſus lenocinia, vitiorũq; turpitudinem trahi. Ac Bruno quidem, cum primum rationis beneficio vti licuit, ad Chriſtianæ legis normã accuratè inſtitutus, ab ipſis propè cunabulis in ſtudio, vſuq; rerum diuinarum facillimè acquieſcebat; quo minus mirere, ſi, poſtquã ætate, & conſilio adoleuit, Sacras etiam præfecturas conſtantiſſimè repudiauit; quas deguſtatæ Spiritus ſuauitati, ob curarum aſſiduitatem, & copiam, impedimento eſſe, ſaluti verò animæ maxime periculoſas, arbitrabatur. In Gallia Ciſalpina parentibus

In Aſtenſi Monaſterio pueritiã traducit.

tibus pijs æquè, ac nobilibus ortus, ætatis primitias in Astensi Monasterio innocenter traductæ, rerum omniũ Creatori Deo sacrauit. Tum grandior natu in Etruriam discedens, Senis in Templo maximo, magna sodalium approbatione, Canonicum aliquandiù egit. Inde cum sublimioris instituti desiderio teneretur, Romam seculo renunciaturus, se contulit. Verum, qua in Vrbe res ex animi sententia processuras crediderat, votis suis maximè contrarias offendit. Nam, cum fortè per eos dies Gregorius septimus inuicti roboris Pontifex, coacto Patrum conuentu impiam Berengarij opinionem de sanctissimo Eucharistiæ Sacramento, vt cum maximè oppugnaret; Bruno Petri cognomento Ignei, Episcopi Albanensis inuitatu, cuius hospitio vtebatur, egregium eruditionis, & ingenij specimen edere coactus est; catholica veritate in frequenti doctissimorum Præsulum consessu aduersus Berengarium strenuè propugnanda. Quare illum aliquantò post, Paschalis Papa Segniensis Ecclesiæ Antistitem spontè designatẽ. Sed Brunone acriter repugnante, atque infimis precibus nullum non mouente lapidem, quo illud à se oneris remoueret, Pontifex, ne pro imperio, ac potestate cum eo agens, præsentis animum grauius offenderet, rem totam prudenti artificio vsus, hunc in modum transegit. Brunonem Segniam adire iusso, vt idoneum Pastorem destituto, atq; orbato gregi suo nomine constitueret, clàm interim per literas Segniensibus imperat, ipsum simul ac, eò peruenerit, Episcopum sibi adoptent, hominem rara probitate, excellentiq; sapientia ornatissimum. Paschalis voluntati, præceptisque Segnienses haud segniter obtemperarunt.

Senis Canonicatu decoratur.

In Romano Concilio Berengarium confutat.

Per fraudem creatus Episcopus, occultè fugam molitur.

runt. At Bruno vt pia fraude delusum se, & in eius præfecturæ curas, à qua tantopere abhorrebat, coniectum, animaduertit, occultè fugam meditari, & adornare. Iamq; concubiæ noctis silentio, ac tenebris confisus abibat gaudens, cum elegantissima specie Virginem immenso lumine, ornatissimoq; vestitu præfulgentem obuiam habuit, quæ se sponsam esse contestata; quam ille per tenebras male sano consilio desereret, regressum ad Ecclesiam imperat, cuius illi cura diuino nutu, ac voluntate obtigisset. Hac specie, atque his verbis perculsus Bruno retulit pedem, seq; segniensibus restituens, populum suæ fidei cõmissum omnibus eximiæ charitatis officijs excoluit. Verum cũ plures annos in tradita sibi vigilia ita excubasset, vt eius sanctitatem celebrarent omnes, monitis, ac beneficientia iuuarentur; tandem solitudinis desiderio victus, Casinum ex insperato profugit; vbi efflagitata Monachorum societate, atq; habitu, incredibili cum alacritate donatur. Interim segnienses comperto Brunonis discessu, per internuncium à Summo Pontifice instantissimis precibus exposcere illum, ac repetere, nec dubiũ, quin æquissimo postulatu, & querimonijs permotus Pascalis, Episcopum ad suam Ecclesiam è Cœnobio remigrare compulsurus fuisset, nisi interposita Odorisij Abbatis supplicatio, & auctoritas, Casinaté cõmorationem Brunoni confecisset. Tametsi religiosi secessus diù, ardenterq; expetiti cælestes delicias delibare potius per interualla, quam continenter degustare, atq; experiri permissus est. Geminam legationem Romani Pontificis iussu obiuit, alteram ad Rogerium Apuliæ Comitem, alteram cum Boamundo Antiochiæ Princi-

Casinum aufugit.

Geminã legationẽ obit Pontificis iussu.

pe in

pe in Gallias; vbi Apoſtolica auctoritate, ac præcepto Synodum etiam celebrauit. Inde Italiam repetens paratis in itinere Graſſatorum inſidijs circumuentus, ita eos perterruit emicante ex oculis, totoque vultu ſplendore, vt accidentes ad eius genua, deſtinati facinoris, veniam demiſſe petierint, &, qui Brunonem pecunia, equis, ceterisq; rebus, quas ſecum habebat, itineri neceſſarijs, ſpoliaturi inuaſerant, eundem immutata ſubito voluntate, per infeſta latrocinijs loca, ne quid damni pateretur, officioſiſsimè deduxerint. Igitur Caſinum regreſſus in demortui Abbatis locum, totius ſodalitij conſenſu eligitur. Monachorum in eo promouendo deliberationem, Paſchalis Papa, qui ſub idem tempus Caſinum aduenerat, mirificè approbauit. Quin etiam illud in Brunonis cõmendationem addidit Pontifex, dignisſimum illum eſſe, cui, ſe vita functo, Chriſtianæ Reipublicæ gubernacula traderentur. Caſinatibus poſtea cum aliquot annis præfuiſſet, admirabili ſanctitate, ac ſolertia, Summi Pontificis imperio ad Segnienſem Eccleſiam ſe retulit. Sed enim religioſi ſodalitij beneuolentiam, & familiarem conuictum, non ſolum integerrimæ vitæ ſanctisſimis exemplis, & frugifera Cœnobij moderatione, ſed plurimis etiam perelegantis ingenij fœtibus cumulatisſimè rependit. Caſini quamdiù moratus eſt, tũ ſacros veteris inſtrumẽti libros ferè omnes, Diuinamque Ioannis Apocalypſim eruditis commentarijs explicauit, tum centumquinquagintaquinque homilias, conciones verò ſexaginta nouem edidit, ſingulis Dominicis diebus, & Diuorum natalitijs, quos Catholica Eccleſia quotannis præcipua religione colit, accommodatas. In Epiſcopatu

Ann. 1107.

An. 1111.

Plurima reliquit ſui ingenij monumenta.

patu plures adhuc annos ad obitum vſque perdurauit. Segnienſibus maximè charus, ac ſalutaris. Migrauit in Cælum anno 1125. pridie Kal. Septembris miraculorũ frequentia, & magnitudine nobilitatus. Itaque ſiuè admirabilem eius vitæ innocentiam, ſiuè impenſum iuuandis hominibus ſtudium, ac laborem, ſiuè religioſæ vitæ flagrantiſsimum ſtudium, exactiſsimamq; diſciplinam, ſiuè geſtas pro Eccleſia legationes, ſiuè libros piè, luculenterque conſcriptos perpendas, Brunonem virum planè admirabilem affirmaueris, & cuiuis Chriſtianæ Reipublicæ ordini, ſiquem alium maximè ſalutarem.

Ann. 1125.

Præfuit annis tribus menſibus decem.

GERARDVS.

ABBAS XXXXI.

CAſinates Brunone ad Eccleſiam Segnienſem reuerſo, Cœnobij regimen Gerardo è Nobiliſsima Marſorum Comitum ſtirpe demandarunt, non tam generis clari tate, quã virtutis, ac ſolertiæ præſtantia adducti. A' Paſchali ſecundo Põtifice conſecratus menſe martio, Decretum recepit de tuta bonorum Monaſterij poſſeſsione. Idem cum Paſchali Beneuentum proficiſcitur, ibidem celebrandæ ſynodo interfuturus. Comparato exercitu Caſtrum, Suium Monaſtrio recuperauit. Roccam Ianulæ (Aligerni Abbatis

E Marſorum Comitũ ſtirpe ortus.

batis opus) iam præ vetustate collabentem, Germanensium fidei diffisus, restituit, muniuitque. Insuper Oppida Fregellarum, Cardeti, Viticosi, ac Suij, muris, ac turribus vallauit. Multis præterea Ecclesijs, & bonorum copia Cœnobium auxit; Principum virorum insignem erga se liberalitatem expertus. Multorum per eos dies præclara virtus, & illustria miracula apud Casinum enituere. Ioannes Caietanus S. R. E. Cancellarius è Monacho Casinate in Summum Pontificem electus est, Gelasij secundi appellatione. Tandem Gerardus relata prudentis, ac religiosi moderatoris haud sane mediocri commendatione, decessit decimosesto Kal. Februarii.

Cœnobio insigniter prodest.

Plures apud Casinũ Sanctitate clarescunt.

Ann. 1123

Præfuit annis quindecim mensibus tribus.

ODORISIVS SECVNDVS.

ABBAS XXXXII.

ODorisius Sangrorum Comitum sanguine, & Romana purpura Paschalis secundi beneficio clarissimus, ex Præposito Monasterii in Abbatem sublectus, à Calisto secundo consecratur. Missis in Dalmatiã Casinatibus Monachis, nostrũ Ordinẽ, atq; institutũ in eas Regiones importauit. S. Angeli Oppidanos obediẽtiã, & obsequiũ Cœnobio detrectãtes, conscriptis copiis ad officium, & reuerentiam reuocauit.

Sangrorum Comitũ nobilitate, & Cardinalatu illustrissimus

Monachi Casin. Ordi. suũ in Dalmatiã inuehunt.

Picano Oppido multisq; Ecclesijs rem Casinatem ditauit. Eruditione simul, ac rerum vsu conspicuus, plura reliquit sui ingenij, ac doctrinæ monumenta. Postremò Honorij Pontificis iussu Abbatis onere, ac Præfectura se remouit.

Ann. 1126

Præfuit annos tres, menses quatuor, dies quindecim.

NICOLAVS.

ABBAS XXXXIII.

NICOLAVS Tusculanus parum concordibus Monachorum studijs occupato Magistratu, cogitur se abdicare tanto muneri impar.

Ann. 1127

Præfuit annum integrum, ac mensem cum dimidio.

SENIORETVS.

ABBAS XXXXIV.

SEnioretus longè melior, & Naturæ dotibus, & doctrinæ præsidijs, Casinatem Sedem Nicolai discessu vacātē obtinuit: fauente in primis Honorio Pontifice, à quo etiam paulò post est consecratus. Hic coacto milite Castra Monasterij ab iniustis possessoribus recuperauit. Casinates fortunas impetratis Magnatum liberalitate priuilegijs, san-

ciuit

ciuit, plurimis obtentis muneribus amplificauit. Cœnobij libertatem diù inuicto animo propugnas, à Rogerio Rege peruicaciter impugnatur: hinc non tam ſenio, quam ærumnis, ac mœrore confectus deceſsit è vita, hoc in primis nomine apud poſteros cõmendãdus, quod ſuo exemplo præmonſtrauit, in defenſione Sacrorum, naturæ potius, quam cuiuſuis potentiæ, atque iniurijs concedendum. Ann.1136

Sedit annos nouem, menſes ſex, dies viginti.

RAINALDVS PRIMVS.

ABBAS XXXXV.

RAinaldus Calamentanus tumultuosè per ſeditionem Senioreto ſubrogatus, malè partam adminiſtrationem, nihilo meliori arte, ac ſapientia retinuit. Itaque ab Innocentio Papa menſe Septembri Præfectura deijcitur. Ann.1137

Præfuit annum, ac menſes ſeptem.

GVIBALDVS.

ABBAS XXXXVI.

LOTHARII tertij Imperatoris ſtudium, ac pietas, quæ tum aliàs, tum hoc præſertim tempore in Caſinatem domum penè ſupra fidem eluxit, cogit nos, nedum admonet, atque inuitat, vt de Guibaldo

Rainaldi ſucceſſore acturi, ipſius quoq; acerrimam animi contentionem pro ſacri ſodalitij dignitate, ac tutela ſuſceptam, latius hoc loco proſequamur; nec enim nobis fas eſt eius rationes ab Caſinatum rationibus ſeiungere, cum quibus ipſe voluit eſſe coniunctisſimas. Lotharius itaque Innocentij Papæ rogatu, militem in Italiã deportaturus, Caſinati Abbati per literas demonſtrauit, ſe ipſius Monaſterij iura,& fortunas, ceterorum more, atque expemplo Imperatorum,ſtudioſisſimè defenſurũ: in quã ſententiam Rachiza quoq; Imperatrix ad eundẽ perſcripſit;nec maior extitit vtriuſq; alacritas in deferẽda, quam in præſtanda ope ſolicitudo. Erat Innocentius iam pridem Caſinati ſodalitio ſanè iratiſsimus, quod Monachi Anacletum ipſius competitorem, atque æmulum legitimis ſuffragijs in Vaticano ſolio collocatum exiſtimantes, eidem adhæſiſſent in ſchiſmate. Cumque Pontifex repreſsis iam Romæ vtcunque partium diſsidijs,indicto Amalphim Conuentu,vna cũ Cæſare, eiuſq; copijs, ad Lacum Penſilem conſideret; Caſinates Lotharij conſilio, ac monitu, quo voluntariæ crimen defectionis ab Romana Sede falsò ſibi obiectum, coram diluerent, eodem perrexerunt. Quorum aduentu cognito, Innocentius pœnarum denunciatione, quibus eos ſubijcere decreuerat, durior omninò, acerbiorque futurus videbatur. Quare Imperator hortari, ac rogare, vt mitiora in homines religioſos, ac leniora conſulere in animum induceret, quibus æquum erat, eo faciliorem ſe præbere, quod non animi malignitate, ac pertinacia; ſed germani Pontificis ancipiti adhuc, incertoq; rumore adducti, Anacleto paruiſſent. Mox Aulicorum Sacratiq;

Imperator in Italiã vẽturus Abbatẽ Caſinatẽ per literas certiorẽ facit.

tiq; Ordinis nobilisſimos quoſq; eidem ſupplicatum ſubmittere. Quos omnes ipſa poſtmodum Imperatrix ſequuta, adhibitis magno animi ardore precibus, contendit Pontificis mentem Caſinati Collegio mitigare; ſed cum parum omninò proficeretur ab omnibus, nec ad lenitatem Innocentius ſe daret; tum verò Cæſar ad illum rediens; Quoniam quidem, inquit, Ego tam multis incommodis, ac laboribus pro ſalute Italiæ, pro defenſione ſacrorum, pro communi Chriſtianæ Reipublicæ bono, ac pace perfunctus, non ſum apud vos tanti, vt religioſiſsimis viris, tam grauiter, ſeuerèq; multatis piaculi moderationem, ac reditum in gratiam, à vobis exorem; apertè edico, ac denuncio, me itidem cum Eccleſia Caſinati poſthac à vobis diſſenſurum. Ad quam Imperatoris vocem, cum vniuerſus exercitus, qui circunſtabat, ſucclamaſſet: tum Pontifex, vel periculi metu, vel poſtulati æquitate, vel acrioris Cæſaris oratione, doloreq; permotus, ex eiuſdem ſententia, atq; arbitrio, noſtrorum hominum cauſam humaniter, atq; honorificè tranſegit. Soluto deinde apud Amalphim conuetu, Innocentius, ac Lotharius vna cum Bernardo Clareuallenſi Abbate Santiſsimo Caſinum adiere, Monachorum ſtudia (ſi qua inter eos, vt fit ſuper noui Præſulis electione controuersia, diſsidiumue incidiſſet) ſua præſentia, atque authoritate conciliaturi. Rainaldo itaque Magiſtratum abdicante, cum Monachi in vnum conueniſſent de ſucceſſore acturi, Lotharius ipſe cum ijſdem Monachis hac ſuper re conſultare aggreſſus, à primo mane ad veſperam, memorabili patientiæ, amoriſq; exemplo, ieiunus in Casinati Exedra perdurauit, donec Patres ſublatis diſcordijs, vnanimi

Vt Caſinates Pontifici cōciliet ſtrenue contendit.

Innocentius Pontif. Lothar. Imp. Bernardus Abbas, Clareuall. Caſinū adeunt.

Memorandum Lotharij amoris, ac patientiæ documentū.

Rainaldi successore acturi, ipsius quoq; acerrimam animi contentionem pro sacri sodalitij dignitate, ac tutela susceptam, latius hoc loco prosequamur; nec enim nobis fas est eius rationes ab Casinatum rationibus seiungere, cum quibus ipse voluit esse coniunctissimas. Lotharius itaque Innocentij Papæ rogatu, militem in Italiã deportaturus, Casinati Abbati per literas demonstrauit, se ipsius Monasterij iura, & fortunas, ceterorum more, atque expemplo Imperatorum, studiosissimè defensurũ: in quã sententiam Rachiza quoq; Imperatrix ad eundẽ perscripsit; nec maior extitit vtriusq; alacritas in deferẽda, quam in præstanda ope solicitudo. Erat Innocentius iam pridem Casinati sodalitio sanè iratissimus, quod Monachi Anacletum ipsius competitorem, atque æmulum legitimis suffragijs in Vaticano solio collocatum existimantes, eidem adhæsissent in schismate. Cumque Pontifex repressis iam Romæ vtcunque partium dissidijs, indicto Amalphim Conuentu, vna cũ Cæsare, eiusq; copijs, ad Lacum Pensilem consideret; Casinates Lotharij consilio, ac monitu, quo voluntariæ crimen defectionis ab Romana Sede falsò sibi obiectum, coram diluerent, eodem perrexerunt. Quorum aduentu cognito, Innocentius pœnarum denunciatione, quibus eos subijcere decreuerat, durior omninò, acerbiorque futurus videbatur. Quare Imperator hortari, ac rogare, vt mitiora in homines religiosos, ac leniora consulere in animum induceret, quibus æquum erat, eo faciliorem se præbere, quod non animi malignitate, ac pertinacia; sed germani Pontificis ancipiti adhuc, incertoq; rumore adducti, Anacleto paruissent. Mox Aulicorum Sacratiq;

Imperator in Italiã vẽturus Abbatẽ Casinatẽ per literas certiorẽ facit.

tiq; Ordinis nobilisſimos quoſq; eidem ſupplicatum ſubmittere. Quos omnes ipſa poſtmodum Imperatrix ſequuta, adhibitis magno animi ardore precibus, contendit Pontificis mentem Caſinati Collegio mitigare; ſed cum parum omninò proficeretur ab omnibus, nec ad lenitatem Innocentius ſe daret; tum verò Cæſar ad illum rediens; Quoniam quidem, inquit, Ego tam multis incommodis, ac laboribus pro ſalute Italiæ, pro defenſione ſacrorum, pro communi Chriſtianæ Reipublicæ bono, ac pace perfunctus, non ſum apud vos tanti, vt religioſiſsimis viris, tam grauiter, ſeuerèq; multatis piaculi moderationem, ac reditum in gratiam, à vobis exorem; apertè edico, ac denuncio, me itidem cum Eccleſia Caſinati poſthac à vobis diſſenſurum. Ad quam Imperatoris vocem, cum vniuerſus exercitus, qui circunſtabat, ſucclamaſſet: tum Pontifex, vel periculi metu, vel poſtulati æquitate, vel acrioris Cæſaris oratione, doloreq; permotus, ex eiuſdem ſententia, atq; arbitrio, noſtrorum hominum cauſam humaniter, atq; honorificè tranſegit. Soluto deinde apud Amalphim conuetu, Innocentius, ac Lotharius vna cum Bernardo Clareuallenſi Abbate Santiſsimo Caſinum adiere, Monachorum ſtudia (ſi qua inter eos, vt fit ſuper noui Præſulis electione controuersia, diſsidiumue incidiſſet) ſua præſentia, atque authoritate conciliaturi. Rainaldo itaque Magiſtratum abdicante, cum Monachi in vnum conueniſſent de ſucceſſore acturi, Lotharius ipſe cum ijſdem Monachis hac ſuper re conſultare aggreſſus, à primo mane ad veſperam, memorabili patientiæ, amoriſq; exemplo, ieiunus in Casinati Exedra perdurauit, donec Patres ſublatis diſcordijs, vnanimi

Vt Caſinates Pontifici cōciliet ſtrenue contendit.

Innocentius Pontif. Lothar. Imp. Bernardus Abbas, Clareuall. Caſinū adeunt.

Memorandum Lotharij amoris, ac patientiæ documentū.

nimi consensione Guibaldum sibi Antistitem delegere. At verò eximiæ Lotharij pietatis apud Casinum, hæc præsertim argumenta referuntur. Cœnobij Templa (quatuor numerabantur) nudis pedibus de nocte inuisebat; quotidie mane (quod solemne illi, ac perpetuum in Imperio fuit) ternis sacris intererat; singulas Monasterij officinas solus accurate perlustrans, sedulò prouidebat, ne sanctissimarum legum decreta, & diuturno vsu firmatæ consuetudines temerè à quoquam violarentur; Adeò Lotharium, cuius vnius humeris Romani Imperij moles nitebatur, tot inter grauissimas curas, & occupationes, illud in primis anxium habuit, ac solicitũ, ne D. Benedicti disciplina quidquam detrimenti caperet, neue minus integrè, ac religiosè quam par esset, à suis sectatoribus coleretur. Quò magis illorum socordiam ne, an dementiam? demireris, (si qui tamen huiusmodi reperiuntur) qui monasticæ disciplinæ, sacroq; ordini tuendo præfecti, summo in otio, curarumq; vacuitate, nullis præterea impedimentis, nullis occupationibus impliciti, sanctissimas tamen leges, vel stolidè ipsimet perfringũt, vel certè ab alijs passim negligi, ac vilipendi, nec magnopere laborant, nec molestissimè patiuntur. Verùm his iam omissis ad Guibaldum Abbatem reuertamur. Hic natione Lotharingius, instituto, ac professione Stabulensis monasterij apud Leodium conuictor, insigni probitate, ac liberalium artium peritia nobilis, supremo inter suos Magistratu, & Imperatoris studio, ac beneuolentia apprimè florebat. Eum Lotharius secum in Italiam traduxerat, sapientissimi viri consilijs, fideliq; opera vsurus, ad res Ecclesiæ, atq; Imperij, quæ magnis fluctibus iactabantur,

Eiusq; pietas, ac Monasticæ disciplinæ ardentissimus zelus.

Guibaldi dotes, ac dignitas.

bantur, prudenter, matureque componendas. Illum denique Caſinati ſodalitio in Abbatem efflagitanti, pro ſuo in eam domum incredibili amore, libenter conceſſerat. Tametſi Caſinatibus tam inſigni beneficio donatis, neque Lotharii benignitas, neque Guibaldi virtus, ac ſolertia diù potuit opitulari; ſiquidem poſt Cæſaris ab Italia diſceſſum, Abbas Rogerij Siciliæ Regis indignationem, ac potentiam veritus, Cœnobio exitium, minitantis, relicta Caſinati adminiſtratione, ad ſuos in Germaniam regreſſus eſt, eodem anno, quarto nonas Nouembris.

Ann.1137

Sedit menſes duos.

RAINALDVS SECVNDVS.

ABBAS XXXXVII.

RAinaldum è nobiliſsima Marſorum Comitum proſapia Monachum Caſinatem, vitæ innocentia, morum grauitate, ac longo rerum vſu, diuinis, humanisq; literis egregiè inſtructum, Patres in Guibaldi locum ſublegère, eodē anno 17. Kal. Decembis. Ab Innocentio conſecratus, haud multò poſt inter Cardinales adſcribitur. Præfecturam geſsit octo, ac vigiti annorum, & menſium octo, longam æquè, ac difficilem; ſed tanta animi virtute, & conſtantia, vt rerum aduerſarum multitudine circunuentus, nunquam tamen ſuperari potuerit. Reges, ac Regna,

Rainaldus Marſorum Comitū filius, multis animi ornamentis, Caſinatibus cōmendatur.

Fit Cardinalis.

Regna, quæ aduersus illum facta conspiratione coniurauerant, non modò sustinuit intrepidè, sed incredibili etiam æquanimitate, ac patientia mitigatis aduersariorum animis, sibimet conciliauit, ac deuinxit. Rogerius Siciliæ rex, Rainaldi electionem molestissimè ferens, Cœnobio, eiusque locis omnibus terrorem, atque exitiũ intentabat, &, vt dictis reipsa fidem faceret, quidquid auri, argentiq; in thesauris habebant Casinates, simulq; auream tabulam eximij operis, ac pretij, quæ D. Benedicti aræ diebus festis solemnioribus prætendebatur, per vim, ac scelus asportauit. Oppida S. Angeli, S. Victoris, S. Petri in fine, Camini, Cardetti, Vandræ, & Pedemontis subiecto igne deformauit: alijs præterea detrimentis, & calamitatibus, quoad vixit sacro Cœnobio importatis: quamuis Oppida, quæ hostili impetu sub initam à Rainaldo administrationem occupauerat, restituit sponte. Rogerio nihilo mitior in Abbatem, & Monachos extitit Guilielmus itidem Siciliæ Rex: Omnes ab eo (duodecim exceptis) Casino exacti: vniuersa Monasterij Oppida in suam ditionem redacta, murorum ambitu denudata: sed paulò post immutata diuinitus Guilielmi mens, Abbas in gratiam receptus, Casinates in pristinã bonorum possessionem benignè reuocati: Ludouicus Frãciæ, Rogerius, & Guilielmus Siciliæ, Gunnarius Turritanorum Reges, Rainaldo Abbate diuersis temporibus Casinum religionis ergo profecti, quà liberalitate munerum, quà priuilegiorum concessione, ipsius magistratum insigniter nobilitarunt: sed ipse multò nobiliorem reddidit excitato in Comitatu Pennensi Oppido (cui S. Martini in Salinis est nomen) subleuata Cœnobij disciplina,

Rogerij Siciliæ Regis in Casinatem domum maleficia.

Rainaldus quatuor Reges hospitio accepit.

plina, retento in omni gubernatione eodem ſanctitatis, & conſtantiæ tenore, nullis vnquam laboribus, nullis incommodis pro tuenda Monaſterij re, ac libertate ſuccumbens; aduerſariorum terrore, minis, impugnationibus vbique ſuperior, donec ætate, ac meritis grauis fato ceſſit, idibus Iulij. Ann. 1166.

Præfuit annos octo, ac viginti, & menſes octo.

THEDOSIVS.

ABBAS XXXXVIII.

THEODOSIO, propter eximias dotes à Monachis Magiſtratus Caſinas, ab Alexandro Pontifice, Cardinalatus honos delatus eſt, eodem anno. Septem menſium ſpatio, quibus ſacrum Sodalitium rexit, magna prædiorum parte ad Oppidum Freſellarum recuperata, neque paruam ſibi laudem, neque paruum Monaſterio emolumentum tantillo tempore comparauit. Extinctus eſt peſtilentiæ morbo, dirum in modum tota Italia debaccantis. Ann. 1167

Præfuit menſibus ſeptem.

AEGI-

ÆGIDIVS.

ABBAS XXXXIX.

AEgidius Venuſinus anno eodem electus eſt Abbas,ab Alexandro Papa conſecratione, ac priuilegio in rem Cœnobij decoratur; ſed tertio adminiſtrationis anno, cum ipſius potisſimum incuria, & neglectu ſacri inſtituti diſciplina languidius, remisſiusq; ſeruaretur, ab eodē Pontifice Magiſtratu exutus eſt, Petro Decano ſodalitij procuratione demandata. Vacauit ſedes aliquot menſibus.

Ann. 1170

Præfuit annos omninò tres.

DOMINICVS.

ABBAS L.

DOminicus de Sambuceta Caſinatis Abbatiæ munus à Monachis,ab Alexandro Pontifice conſecrationem apud Tuſculum ſuſcepit. Eccleſias Sanctorum Magni & Honufrij Fundis, aliasque in eiuſdem Vrbis agro poſitas recuperauit, Iudicum ſententia contra Epiſcopum Fundenſem Cœnobio adiudicatas. Obijt ſeptimo Kal. Maij.

Ann. 1173

Præſedit biennium.

PE-

PETRVS SECVNDVS.

ABBAS LI.

PEtrus de Insula magnæ integritatis, & prudentiæ vir, Dominico subrogatur in Magistratum eo die, quo ille decesserat è vita. Monasterium Cremense ab Hnrico Comite Bergomate, contra ius, fasque vsurpatum, Casinatibus vindicauit. Alexander Papa, & Guilielmus Siciliæ Rex apud Casinum hospitio excepti, peramplis priuilegijs Petro efflagitante, sodalitium cohonestarunt. Quod ipsum postea Lucius tertius Romanus Pontifex eiusdem Abbatis postulatu factitauit; possessionem, ac iura Monasteriorum, tum Sancti Nicolai de Lurgo in Sardinia, tum Sancti Matthei propè Casinum, suis displomatibus sacro sodalitio validius corroborans, ac stabiliens. Petro Abbate magna Ecclesiarum, prædiorum, opumq; accessio Casinati rei est facta. Illum Alexander Pontifex, cum aliàs sæpè quantifaceret, tum eo præsertim tempore testatus est, quo ipsum de pace cum Federico Imperatore firmata per literas certiorem factum, ad Concilium Lateranense aduocauit, eius consilio, & opera in re longè grauissima vsurus.

Alexander Papa, & Guilielmus Siciliæ Reges Casinum inuisunt.

Lucius item Rom. Pont. eodem se cõfert.

Ab Alexand. Pontifice ad Lateranense Concilium aduocatus.

Excessit octauo idus Iulij.

Ann. 1186.

Præfuit annis tribus, mensibus duobus, diebus tredecim.

Vacauit Sedes biennium.

ROFFREDVS.

ABBAS LII.

Cardinalis creatur.

CAsinates Roffredum Petri defuncti Municipem, Abbatis dignitate insignitum, cum Romam consecrationis gratia misissent, à Clemente tertio Cardinalem creatum receperunt. Ceterum Roffredus ingentis planè consilij, & admirandæ sapientiæ, ac fortitudinis vir, optimi simul ac prudētissimi Rectoris cumulatissimam laudem est assequutus. Gulielmo Siciliæ Rege, nullis post se relictis liberis vita functo, Tancredus Licij Comes, & Henricus sextus Imperator eius regnum inuaserant. Roffredus quasi edita è specula tumultus, ac seditiones, quæ postea in Regno Neapolitano sunt consequutæ, longè prospiciens, ac diuinans, vicinos Comites in rem Cœnobij arctiore sibi fœdere copulauit. Inde Cæsarem cum vxore Constantia Casinum aduenientem, omnibus humanitatis, & obsequij officijs excoluit, eundemq; mox in Germaniam redeuntem est prosequutus; sumpto deinde ipsius Henrici exercitu, Italiam repetens, Tancredum Regem, aliosque Dynastas, omnibus Cœnobij locis, quæ tumultuario impetu sui iuris effecerant, coegit excedere. Aliquot etiam post annos, iterum conscripto milite, præter alia Cœnobij Castella, Germanensium Vrbem è Diopuldi manibus, iniustoque dominatu eripuit, ipsumq; Oppidum

Henricū Imper. cū Vxore hospitio excipit.

Cum eodem Imp. profecisscitur in Germaniā.

Traducto in Italiam Henrici exercitu Tancredum Regem, & alios Dyna-

pidum firmo mœnium ambitu circumuallauit, ad hoſtes in poſterum facilius ſubmouendos. Fractarum, Caſtri noui, & Fregellarum loca recuperauit: Arcem Ianulæ muris, ac turribus incluſit. Legatione in Siciliam Pontificis nutu, ac voluntate perfunctus, Vrbe Sora, alijsq; romanæ ditionis Oppidis armorum, animiq; robore Innocentio tertio recuperatis, Romanæ Sedi ſtrenuam, fidelemque operam nauauit. Quo factum eſt, vt à Romanis viciſsim Pontificibus Innocentio (qui per eos dies Caſinum inuiſit) Clemente, Cæleſtino, magni momenti retulerit in vſum, ſplendoremque ſui Monaſterij priuilegia; Illud in primis à Clemente, vt bonorum Cœnobij Vſurpatores, vbicunque terrarum eſſent, eos legitima facultate poſſet anathemati ſubijcere. Henrico quoq; Imperatori acceptisſimus, ſummam eius erga ſe, ac totum ſodalitium Caſinas beneuolentiam, ac liberalitatē expertus eſt. Pretioſis muneribus ab Imperatore auctū Cœnobium: Oppidis Antini, Roccæ Guilielmi, Malueti, Roccæ Albani, & Roccæ Vandræ donatum; mero, & miſto imperio, omnibus ſuæ ditionis Oppidis inſignitū. Decretum quoque, ac ſancitum ab eodem eſt Cæſare, vt Principes viri per Italiam, quicunq; ipſum quoquo pacto læſiſſent, fruſtra de reditu in gratiā tentarent, ſperarētue, niſi Roffredo ſequeſtre, ac deprecatore apud eundem niterentur. At Roffredi bellica virtus, & fortitudo, vt eximia fuerit, & excellens, longo tamen interuallo ab eius egregia pietate, religioſisſimiſque moribus vincebatur. Quare inter armorum fragores, ac ſtrepitus, religioſæ vitæ quietem diligenter excolens, cauit etiam atque etiam, ne domeſtica diſciplina apud Caſinum

ſtas oſi cupatis Cœnobij Caſtellis expellit.

Germanenſium Vrbem libertati reſtituit.

De Romana Sede præclare meretur.

A Romanis viciſſim Pontificibus cohoneſtatur.

Imperatori acceptiſſimus plura ab eo refert Priuilegia.

num labefactaretur, neuè minus accuratè, quam moris esset, custodiretur à subditis. Aedificijs, ac pretiosa supellectile, antiquo domus splendori, haud parum adiecit ornamenti; Quin etiam Cœnobium D. Pauli propè Vrbem insigne, ac magnificum, Innocentij Papæ iussu cum sedulò visitasset, puriore monastici cultus obseruantia, & frequentiore sodalium numero, multò perfectius, ac celebrius reddidit. Denique meritis abundans, & rectè factorum conscientia locuples, migrauit in cælum tertio Kal. Iunij.

Romanũ D. Pauli Cœnobium efformat in melius.

Ann. 1209.

Præfuit annis viginti, mensibus vndecim.

PETRVS TERTIVS.

ABBAS LIII.

PEtrus coguomento Comes, electus eodẽ anno, die Natali S. Ioannis Baptistæ, Romam profectus, ab Innocentio tertio, ob egregiam sapientiæ famam Casinas Antistes confirmatus, inter Cardinales cooptatur. Is Othonem quartum Imperatorem Casinum inuisentem, quo par erat honore, ac magnificentia est prosequutus, à quo de tuta possessione Oppidorum Monasterii, priuilegium obtinuit. extremum obijt diem quinto Kal. Februarij.

Inter Cardinales cooptatur.

Othonem 4. Imp. hospitio recipit.

Ann: 1211.

Præsedit annum cum dimidio.

ADE-

ADENVLFVS.

ABBAS LIV.

ADenulfus Casertanus ex Abbate S. Benedicti Venusiæ, Petri Comitis prouinciam eodem anno excepit, melior futurus, si minus administrasset: hic enim iam tum, cum Decani munere fungeretur apud Casinum, Roffredo cum Cæsare in Germaniam abeunte, adscitus fuerat in Cœnobij gubernationem: cumq; Monasterij iura, & datam Henrico Imperatori fidem interritus propugnans, nullis pollicitationibus, nullis minis ab officio deduci posset, Manfredi Regis, Regniq; Procerum grauissimas sustinuerat insectationes. Ab eo S. Germani Ciuitas, quam Regiæ cohortes occupauerant, sumptis armis pristinæ libertati est restituta. Quam obrem Henricus perspecta erga se Adenulfi egregia fide, illum postea Venusini sodalitij præfectura cohonestarat. Demum ab Innocentio Papa Segniæ in Concilio generali Casinensis Abbas est consecratus. Castellum Vandræ per vim, & dolum à nescioquo Magnate insessum, conscriptis denuo copijs, Casinatibus vindicauit. Hucusque Adenulfus industrij Præsulis nomen, & gloriam abundè retulerat ab omnibus; verum quarto circiter sui Magistratus anno, cum indulgentiorem in propinquos, & affines, magisq; munificum se præberet, quam Religiosum Antistitem decebat, longius ab æquitate, atque ab officio recessit: quippe à minutioribus donis facto initio, paulatim eò deuentum

Ann. 1211.

Germanenses in libertatem asserit.

Ann. 1212. Castellum Vandræ recuperat.

erat,

erat, vt temporis, ac loci opportunitate inuitatus carni suæ, ac sanguini Monachorum possessiones, & Oppida largiretur. Quo comperto Innocentius Adenulfum Casinati Abbatia remotum, ad Capuanæ D. Benedicti regimen dimisit.

Ann. 1216.

Præfuit circa quinquennium, Vacauit Sedes menses aliquot.

STEPHANVS PRIMVS.

ABBAS LV.

STEPHANO Marsicano Abbatis insignia propria virtus adæquè, ac Monachorum beneuolentia conciliarunt. Is ab Innocentio Papa consecratione donatur nonis Augusti. Quam de ipsius virtute, ac sapientia conceperant Patres excellentem opinionem, egregiè sustinuit: nam sui Magistratus initio Vandræ Oppidum Pontificijs auxilijs à Miraldo Adenulfi Abbatis nepote recuperauit, cuius iura, itemq; Oppidi Atini priuilegio Federici Imperatoris Casinatibus in posterum firmata sunt, ac stabilita. Propter eximiam sanctitatis, ac prudentiæ famam à Principibus viris summa veneratione, eximijsq; muneribus excultus est. Ab Innocentio Pontifice plura ex auro, argétoq; dona, & sericam vestem adornando templo, & amplissima priuilegia recepit, quibus quidquid vsquam prædiorum, atque Oppidorum Casinates possiderent, firmius sanciebatur. Cæsar eius virtutis, ac fidei admiratione

Pontificijs auxilijs Vādræ Oppidū vindicat in libertatem.

Donis, ac priuilegijs colitur.

tione permotus, Caietam illi suo nomine retinendam, custodiendamq; assignauit. Nundinæ apud S. Germanum generales, authore Stephano quotannis celebrari sunt cœptæ. Sed, quod Monachum, eundemque Abbatem præ ceteris rebus decebat maximè, singulari studio, atque industria perfecit, vt in Casinati Monte D. Benedicti regulæ Monasticisq; institutis plurimum obseruantiæ impenderetur. Excessit è vita duodecimo Kal. Augusti.

Ann. 1227

Præfuit annis vndecim, diebus viginti.

LANDVLFVS.

ABBAS LVI.

LANDVLFO Senebaldo ex Illustri Comitum Aquinatum familia, neque merita defuere, ad suscipiendum Casinatis Abbatiæ honorem, neque virtus postea, quamuis difficillimis temporibus, ad eundem religiosè, laudabiliterque retinendum. Sub initia Magistratus à Gregorio nono Pontifice (qui Hierosolymitanum bellum seriò moliebatur, vrgebatque) duobus è sacro senatu ad Federicum Imperatorem Legatis, qui auxilia in id bellum exposcerent, Landulfus Abbas, tertius illis Comes adiungitur: præclaro vtique apud omnes illius virtutis, ac sapientiæ testimonio. Verum exulceratis deinde maiorem in modum animis, tum Gregorij, tum Federici,

Cardinalibus ad Imp. Legatis, Lãdulfus Comes adiungitur à summo Pontifice.

cum res ad arma processisset, vniuersa Monasterij Castella, & Germanensium Ciuitas, primo à Pontificio exercitu, deinde à Cæsariano occupantur. Quin etiam Monachi Casinates, iubente Rainaldo Spoleti Duce, ac Federici Cæsaris copiarum Magistro, suis sedibus pulsi. Qua ex re Landulfus eò grauiore animi cruciatu, ac tristitia conflictabatur; quod imparem se videret propulsandæ à sacro cœtu, tot ingentium calamitatum multitudini. Verum Cæleste Numen integerrimum Præsulem breui opprimentibus malis eripuit. Nam sancitis haud multo post pacis fœderibus inter Pontificem, & Imperatorem in Templo S. Germani (quo Federicus ipse cum Alemanis Proceribus, & Gregorij Papæ Legati conuenerant) Landulfo Abbati Oppidorum, ac Ciuitatis integra restitutio est facta. Multis à Gregorio Pontifice priuilegijs dignatus est; cuius etiam voluntate, ac postulatu, erectam in S. Germano D. Francisci Basilicam, fratribus, quos Minores vocant, habitandam attribuit. Anno sui regiminis secundo D. Thomam Aquinatem, Nepotem suum à Parentibus oblatum, in disciplinam suscepit. Per eos dies Leopoldus Austriæ, ac Stiriæ Dux, cum apud S. Germanum decessisset, eius corpus in Casinati Templo sepulturæ mandatur.

Ann. 1236.

Obijt Landulfus 5. Kal. Augusti.

Præfuit annos octo, menses totidem, ac dimidium.
Vacauit sedes biennium.

AP-

APPENDIX.

DE D. THOMA AQVINATE.

LAndulfus secundo suæ administrationis anno, D. Thomam nepotem suum quinquennem, à Paretibus oblatum suscepit, eo prorsus modo, quo Tertullus olim, & Equitius Romanorum nobilissimi, liberos suos Placidum, ac Maurum D. Benedicto religiosa disciplina imbuendos tradiderant: nec enim apud Casinum moris erat (quidquid alibi secus in nostris etiam Cœnobijs sanctè, ac laudabiliter fieri consueuisset) vt nobilium virorum filij ad Monachorum scholas admitterentur, nisi quibus ex Parentum spontanea oblatione statutum esset, vbi adoleuissent, religiosi status professionem emittere. Ceterum Aquini Comites non vna, nec exigui ponderis causa in eam mentem impelli potuerant, vt filium Monasticæ vitæ in Casinati Cœnobio dicatum vellent: primo quod mares, ac fœminas ipso Thoma natu maiores, tam multos iam susceperant, vt ad generis propagationem, opesque, ac decus familiæ, vel retinendũ, vel augendum, abundè sufficerent: tum quia Thomæ ingenium (licet pueruli) tamen in illa ætatula eximiæ ad literas, ac pietatem propensionis, haud semel certissima signa ediderat, vnde sperari posset, breui fore, vt si tãtæ indoli maturè consuleretur, admirandis in vtroque studio progressionibus, Aquinatem domum (alioqui clarissimam) multò ipse luculentius illustraret. Neque longius abeundum erat, ad hæc religionis, & doctrinæ præsidia infanti Thomæ cõquirenda; cum penè domi abundè suppeterent, in Casinate videlicet sodalitio, Cælestis sapientiæ, & liberalium artium vetustissima, nobilissimaq; Accademia; vnde Aquinum non amplius septem millia passuum distabat. Quid quod? per eos dies Landulfus Thomæ

Vide D. Benedictum in Reg. c. 59. Si quis forte de Nobilibus, &c. & Petrũ Damiani ad Desiderium Abb. Epistola 17. lib. 2. Epi.

patruus Casinum Abbatis munere, atq; imperio moderabatur? An verendum, ne summo studio, & conatu operam daret, vt Thomas nedum religiosos mores, & ingenuas disciplinas maturè combiberet; sed etiam, vt adulta postmodum ætate, ad illud idem supremi Magistratus fastigium, ab suo excessu eueheretur? Quod si eueniret (vti euenturum præter Landulfi amorem, & industriam, ipsiusmet diuina pueri indoles, & maiorum claritas penè certò spondebant) tum verò quantum vtilitatis, & commodi Aquinatum Comitum rationibus obuenturum, Opulentissimi Coenobij redituum accessione? Quantum opportunitatis, ad submouēda dissidia inter ipsos, & Casinates penè quotidiana? Quantum auxilij, ad reprimendas aduersariorum vires? ad resistendum Neapolitanis Regibus, si noua moliri pergerent, pernitiosa subditis, & rationi pleraque dissentanea? Quòd si Thomas diù inter monachos educatus, nostro tamen Ordini postea non adhæsit: id verò nemini mirum videri debet; nam præterquam quod, bellum atrox, quod inter Pontificem Romanum, & Federicum Imperatorem exarserat, cum toti Campaniæ, tum nominatim Casinati sodalitio maxime calamitosum, eandem Thomæ, quam ceteris Monachis attulit aliò demigrandi necessitatem: Parentum insuper consilia, & machinationes de Casinati Abbatia, cum illi subolevissent, ab omni semper honorum spe, atque ambitu alienissimo, cogitationes suas, ad aliud religiosæ vitæ genus amplectendum conuertit, in quo posset dignitatum insignia, ac titulos omnes facilius, ac probabilius in omnem vitam declinare. Veruntamen cum è sacro Sodalitio digrediens Thomas, non modo insigni iam pietate, sed latinæ etiam linguæ peritia imbutus, Neapolim contenderit (quò plures item è Casinati Monte diuerterant, egregia pietate, ac doctrina Monachi) fit mihi admodum verosimile, Thomam ab nostrorum hominum consuetudine, ac disciplina non recessisse; præsertim cum legamus in Neapolitana Accademia vnum ex nostris (nomen non tradunt) qui per id tempus Casino aduenerat, nobiliores disciplinas suis auditoribus prælegisse. Sed hac super re nihil certi affirmauerim; illud constat, Thomam, diuturno Monachorum contubernio, atque insti

institutione, neque ineruditum, & sanctitate iam, editisque miraculis celebrem, præclarissimo D. Dominici Ordini fuisse adscriptum, in quo breui ad illud sanctitatis, ac doctrinæ fastigium peruenit, cuius altissima iecerat inter nostros homines fundamenta; vt nobis iure optimo insigni gloriæ ducamus, Diuinum hunc Solem, qui latissimè patentes Prædicatorum familiæ compos (vbi prouectior est factus) immenso lumine compleuit, sui exortus radijs, Casinatem Montem illustrasse.

STEPHANVS SECVNDVS.

ABBAS LXII.

STephanus magna sodalium gratulatione Landulfo sublectus Abbas, maiore virtute, quam fortuna, iniunctum sibi munus exercuit. Principio ad Federicum Imperatorem in Galliam Cisalpinam profectus, honorificè ab eo, humaniterq; susceptus est; At non ita multò post Cæsare à Romano Pontifice anathematis ignominia notato, in summum animi dolorem adducitur, occupatis Imperatoris iussu Cœnobij Pagis: Monachis (exceptis octo) Sanctissima de Sede profligatis: thesauro tum sacro, tum profano (qui tot annis, tot Principum liberalitate, ac Monachorum parcimonia coaluerat) funditus auerso. Ad extremum sub Federici mortem, recuperatis aliquot Monasterij Castellis, animi tristitiam, & dolorem vtcunq; mitigauerat; sed ante excessit è vita, quam Casinates fortunas

Ann. 1238

Ad Federicũ Imp. profectus, humaniter ab eo excipitur.

tunas pro virtute, ac voto ſubleuare potuerit, ſeptimo Kal. Februarij.

Ann. 1251.

Præfuit annos vndecim, menſes ſex, dies duos.
Vacauit Sedes menſes aliquot.

RICHARDVS.

ABBAS LVIII.

Abbas, & Cardinalis creatur.

RICHARDVM Hannibaldum, Romanum genere, Caſinates Monachi Abbatiæ Magiſtratu, Innocentius Pontifex delata Cardinalatus dignitate certatim cohoneſtarunt: ille vtroque gradu, licet ampliſsimo, dignum ſe præſtitit, inſigni pietate, atque induſtria Cœnobium moderatus. Eo Rectore, pleraque loca, quæ ſuperiorum temporũ acerbitas abſtulerat, iterum Cœnobio vindicata. Ingentes à diuerſis Magnatibus, copioſæq; bonorum donationes factæ. Monachorum Oppida, fortunæque omnes amplo Alexandri quarti diplomate ſancita: Diuini cultus, Religioſique inſtituti (quod caput eſt) integrior, ſæueriorque inuecta diſciplina. Demum mortalitatem expleuit.

Ann. 1263.

Præfuit annis omninò vndecim.
Vacauit Sedes aliquot menſibus.

BER-

BERNARDVS PRIMVS.

ABBAS LIX.

BErnardi Abbatis exemplo compertum est, perniciosissime externos homines à Rerum publicarum administratione indiscriminatim submoueri; cum sæpè ab his maiores vtilitates, & commoda, quam à proprijs ciuibus importentur, & virtus nusquam aduena, vbique Patriam habeat, nec à nobis iure censeantur extranei, quorum ope, ac beneficijs maximè intimorum charitatem, & auxilia experimur. Bernardus natione Gallus in Insulæ Lerinensis Sanctissimo Cœnobio ad Monasticæ vitæ normam adeo perfectè mores suos conformauit, vt matura postmodum ætate eiusdem loci præfectura sit insignitus. Hunc Carolus I. illustri prudentiæ, ac virtutis fama notissimũ plurimi fecit; cumq; iter in Italiam susciperet, eundem voluit, & itineris comitem, & suorum participem, ac Moderatorem consiliorum. Deinde Neapolitano Regno potius, non modo charum habuit in paucis, sed operam etiam dedit, vt eius præclaræ dotes, & insignis religio, cum alibi, tum Romæ præsertim peruulgarentur. Quare Vrbanus quartus crebris, certisque nuncijs (Caroli præsertim perhonorifica comendatione) de Bernardi sanctitate, ac sapientia certior factus, illũ primo Casinatis Collegij regimine, mox etiam sacra purpura decorauit. Suffectus est summa Monachorum voluntate in Abbatem

In Lerinensi Cœnobio Monachus, deinde Abbas.

Carolo Regi charissimus.

Abbatis, ac Cardinalis honore decoratur.

batem Theodino cuidam Monacho Casinati, & Acerrarum Episcopo, qui Manfredi Regis iussu vacantem Sedē inuaserat. Bernardi sanctitati, prudētiæ, solicitudini, perpetuisq; laboribus, Monasticæ disciplinæ accuratam instaurationem, & ferè quidquid stabilium bonorum ad hæc vsque tempora possederunt, hodieq; possident Casinates, iure optimo retulerint acceptum. Igitur Bernardus suscepta Cœnobij administratione, studium, & curas omnes eò intendit, vt sanctissimarum legum cultus, ad primæuam institutionis normam studiosissimè reuocaretur. Verum cum prudenter intelligeret, id ipsum nullā ratione se consequi posse, nisi prius ex regulæ præscripto, quæ cuique opus essent, religiosa liberalitate, cōcredito sibi Cœtui peramanter impertiret; recuperandis Cœnobij fortunis animum, atque operā adiecit. Quo in genere Caroli Regis apud Casinum diuersantis, non parum adiutus est beneuolentia, amplissimoq; diplomate. Per triginta sex annos Federicus, Conradus, Manfredus direpto Cœnobio, eiectisq; religiosis viris ferè omnibus, locum in Arcis speciem munitum, militari præsidio firmauerant: Bernardus deiecta militum statione, reuocatisque sodalibus, ex profanis Castris, Castra Dei Israel, sacramq; militiam Casinū denuo inuexit, quæ Christianæ Reipublicæ bono, interdiù, noctùq; diuinis intenta precibus excubaret. Oppida, quibus Casinates exuti fuerant, iterum in potestatem asserta; præscriptiq; singulis termini, ac limites, ad euitandas cum adiacentibus vicinis discordias. Oppidani peracta in subiectionis argumentum modici census solutione, nouo fidelitatis Sacramento Abbati, Monachisq; se obstrinxere. Illorum

Quantū Casinates Bernardo debeant.

fortu-

fortunæ, ac bona, qui se Conradino aduersus Carolum Regem dimicante, coniunxerant, Casinati fisco perpetuo adiudicata. Xenodochium in Sancto Germano peramplum erexit, assignatisque facultatibus, & copiosa munerum largitione, ab eodem cumulatum. Coactis in vnum clericis totius Casinatis Diœcesis, Synodum celebrauit apud Sanctum Germanum. Fratribus Ordinis Prædicatorum, Ecclesiam in S. Germano concessit, D. Thomæ Aquinatis desiderio, ac postulatis libenter gratificatus. In vtroq; Cœnobio, Casinati videlicet, ac S. Liberatoris, nedū mores, ac disciplina correcti; sed ædificia etiā amplitudine, & elegantia insigniter accreuere. Verū in Bernardo ad naturæ dotes, præclaraq; animi ornamēta, literarū etiā excellens, ac multiplex cognitio adiungebatur; cuius ille beneficio multa piè, sapienterq; composuit. Extant adhuc nōnulla nostri Ordinis hominibus, ac præsertim Cœnobiorū Præfectis sanè perutilia, quos nimirū ille, & superiorū Abbatum exēplis, & proprio vsu, atq; experientia edoctus, serio monet, enixèque obtestatur, vt si officio suo ritè defungi velint, & à subditis integram, inuiolatamque sacri instituti obseruantiam exigere, & consequi, illud etiam, atque etiam meminerint ipsi, & obseruent accuratissimè, vt, quæ illorum victus, cultusque ratio exposcit, prompta manu, ac liberali suppeditent vniuersa; alioquin irritum fore quidquid dicant, edicantque; quosuis labores, ac conatus pro Religiosa disciplina, vel retinenda, vel restituenda susceperint, nihil omninò profuturos: neque fieri vllo modo posse, quin sacer Ordo quotidie labatur in peius, & paulatim pessū eat, sihęc, quā diximus, Rectorū in suos alūnos charitas, &

Literarum peritia excelluit.

Extant adhuc conscripti ab eo libri. Abbatibus præsertim perutiles.

immunitates, quibus per ſuperiores Abbates donati fuerant, lata in eos ſententia ademit, nominatim conterraneis Pagi (cui à S. Elia nomen eſt) quòd Cœnobio ſuppetias equitatu non tuliſſent, quemadmodum ingruentibus bellis, ex pacto inter ipſos, & Caſinates conuenerat. Peculiari etiam decreto vetuit, ne, qui alteri Religioſæ familiæ nomen antea dediſſet, Caſinati Monaſterio adſcriberetur. Aedem ſacram D. Iacobi de Pace in Mineano vetuſtate fatiſcentem, inſtauratam decorauit. Anno duodecimo Thomæ magiſtratus vertente, Cæleſtinus quintus (Monachus olim Caſinas) S. P. Benedicti ſepulchrum inuiſit. Per eam occaſionem hortatus eſt Monachos, vt recens ab ſe inſtitutæ Congregationi Caſinenſe Cœnobium aggregari paterentur, ſimulq; habitum admitterent, cum eiuſdem inſtituti ſodalibus concolorem. Quo vtroq; impetrato, quinquaginta ex ſuis Monachis Caſinum legauit, Decani appellatione, in Prioris Clauſtralis nomen commutata. Sed facilius fuit, quam diuturnius hoc alterius diſciplinæ, habitusq; ſuſceptum ab vetuſtiſsimo ſodalitio commercium; nam Bonifacius octauus Cæleſtini ſucceſſor, eius actus omnes abrogauit, Cardinalibus tantum, quos creauerat, de accepta dignitate non deiectis. Ceterum Thomas ætate iam prouecta, deſijt eſſe inter viuos, nonis Iunij.

Cæleſtinus quintus Caſinum adit.

Eius poſtulatu Cæleſtini Monachi cũ Caſinatibus iunguntur.

Ann. [illegible]96.

Præfuit annis quatuordecim.

PON-

PONTIVS.

ABBAS LXI.

PОntius Catanenſis Thomæ ſubrogatus, & à Bonifacio Pontifice conſecratus, eodem anno ac menſe. Hic prædium apud Troiam Apuliæ, ex quo pingues reditus Cœnobio prouenìebant, Caroli ſecundi Regis ope, ac præſidio, ab Troianis ciuibus occupatum, recuperauit. Defunctus eſt eodem anno. Ann. 1297

Præfuit menſibus ſex.

ANGELARIVS SECVNDVS.

ABBAS LXII.

ANgelarius ex eorum numero, quos Cæleſtinus Caſinum direxerat, ſummum inter Monachos gradum ſpectatæ virtutis opinione conſequutus, poſt adeptam à Bonifacio octauo Pontifice conſecrationem, adiuit. Nihilò diutius Pontio Catanenſi adminiſtrauit, quippe menſibus quinque diebus nouem. Ab eius funere vacauit ſedes menſes aliquot. Ann. 1297

BER-

BERNARDVS SECVNDVS.

ABBAS LXIII.

BERNARDVS pari cum ſuperioribus innocentia, & ſanctitate, ad Cœnobij regimen, anno eodem euectus eſt. Sed expletis tantum ſuæ præfecturæ menſibus quatuor, diebus quatuor, ac vigenti obijt. Ann. 1297

Vacauit Sedes per aliquot menſes,

BERNARDVS TERTIVS.

ABBAS LXIV.

BERNARDVM doctrina, & religione ſpectabilem, anno eodem Bonifacius Papa Epiſcopum Tripolitanum, & Caſinatis Monaſterij Adminiſtratorem cōſtituit. Perbreui ſeptem menſium ſpatio (tandiù enim gubernauit) à Coſtantino Sardiniæ Rege duas Eccleſias Caſinatibus ea in Inſula impetrauit. Templum Sancti Magni apud Fundos, itemq; alibi alia duo recuperauit. mortem obijt Kal. Auguſti. Ann. 1298

Præfuit menſes ſeptem.

GALARDVS.

ABBAS LXV.

GAlardus Augusto mense, sacri Conuentus suffragijs rerum summam capesſit, nec sine laude moderatur, recuperatis Cœnobio diuersis locis, ac possessionibus. Deceſsit. Ann. 1304

Præfuit annis quinque, mensibus sex, diebus viginti.
Sedes per menses aliquot vacauit.

THOMAS SECVNDVS.

ABBAS LXVI.

THomas vir egregiè pius, ac sanctus, animo planè inuito Casinatis domus gubernacula admisit: sui regiminis operæpretium fecit, restituta apud Casinum religiosi instituti accuratiore disciplina. Fato functus est. Ann. 1308

Præsedit annis duobus, mensibus nouem.
Vacauit Sedes aliquot menses.

MARINVS.

ABBAS LXVII.

MArinus Tomacellus cum Neapolitanæ Familiæ splendorem Religionis, ac morum nobilitate superas-

perasset, primariũ inter Casinates locum adeptus est, vir omnium virtutum ornamentis abundè diues. Monasterij fortunas magno adhibito labore, atque industria amplificauit, receptis, quæ occupata fuerant Ecclesijs aliquot, ac Pagis. Aetate admodum prouecta diem obijt. Ann. 1313.

Præfuit annis quinque. Vacauit Sedes diebus aliquot.

ISVARDVS.

ABBAS LXVIII.

ISVARDVS eodem anno, mense Decembri electus Abbas, assertis rursus in potestatem varijs prædijs, quibus spoliatum fuerat Monasterium, instaurata Claustri disciplina, re familiari diligenter administrata, sui muneris officio laudabiliter functus Obiit. Ann. 1322.

Præfuit annos nouem.

APPENDIX.

DE CASINATIS COENOBII ABBATIBVS.

A Ioanne XXII. Pontifice, Episcopi dignitate insignitis.

IOannem Pontificem huius nominis vicesimumsecundũ eximia Religio in Sanctissimum Patriarcham Benedictum, & in eius alumnos singularis beneuolentia permouit, vt Casinati Coenobio Rectorem daret Episcopi officio, & dignitate conspicuum: tum quia Sacro Sodalitio id ipsum videbatur longè honorificentius, tum quòd spiri-

tuali

tuali iurisdictioni (quæ latissimè patebat) minus abundè prospectum rebatur, nisi Pastorem haberet tantæ authoritatis, ac dignitatis, quantam in suis Præsulibus angustiores Dioeceses, & inferioris notæ populi agnoscunt, ac venerantur. Igitur Oddonem ex Archiepiscopo Pisano Patriarcham Alexandrinum, Casinatem Abbatem renunciat; quo defuncto, maioribus adhuc honorum titulis locum illum insignire percupiens, anno sui Pontificatus sexto, humanæ salutis Mcccxxiij. Casinatem Ecclesiã, in Cathedralẽ Regularium erexit, Episcopi duntaxat dignitate, Abbatis officio, ac præfecturæ superaddita; ita vt, ab ipso Patrum Conuentu (quem Capituli nomine appellari placuerat) ex sacrorum Canonum formula electus Antistes, vtroque munere, Abbatis scilicet, & Episcopi fungeretur. Quæ postea consuetudo, ad Vrbani Quinti Pontificatum viguit apud Casinates inuiolabilis,

Abbates Casinates Episcopali dignitate à Ioanne vicesimo secundo cohonestãtur.

Casinensis Ecclesia in Cathedralẽ erigitur,

ABBATES CASINATES EPISCOPI.

ODDO EPISCOPVS I, *ABBAS LXIX.*

ODDO (quem Archiepiscopum Pisanum, deinde Alexandrinum Patriarchã fuisse scripsimus) Ioannis Papæ concessu, ac beneficio, Casinatis Abbatiæ gubernaculis admotus, ex vsu Cœnobij, & Monachorum bono, præfecturam administrauit. Decessit.

Ann. 1326.

Præfuit ennis quatuor, mensibus aliquot.

RAIMVNDVS EPISCOPVS II,

ABBAS LXX.

RAIMVNDVS Monachus Caſinas, pari eruditionis, & integritatis laude commendatus, vnanimi Patrum conſenſu in Caſinatem Epiſcopum ſublectus, ab eodem Ioanne Pontifice cōſecratur: à quo etiam totius Campaniæ, Maritimæque Prouinciarum generalis Procurator, & Comes eſt renunciatus. Is in Vico Sancti Petri excitato prænobili palatio, ſuam ibi ſedem, ac domicilium fixit. Aliud item non minoris ſumptus, & amplitudinis Neapoli erexit; quo poſtea Montis olíueti Patres, ab Hērico Caſinate Abbate impetrato, celebre Monaſterium (quòd hodieque incolunt) eodem in loco ſubſtruxere. Germanenſes, decumas perſoluere detrectantes, diris deuouit, Romani Pontificis diplomate, lata in eos excommunicatione roborata. Morum, & diſciplinæ Regularis culturam in Sacro Sodalitio diligenter promouit. Aetate cum admodum proceſsiſſet, diem obijt ſeptimo Kal. Auguſti.

Ann. 1340.

Præfuit annis quatuordecim.
Vacauit Sedes dies
aliquot.

GVI-

GVIDO EPISCOPVS III, *ABBAS LXXI.*

GVIDO natione Gallus, neque diù, neq; tranquillo animo duplicem Episcopi, & Abbatis dignitatem apud Casinum retinuit; difficilis, breuiorisque Magistratus causam attulere, Antonius Gallutius, & Iacobus Pignatarius, qui thesauro Casinatis Basilicæ asportato minimè contenti, Castella insuper Monasterii per vim, & nefas tyrannico more occupata, plures deinde annos habuerunt in potestate: at Pagus Sancti Petri in Curullis, quem per eos dies Matthæus Branchatius, ijsdem artibus sibi vindicarat, nunquam postea Monachis est restitutus. Guido igitur tum his, tum alijs aduersæ fortunæ procellis iactatus, robore, atque animo impar, excessit è vita quarto nonas Augusti.

Ann. 1341.

Præfuit circiter annum.

RICHERIVS SECVNDVS, EPISCOPVS IV, *ABBAS LXXII.*

RICHERIVS ab eodem Pontifice propter insignem sapientiæ famam (non expectatis, Monachorum suffragijs) in Episcopum, & Abbatem Guidoni suffectus, Casinum transmittitur; Temporis breuitate prohibitus,

nequijt, quæ animo conceperat, in rem Monachorum, & Cœnobij perficere. Apud Tarentum recepta Sancti Petri Imperialis Ecclesia: decessit 3. Kal. Martij.

Ann. 1343

Præfuit annum cum dimidio, dies vigintiquinque.
Vacauit Sedes per menses aliquot.

STEPHANVS TERTIVS, EPISCOPVS V, *ABBAS LXXIII.*

STephanus Clementis Papæ Sexti beneficio Casinate Cathedra donatus, iura omnia, & quoscunque reditus Casinatis Ecclesiæ, summa diligentia peruestigauit, quod posteris insigni adiumento fuit, ad prædia cõplura, census annuos, ac pensiones recuperandas. Demum ab eodem Pontifice ad Episcopatum S Pontij translatus est.

Ann. 1346

Præsedit triennium. Vacauit Sedes menses nonnullos.

GVILIELMVS EPISCOPVS VI, *ABBAS LXXIV.*

GVilielmus in Episcopum Casinatem electus, diuturniorem quidem quàm Stephanus; sed multò turbulentiorem habuit Præfecturam: siquidem in ea incidit tempora, cum Iacobus Pignatarius à Clemente Papa priorum cœtu, & consuetudi-

tudine ſubmotus, quòd auectas ſacri Cœnobij opes, & capta Caſtella reſtituere noluiſſet, ira,& furore percitus, grauiora in ſanctiſsimum locum, ac Monachos quotidiè moliebatur, ac perficiebat: neq; impotenti licentiæ impoſuit modum, donec expulſis Caſino Patribus, ipſum etiam Guilielmum Epiſcopum deturbauit. Sed Deo tandem vindice extinctus cum ſua tyrannide Pignatarius, Guilielmus ad ſuam Sedem regreſſus, Caſtella Monaſterij recuperata, S. P. Benedicti leges purius, ſauctiuſque obſeruari cœptæ. Anno ſecundo, poſtquam adminiſtrare cœperat, horribili terræmotu tota Campania, & Caſinatis præſertim Epiſcopatus regio, per multos dies cõtremuit. Quo tempore præter alia plurima Regni Neapolitani Oppida, celeberrimum illud, longèque ſpecioſiſsimum Templum, quod olim Deſiderius Abbas ædificarat, cum inſigni Monaſterio funditus euerſum eſt; adeò vt, ne cubiculum quidem incolume remanſerit, quo redeuntes ex agro Monachi ſuccederent. Peſtis ſubinde, & fames toto orbe graſſatæ: igneæ trabes viſæ de Cælo ruere per plures dies. Interim Patres extemporarias domos è tabulis conſtructas inhabitarunt prope Templum, quò interdiù, noctùque diuinas laudes ad Regulæ præſciptum concinerent: ab iniurijs temporum, vtcunque protecti, & illæſi. Moritur Guilielmus.

Horribiliter ræmotu Caſinenſis Baſilica, totumq; Cœnobium concidit.

Ann. 1353.

Præfuit ſex annos, ac menſes aliquot.

FRA-

FRANCISCVS EPISCOPVS VII,

ABBAS LXXV.

FRANCISCI ab Innocentio sexto Pontifice in Casinatem Episcopum, & Abbatem creati, biennalis administratio, reparandæ domui, & recuperandis Cœnobij bonis magna solicitudine impensa. Fato fungitur.

Ann. 1355

Præfuit biennium.

FR. ANGELVS PRIMVS, EPISCOPVS VIII,

ABBAS LXXVI.

ANGELVS Acciaiolus prænobilis apud Florentinos familiæ, multò nobiliorem Fratrum Prædicatorum Familiam elegerat, vbi sapientia, & probitate ita excelluit, vt à Romano Pontifice Casinatibus primum, deinde Aquilanis, tum postremò Florentinis Episcopus sit datus. Sed Ludouici Regis inuitatu, rogatuq; (qui Angeli consuetudine, atque opera in primis fideli, mirificè delectabatur) ad Casinatem Cathedram reuersus est. At, ne tantus vir vllam dignitatis iacturam dimisso Florentiæ Episcopatu subiret, ab ipso Ludouico Regni Siciliæ Cancellarius, ab Innocētio Ecclesiæ Casinatis Metropolita creatus est; Placuit nimirum Pontifici eam Sedem (quandiù Angelo

Fr. Angelus Acciaiolus Episc. primū Casinas, tum Aquilanus, postremò Flrentinus.

Fit Cācellarius Regni Siciliæ, & Casinas Metropolita.

lo Pastore gauderet) sublimius illud honoris fastigium retinere. Angelus impetratis à Carolo Rege pluribus priuilegijs, Neapoli defunctus est, mense Octobri. Ann. 1357

Præfuit annis duobus, mensibus tribus, diebus septem.

ANGELVS SECVNDVS, EPISCOPVS IX, *ABBAS LXXVII.*

ANGELVS Soranus, ex Monacho Casinate Episcopus nonus, Basilicam, & Monasterium magna ex parte nobilibus ædificijs restituit. Sanctissimi Martyris BerthariJ exuuias, ab Exedra in Templum translatas, sub ara maxima honorificè collocauit. Reipublicæ commodis seriò intentum, mors immatura præripuit. Ann. 1361

Præfuit quadriennium. Vacauit Sedes aliquot dies.

ANGELVS TERTIVS, EPISCOPVS X, *ABBAS LXXVIII.*

Angelus inter Casinates Episcopos, vltimus ordine, sed Natalium claritate facile princeps (quippè qui Romæ ab gẽte Vrsina spectatissimæ nobilitatis progenitus) demandatam sibi prouinciam suscepit, administrauit annis omninò quatuor. Quo tempore Citrarij Oppidum in Calabria quo-

Postremus Episcopus Casinas ex Vrsina familia.

quorundam tyrannide sexdecim iam annos oppressum, in libertatem, ditionemque Monachorum antiquissimã vindicauit. Quidquid etiam cuiuis ad eam diem, per Casinates Antistites concessum fuerat, vndè aliquid Monasterio euenire posset incommodi, irritum esse voluit, ac nullum. Decessit apud Casinum.

Ann. 1365.

Præfuit annis quatuor.

APPENDIX.

De restitutis Abbatibus, ab Vrbano V, Episcopi dignitate abrogata.

VRBANVS Quintus, clarissimum nostri Ordinis decus, ac iubar, cum aliquot annis ante quã Pontifex crearetur, Casinum venisset: sũma loci Religione, ac sanctimonia mirabiliter est captus. Verum ex vna parte retroacti temporis opes, & magnificentiam: ex altera præsentis status angustias, & quandam veluti seruitutis imaginem secum reputans, inter preces, ac lacrymas ad Sanctissimi Patriarchæ sepulchrum voto se adstrinxit; Si quidem destinatione Numinis vicariæ Petri vices aliquando sibi in Christiana Republica obuenissent, sedulò curaturum, vt Casinas Domus nimiũ depressa, & penè humi iacens, subleuaretur, ac nominatim rerum, & Coenobij adiministratio (Episcopi munere, ac nomine sublatis) ex vetere instituto, penes Abbatem resideret; hoc enim numerabat inter præcipua adiumenta, quibus posset Monachorum existimatio, ac res familiaris, faciliùs, comodiùsq; reparari.

Votum Vrbani V. de subleuãdo Casinati domicilio.

ITE-

ITERVM ABBATES CASINATES,

VRBANVS V. PONTIFEX MAXIMVS,

ABBAS LXXIX.

Itaque Vrbanus ex Monacho Cluniacẽsi, & Abbate S. Victoris Masſilienſis, ab ingenij, & integritatis ſumma laude ſpectatiſsimus, necdum Cardinalis, Romano Pontificatu decoratur. Delati ſupremi honoris diem eundem fuiſſe, quo die Caſini votum nuncupauerat, cognouit de Tabellariis, qui ex Italia in Patriam redeunti, literas, & fauſtæ gratulationis nuncios, ab ſacro Senatu, in Gallijs commorante, ad Vrbem Mediolanum obuiam facti, detulerunt. Inito poſtea Magiſtratu, confeſtim ſummo ſtudio perficere, & exequi curauit, quæ antea Sanctiſsimo Parenti Benedicto promiſerat: Familia Caſinas in tutelam, ac patrocinium recepta: Cœnobij regimen, perſpectæ fidei, ac ſolertiæ procuratoribus demandatum: Abbatis appellatio, ac dignitas, ſibi vni vindicatæ: idque per annos quatuor, ac menſes aliquot. Baſilicam interim, & Monachorum ædes reſtitutas, magnificè exornauit. Auctus ſubinde ſodalium numerus, & ſacræ diſciplinæ obſeruatio, ad priſcæ ſanctitatis regulam diligenter conformata. Monaſterio conceſſa immunitas decumarum:

Vrbanus necdum Cardinalis, creatur Pontifex quo die Caſini votũ nũcupauerat.

S ple-

pleraque Oppida rursus in ditionem recepta. Neq; his in nostros homines collatis beneficijs contentus, firmatis, quæ ad eã diẽ Cænobio concessa fuerant, decretis, alia insuper largitus est, & ipsi loco, & eius Præsidi quàm honestissima. Peculiari etiam diplomate sanciuit, vt in quouis Abbatum consessu, primus locus Casinati Abbati deferatur. Rerum capitalium iurisdictionem, per Carolum primum ademptam, à Regina Ioanna Casinatibus recuperauit. Ceterum prudentissimus Pontifex, ne Monasterium, ab ipsius obitu, idoneo Moderatore destitutũ, grauioris fortasse cuiuspiam damni periculo obijceretur, (quod factu facillimum præuidebat) quinto sui Pontificatus anno, Bartholomæum Senensem, multis rerum experimentis, & egregia probitate instructum, viuenti sibi adhuc, & incolumi, Casinatis Abbatiæ legit successorem.

Ann. 1367

Coenobium administrauit annis quatuor, ac mensibus aliquot.

BARTHOLOMÆVS,

ABBAS LXXX.

BArtholomæus Senensis, ab Vrbano Papa, Casinatis Præfecti honore, atque officio dignatus, dum institutam ædificationem strenuè promouet: repentina morte opprimitur, secundo suæ administrationis anno necdum expleto.

Ann. 1369.

Præfuit annum, ac menses nonnullos.

ANDREAS PRIMVS,
ABBAS LXXXI.

ANdreas Fauentinus, Ordinis Montis Oliueti, Casinum ab eodem Vrbano Legatus Abbas, propensa Monachorum voluntate exceptus est, eodem anno. Huic cupienti cōmendatum sibi munus quàm cumulatissimè explere, haud operosum fuit, quæcunque Sacri Sodalitij commodis, & amplitudini deseruirent, ab studiosissimo nostrorum hominum Pontifice impetrare: quamobrem quosuis Cœnobij prouentus, & iura omnia, Andreæ rogatu, Vrbanus suis diplomatis firmauit, addiditque insuper amplissima priuilegia, præsertim, vt, si fortè Neapolitanum Regnum Ec- Ecclesiastico Interdicto subdatur, Cœnobium Casinas, eique subiecta loca (nisi si eorum peculiaris mentio fiat) Interdicti lege, ac pœna affici non intelligantur: vt Monasteria vtriusq; Siciliæ, sexagesima omnium redituum parte, Casinatis domus instauratioē adiuuēt, ac promoueāt. Huius etiā Abbatis industria, & solicitudine, Aedes S. Agathæ propè Monasterium, constructa est. Cœnobiū D. Benedicti Capuanum, ædificiorum cultu, & disciplinę reformatione illustratum. Sacra Tēpli ornamenta, multis alijs pretio, & opere nobilibus comparatis, insigniter accreuere. Monachi apud Casinum ad sanctiss. Regulæ præscripta viuentes, centesimum numerum expleuere. Magna etiam prædiorum pars, quæ deperierant, recuperata. Demum optimè de sanctiss. Collegio promeritus diem obijt 13. Kal. Octobris. Ann. 1374.

Præfuit annis quinque.

PETRVS QVARTVS,

ABBAS LXXXII.

PEtrus de Tartaris, Romæ honesto loco natus, gentis, & Patriæ nobilitatem, eximijs virtutibus, animi præsertim firmitate, & constantia cumulauit. Is primùm S. Laurentij extra muros Vrbis, deinde Casini Abbas, à Gregorio vndecimo creatus est, maxima totius Sodalitij gratulatione. Diù nostros homines rexit (quippè annis vndeuiginti, mensibus octo, diebus decem, ac nouem) sed non diutius rexit, quam sanctius, ac prudentius. Templum arcuato opere perfectum, pulcherrimis laquearibus intrinsecus decorauit, plũbeis laminis cooperuit extrinsecus. Odeo in media Ecclesia constituto, haud parum addidit elegantiæ, ac nitoris. Hospitalem domum in ipso Cœnobio inclusam, ne aduenientes peregrini parum commodè admitterentur, magna impensa restituit. Conscripto milite, plura Monasterij Oppida (illud præsertim, quod Castrum Cæli appellant) propè Aquinum, ab iniqua aduersariorum potestate, extorsit. Oppidanos Plumbariolæ, Fractarum, & Citrarij in Calabria, qui à Monachis defecerant, rursus adegit, iussa consueta exequi, & fidelitatis sacramentum obire; quod item à ceteris populis Casinati ditioni subiectis, est præstitum. Germanenses fluxa fide, ad rebellionem inclinatos, in officio continuit: Ab Vrbano sexto Põtifice (cui aduersus Romanæ Eccle-

siæ,

ſiæ perduelles magno adiumento fuerat) id conſequutus eſt beneficij, vt præter alia decreta, Caſinatibus merum, & miſtum imperium,in ſuæ ditionis populos,recenti diplomate ſtabiliret. Caroli tertij animum virtutis præſtantia, & ſuppeditatis ad Regni recuperationem auxilijs, vſque eò demeritus eſt, vt totius Regni Magnus Cãcellarius conſtitutus ab eo ſit, & præclariſsimo elogio cohoneſtatus, vti liquet ex priuilegij ad ipſum Abbatem tranſmiſsi verbis:cuius particulam,viſum eſt hunc in locũ transferre. *Conſtantiſsimus* (inquit) *& tenaciſsimus cultor fidei apud Sanctiſsimum D.N. Papam,ac S.R. Eccleſiam fuiſti, Zelator noſtri nominis, & honoris; amator bonorum, correptor reproborum: quem non terruerunt tempore turbinum horrenda, & formidãda pericula: ſed quanto humana perfidia periculoſius te inuaſit, tantò fortior, & robuſtior, armatus veritatis clypeo ſurrexiſti ad pugnam, in virtute Diuina, & fide Catholica, ad aliorum Regulam, & doctrinam; difficultatem rerum, & ponderum ſuperando.* Fuiſſe autem Cancellarij munus, longè honeſtiſsimam dignitatẽ; nobiliſsimæ familiæ Thomas Perleonius (qui Petro Abbati eodem in munere vicariam operam nauauit) haud obſcurè demonſtrat, quod in antiquis Regni Neapolitani monumentis memoriæ commendatum reperio. *Venerabilis vir Thomaſius de Perlionibus de Vrbe, Locumtenens, Venerabilis, viri fratris Petri de Tartaris de Vrbe, Abbatis Sacri Monaſterij Caſinenſis, Regni Cancellarij.* Ladislao item Regi acceptiſsimus, multis ab eo donatus,eſt in rem Cœnobij beneficijs. Oppidum Pontis Curui (deiecto inde Hẽrico Fundenſi Comite) priſtinæ Monachorum ditioni ſubiecit. Tanti Præſulis fama longè latèque percrebeſcente, plurimi ſacro Cœnobio poſſeſsiones, ac fortunas propenſiſsimis animis obtulere. Ad vltimum Petrus re-

Illuſtre teſtimonium Caroli Regis de peæclariſsimis Petri dotibus,

In regeſto Regis Caroli tertij 1385 & 1363. fol. 222.

tum

rum præclarissimè gestarum multitudine, & gloria memorabilis decessit 3 nonas Iunij.

Ann. 1395.

Præfuit annis vndeuiginti, mensibus octo, diebus decem, ac nouem.
Vacauit Sedes menses aliquot.

HENRICVS,
ABBAS LXXXIII.

HEnricus Thomacellus Patricius Neapolitanus, quo tempore Cœnobium S. Saluatoris in agro Teatino temperabat, à Bonifacio nono, ipsius perstudioso, & affine, Petro de Tartaris subrogatur. Summi Pontificis propinquitate, ac beneuolentia vsus, omnium Cœnobij priuilegiorum confirmationem, aliaque insuper de nouo impetrauit: in his, vt Monasterium Casinas æquè, ac Romana Ecclesia, cētenaria præscriptione gauderet; vt sacerdotia Casinatis Diœcesis, quæ deinceps vocarent, bona cum venia sedis Apostolicæ, Monasterio alendæ sodalitatis nomine, accederent. Quæcunque Castra vicini Magnates occupauerant, Henrici studio, & contentione, iterum redacta in potestatem Cœnobij. Fregellæ, & S. Magni Aedes apud Fundos (quæ Bonifacius Pontifex Ioanni Thomacello iure consanguinitatis donauerat) Gregorij duodecimi benignitate, ac subsidio, sunt receptæ. Cetrarium in Calabria, & quidquid Ladislaus Rex infesto milite inuaserat, ipsiusmet Regis iussu restitutum: additaque ex

vsu

vſu Cœnobij plura beneficia. Fractæ ab Henrico Comite Fundenſi denuo captæ, coacta militum manu, denuo Caſinatibus vindicantur. Ceterum fortuna Henrici rebus, diù perbenignè velificata, demum improbè, atq; impotenter reflauit. Ladislaus Rex, Henrici antea ſtudioſiſsimus, immutato de repentè animo, ipſum in ſpoletanam Arcem ad vincula, & compedes relegauit, quòd Romanæ Sedis, & Ioannis Papæ rationes, ardentius quã ipſe vellet, ac vehementius tueretur. Henricus glorioſa morte in vinculis obita, aduerſæ fortunæ procellis iactatus, citiùs, ſecuriùſque ad immortalitatis portum peruenit. Exindè à Ladislao quotidiè ſeipſo deteriore, Oppida Monaſterij capta, militumq; præſidijs communita, Monachi, præter duodecim, reliqui omnes Caſino exacti. Domus procuratio, duriſsimo hoc tempore, penes Priorem, & Suppriorem (quos vocant) ad triennium remanſit. *Præfuit annis undeuiginti, menſibus aliquot.*

In Spoletanam Arcem Henrici iuſſu conijcitur.

Ibidem Felicẽ vitæ exitum ſortitur Ann. 1416.

PHYRRVS,

ABBAS LXXXIV.

PHyrrus Thomacellus Henrici Abbatis nepos, ac ſucceſſor, conſtantis animi laude, Patruo nihilo inferior, totidem prorſus annos, quot ille, Caſinatibus præſedit. ſub initia regiminis, Ioannæ Reginæ permiſſu, Oppidis Cœnobio recuperatis (quæ regio nomine attinebãtur) iura, & annuos reditus amplificauit. Roccam

Ann. 1419.

cam Ianulæ (per ea tempora munitissimam) numerata Reginæ pecunia, redemit. Eadem Ioanna, & Martinus Pontifex (qua erant in Phyrrum animi propensione, ac studio) confirmatis Cœnobio veteribus decretis, alijs præterea, tum ipsum, tum illius subditos dignati sunt. Omnes Casinatis ditionis populi, Phyrro tributum pepēdère, fidelitatis Sacramento, ex veteri consuetudine, ac formula, instaurato. Rebelles aliquot, metu, ac vi illata, ad officium, & saniorem mentem reuocati. Rebus hunc in modum ex animi sententia fluentibus, confestim exorto inter Alfonsum, & Ludouicum Reges, atroci bello, omnia in deterius relabuntur. Monachi Cœnobio pulsi: Castella per eā occasionem, alia ab alio Regum exercitu insessa; Phyrrus ipse Romam abductus, custodiæ mancipatur. Sed breui in libertatem, & locum pristinū restitutus, aliquot ex amissis locis, labore, atque industria recuperat. Domicilium Casinas elegantibus ædificijs, frequenti sodalium numero, & exquisita disciplinæ reformatione, pristino splendori restituit. In Germanenses, si quis vnquam alius, beneficentissimum se præstitit, eorum Vrbe mœnibus circumsepta; instituto Canonicorum Colleggio, eique certis prædijs, ac vectigalibus in singulos annos, assignatis: Erecto etiam Sacrarum Virginum Cœnobio, quod Diuæ Scholasticæ patrocinio, ac nomine cohonestatum, haud prius, quā anno MDLXX, desijt à Sanctimonialibus habitari. Conscripto milite Oppidanos S. Petri in fine (vt vocant) ab impotenti cuiusdam dominatu, ac tyrannide vindicauit. Postremò clarus de Phyrri virtute, ac prudentia rumor, Eugenium quartum perpulit, vt eius fidei Spoletanum Ducatum

Phyrrus Romam in vincula abducitur.

Libertati, & dignitati pristinæ restituitur.

com-

committeret. Itaque Abbas dum ſuſceptæ prouinciæ inuigilat, apud Pontificem proditionis inſimulatur (iure, an iniuria incompertum) quaſi ditionem, cui præerat, ſibimet vſurpare, occultis artibus, machinaretur. Ergò Eugenij iuſſu, Romam in Adriani Molem abductus, ibidem naturæ conceſsit. Vir planè dignißimus, qui meliore fortuna, & mitiore vitæ exitu donaretur. Sede interim per annos octo vacante, Cœnobium, Pontificis iuſſu Prior, ac Supprior moderantur.

Spoletanæ Arci præficitur.

Proditionis inſimulatur.

In Adriani Molē coniectus, ibidem occubuit.

Ann. 1437

Præfuit annis viginti. Vacauit Sedes annos octo.

ANTONIVS,

ABBAS LXXXV.

ANtonius Carafa Neapolitanus, clariſsima è familia, & Vrbe, Abbas vltimo loco renunciatur: præfuit octo annos, ac triduum. Alfonſo Regi charus, & acceptus in paucis, haud ſanè exiguam bonorum partem recepit, quæ præterita bella, & militaris licentiæ rapacitas, abſtulerant. Neque diù in eo laboratum, vt Alfonſus Cœnobij Oppida, poſſeſſiones, ac fortunas perampli decreti conceſsione validius muniret, firmaretque. Inſtituit, vt feſti dies Sanctiſs. Martyris Bertharij, & Sancti Amici (Monachi itidem Caſinatis) anniuerſaria ſolemnitate, apud Caſinum celebrarentur. Demum Cœnobij rebus vtcunque ſubleuatis, & religioſæ diſciplinæ obſeruantia: vitæ quoque curſu caſtè, innocenterque traducto memorabilis, deceſsit. In ſu-

premo ſpiritu conſtitutus, conuerſa ad præſentem Monachorum coronam oratione, A meo (inquit) obitu per annos quinquaginta integros, Abbatem habebitis nullum. Antonij prædictio, rei euentu perfectisſimè comprobata: nam eo defuncto, Cœnobium hominì laico cõmendatum, tandiù Abbate caruit, donec Congregationem Sanctæ Iuſtinæ de Padua, ſibimet tanquam capiti copulauit; eo prorſus euoluto annorum ſpatio, quod Antonius ſub mortem vaticinando præfinierat.

Præfuit annos octo, ac triduum.

APPENDIX.

DE CASINATI MONASTERIO.

Ad Abbates Commendatarios (quos appellant) Deuoluto.

Alfonſus I. Rex Aragonus Cœnobium Caſinas libertate exuit.

Caſinates quamuis plurimis, grauiſsimiſque calamitatibus, ſæpiſsimè conflictati, atque oppreſſi, tamen Coenobij, ac bonorum ius, & omnimodam libertatem amiſerant nunquam. Alfonſus Rex inuentus eſt, qui tantum mali Sacro Coenobio inferret primus; nam aſsiduis bellis, quæ alia ex alijs ſerebat, exinanito ærario, ingentem æris alieni ſummam conflauerat; quo deindè expedire ſe cum nequiret, rationem inijt, qua ſine mutuatione, vel vſura creditæ ſibi pecuniæ, partem diſſolueret, Caſinatis nimirum Abbatiæ vectigalibus, Ludouico Scarampo, præcipui inter ſuos creditores filio commendatæ: Romano interim Pontifice (nedum Monachis omnibus

nibus) frustra obnitente, ac reclamante : tametsi Ludouicus suo munere prudenter, ac religiosè perfunctus est.

LVDOVICVS SCARAMPVS
Commendatarius Primus,

ABBAS LXXXVI.

LVdouicus Scarampus Patauinus, Patriarcha Aquilegiensis, Cardinalis postmodum, & Albani Episcopus, Alfonsi Regis studio, & contentione, primus omnium electus est: cuius tutelæ, ac patrocinio Casinas sodalitium committeretur. Is nihil curæ, & solicitudinis omisit, quod commissā sibi domum subleuare, atq; adeò exornare posset, & pristinæ maiestati restituere. Neque religiosas cogitationes, & magnanimos Ludouici conatus, sequentium quoque operum, magna quidem ex parte, per annos ferè vndecim, felix euentus non excepit, Anteacti temporis calamitas, tota Campania, gliscentibus bellis, Domicilium Casinas miserabiliter afflixerat, prorsus, vt semirutis ædificijs, pulsisque habitatoribus squaleret domus : cælestis vitæ ratio penè intermortua: erepta ab hostibus Oppida: desertæ ab Agricolis possessiones, acceptæ cladis magnitudinem, apertissimè testarētur. Ludouicus igitur Alfonsi fauore, ac præsidio nixus, bona deperdita recuperauit. Monasteriū, extructo Dormitorio, Turri, ac Peristylio magnā partē restitutū: cōuocatisq; per eū, numero benè ma-

Ann. 1455.

gno ſodalibus, opportunitas exhibita, ſanctiſsimã diſciplinã, quã accuratiſsimè, excolendi. Cœnobium S. Liberatoris, eiq; ſubiectis Oppidis, exturbato indè iniuſti nominis poſſeſſore, priſtina libertas eſt reſtituta. Ab exceſſu Alfonſi Regis, quæcunq; loca Andegauenſes Caſinatibus vi, atque armis ademerant, vti Cœnobio reſtituerentur, Pij Pontificis, & Ferdinandi Regis beneficio, perfecit. Demum Romæ cum eſſet, mortem obijt menſe Maio. In Diui Laurentij in Damaſo ſepultus.

Ann. 1465

Præſedit annis decem.

PAVLVS COMMENDATARIVS II.

ABBAS LXXXVII.

PAuli ſecundi Pontificis ſtudium, atque humanitas, in Caſinatem familiam, ab Ludouici obitu, mirabiliter enituit. Is cum ægrè admodum, ac dolenter ferret, vetuſtiſsimam totius religionis, ac ſanctimoniæ Sedẽ, ad extraneos Præſides, ideoque Monaſtici inſtituti, aut rudes omninò, aut parum peritos, deuolutam: cumque iuſtis de cauſsis (ne grauiora videlicet incommoda emergerent) Cœnobio prohiberetur, optatam in præſens opẽ, ac libertatem impertiri: ſtatuit prudenti conſilio, in fidẽ, ac tutelam, illud ſibi ipſi vindicare. Quod honorificum in primis illi ſodalitio accidit, & fructuoſum maximè. Quamobrem aliorum Pontificum exemplo, nõ dedignatus

Paulus II. Põtifex Abbatis Caſinatis munus, ac nomen ſibimet vſurpat.

tus Caſinatis Abbatis nomen, ac munus ſibi vſurpare: per homines ſpectatæ fidei,& induſtriæ, Cœnobium gubernauit. Illud verò ſpectauit in primis, ac perfecit, vt laxiorem Sacrarum legum cuſtodiam,ad priſcæ obſeruationis normam adſtringeret. Tum ex præſcripta forma Monaſterium ædificari iam cœptum, perfectiſsimè abſoluit: adiuncta etiam ædium parte, ad hoſpites excipiendos maximè capaci, & accomodata, Iura, & reditus recuperauit, auxitque. Syluam Regiam in Theanenſi agro ſitam, Caſinatibus reſtituendam curauit. Ad hæc multorum conceſsione beneficiorum, non minus Caſinatis Cœnobij Patronum, ac Patrem peculiarem, quàm vniuerſalem totius Chriſtianæ Reipublicæ,ſe præbuit. Romæ defunctus in S Petri tumulatur. Ann. 1471.

Præfuit annis ſex, menſibus duobus.

IOANNES COMMENDATARIVS III.

ABBAS LXXXVIII.

IOannes Ferdinando Aragonio Rege ortus,& ſacra purpura inſignis, in demortui Pontificis locum, Caſinas Commendatarius ſubrogatur. A Sixto Papa quarto, & à Ferdinando Patre(dũ Caſinum præſens inuiſeret)plura priuilegia eſt conſequutus, tutandis Monaſterij rebus, & amplificandæ ſodalium exiſtimationi opportuna. Tẽpli Odeũ ſedilibus opere vermiculato elaboratis inſtruxit, ijs ipſis,

quæ

quæ,tametsi æui diuturnitate multis in locis vitiata, operis tamen elegantiam,& nitorẽ, hodieque præseferunt. Pretiosas vestes, ad Sacerdotum,Sacris operantium vsus, & Templi ornatum, magno numero, regia prorsus munificentia coemit. Extant adhuc parientinæ eius palatij, quod non longè à Sancto Germano extruendum curauerat, altitudine, & laxitate insigni. Ceperat illum cupido Sanctiss. Patriarchæ Benedicti, eiusque Sororis Scholasticæ sacra pignora, si qua ratione posset,inueniẽdi. Iussit igitur sub ara maxima fabros cœmentarios diligenter quaqua versus terram effodere, donec latitantẽ thesaurum aperirent: sed detectis iam venerandis cineribus SS.Constantini,Simplicij,& Carolomani Regis,ac Monachi,atq; ex eo loco in Sacrarium traslatis, cum alacres opus intensiore cura prosequerentur, crebris tonitruis, & frequenti terræmotu, imbriumque profluentia perterriti, non dum inuentis DD. Benedicti, & Scholasticæ corporibus (quod erat præcipuè in votis) à perquirendo destiterunt. Multæ,ingentesq; calamitates subindè toto Regno sunt consequutæ, ac bellis præsertim ciuilibus,postea est laboratum. Quin Ioannes eodem anno,Romæ vi pestilentiæ correptus occubuit,Mense Iunio: Reliquis etiam omnibus, qui aliquam operam, in illud opus contulerant, intra biennium extinctis.

Nihil non agit, vt DD. Benedicti, & Scholasticæ corpora inueniat.

Voto frustratus, Romæ eodem anno moritur; oẽs item operarij intra biẽnium: toto Regno multæ,ingẽtesq; calamitates exortæ.

Præfuit annis quatuordecim, mense vno,diebus vndeuiginti.
Vacauit Sedes annum integrum.

IOAN.

IOANNES COMMENDATARIVS IV, *ABBAS LXXXIX.*

IOannes Mediceus Cardinalis (cui deinde Pontificatum adepto, Leonis decimi nomen est inditum) inter Casinates cōmendatarios, postremò loco eligitur, annos natus, non amplius duodecim; administrationis tamen susceptio, in annum proximè sequentem dilata. Multis ab eo beneficijs Casinates sunt aucti; nam Cœnobium S. Liberatoris in Samnitibus, nescio cui commendatum, Casinati (vndè disiunctum fuerat) aggregauit. Oppida etiam nonnulla, quæ per supradictos Commendatarios necdum recuperari potuerant, ipsius industria, in potestatem deuenere. Nominantur inter hæc, Oppidum Collis Sancti Manni, & Sancti Petri de Auellana. Demum Iulij secundi Pontificis voluntati, atque arbitrio Casinatem Abbatiam liberè permisit. Ann. 1504.

Præfuit annis ferè septendecim.

APPEN-

APPENDIX,

QVO PACTO CONGREGATIO Sanctæ Iustinæ de Padua, Sanctissimi P. Benedicti ope, à Magno Consaluo per quietem conspecti, ad Cœnobium Casinas sit aggregata.

Vide Marcũ Ant. Sabellicũ lib. 10. Exemplorũ, de Consaluo Magno.

PORrò Iulius, Casinatem Abbatiam, à Ioanne Mediceo Cardinali enixè contenderat, Consalui Magni assiduis, ac penè importunis precibus, efflagitatus. Hic enim Ferdinandi Regis Hispaniæ, copiarum in Italia Imperator, cum intra Barulum inclusus, à Gallis semestri iam absidione acriter adeò premeretur, vt præ victus inopia, quoduis herbarum genus, ac mures ipsi iam cessissent in cibum; nec vlla comeatus, & subsidij spes in proximo ostenderetur; tam difficili tempore, ac loco, ad preces, & vota conuersus est: D. Benedicti ope, ac patrocinio, deploratis Hispanorum rebus, suppliciter implorato; nec frustra. Nam insequenti nocte, per quietem à suo Tutelari Benedicto confirmatus, bono esse animo iubetur, hostem statuto loco, atque hora lacessere ad prælium, ex quo certam victoriã, ac triumphum esset relaturus; tantum recordaretur, vbi Campaniæ Regno potitus esset, suos Monachos in Casinatis Coenobij liberam possessionem asserere. Ex nocturno viso Dux, ac milites erecti, capessunt pugnam, tanto animi ardore, atque audacia, vt Gallis longè numero superioribus, partim cæsis, partim in fugam coniectis, victoria breui ad Hispanos inclinauerit; qui temporis, & cælestis patrocinij beneficium occupantes, inuadere hostium Castra, prædas agere, vicinis locis deinceps potiri: donec capta Neapoli (Principe Regni vrbe) reliqua Oppida, & Vrbes, sponte sua deditionem fecere

Magnus Cõsaluus D. Benedicti opem implorat, arcta Gallorũ obsidione pressus: à quo liberatur.

A D. Benedicto cõfirmatur, iubeturque manus cũ hoste cõserere.

Victoriã de Gallis refert longè gloriosissimam.

cere. Rebus hunc in modum, præter expectationem, prodigiosè transactis: Consaluus, annuente Ferdinando Rege, Campaniam omnem Proregis dignitate, atque imperio moderabatur. Iamque tam insignis victoriæ (quam D. Benedicti auxilio retulerat) optimè conscius, ac memor, de voto persoluendo, religiosè cogitabat. Omnes igitur omnium Coenobitarum Antistites (quotquot Sanctissimi Patriarchæ Regulam Neapoli profitebantur) ad sese accersiri mandat; visurus, cuinam sodalitio, Domicilium Casinas, ex voti obligatione attribueret. Hos inter, simul ac Vincentium Neapolitanum (id temporis ad S. Seuerini Abbatem) adspexit, cucullo laxioribus manicis, multiplicique plicatura concinnato, atratum, ac grauem; intento in eum digito: hic enimuerò (inquit) ille est, qui Casinatem saltum, cum amplissimo Coenobio retulerit, ex obiecta mihi specie, D. Benedicti habitu, quàm simillimus. Mox cum Ferdinando Rege, ac Iulio Papa, summa solicitudine per literas, ac nuncios agere non destitit: donec Monasterium Casinas, ad eam Congregationem adiungeretur, cui S. Seuerini Sodales antea copulatos compererat. Hæc autem Sodalitas, ab insigni apud Patauinos Coenobio, deductis ortu, ac nomine, Congregatio Sanctæ Iustinæ de Padua vulgò appellabatur: exquisito renascentis monasticæ disciplinæ cultu, atque obseruantia; Coenobiorum numero, atq; amplitudine: iunctisque inter se, tum domicilijs, tum Monachorum animis, arctissimo religiosæ coniunctionis, ac pacis foedere: latè per totam Italiam celeberrima. Hanc igitur seculi proximè præteriti, anno quarto, Coenobium Casinas (agente in primis, atque adnitente Consaluo) sibimet tanquam capiti copulauit: transfusa in eam de suo nomine, Congregationis Casinensis appellatione. Visuntur etiam num Casini sacerdotales amictus ex veste attalica crispante, qua Consaluus Neapolim parta de Gallis victoria spectabilis, triumphali maiestate, ac pompa inicuerat. Ex hac porrò serie, atque euentu rerum, quiuis (opinor) facilè animaduertet, D. Benedicti numen quantopere Hispanorum Regum rationes, atq; amplitudinem promouerit. Scilicet prouiderat Neapolitanum Regnum, haud longo post tempore, ad Austriacos Principes

Dat operam vt Cœnobiũ Casinas nostris Monachis restituatur.

Insignis, & celeberrima Cõgregatio Sãctæ Iustinæ de Padua, Casinati Cœnobio adiungitur.

V (sui

Vide Arnoldum Vuionē in principio ligni Vitæ.

(ſui generis ſobolem) diffuſo per tot Prouincias, ac Regna dominatu, & Catholicorum Regum non titulo magis, quam profeſsione, atq; actionibus glorioſiſsimos, deuolutum iri. Quorum in ditione futurum erat, vt plurima ſui inſtituti Collegia(Caſinas præſertim) ſanctitate, atque opibus florerent, gauderentq; opima pace, ac religioſo otio, piiſſimorum Principum munita patrocinio, liberalitate cumulata, decorata priuilegijs. Ac mihi quidem, illud etiam hac in re ſpectaſſe videtur Sanctiſſ Patriarcha, vt, quemadmodum Francorum olim Regibus, per ſui ordinis homines, Galliæ ſceptrum, ac diadema conciliauerat, ſic Hiſpanos Reges, bona Italiæ parte, longèq; pulcherrima donandos, haud diſsimili beneficio, per ſe ipſe adiuuaret.

VidePaulum Aemilium de rebus geſtis Frācorū lib. 2. in Pipino. Bonifacius, Bruchardus, & Zacharias Pontifex (quorum opera Pipinus Regnum obtinuit) omnes fuereMonachi è noſtris.

ABBATES QVINQVENNALES, SVB CONGREGATIONE CASINENSI.

EVSEBIVS, *ABBAS LXXXX.*

Ann 1505.

Euſebius Cōgregationis S. Iuſtinæ Præſes centum Monachis ſtipatus Caſinum adit, eā domum Abbatis munere moderaturus.

EVſebius Mutinenſis, Congregationis Sāctæ Iuſtinæ caput, ac Præſes, primus ex eadem ſodalitate Caſinenſis Abbas renunciatus, religioſo centum Monachorum comitatu ſtipatus Caſinum adijt, Sacrum Cœnobium ex Sanctiſsimæ regulæ præſcripto, & recens vſurpatæ conſuetudinis laudatiſsima formula, moderaturus. Porrò Euſebium aduentantem Caſinates obuiam effuſi, pleno hilaritatis vultu,

tu, ac libentiſsimis animis excipiunt, omnibus religioſi obſequij, ac reuerentiæ argumentis, domum officioſiſſimè deducentes: excepti viciſsim ab Euſebio, eiuſque ſocijs Caſinates, nullam in eos humanitatis, nullum beneuolentiæ ſignum omittentibus. Ceterum ex hac non minus animorum, quam inſtituti, ac nominis mutua inter ipſos communicatione, dici non poteſt, quanta vtriſque oborta ſit integerrimæ voluptatis, ac lætitiæ affluĕtia; cum Patauinæ Sodalitatis alumni, quo ipſi fruebantur, caſtiſsimæ diſciplinæ bono, cum omnibus illud Diui Benedicti Cœnobijs, communicatum peroptarent: Caſinates verò apud Proregem Neapolitanum, ac Romanum Pontificem vehentiſsimè contendiſſent, vt, quod de puriore Sacrarum Legum cultu admittendo agitari cœptum erat, quàm citiſsimè perduceretur ad exitum: cum perhonorifica tamen earum conditionum acceſsione, quæ Caſinatis Cœnobij, omnium toto Orbe clariſsimi, amplitudinem, ac ſanctimoniam declararent. Euſebius igitur in ſuo munere obeundo, cùm alias virtutes multas: tùm verò in primis mirificum ardorem religioſam diſciplinam inſtaurandi, & indefeſsi animi ſtudium præ ſe tulit. Hinc ſacræ militiæ copias augere: legum, quas Caſinates profitebantur, inuiolatam obſeruationem exigere: viciſsim quibus rebus illi indigerent, antequam peterentur, ipſe vltrò deferre, & abundè omnibus elargiri. Neque interim bonorum Monaſterij, ac iurium procuratio, vel omiſſa, vel remiſsè, negligenlerq; pertractata. Multis à Iulio ſecũdo Pontifice: multis à Ferdinãdo Rege Catholico, impetratis priuilegijs, res Caſinẽſis ſtabilita. Cleri diſciplina (cui per multos annos vigentibus

bellis, soluta militum consuetudo, ac familiaritas, non parum labis, ac sordium asperserat) perutilis Synodi celebratione, repurgata. Demum Eusebius, cum se Abbatem, ac Præsidem egregium præbuisset, Mutinæ in Patria excessit, ibique in Sancti Petri Cœnobio sepultus est.

Ann. 1507.

Præfuit biennium.

ZACHARIAS,

ABBAS LXXXXI.

Zacharias Patauini Cœnobij sodalis, traditam sibi à Patribus Casinatem Præfecturã auspicatus est, eodem anno. Egregiæ virtutis opinione, ac merito, apud Ferdinandum Hispaniarum Regem cognomento Catholicum, apprimè gratiosus, facilè ab eo impetrauit, vt trium millium aureorum pensione (quam Casinates adhuc Cardinali Mediceo quotannis soluebant) super alijs sacerdotibus imposita, Cœnobium leuaretur: & in Oppido Cetrarij merum, mistumque imperium, recentis Decreti munere, securius retineret. Ab Iulio Pontifice diploma est consequutus, cuius concessu, ritè posset bona Monasterij, & fortunas iniustè possidentibus (quamuis extrà Casinatem Diœcesim morarentur) communibus Christianorum Sacris interdicere Latifundia, quæ in agro Salernitano, & Oppidi Murtulæ perampla, Cœnobio deperierant, adhibito

to ſtudio recuperauit. Demum ad alterius Monaſterij adminiſtrationem digreſſus eſt. Ann. 1510.

Præſedit annos tres.

GRATIANVS,

ABBAS LXXXXII.

GRatianus Mediolanenſis, in Mantuano Cœobio educatus, Zachariæ regimen apud Caſinum excepit. Monaſterij ſubditos, renuentes decumas perſoluere, Ferdinandi Regis Catholici gratia, & authoritate fretus, compulit, ab antiquo ſuæ obligationis inſtituto, non recedere. Caſtrum Sancti Petri de Auellana, à Iacobo Scaliono, Innocentij Pontificis conceſsione occupatum, ſedulitate, ac diligentia peruicaci effecit, vt Monaſterio reſtitueretur. Caſini demum generalis totius Congregationis Præſes, mortali vita defungitur. Ann. 1511.

Præfuit annum cum dimidio.

IGNATIVS PRIMVS,

ABBAS LXXXXIII.

IGnatio Squarcialupo, nedum claris apud Florentiam natalibus; ſed ingenij etiam præſtātia, & noſtri inſtituti exacta obſeruatione cōſpicuo, poſt Gratiani exceſsū Caſinenſis Præfectura obuenit. Is mirus religioſæ diſciplinæ cultor ſtudio-

diosissimè aduigilabat, ne quid, ad eam euertendam, vel impunita subditorum licentia moliretur, vel Rectorum oscitantia, nimiumvè indulgentis animi facilitas permitteret: neq; tamen potiori sui muneris parti cum primas daret, ea interim minus tractabat accuratè, quibus Cœnobij rationes, & cõmoda retineri possent, vel augescere. Oppidum Pescularum non longè ab Aesernia, prædium quoque beneficiarium Sancti Stephani Terracinẽse, aliaque bona, quorum iacturam Monasterium fecerat, denuo Casinati ditioni subiecit. Aedificiorum, quà mașicentia, quà multitudine, domum varijs locis antiquitate deformatam, non restaurauit modò, sed multis etiam partibus amplificauit, ornauitque. Triginta gradus ex marmore (quibus ad atrij vestibulum ascensus est) in insignem longitudinem excurrentes, Peristylium item Aedi sacræ obiacens, & Templi Sacella, quæ ad Aquilonem vergunt, inter eius opera numerantur. Sacrarium quoque (quod etiam num perdurat) amplum in primis, & capax, armarijs ad vtrunque latus maculosa è nuce, scitè, eleganterque cælatis, instructum. Monachorum cellulæ (quæ prius compactis inter se tabulis constabant) lateritijs parietibus cõmunitæ: Lauacrum, & Cisterna ingenti Sodalium cõmoditate, atq; vsu extructa. Codices vastæ molis (ex quibus Patres in odeo diuinas laudes, atq; hymnos concinunt) pulcherrimo charactere perscribi voluit, miniatisq; picturis venustissimè exornari. Constituta nescioquæ Citrarij oppidanis, magno vsui futura euulgaturus,, ab ipsomet Ferdinando Rege approbari, firmariq; curauit; à quo item pluribus priuilegijs donatus est; neq; pauciora, minorevè beneficia retulit à Leonis

nis decimi Pontificis humanitate. Elatos, arrogantesq; Germanensium spiritus, egregiè repressit, extorta ipsorum è manibus præda, quam Sacrum Monasterium scelestissimè depopulati, diuitem, ac numerosam asportabant. Casino ter præfuit, sui semper regiminis ita decurso curriculo, vt infixa in animis sodalium eximiæ virtutis, ac prudentiæ memoria, discesserit. Demũ per totam Cõgregationem religionis, ac solertiæ fama, ingenijque, & multiplicis doctrinæ monumentis clarissimus, sui apud omnes sodales relicto ingenti desiderio, Florentiæ decessit.

Ann. 1516.

Præfuit quinquennium, & aliquot menses.

VINCENTIVS,

ABBAS LXXXXIV.

VIncentius Neapolitanus, è disciplina S. Seuerini apud eandem Vrbem, sapientia, & rerum vsu apprimè clarus, quo tempore vniuersæ præsidebat Cõgrationi, Casinatis Cœnobij gubernaculo admouetur. Hunc Consaluus Magnus Neapolim ad se accersitũ magno in honore habuit, egitq; cũ eo per studiosè, super aptioribus consilijs, ad priscam sanctitatem apud Casinum, serio reuocandum capessendis. Quamobrem Vincentius, & sua sponte, & Consalui Proregis hortatu incitatus, omnes ingenij, atq; industriæ neruos intendit, quò sanctissimæ leges exactissimè custodirentur à Monachis, & superiorũ tẽporũ virtus, cęlestisq;

illa

illa vitæ species, inter suos reflorescceret. Nonnullã etiam curarum partem exornandæ domui impendens, vestibulum ipsum exædificat, egregisq; picturis conuestit: Dormitoria cubicula, quibus extremam manum Ignatius imponere nequiuerat, ad fastigium perduxit. A Leone decimo, propensioris erga se animi Pontifice, aliquot priuilegia est consequutus. Iurisdictionem causarum, Foro Germanensi à Ferdinando Rege concessam, interritus contra Neapolitanum Proregem, acerrimè propugnauit. Monasterium Capuanum (cui à Diuo Benedicto nomen) curauit, effecitqne vt ampliori Cœnobitarum numero frequentaretur. Dedit insuper operam, vt onerum immunitatem, qua Sancti Liberatoris, Sancti Petri de Auellana, Citrarijq; Oppida gaudebant, simulque iurisdictionem criminalis Fori (dum solemnis mercatus apud Sanctum Germanum celebratur) Ferdinandus Rex, nouo priuilegio firmaret. Quibus ingenti sua cum laude, nec minore Cœnobij, ac religiosæ disciplinæ emolumento peractis, ad S. Seuerini administrationem digressus est. Ann. 1518.

Præfuit biennium.

THEOPHILVS,

ABBAS LXXXXV.

THeophilus Mediolanensis, præter communem totius Congregationis præfecturam, quam gerebat, non potuit peculiarem etiam Casinatis Sodalitij Magistratum, non admittere. Hunc Leo

Papa

Papa æque, ac Superiores Abbates inſigni beneuolentia complexus; priuilegium eius efflagitatu Monaſterio conceſsit, quo ijs, qui decumas Caſinatibus pendere tenebātur, vel recuſantibus, vel plus æquo ſolutionem differentibus, dies ad Vicarium Caſinatem dici poſſet. Illud etiā perbenignè indulſit, vt Cœnobium ipſum Caſinas, nullis in poſterum ſoluēdis decumis, nulliſue huiuſmodi alijs oneribus ſubeundis, obnoxium eſſet. Theophili ſtudio Cœnobium nouis ædificijs amplificatum, Eccleſia Sāctæ Mariæ de Inſula Tropeæ, eſt reſtituta. Poſtremò relicta Caſinate Abbatia, Patauinæ præficitur. Ann. 1520.

Præfuit biennium.

IGnatius iterum Congregationis Præſes, iterum Abbas Caſinenſis. Hac ſecunda vice, annum cum dimidio Magiſtratum tenuit.

LVDOVICVS SECVNDVS,

ABBAS CVI.

LVDOVICVS Mediolanenſis, è nobiliſsima Triuultiorum familia, inter Sodales S. Petri Inglaſsiatæ educatus, Caſino præficitur. Is litē aduerſus Archiepiſcopū Theatinū, de ſpirituali iuriſdictione Oppidi Pharæ, feliciter trāſegit, cauſa per idoneos Iudices, contra Archiepiſcopū Caſinatibus

adiudicata. Mediolanum ad Sancti Simpliciani gubernationem digreditur.

Ann. 1522.

Præfuit annum Integrum.

IVSTINVS,

ABBAS LXXXXVII.

IVstinus Hispanus, suscepta Pataulj in D.Iustinæ Cœnobio Religione; Casinum breui rexit, sed laudabiliter, ac fructuose.

Ann. 1523.

Sedit annis duobus.

IGnatio Florentino totius Congregationis, & Casinatis Cœnobij nominatim supremus Magistratus demandatur. Anno proximè insequenti honoribus simul, ac vita Florentiæ defunctus est.

Ann. 1524.

CHRISOSTOMVS,

ABBAS LXXXXVIII.

Ann. 1525.

CHRISOSTOMVS Neapolitanus nobili familia de Alexãdris, Ignatio sublectus. Administrationem suam ab vniuersali totius Casinatis Diœcesis Visitatione auspicatur: qua peracta, Synodum habuit: corrigẽdis prauis moribus, quos inter visitandũ in Clero repererat, apprimè consentaneam.

Do-

Domus eo Rectore, multis, ac nobilibus ædificijs enituit. Atrium perelegans Baſilicæ Caſinati præſtructum; medio atrio ciſterna in primis capax, & plurimi vſus effoſſa, ornataq; Campanæ maiores duæ, magna impenſa conflatæ. Templum, & muſico Organo multiplici, aureiſq; ornamentis conſpiciendo, & tabula, Andreæ Salernitani, egregij artificis manu depicta, ad aram maximam nobilitatum. Sacrario, quod Ignatius ſubſtruxerat, Chriſoſtomi opera, adiecti plutei ab vtroq; latere, quos hodieq; ibidem conſpicimus. Conſtat etiam eundem ſacras veſtes pretioſas complures, vaſa ex argento nõ pauca, lituum itẽ argenteum, ac mitram (Abbatis inſignia) exquiſita, admirabilique arte elaboranda curauiſſe: Decreta itẽ (quæ Cœnobio vſui futura eſſent) à Clemente ſeptimo Pontifice, & Carolo quinto Imperatore retuliſſe. Iura Monaſterij, oppugnante Regio Prætore Sancti Germani, acriter ipſe defendit, ac propugnauit: eodem etiam animi robore, ac conſtantia Berlengarij Cardonæ militis audaciam fregit, vindicato in poteſtatem Oppido Sancti Petri de Auellana, quod ille iterum per vim, malaſq; artes vſurpauerat. Apud Neapolitanum Proregem gratioſus; illud ab eo retulit beneficij, vt Caſinates, Oppidum Sancti Eliæ cum ijſdem immunitatibus, ac priuilegijs poſsiderent, quibus ceteri Dynaſtæ toto Regno, ſubiecta ſibi loca moderabãtur. Citrarij calamitoſam vicẽ miſeratus (quod Turcæ direptũ incenderant) eius Oppidanis à Carolo V. impetrauit omnẽ cuiuſuis tributi, ac vectigalis immunitatẽ. Adeptũ à neſcio quo magnate Oppidũ Serræ Monaceſchæ, iterũ Cœnobio recuperauit. Germanẽſiũ arrogãtes conatus, qui à Monachis inita defectione, Romã Epiſcopũ

 peti-

petituri contenderant, ſapientia, & authoritate compeſcuit, coegitq; ſaniora in poſterum meditari, ac præſtare. Exacto apud Caſinum ſui regiminis ſpatio, ad Parmenſe Cœnobium tranſmiſſus eſt.

Ann. 1530.

Præfuit quinquennium.

AVGVSTINVS,

ABBAS LXXXXIX.

AVguſtinus Patauinus de Bonfilijs, ad Caſinatis ſodalitij regimen, cum virilis animi firmitate, & conſtantia (qualem ea tempora requiebant) acceſsit. Nunquam paſſus eſt toto ſuæ præfecturæ triennio, de Cœnobij iuribus, ſpiritualique iuriſdictione violari quidquam, vel imminui. Mauſoleum Petri Medicei (qui perhonorifico munere pro Gallis contra Hiſpanos ardenter, generoſèq; dimicans in Gariliano flumine extinctus eſt) Clemente ſeptimo efflagitante: impenſas ſuppeditante Monaſterio, erexit: marmoreis ſignis, & columnis, totiusque ædificij ſumptu, ac magnificentia ſpectabile. Denique Patauium in Patriam, ad Sanctæ Inſtinæ commigrat.

Ann. 1533.

Præfuit triennium.

Chri-

CHrisostomus Neapolitanus, denuo Casini procurationem quinquennium retinuit.

HIERONYMVS PRIMVS,

ABBAS C.

HIERONYMVS à Monte Rubeo Ligur, sancti Hieronymi de Ceruaria Monachus, electus Casinensis Abbas, breuem habuit Magistratum, Casino Mantuam discessit. Ann. 1539

Præfuit ferè annum.

IGNATIVS SECVNDVS,

ABBAS CI.

IGnatius Patria Genuensis, Monasticum institutum Pataui j ad S. Iustinæ professus, Casinati Abbatiæ post Hieronymũ præficitur. Cœnobio muris vndiq; firmissimis incluso (ne qua ex parte repentinis hostium insultibus, ac direptioni tàm facile, vt antea pateret) breui sui regiminis tempore, haud mediocriter Casinatibus commodauit. Casino Patauium digreditur. Ann. 1541

Præsedit biennium.

HIE-

HIERONYMVS SECVNDVS,

ABBAS CII.

HIeronymus Placentinus vir egregia probitate, ac prudentia, creditam ſuæ fidei Caſinatem domum, inſigni Monaſticæ diſciplinæ bono, ſubditorum profectu, & rei familiaris acceſsione temperauit. Odeo (qui medium Baſilicæ occupabat) poſt aram maximam retracto, ingentem fornicem ſuperimpoſuit, cum marmorea corona, totum Odeum procurrente: tum aræ ipſi magnificentius excultæ, ſingula Sacella ad vtrumq; latus excitauit; ſacrario etiam multum contulit ſplendoris, & opulentiæ: ſtrato vermiculatis emblematibus pauimento, multiplicique, ac pretioſa ſupellectile comparata. Quoſdam Samnij populos, in eas redegit anguſtias, vt decumarum ſolutione (quod aliquandiù pertinaciter recuſauerant) Monachis Caſinatibus obſequiũ, ac ſubiectionem palàm teſtari cogerentur. Oppidanos etiam Pedemontis, & Villæ, qui à Monaſterij obedientia defecerant, repreſsit, ſubegitq; Hieronymo Abbate, Iſabella Caſtriota, Mennenſium Comes, Sacrum Cœnobium pretioſis muneribus cumulauit.

Ann. 1546.

Præfuit quinquennium.

HIE-

HIERONYMVS TERTIVS,

ABBAS CIII.

HIeronymo Zambello Mantuano, ab Hieronymi discessu Casinatis sodalitij cura demandatur. Hic triclinium, quo Patres in inferiore, ædium parte, deformi, ac peruetusto vtebātur, cū superioris claustri planitie exæquatum, venustis sedilibus adornauit. Re familiari prudenter administrata, reditus annuos opulentiores, quàm inuenerat, reliquit: Casino discedens totius Congregationis Præfectura cohonestatur.

Ann. 1549.

Præfuit triennium.

HIeronymus Placentinus iterum Casinensis Abbas, biennali administratione perfunctus, Placentiam discessit, D. Sixti Cœnobium, totamq; adeo Congregationem moderaturus.

Ann. 1551.

INNOCENTIVS,

ABBAS CIV.

INnocentius Nouariensis Sāctæ Mariæ apud Florentiam alumnus (quem ferunt multarum artium insigni peritia excelluisse) ad Casinatis Abbatiæ moderationem transmissus est. Strenuè operam dedit, effecitque, vt ius, atq; officium ciuiles causas, tum cognoscendi, tum diju-

dijudicand (quod per eos Abbates, quibus Monasterium commendatum fuerat, Germanensi, nescio cui concessum fuerat) Monachis denuò restitueretur.

Ann. 1554.

Præfuit annos tres.

HIERONYMVS TERTIVS,

ABBAS CV.

Hieronymus Papiensis è prænobili Calciniorum familia, sancti Saluatoris Papiæ sodalis, Casinum non amplius solido anno administrauit.

Ann. 1555

Præfuit annum.

ISIDORVS PRIMVS,

ABBAS CVI.

Isidorus Placentinus è Cœnobio Sancti Sixti, Præsul Casinas renunciatus, acerrimum se præbuit iurium Monasterij propugnatorem, ac vindicem. Ingentia quædam prædia in Lucanis, quibus iam dudum Monachi carebant, iterum in potestatem redigit.

Ann. 1556

Præsedit ne anno quidem integro.

IGNA-

IGNATIVS SECVNDVS,

ABBAS CVII.

EXimiæ virtutis, ac ſapientiæ fama, Ignatium Neapolitanum de Vicanis, præter alias noſtri Ordinis Præfecturas, ad Caſinatem Magiſtratum euexit. Neapolitanum Proregem, alioſque Principes viros, egregijs animi dotibus facilè ſibi deuinxit: quorum ſtudio, & gratia nixus, plurimum Cœnobij rebus commodauit, eo præſertim tempore, cum Germanenſium aliquot compeſcenda fuit audacia, ſpiritusque retundendi, ob initam contrà Caſinates Monachos defectionem. Ex illis Archipresbyterum obſtinatè in contumacia perſiſtentem, exauctorauit. Aduerſus Neapolitanum Fiſcum lite agitata, iuris Portulaniæ, & Siclæ, per totam Abbatiam, confirmationem eſt conſequutus. Verum enimuerò Ignatius, quæ ad Diuini cultus amplificationem, ſuorumque pietatem incendendã conducere arbitrabatur, ſedulò procurans, Aedem ſubterraneam egregia forma, nobilibusque ornamentis extruxit. Quo in loco Monachi, ſacris carminibus Deo pſallunt, diſpoſitæ ſedes, eleganti artificio ſculptæ, atq; elaboratæ: duo Sacella, vnũ Placido noſtri Ordinis Prothomartyri glorioſiſsimo: alterum Mauro eximiæ ſanctitatis Abbati, ad vtrumque latus, dedicata. E regione chori, altare ſtatuit: cui arca ſuperimpoſita, ex metallo fuſilis; huic porrò Sanctiſsimi Patriarchæ Benedicti ſignum

ex ære deauratum : opus magnæ impensæ, miræque artis, ac venuſtatis. Cum tempus incidiſſet, quo Proregis iuſſu, aurea vaſa, atque argentea, omnium toto Regno ſacrarum Aedium, Neapolim comportabãtur : vni Ignatio conceſſum fuit, vt Caſinatis Baſilicæ ſupellex, ne quid ſubiret detrimenti, neuè ſuo loco moueretur. Sed nihil æque ardenter, ac ſtrenuè curauit Ignatius, quàm vt ſodales ſuſceptæ diſciplinæ, votiuæq; perfectionis munia, quàm diligentiſsimè obirent : nihil illi tàm iucundum accidit, quàm Monachorum diligentiam, & conatus (quod optabat in primis) in virtute comparanda, quàm intentiſsimos intueri. Demum ad Sancti Seuerini procurationem capeſſendam, Neapolim euocatur.

Ann. 1561.

Præfuit annos quinque.

ANGELVS,

ABBAS CVIII.

Angeli Sangrini præclara ingenii, ac morũ ornamenta.

ANgelus ab Oppido Sangri, familia de Faggis, adoleſcens adhuc, D. Benedicti inſtitutum Caſini complexus, tali Ordine, ac loco digniſsimum ſe præbuit. Ardenti virtutis ſtudio, exacta diſciplinæ cuſtodia, & ingenuo quodam morũ cãdore, priſcam maiorum noſtrorum ſanctitatem ſtrenuè æmulabatur, ac feliciter referebat. Ceterũ ingenio perſpicaci, & ad artes ingenuas maximè accõmodato, cùm grauioribus diſciplinis egregiè imbutus eſt: tũ verò humaniora ſtudia, & politiorem literaturã egregiè percalluit.

Poetica facultate vſque adeò pollebat, vt quidquid libuiſſet, facile, atque vbertim penè extemporaneo carmine enūciaret. Terūtur manibus eius verſus, Coloniæ Agrippinæ impreſsi; in quibus prædiuitem illā venā, & pangēdi carminis admirabiles à natura impetus apertiſsimè vbiq; dignoſcas. Plura etiā ad ſacras meditationes argumenta, Latino idiomate euulgauit; quæ religioſam eius mentem, & cæleſti flamma incenſum pectus, facilè oſtēderint. Ad ingenium porrò, cū agendi quoque ſolertia, & dxteritas accederet: Præſidum iuſſu, Ordinis Præfecturas obire coactus eſt. Igitur ex Abbate Sancti Seuerini Neapolis, Caſinenſiū Antiſtes creatus, nihil prius habuit, ac potius; quàm vt ad Numinis venerationem, & cultum, ſimulque communis inſtituti diſciplinam, quæ ſpectabant, inuiolabili obſeruantia cuſtudirentur à ſubdiditis; ſolitus religioſæ vitæ documentis, & paterni amoris aperta ſignificatione, ſubditos quocūq; vellet, facili negotio conuertere: crebris ad Deum precibus lumen, ac vires, ad rectam adminiſtrationem enixè efflagitare: cum interim de peruigili ſolicitudine, atque indefeſſa cura, remitteret nihil. Aedificijs, per alios Abbates inchoatis, vltimam ipſe impoſuit manum. Deinde nouas ſubſtructiones aggreſſus, Cœnobium tam multis partibus amplificauit, vt illud verius nouū condidiſſe dici poſsit, quā vel laxius reddidiſſe, vel ornatius. Dormitorio, & aliæ adiectæ cellulæ, & quà orientem Solem admittit, firmiſsimus murus obiectus. Pro lateritio tecto deformi, ac prę vetuſtate ſemiruto, ſubſtituta cōtignatio eſt, varietate operis, & artificij elegātia, ſpectabilis. Reliquę omnes officinæ, deturbatis veteribus, recēter cōſtructæ.

Multa ſcripſit metro, & ſoluta oratione typis euulgata.

Eius adminiſtrandi ratio.

Aedificia ab eo inſtructa, ac perfecta.

Atque hæc quidem in infima Cœnobij parte: in media verò, Claustri dormitorio adiacentis structura, longè melior, ac venustior restituta. Porrò Templi Sacella, quæ Peristylio adhærent, Xystus, Bibliotecha, Triclinium, Aula pergrandis, vbi per hyemem Patres ad ignem considerent, reliquis ædificijs adiuncta sunt. Cœnobij verò iura, & immunitates, Ecclesiæq; libertatem constanti, indefessoque robore tutatus est. Merum, ac mistum imperium in Oppido Serræ Monaceschæ, numerata pecunia comparauit: spiritualem iurisdictionem in Luco, & Pesculo Constantij, repugnantibus Marsicorum, & Sulmonæ Episcopis, retinuit: itemq; ius tabellionatus ciuilis, per omnem Casinatem Abbatiã, à Marcello Pignone Marchione vsurpatum, recuperauit. Ad amplificationem Diuini cultus, Præpositura S. Mariæ de Luco, peculiari Abbati, & quinq; Canonicis asignata. Inter Monachos, & Germanenses (qui denuò rebellauerant) validior in posterum firmata pax. Trina administratione Casinum rexit annis vndecim. Alia item primæ notæ Monasteria plures annos, totamq; adeo Congregationem, Præsidis generalis honore, atque officio temperauit: eodem semper prudentiæ, & sanctitatis tenore, ac fama: communi bono, & priuato cuiusque profectui intentus semper, ac salutaris. Cumque Angelum adæquè moribus, ac nomine se præberet, studeretque ex Regulæ præscripto, amari magis, quam timeri; summã omnium venerationem simul, ac beneuolentiam adeptus est. Vulgò priscæ virtutis, & sanctimoniæ specimen, & germanus Casinatis sodalitij alumnus prædicabatur. Quin imò viget etiam num Angeli nomen recenti memo-

Monasterij iura, & iurisdictionẽ acerrimè tutatur, ac retinet.

Hac vice suã administrationẽ absoluit. Ann. 1564.

Cap. 64. studeat Abbas magis amari, quam timeri.

mo-

moria perinde, ac nouiſsimè demortui, eſtque præcipuo in honore, & cultu apud omnes: tum propter vitæ totius periodũ religioſiſsimè traductam, & egregia in noſtram Remplicam promerita; tum quia non deſunt, qui referant, eius cadeuer anno octauo, poſtquam terræ mandatum fuerat, integrum, illæſumque, ſe vidiſſe in ſepulchro. Aetate iam prouectior, ſponte in ordinem ſe redigit, quo exactius cæleſti gloriæ, atque æternitati ſe compararet: ad quam cum diſceſsiſſet, annos natus tres, ac nonaginta, Caſini quietem, ac ſepulchrum eſt nactus.

Eius cadauer octo annis à funere incorruptum.

Præfuit hac vice quinquennium.

IGnatius Neapolitanus ſecundo electus, annum duntaxat adminiſtrauit.

Ann. 1565.

ANgelus Sangrinus Ignatio ſuccedens iterum adminiſtrat. *Præfuit annis tribus.*

Ann. 1568.

BERNARDVS QVARTVS,

ABBAS CIX.

BErnardus Auerſanus, è familia de Adamo, præter inſignem vitæ, ac morum innocentiam, Diuinis literis apprimè expolitus, ab Angeli diſceſſu, Caſinum adminiſtrat. Eius cura, & ſollicitudine Territorium, quod Iunctura dicitur, reliquis Monaſterij poſſeſsionibus adiunctum eſt. Pij quinti

ti optimi Pontificis iussu (cui haud vulgaris prudentiæ, ac probitatis nomine, commendatus erat in paucis) Collegium Virginum S. Ioannis apud Capuam solutius, arctioris disciplinæ obseruantia cõmunitum, ad meliorem frugem reuocauit. Ann. 1568.

Præsedit triennium.

MATTHIAS,

ABBAS CX.

MAtthiæ de Lignasco, Cœnobij Mantuani conuictori, egregiè pio, ac solerti, Casinas Magistratus primum; deinde totius Cõgregationis procuratio, triennio post demandatur; vtroque in munere magnam religionis, iudicij, atq; industriæ laudem est assequutus. Casino Mantuam demigrauit. Ann. 1571.

Præfuit annis tribus.

ANgelus Sangrinus tertiò sublectus, tandiù præfuit, quandiù Matthias. Ann. 1574.

HIERONYMVS QVARTVS,

ABBAS CXI.

HIeronymum de Cosentia ex nobili Sersalium genere, hominem impigrum, & Monastici instituti perstudiosum cultorem, Patres Casinatibus Præfectum designarunt. Hic tota Diœcesi diligenter per-

perluſtrata, Synodum habuit apprimè vtilem, remouendis prauis erroribus (qui Cleri mores, ac diſciplinam infecerāt) & melioribus inſtitutis, quæ ipſemet præſcripſit, in vſum, & praxim inducendis. Caſino Parmam digreſſus, in Cœnobio D. Ioannis Euangeliſtæ, non ità multò poſt exceſsit è viuis. Ann. 1577.

Sedit biennium.

BERNARDVS QVINTVS,

ABBAS CXII.

BErnardum Neapolitanum, è Sancti Seuerini ſodalibus, Caſinates Rectorem admiſsere. Is ſuperiorum Abbatū præſtantiſsimos æmulatus, egregiè ſui muneris partes eſt exequutus. Quo ſpiritualis iurisdictio magna ex parte iam collapſa erigeretur, fieretque in poſterum ſtabilior, primus omnium inſtituit, vt Vicarius generalis è Monachorum Collegio deligeretur. Regio Capitaneo (vt vocāt) ius criminale ſibi vſurpanti, ſolemnibus nundinis apud Sanctum Germanum, adeò reſtituit: vt lite Neapoli agitata, ſententiam à Iudicibus pro Cœnobio retulerit. Clericos Oppidi Pedemontis Manachorum iniuſſu Molendina excitare aggreſſos, romano decreto munitus, ab incœpto deterruit. Author etiam Patribus fuit, vt æquo animo paterentur, D. Franciſci Fratres (quos Capucinos vocitamus) Cœnobium ſibi, & Aedem ſacram, ad ex-

tre-

tremum montem construere. Duobus Molendinis apud S. Germanum ædificatis, Ciuium simul commoditati, & Cœnobij rationibus prospexit. Ingentem cisternam in inferiori claustro, quam Angelus Sãgrinus anteà inchoarat, perfecit ipse, & absoluit. Demum ad alterius Monasterij administrationem, Casino digreditur.

Ann. 1580.

Præfuit triennium.

DESIDERIVS SECVNDVS,

ABBAS CXIII.

DEsiderius Brixiensis, Casinates (inter quos religiosam professionem emiserat) regendos suscepit. Is affecta valetudine, vel senio laborantibus Monachis, ex grauissima nostrorum legum sanctione cõsulturus, opportunam domum ad Sanctæ Mariæ de Albaneta: Molendinum in territorio Sancti Eliæ, magno incolarum vsu, & commodo exstruendum curauit. Porrò autem, vt confluentes vndiq; ad religiosissimum Cœnobium cuiusuis status, atque ordinis quotidiè hospites, commodius exciperentur, placuit ædiũ partem, cum suo triclinio, à Monachorum habitatione seinctam, exædificari. Bibliothecam simul, & exedram, multò quàm anteà, reddidit ornatiores. Turrim excitauit à fundamentis. Templi, ac sacrarij supellectilem pretiosam sanè, copiosamque mercatus est. Quoniam verò Aquini Antistes contra ius, ac priscum morem, id sibi arroga-

In Reg. S. P. Bened. cap. 36. Infirmorũ cura ante omnia, & super omnia adhibenda est.

rogauerat, vt Clericis Casinatis Diœcesis dimissorias literas (quas appellant) conferret: Desiderius pro tuenda Cœnobij iurisditione, rem in Romana Curia vrgere non destitit: donec Gregorij tertijdecimi diplomate (quod etiam Sixtus quintus firmum, ac ratum voluit) Episcopus Aquinas prohibitus est, eiusmodi literarum collationem, quæ antiquo iure ad Casinates spectabat, in posterum sibi quouis excogitato prætextu, vindicare. Ad aliud postea Cœnobium commigrat. Ann. 1585

Præfuit quinquennium.

Bernardus Neapolitanus secundò Abbas præfuit biennium. Ann. 1587.

ÆGIDIVS,

ABBAS CXIV.

Ægidius à Mathelica, Monachus Sancti Angeli de Monte Caueoso, Bernardi successor, Casinatem Præfecturam tenuit. In perficiendis Monasterij ædificijs, quæ inchoata iam ab alijs, atq; imperfecta inuenerat, strenuum se, ac diligentem præstitit. Quo tempore sacrum sodalitium curabat, ad vniuersale totius Congregationis regimen euectus est. Ad extremum Casino digrediens, Sancti Angeli Cœnobio præficitur. Ann. 1589.

Præfuit biennium.

ANDREAS,

ABBAS CXV.

ANdreas Sueſſanus Monachus Caſinas, Aegidio in Abbatem ſublectus, à Sixto quinto omnium priuilegiorum confirmatione donatur, quæ ad ſpiritualem iuriſdictionem in tota Caſinate Diœceſi ſpectabant, cui ad huc Aquini Epiſcopus inhiare non verebatur. Paratis iam quæ ad perficiendã ædificationem, inſtaurandumque Cœnobium, opus erãt, dum ad Comitia generalia proficiſcitur, morbo in itinenere correptus, Mutinæ extremum obijt diem: cum non amplius anno integro apud Caſinum præfuiſſet. Vſus eſt perpetuò valetudine imbecilli, atque imfirma: ſed ingenio peracri, ac viuido, rerumque vſu, ac peritia inſigni præditus, quantam concitauerat ſui expectationem viuens, tantundem reliquit mœſtitiæ, ac doloris ab obitu.

Ann. 1590.

Præfuit annum.

HIERONYMVS QVINTVS,

ABBAS CXVI.

HIeronymus Peruſinus, ad Caſinatis Cœnobij gubernacula tranſmittitur, proximè ab Andreæ exceſſu. Religioſæ diſciplinæ ſeruantiſsimus, religioſiſsimam Domum, integro quinquennio, ità moderа-

deratus est: vt eius summam probitatem, accurata legũ custodia, moresq; sodalium ad virtutem compositi: prudentiam singularem, res familiaris non parum aucta, ædificiorum numerus, ac magnificentia, abundè comprobauerint. Cœnobio (quàm longè, latèque patet) ingentem muri ambitum circundedit: quo eodem ambitu, Montis etiam partem inclusit: prudenti admodum, ac salutari consilio, latrocinia, & repentinos prædonum incursus, à Sacro Monasterio excludendi: nimis alioquin obuio, patentiq; impiorum flagitijs, & grassatorum (maximè per noctem) improbitati, ac direptionibus. Peristylium maius (Casinates Paradisum vocant) & Cisternam ad fores Monasterij: plura etiam cubicula, tùm hospitibus admittendis: tùm curandæ infirmorũ valetudini, aliasque officinas, magno sumptũ extruxit. Ad hæc, viarum asperitas, quibus à Monasterio ad Sanctum Germanum, & Plumbariolam iter est, vel sublata omninò, vel notabilem in modum complanata. Curarum etiam, & impensæ magna pars, ad Basilicæ cultum deriuata. Hinc duo ingentia candelabrorum paria, cum pluribus vasis, ex argento, ad aræ maximæ vsum, ornatumque destinata: mitra insuper, opere, ac pretio nobilis: sericæ vestes magno numero, sacram supellectilem adauxere. Seminariũ ad iuuẽtutem clericali disciplina imbuẽdã, ex Tridẽtini Concilij præscripto, apud S. Germanũ instituit. Ius Appellationis, in Oppido Citrarij, cõtra Regiũ Fiscũ adeptus est. Iteratis sẽtẽtijs per Neapolitanos Iudices pronũciatis, Germanẽsiũ proteruiã edomuit. Ad vltimum de Casinati sodalitio insigniter promeritus, ad aliud augendũ, ornãdũq;, de suorũ Præsidũ volũtate, ac nutu discessit.

Ann. 1595.

Gregorius Sayrus Casinatis Collegij alumnus.

Per hæc tempora floruit inter Casinates, Gregorius Sayrus, natione Anglus; non modo religiosissima sacri instituti obseruatione, vitæque innocentia admirabili; sed etiam optimarum artium studijs: præsertim Sacrorum Canonum. & moralis Theologiæ (vt vocant) excellenti cognitione, ac peritia insignis. Verum datis in lucem præclarissimis voluminibus, multò ipse notior est, ac celebrior, quàm vt mearum laudum testimonio, ac prædicatione indigeat.

Præfuit quinquennium.

BASILIVS SECVNDVS,

ABBAS CXVII.

BAsilius Brixiensis, Parmæ in Sancti Ioannis Euangelistæ Cœnobio educatus, inito Casinate Magistratu, præsedit annum, ac menses quatuor. Basilicam Sancti Liberatoris de Maiella, prius à se ipso concameratam, quibus in præsentem diem nitet ornamentis, decorauit. Apud Casinum naturæ concessit.

Ann. 1597.

Præfuit annum, & menses quatuor.

VICTORINVS,

ABBAS CXVIII.

Victorinus Mansus Auersanus, in Cauēsi Sanctissimæ Trinitatis sodalitio Religioni adscriptus, ad Casinatis Monasterij regimen euectus est. Seminarium in S. Germano absoluit, quod Hieronymus à se incœptū, temporis breuitate, ad culmen perducere nequiuerat. Cauit diligentissimè, ne iura Monasterij (se quidem Moderatore, ac Præfecto) vlla omnino ratione violarentur à quoquam. Sed insigni Casinatum incommodo, & iactura euenit, vt Victorinus vix dum apud ipsos annum, ac menses quatuor moratus, Neapolim ad Sancti Seuerini destinaretur à Patribus: nec enim dubium erat, si longiorem moram, eodē in loco traxisset, quin pro sua prudentia, multa fuisset, ad eius splendorem, rationesque insigniter amplificandas perfecturus. Demum rectis per multos annos integrè, ac sapienter nobilioribus Cœnobijs, administratisq; præcipuis suæ Congregationis muneribus, à Clemente octauo (acerrimi iudicij, ac prudentiæ Papa) Episcopus Stabiensis creatus est. Ferunt Pontificem (quo præsente, Victorinus examen ad Episcopatum subijt) prudentibus viri responsis, & reconditiore doctrina, vsque adeò captum fuisse, vt eo impensius collaudato, asseruerit, Cathedræ quidem à se, satis consultum esse, Antistiti verò, non item. Hinc facilè fuit eidem Clementi, aliquot post annos

Ann. 1598.

Creatur Episcopus Stabiensis à Clemente VIII.

Honorificū Pontificis de ipso testimonium.

Ab eodem Clemēte ad Arianensem Cathedram trāsfertur.

annos, pinguiorem Episcopatum (Arianensem scilicet) eidem Victorino conferre. At Paulus quintus, nihilò minoris iudicij, ac sapientiæ Pontifex, perspectis Victorini dotibus, multiplici præsertim literatura, moribusq; religiosissimis, eum inter Assistentes Episcopos, honorificè cooptauit. Vixit in Episcopatu annos quatuordecim, summa cum laude integritatis, ac prudentiæ, & eorum quibus præerat, magna cum vtilitate, & cõmodo. Sunt in manibus, quæ scripsit, literatorum iudicio, & confessione, plena doctrinæ, plena eruditionis, & ingenij volumina. Sepultus est Neapoli, in Sancto Seuerino ad ingressum chori.

Inter Assessores Episcopos à Paulo V. adscribitur.

Scripsit, edidítque aliquot præclara volumina.

Præfuit annum, ac menses quatuor.

ZACHARIAS SECVNDVS, *ABBAS CXIX.*

Zacharias Mutinensis, eadem in Vrbe, apud Sanctum Petrum Monachus, vacantem, Victorini discessu, Casinatem Præfecturam admisit. Communis disciplinæ studiosissimus propugnator, & minima quæq; errata in sacras leges, & firmatas vsu, temporisque diuturnitate consuetudines, aduertere solitus in subditis, ac punire; cũ diceret, maiora, grauioraq; euitare cupienti, à paruis etiam, ac leuioribus culpis accuratè declinandum. Præses Congregationis, & Cœnobij Parmensis electus Abbas, Casino digreditur.

Ann. 1599.

Præfuit annum duntaxat.

AM-

AMBROSIVS,

ABBAS CXX.

AMbrosius à Puppio, Cœnobij Sanctarũ Floræ, ac Lucillæ apud Aretium alumnus, Zachariæ succedens in munere, officij sui partes summa cũ laude est exequutus per tres annos cũ dimidio. Germanenses ad genium reuersos (hoc est abiecta Monachorum reuerentia, atque obsequio, tumultuantes) superiorum more Abbatum, constanter repressit. Ad Sacrarij. ac Basilicæ ornamenta, alia insuper addidit specie, ac pretio eximia. Post peractam suæ Diœcesis visitationem, celebrandæ synodo diligentem operam nauauit; qua perfecta, ad Sancti Seuerini electus Abbas, Neapolim demigrat. Ann. 1604.

Præfuit triennium, & sexmenses.

DESIDERIVS TERTIVS,

ABBAS CXXI.

DEsiderius à Monte Regali, Casinates (inter quos religiosum spiritum combiberat) regẽdos suscepit; perdurauit in sacri sodalitij rectione biennium; quo tempore ab Ambrosij constantia non recedens, elatos Germanensium spiritus,

& ad

& ad rebellionem inclinantes, maturè depreſsit. Poſtremò Venetias profectus eſt, Sancti Nicolai de Litore Abbatiam moderaturus.

Ann. 1604.

Præſedit Biennium.

GREGORIVS,

ABBAS CXXII.

GRegorius à Caſtro Aretino, Cœnobij Aretini ſodalis, Caſinum tres annos, ac menſes ſeptem temperauit. Totius Congregationis Præſes excesſit è viuis.

Ann. 1608.

Præfuit Triennium, ac menſes ſeptem.

PAVLVS,

ABBAS CXXIII.

PAulus à Coſentia, Monachum apud Caſinates profeſſus, ſumma pietate, religioſiq; inſtituti ſtudio, atq; obſeruantia excelluit. Hic ad Caſinatis Abbatiæ regimen inuito animo prouectus, cum præfuiſſet annum vixdũ integrum, parendi, quàm imperandi cupidior, curasque, ac pericula Rectorum exhorreſcens, ad priuatæ vitæ quietem, ac portum, ſua ſe ſponte ſubduxit. Quam animi deliberationem, nõ niſi

Caſinatis Præfecturæ Magiſtratu ſe abdicauit.

nisi ab egregia,stabilique virtute deriuari potuisse, norũt omnes,qui vim,atq; illecebram imperandi norunt; præsertim in ampla domo, totiusq; sodalitatis lõgè honestissima,&(quod magis mirere)dum vires,atq; ætas vigeret, & apud suos Magistratu fungeretur,charus omnibus maximè & acceptus. Verum singularis animi moderatio,& æquitas,sub abdicatam Præfecturam,omnium confessione,clarissimè eluxit in Paulo: Siquidem varijs morborũ generibus, ijsdemq; acutissimis penè eodem tẽpore correptus,nunquam tamen vel acerbitate ægritudinis, vel diuturnitate fractus, deduci se passus est ab religiosi pectoris pristina moderatione, ac costantia. Itaq; suo affixus lectulo,inter grauissimos cruciatus(præsertim podagræ,& chiragræ,& squamarum in oculis)adeuntes ad se solabatur ipse, & exhilarabat, tranquilla mente, placido vultu, mitissimis verbis,& morborum patientia admirabili: quoad tandem multis annis,ad maiorem sui probationem, & meritorum incrementa, simulq; ad acuendã conuictorum virtutem,tantæ virtutis exemplo,traductis, ad præmium,& coronam (vt spes est) euolauit in cælũ. *Præfuit annum.*

Varijs morbis tentatus, religionis moderationis exempla ad obitũ vsque exhibuit.

Ann. 1609.

HONORATVS,
ABBAS CXXIV.

HOnoratus Panormitanus, in Sancti Martini Cœnobio attonsus in Monachum, Vir antiquæ probitatis, & communium toti Ordini consuetudinum, apprime tenax, Monasterium Casinas laudatissi-

mè administrauit. Diœcesim ex iniuncto sibi munere perlustrauit. Inde generalis Congregationis Antistes renunciatus, Caietam ad eius Cœnobij regimen discessit.

Ann. 1614.

Præfuit quinquennium.

ISIDORVS SECVNDVS,

ABBAS CXXV.

ISidorus Parmensis in nostrum Ordinē apud suos, dato à pueritia nomine, Casinensis Abbas sublectus est; Vitæ innocentia, & morum candore Honorato simillimus: Monachos, & rem familiarem, optima administrandi ratione temperauit. Reditus auxit, imminuto ære alieno, quo Cœnobium premebatur. Excitatis ad Aræ maximæ latera fornicibus, Templi ornatum multò reddidit elegantiorem. Absoluta in rem Cœnobij lite, quæ cum Communi Sancti Petri de Auellana per annos duodeuiginti agitata fuerat, Monachos magna perturbatione, ac molestia liberauit. Tandem exacto apud Casinum laudabiliter sui regiminis triennio, ad alterius Cœnobij procurationem translatus est.

Ann. 1617.

Præfuit triennium.

PAV-

PAVLVS SECVNDVS,

ABBAS CXXVI.

PAulus clarißima Scottorũ Familia Parmæ ortus, in D. Ioannis Euangelistæ cucullum induit. Perspicacis iudicij vir, acrioris ingenij præstantia, insignem rerum vsum, & multiplicem nobilium disciplinarũ peritinã, adeptus est. Casinatẽ Præfecturam (qua in Mantuano Patrũ Conuentu, cohonestatus fuerat) magna cum laude quadriennium rexit. Eo moderatore, cum domesticæ vtilitati, & commodis, diligenter prospectum est: tùm verò literarum studia, si vnquam aliàs, in Casinati Lyceo, aßidua contentione, & ingenti Academicorum progressu, exculta. Citrariensis Castri Oppidanos tumultuantes, strenuè repreßit, coactos debita Casinatibus obsequia, prò vetere ipsorum obligatione, atq; instituto, exhibere. Primo sui Magistratus anno, Criminalis Fori Germanensis iurisdictionem, magnis superatis difficultatibus, à Petro Duce Ossunnio, Neapolitano Prorege mercatus est, vigintiquinque millium aureorum præsenti pecunia. Quare spes erat, ab obitu Principis Asculani, Monasteriũ per omnimodam emptæ Iurisdictionis possesβionem (præter cetera emolumenta) optatißima etiam pace tandem aliquando fruiturum; sublatis nimirum dißidijs, & infinita litiũ serie intercisa, quæ quotidie suboriẽtes, perpetuũ irrequietis, ac molestiarum fomitem suggerebant. Paulus igitur reliquo sui regiminis tẽpore, partã Criminalis

Fori iuriſdictionem , cauſarum (quas ſecundas appellant) cum pace retinuit : nemine ex regijs miniſtris, aditam ab eo poſſeſsionem , interturbante . Poſtremò è Caſinate Magiſtratu, Romam ad Sancti Pauli , honorificè gradum fecit .

Ann. 1621.

Præſedit annos quatuor.

ABBAS CXXVII.

BERNARDINVS,

Bernardinus Tranenſis , è Saauedrorum genere, apud Hiſpanos prænobili, Religioſum Ordinem in Caſinati Monte cõplexus , cæleſtis diſciplinæ exercitationi, Sacræ Theologiæ ſtudia feliciter adiunxit . Amplisſimæ Domus ſuſcepta gubernatione , nihilò breuius perturbationis , ac moleſtiarum tempus , quàm regiminis, ac Præfecturæ ſpatium ſortitus eſt (Germanenſium pleriſque , pertinaci defectione , à ſacro Cœnobio auerſis , & noua quotidiè , ac pernicioſa in Abbatem , ac Monachos excogitare , ac moliri pergentibus) Sed hæc tamen diſsidia , & machinationes , quantum Bernardino tranquillitatis , & otij ademerunt : tantundem opportunitatis ad augendam, illuſtrandamq; virtutem attulere . Siquidem Abbas conſtantis animi robur, præſentibus malis viriliter opponẽs , nunquam paſſus eſt, de ſuo gradu deturbari ſe , ac deijci. Magna curarum parte ad Sacræ Ædis cultum, atque elegan-

gan-

gantiam traducta, gradus perfecit, quibus ad Sanctuarium magnifico ascensu peruenitur, ex alabastrite ad Montis radices effosso. Templi hemispherium (cupulam nuncupamus) Aræ maximæ supereminens, multò antè ab alijs incœptum, à se perfectum, & absolutum, plumbeis laminis extrinsecus communijt, intus gypso, ab egregijs Plastis inducto, magna ex parte adornauit. Postremò, cum videret ingentem quotannis Cœnobio vtilitatem prouenturam, si agrorum fructus, & materia è cæduis syluis (quibus Casinates abundant) in naues imposita, per Lyrim fluuium conuehi potuissent in mare: nihil nõ tẽtauit, vt Lyris denuò nauigationi peruius redderetur; sed laudabili potius, & magnanimo conatu, quàm vtili opera desudauit: nec enim ingentes saxorum moles, quibus olim Bertharius Abbas in flumen deuolutis, ingressum in Campaniam Saracenis obstruere curauerat, remoueri vlla industria, laboreuè potuerunt.

Denique inter obeundum Visitationis munus, (quod illi proximis superioribus Comitijs iniunctũ fuerat) Andriæ obiit, in Cœnobio Sanctissimæ Virginis Mariæ tumulatus.

Ann. 1624.

Præsedit triennium, ac sex menses.

SIM-

SIMPLICIVS SECVNDVS, ABBAS CXXVIII.

SImplicius Caffarellus, ex illuſtri, & antiqua Romæ Familia, in Lucanis ortus, (quò ex eadem gente, Antonium olim, Eugenio quarto Pontifice, demigraſſe compertũ eſt) à puero Monachus Caſinas in ſtudio literarũ, præſertim Gregorio Sayro, præcellenti doctrina, & magni nominis Præceptore vſus, inſigniter profecit. Hinc artium cognitione, ac peritia, quàm ætate prouectior, in nobilioribus noſtræ ſodalitatis Academijs, ad Philoſophiæ ſimul, & Theologiæ ſtudia Magiſter adhiberi eſt cœptus. Qua in exercitatione diù, ac laudabiliter verſato, religioſæ Præfecturæ, honoresq; demandantur. Iamque celebre ſodalitium Sãcti Seuerini Neapolis temperabat, cum in noſtris apud Aretium prouincialibus Comitijs, iubetur ad Caſinatis domus gubernationem ſe transferre. Germanenſes (qui de Simplicij virtute, ac prudentia iam diù magna ſibi perſuaſerant, & tunc præſertim pollicebantur) hoc nuncio mirabiliter excitati, extraordinarijs honoribus, & communis lætitiæ argumentis, ipſum ſuſcipere decreuerunt. Itaque cum frequenti Monachorũ, & Cleri totius comitatu, ad Oppidi ingreſſum obuiã effuſi: antequam Vrbem iniret, mannulum admouent, explicantque ſupra verticem ſericam vmbellam, quam inau-

Greg. Sayro Præceptore vſus eſt.

Mature Philoſophiam, ac Theologiam docet.

Pontificia in veſte, equo vectus Vrbẽ ingreditur.

inauratis hastilibus sustentatam, Primores ciuium, ad sacram vsque Aedem maximam detulere. Hanc à populo Germanensi, sacroque cœtu concordem amoris, & obseruantiæ significationem, Abbas idcircò non reiecit, quòd momenti non parum, ad ingenerandam in eorum animis (à quibus spontè prouenie bat) maiorem erga Sacri Cœnobij, & ipsorum Antistitem, reuerentiam, & obsequium habitura videretur: Quod si euenisset (vti posteà Dei ope, ac beneficio euenit) futurum erat, vt ab litibus, ac dissidijs expedita Præsulis gubernatio, Monasterij rationibus, & Germanensium cōmodis, liberius vacaret, prospiceret cumulatius. Verum ab ipso sui regiminis exordio, egregium dedit religiosi, verèque ingentis animi specimen. Annus erat Iubilei celebritate insignis: peregrinorum quotidie vis maxima Casinum confluebat: domus ære alieno ad quadraginta septem aureorum millia premebatur: neque tamen ille, vel animum despondit, vel parum in hospites liberalem se præstitit: sed reiecta in Deum spe, ac fiducia erectus, iussit quotquot eò peregrè ventitarent, humaniter admissis; abundè suppeditari omnia, quæ nostrorum hominum, & Casinatis præcipuè domicilij hospitalis charitas, vetustissimo instituto præscribebat. Quare licuit toto eo anno Casini, dignum hominibus, dignum cælo, ac superis spectaculum intueri. Hospites quotidiè ingenti numero illuc conuenientes, monachi, benignè exceptos, comitabantur in Templum: tùm in conclaue deductis abluebant pedes, ponebant mensam, epulis corpus, animum spirituali lectione reficiebant, sternebant lectos, præstoque aderant, qui sacras confessiones exciperent, & poscentibus

A Germanensibus extraordinarijs honoribus excipitur.

Illustre pietatis, ingentisq; animi specimen præbet.

Casinensium admirabilis hospitalitas in suscipiendis Peregrinis.

Septuaginta Peregrinorū millia, Casini à liberali hospitio excepta Iubil. ann.

tibus cæleſtis Agni dapes impertirentur: nullum deni-que obſequij genus omiſſum ex ijs, quæ in religioſis ſo-dalitatibus benè inſtitutis, ad Chriſtianæ humilitatis, cha-ritatisque exemplum, erga proprij ordinis longè adue-nientes ſocios, exhiberi conſueuerũt. Conſtat verò plures ſeptuaginta peregrinorũ millibus, ſacro Iubilei anno Ca-ſinum inuiſentes, humaniter, ac perbenignè habitos, Ca-ſino diſceſsiſſe. Hanc autem impenſam peregrinis libe-ralitatem, & pia obſequia, cæleſtis Benignitas copioſiſsi-ma mercede eſt proſequuta. Nam & cibaria, quæ mi-niſtri, ſacratæ Deo familiæ, eum in annum prouiderant, peregrinis etiam tam multis ſuperuenientibus ſuffecère; nec multum abijt temporis, cum ſodalitium Caſinas mo-leſtiſsimo æris alieni onere eſt ſubleuatum: quippè au-reorum ſummam ad quadraginta ſemptem millia, debi-tam magna quidem ex parte à Regia Curia, & ſæpius à monachis fruſtra efflagitatam: Simplicius (prò ſua in negotijs pertractandis dexteritate, & apud Antonium de Tholedo, Ducem Aluæ, ac Neapolis Proregẽ, autho-ritate, ac gratia) recepit; cum admiratione omnium, eò maiore, quòd Italia, per id tempus, bellis æſtuante: Regiũ Aerarium penè exhauſtum, conſcripto tunc militi, ſtipẽ-dia numerare cogebatur; & Regij miniſtri ad vnum om-nes diſertis verbis aſſerebant, Caſinati ſodalitio (per eos quidem dies) ſatisfieri non poſſe. Ceterum Monachi, Paulo Secundo Abbate, maiorem prædictæ pecuniæ vim, Neapolitano Proregi attribuerant, Criminalis Fo-ri, apud Sanctum Germanum ius, ac liberam facultatem impetraturi: ſed eodem Foro ab Hiſpaniarum Rege, Aſculano Principi iterum adiudicato, neque numeratum

Cæleſtis be-nignitas, Ab-batis, & Mo-nach: in Pe-regrinos ho-ſpitalitatem copioſiſſima mercede re-pendit.

Simpl. ma-gnam pecu-niæ vim à Re-gia Curia recuperat.

pretium

pretium recuperare potuerant Casinates, & pro nummorum sorte, pactam in singulos annos vsuram, toto ferè septennio Trapezitis persoluerant; vnde alienum æs ad eam, quam diximus, septem, ac quadraginta millium aureorum summam excreuerat. Germanenses Casinatibus conciliauit, iam pridem rebelles: dissidijs, ac litibus, quæ vtrosq; ab vtrisq; disiunxerant, sublatis, ac deletis. Discordes animos inter nobilitatem, ac vulgus Citrarij, magna prudentia composuit. Verum ad Aedificia quod attinet, S. Germani Palatiũ amplificauit, ornauitq; cõstructis laxioribus cubiculis, & amœnissimi prospectus, in aduersos montes, circunfusamq; planitiẽ, & cõmodissimæ deambulationis xysto; sericis peristromatibus, & cetera cõsimili supellectile, egregijsq; picturis, recenti ædiũ parte exculta. Casinatem verò Basilicã magnificè prorsus, atq; insigniter illustrauit. Sanctuarium tres circiter palmos depressit, ad eam altitudinem, qua olim à Desiderio Abbate, cõstructum fuerat. Aram maximam varijs, spectandisq; marmoribus, & pretiosis lapillis miro artificio insertis, conuestiuit: marmoreis cancellis, ad eximiam speciem, Sanctuarium ambientibus. Hemisphærij (Sanctuario, & Aræ maximæ incubantis) ornamentũ ex opere marmorato, quod superiores Abbates instituerant, absoluit ipse, auroque ditissimè illustrauit: Sanctuarii pauimentum, varii coloris marmore constrauit. Tholum verò, ac tholi vtrumque latus, Belisario magni nominis artifici, pingendum locauit. Odeo (quod tribus item palmis, vt Sanctuario æquaretur, depressum voluerat) plastarum opus adiecit: quominus aurum, pictasq; tabulas induceret, temporis breuitate præpeditus.

Nouis ædificijs S. Germ. Palatium amplificat.

Casinas Templum magnificẽtissimè exornat.

Sacrarium argenteis vasis, & serica veste ditat.

Sacro apparatu, quo Sacerdos, ac Leuitæ solemnioribus diebus festis vtuntur, quique ad quotidiana sacra priuatim adhiberi solet, multiplici, ac pretioso, reliqua Sacrarij instrumenta locupletauit: quibus etiam addidit sena candelabra, & Crucem æqua proportione, vtraque inusitatæ magnitudinis: vasa item insigni altitudine, ac põdere visenda: Crucem denique cum oblongo hastili, ad sacras supplicationes præferri solitam: omnia solido ex argento, egregièque fabrefacta. Casinatis Monasterij Diecœsim bis obijt vniuersam, ac diligenter inuisit, Clero vbique ad meliorem ecclesiasticæ disciplinæ normam conformato. Canonicis S. Germani Almutias (ipsorum insignia) gestandi facultatem, synodali decreto indulsit. Pontificium amictum (cappam magnam appellant) vsurpari desitam, longo interuallo in vsũ ipse reuocauit, aucto inde apud Cœnobii subditos, Casinatis Præsulis cultu, ac reuerentia. Synodum ab se magno plausu celebratam, nihilò minore omnium approbatione emisit in lucem. Quandiù Casinum moderatus est, opima pax Cœnobiũ, subiectaq; Cœnobio loca tenuit; ipse singularem erga se beneuolentiam, cum pari subditorum obseruãtia expertus est. Illud præterea singularis beneficij à Deo promeruit, quòd remouendo Altari, & effodiendo Sanctuario intentus, Diuorum corpora Constãtini, & Simplicij Abbatum, Carolomãni, Guinizzonis, ac Ianuarij Monachorũ inuenit. Quo eodẽ tẽpore, cæleste Numen seruorũ suorũ sanctitatẽ, ac merita, multis, atq; illustribus prodigijs testatã voluit: vti luculenter apparet, ex tabulis, in quas diligenter, & ex fide sunt relata. Guinizzonis, ac Ianuarij pretiosa pignora, in nouo Sacello pereleganti collocata ère-

Cãdelabrorũ inscriptio: Sanctiss. Patriarchæ Benedicto, ex pecunia, a Rege restituta: Simplicius Abbas, qui obtinuit quod vouerat, posuit.

Sacra Sanctorũ Monachorum pignora reperit.

è regione Sacelli, clarissimi Martyris Bertharij: medio autem inter vtrumque spatio, aliud per eam occasionem miræ venustatis, ac elegantiæ excitatū, vbi Sacrosancta Eucharistia decentissimè asseruatur. Ceterum nostræ Sodalitatis Præfecti, prudentem Simplicij administrationem, maximeque frugiferam experti, sapienter illum, totius Congregationis Generalem Præsidem elegerunt. Neque Romanæ Aulæ, & Neapolitani Regni Primores, hæc eadem Simplicij ornamenta non norunt permulti, minusuè humaniter, atque honorificè amplectuntur. Certè quoties è re Casinatis domus grauiora negotia vtrobique curauit: satis constat, partim excellenti rerum vsu, ac prudentia, partim Magnatum (quibuscum necessario tractandum fuit) insigni studio, ac fauore adiutum, felici exitu omnia transegisse. Quod euidenter probauerint (vt cetera sileamus) recuperata Neapoli ab Regijs Procuratoribus pecunia: Impetratum Romæ ab Sapientissimis Rotæ Iudicibus Decretum, quo amplissima sententia definiunt, Casinatis Archiuij tabulis, summam fidem ab omnibus vbique locorum habendam esse, quòd Archiuium illud, non modo publicum, atq; authenticū sit (ità enim loquūtur) sed tota etiam Europa celeberrimū: Deniq; Vrbani Octaui Pontificis Maximi facultas, Casinati Abbati, spontaneo diplomate concessa, quęcunq; in posterum sui Cœnobij Tabulario præfecerit, eundem Prothonotarium Apostolicum, perpetuo tempore renunciandi. Moderatur nunc Smplicius secundò, S. Seuerini Neapolis insigne Cœnobiū, antiquitate, opibus, ædificijs, & religiosæ disciplinæ accuratissimo cultu, inter præcipua nostrę familiæ

Casinēse Archiuium ab Romanæ Rotæ Iudicibus, tota Europa celeberrimū appellatur.

Eidem Archiuio Præfectus Prothonotarij dignitate insignitur.

Simpl. totius Cong. Generalis Præses, celebre S. Seuer. Neapol. Cœnobiũ magna cum laude administrat.

iure optimo accenſendum; itàque moderatur, vt per grauì totius Congregationis onere (quod egregiè ſuſtinet) nihil impeditus, augendæ Monaſterij dignitati, ac fortunis feliciter adlaboret. Verum de Simplicio plura attexere, non argumenti inopia: ſed ipſius viuentis adhuc modeſtia, pudoreque prohibeor; eorum etiam partem, quæ hactenus perſtrinxi (quo illi gratum facerem) omiſſurus; niſi multò mihi diligentius videndum eſſet, qua ratione, mea hæc Elogia, minimè fucatis virtutum coloribus exornem: quàm, ne modeſtiſsimi Præſulis verecundiam onerem, ipſius rectè factorum commemoratione, præcauendum.

Nullus post SS. Patriarcham, Caſinatem Abbatiã obtinuit, qui Benedictus vocaretur.

IAm verò abſolutis vtcunque Caſinatum Præſulum Elogijs, Lectorem admonitum volo (quod ipſemet inter legendum fortaſſe animaduerterit) in tam longa Abbatum ſerie (quæ mille, ac centum, paulò minus annorum decurſu, Caſini viguit) post Sanctiſsimum Patriarcham, neminem extitiſſe, qui Benedictum nomine referret: Cum tamen fuerint ſemper, ſintq; hodie, in noſtris Cœnobijs, plurimi inter Monachos: inter Abbates verò non pauci hoc nomine: neque priuatis ſodalibus ad conſequendas Præfecturas, vel Præfectis ad Caſinatem Magiſtratum, fraudi vnquam fuerit, Benedicti, vel alterius cuiuſuis vocabulo, fuiſſe inſignitos. Vetuſtiſsimo ſcilicet noſtræ Cõgregationis inſtituto, quæ ſuos alumnos (modo regimini ceteroquin idoneos arbitretur) honeſtiores gradus, & cuiuslibet Cœnobij gubernacula committit indiſcriminatim omnibus: nullius religioſa nominis obſeruatione, impedita. Quod ſi, vt hæc concurrant omnia; nemini tamen à primo Parente,

ac

ac Magiſtro (qui Benedictus appellaretur)Caſinas Magiſtratus obuenit : id verò planè admirandum eſt, ac non niſi occulto Diuinæ prouidentiæ conſilio adſcribendum: quæ hoc etiam honoris, ac reuerentiæ Sanctiſsimo Patri à filijs exhibitum voluerit, vt nemo hactenus, qui Benedictus diceretur, Benedicti locum, ac Sedē vſurpauerit.

APPENDIX,

DE SACRORVM PIGNORVM INVENTIONE.

ADmonet me inſignis Sacrarum Reliquiarum inuentio, & quæ ipſiuſmet inuentionis feſtam gratulationem adauxere, illuſtria prodigia; ne ſilentij tenebris inuoluam, quæ Deus eximio ſuæ bonitatis munere, nobis eduxit in lucem; neuè poſteris iuſtè me ipſum accuſandi locus relinquatur, qui toties de Maiorum noſtrorum taciturnitate, vel ſcribendi parſimonia in hoc genere; conqueri ſoleo, ac penè indignabundus expoſtulare. Ab ſuſcepta igitur Caſinate Præfectura, verſabat intento animo Simplicius, ſi qua poſſet clariſsimi monachorum Parentis, ac Magiſtri ſepulchrum (quod frequentiſsimo cōcurſu omnium vndique gentium quotidie celebratur) ſplendidius, ac magnificentius exornare; idque non ſua tantū vnius religione, ac ſtudio; ſed communi etiā, tùm ſodalitij, tùm Congregationis totius Caſinenſis nomine, atq; exiſtimatione permotus. At quoniā iſtuc ipſum intelligebat commodè perfici non poſſe, niſi Templi Sanctuarium (quo in medio ſub Ara maxima D. Benedicti Sacratiſsimum Corpus requieſcit) in

Conſiliū de ornando SS. P. Benedicti ſepulchro.

meliorem

meliorem formam redigeretur: excogitatum prius est, de ipsomet Sanctuario (reliqua Templi parte non diminuta) in laxioris areæ spatium protrahendo; id enim videbatur non solum ad rem propositam necessariò requiri; sed etiam ad venustiorem aspectum Basilicam introeuntibus, & ad sacras functiones (solemniores præsertim) pro dignitate commodius obeundas, mirabiliter conferre. Accersiti hanc in rem non ignobiles Architecti: locus perattentè inspectus, ac dimensus: plures descriptæ formæ: postremò pronunciatum, rem planè arduam, felicis exitus spe tentari non posse. Cum Abbas, ne ita quidem acquiesceret; anno insequenti Equitem Cosmam Fansagum Bergomatem, Architectonices peritissimum, Neapoli denuò Casinum euocat. Monet, quantum sibi curæ sit Sanctuarij amplificatio, quantum ipsius arti confidat, quantum de sedulitate, atq; industria sibimet polliceatur; videat proinde accuratius, quid hac in re, artificio assequi possit, atq; efficere. Cosmas diù secum meditatus, tandem Abbati nouam graphidem exhibet, ad quam expetitum opus aggredi, ac perficere destinabat. Cum ceteris ad eam diem prolatis exemplaribus, haud paulò amplius illud arrisisset; placuit Simplicio, ad eius normam futurum ædificium conformari. Verum antequam manus operi admouerentur; Eques nocte per quietem audire sibi visus est, qui se capillo apprehensum excutiens, repeteret, altaris, ac sanctuarij formam, parum esse idoneam, parum fini, ad quem exigebatur, deseruire; surgeret proindè, aliamque superiore elegantiorem, & Casinatis Aedis amplitudini magis accommodatam, delinearet. Hìc Cosmas recentis visi timore, horroreq; perfusus, accubātes in proximo famulos trepidè inclamat: accurrunt; iubet lumen afferri, statimq; arrepto stylo, nouum exemplar, durante adhuc pauore, deformat; ex quo deindè institutum, perfectumq; opus, penè ad miraculum, feliciter cesit. Aliquot post menses incoepto iam opere, depressoq; ad tres palmos Sanctuario; cum Ara maxima eundem in modum aptanda superesset; non vna hìc cura Simplicij animum, & cogitationem anxiè distrahebat. Altare ipsum demoliri, iterum posteà restituēdi consilio, non placebat: quòd Alexander Pontifex, Desiderij Abbatis rogatu,

Quanta adhibita diligentia, vt res è voto succederet.

rogatu, in Casinatis Templi dedicatione, illud idem sacrasset: porrò quamlibet in partem illud impellere, quin vel leuissimo motu, præ vastitate molis, ac vetustate fatisceret, videbatur longè difficillimũ. Accedebat summa religio, ac reuerentia Sanctissimi Patriarchæ Benedicti, eiusque Sororis Scolasticæ: quorum sacræ exuuiæ, cum aliorum preciosis cineribus, sub eodem Altari delitescebant. Erat verò timendum maximè, ne qua labes, vel grauiore ruderum casu, vel Cæmentariorum imprudentia, religiosissimo sepulchro inferretur. Deterrebat etiam ab aggressione operis, recordatio Cælestis vindictæ, quæ non nullos olim, hæc eadem curiosius ausos inuestigare, ac perscrutari, nedum alijs grauioribus incommodis; sed repentino etiam, ac miserabili mortis genere multauerat. Hoc metu, quò se expediret Simplicius, statuit remotis arbitris, de futuro euentu priuatim periculum facere. Igitur duobus monachis, & vno duntaxat fabro comitatus, intrà Templum se abdidit, ibique occlusis foribus, iussit Cæmentarium propè Aram, fornicem perfringere, quantum homini admittendo satis esset. Aditu ad interiorem cameram patefacto, ingressi separatim Patres aduertunt, posse è Aram (inoffenso fornice, & Sanctissimi Patriarchæ Mausoleo) ad Sanctuarij planitiem demitti. Auxere lætitiam inuenti loculi, plurium Monachorum Sanctissimis reliquijs locupletes: è quibus inusitata gratissimi odoris suauitas efflabatur. Porrò duplex istud animi gaudium, ingens etiam admirabilitas excepit; quo tempore namque inspiciendis, tractandisq; Diuorum tumulis, è Abbas, & Socij distinebantur, pleumatica Sacræ Basilicæ organa, non in vna Coenobij parte, à multis nostrorum sodalium exaudita sunt, suauissimi concentus symphoniam emodulari; cum tamen, neq; pulsarentur à quoquam, neq; intrà clausi Templi ambitum, à religiosis quæsitoribus audirentur. Sed enim admiranda hæc (quæ mense Iulio contigere) haud longum post tempus noua denuò prodigia cumularunt. Altaris moles sanè pergrandis, quæ (vti diximus) necessariò remouenda erat, ne vlla ex parte inter agitandum labefactaretur, asseribus diligenter obsepta est, arcteq; validis funibus constricta; Iamq; introrsus ad chorum tres circiter

Dum Sacræ reliquiæ inueniuntur, quæ interueniant prodigia.

Basilicæ Organa, pulsante nemine, à multis audiuntur ad symphoniam modulari.

vlnas

vlnas (quantum videlicet opus erat) submota; nox laborantibus operarijs obrepsit. Animaduerterat Architectus, Aram ipsam non in medio (vti debuerat) sed propius ad dexteram Sanctuarij partem, fuisse collocatam. Itaque impellendo in sinistrum latus Altari (ad eam videlicet deformitatem tollendam) aptatis iam machinis, cum opportunum diei tempus defecisset, Fabri imperfecto ab opere recesserunt. Postridie manè Eques Comsas, & Cæmentarij Templum repetentes; dum parant destinatum in locum Aram vrgere, stupentes, atque attoniti vident, nihil vltrà opus esse ingenio, & conatu; Altare in mediam sanctuarij partem fuisse submotum. Res alijs, atque alijs (vt fit) enarrata, perspectaq;, ingentis miraculi vim habuit. Nam neq; sine multorum diuturna ope moueri potuisset, neq; vel meridiana in luce, sine attentissima cura, & accurato lineæ, & perpendiculi vsu, præfinito in loco illæsum ad amussim collocari. Eodem die Monachi Sanctorum lipsana è subterraneo tumulo, ad Sacrarium transtulere: ibidem asseruaturi, quoad Altaris opus, atque ornamentum perficeretur; dum autem Sacri Thesauri arculas eleuant, puluere subiectum loculis solum consternẽte, aspiciunt ex eisdem loculis vnum (quo D D. Simplicij, & Constantini Abbatum includebantur exuuiæ) illustribus guttis vndiq; abundanter humescere, ac perfundi. Collectus statim in vitreas ampullas gossipinis flocculis affluens liquor, qua par est reuerentia, & religione à Casinatibus asseruatur. Simplicius Dioecesim perlustrans, eo ipso die apud sanctum Petrum in fine (quod Oppidum septem ferè milliaribus à Sacro Coenobio distat) commorabatur: cumq; obducto circumquaq; nubibus cælo, per fenestram prospiceret, oculis fortè Casinum versus directis, animaduertit eam solùm Monasterij faciem (quæ in conspectu erat) collucere, quæ ad Orientem vergens, per illud anni tempus, vel maximè vdo cælo (ea quidem diei hora) solaribus radijs illustrari non poterat. Rem demiratus, Monachum (qui fortè aderat) socium adsciscit, ac testem inusitatæ visionis, iubetq; spectaculum illud diligentius contemplari, & obseruare; addidit etiam, opinari se, eo ipso temporis articulo Casinates

Ara maxima sponte in sinistrum latus secessit.

SS.Simpl.& Constan. vrna puriss. rore prodigiosè exudant.

Aliud prodigium à luce.

in re-

in remouendis, transferendisuè sacris Pignoribus occupatos detineri: nec eum fefellit opinio; nã Domum postea reuersus, cognouit de monachis, rem ita prorsus habuisse, quemadmodũ ipsemet absens habere anteà pronunciauerat. Sub hæc Simplicius, vt in re lõgè grauissima cautissimè se gereret, ac prudentissimè; indicto Sacræ Theologiæ, iurisq; prudentię peritorum conuentu (quẽ ipsemet prius instituerat) communi omniũ consensione definitum est; ex Theologis primæ notæ, Iudices quatuor, itẽq; ex præcipuis iuris Doctoribus duos assessores deligendos esse, qui omnes audito prius Fisci Curiæ Abbatialis Præfecto, de inuentis nuper sacris Corporibus, editisq; miraculis, ex Tridentini Concilij præscripto, ac formula, diligentissimè inter se conferrent. Ab his igitur vnum in locum congregatis, omnia summo studio discussa sunt, ac publicis commentarijs consignata; quibus sacrorũ Pignorum, rerũq; supra naturæ vim, atq; ordinem effectarum, veritas manifestò comperta, atq; deprehensa declarabatur. Tum verò Abbas his perspectis, homines Diuinæ scientiæ, legumq; humanarũ cognitione pereruditos, maiore numero conuocauit: fuere in his Abbates aliquot, numerusq; Sacræ Theologiæ studia profitẽtium ex nostra sodalitate, non exiguus; itemq; permulti Sacræ Sapientiæ Magistri, tùm nobilissimis è familijs DD. Dominici, Francisci, Augustini Sodales, tùm è Clero etiã nonnulli: è Ciuitate Germanensi, Dioecesiq; vniuersa omnes iuris vtriusq; consultissimi. In hoc cõuentu, gesta superioris cõfessus perlecta sũt omnia sũmaq; diligẽtia singillatim ex ordine recognita, et expẽsa: cũq; nihil nõ rectè prudẽterq; factũ cõstitisset actis ipsis ingẽti omniũ approbatione, ac lætitia, subscriptis; à Simplicio, post grates Diuinę bonitati ab omnibus persolutas, dimissus est cœtus. Demũ perbreui decem mensiũ spatio absoluta Sãctuarij, atq; Aræ maximæ structura, perfectisq; ornamentis, Abbas cælestes opes è Sacrario (vti cogitauerat) in pristinã sedẽ reponere decreuit; quod vt celebri maximè apparatu, ac põpa, festaq; gratulatione perageretur, nulli labori, aut impẽsæ est parcitũ. In id quæcũq; requirebantur, Neapoli elaborata, coemptaq; omnia. Tum deniq; Kal. Octobris solemni supplicatione indicta, omnes è Clero conuocati, statuta die, atq; hora conuenere. Multos sparsus futuræ celebritatis rumor, remotis ex Oppidis, longè verò pluri-

Theologorũ, & iurisprudentiæ Doctorum, duplex conuentus indicitur, ad expendendã miraculorum veritatem.

Iudices fuere. P.D. Gabriel à Puppio Prior Casinensis. P. D. Germanus de Torres Vic. Gen. D. Felix à Ianuario Curiæ Abbatial. Theologus. Archipresb. S. Germani. Assessores. Gubernator S. Germani. Consultor Reuerendi Vicar. Generalis.

Numerosior adhuc cõuentus ad eandem rem examinãdam conuocatur.

mos ex circumpositis Castellis, & ab Vrbe præsertim Germanensi Casinum perduxerat. Ingens etiam Monachorum numerus ab Roma, & Neapoli, vicinisq; è Coenobijs, quà loci, ac Diuorum religione, quà Simplicij inuitatu eodem confluxerat. Rebus igitur accuratè dispositis, tertiana precatione in choro maturè decantata, Patres in Sacrarium conuenere. Simplicius sex inter Abbates sedebat medius: vtroq; è latere considebat longa ministrorum series: Suus cuiq; amictus, qui suplicationis, & rei sacræ functiones eo die solemnissimas, decebat maximè. Considebant è regione Abbatum ad dexterã quidem Iudices quatuor, Assessores duo; at læua Protbonotarij, ac Notarij octo; aderant testes, & honestiorum hospitum frequentissima corona circunstabat. Principio sacrarum reliquiarũ productæ capsulæ: quæsitũ an eædẽmet essent, quæ anno superiore sub Ara maxima inuentæ fuerant, & in Sacrarium translatæ; quo ritè comprobato, cetera deinde eundem in modum ex Tridentinæ Synodi, & Sacrorum canonum præscripto peracta sunt, absolutaq; omnia: statimque à præsentibus Scribis, in publicas tabulas relata. Ad extremum Arculæ ipsæ plumbeæ (quatuor numero) totidem nouis, ex eadem materia, prius à Simplicio sacratis, insertæ sunt. Apposita singulis sua schedula, Sanctorum nominibus, quorum venerandas reliquias seruabãt, adnotata; & primi quidẽ libelli hæc erat inscriptio

Ingentes hominum concursus Casinum facti ad sacrorum Pignorum celeberrimam translationẽ

Quam accuratè sacrarũ Reliquiarũ veritas iterũ explorata.

SANCTORVM MONACHORVM CASINENSIVM RELIQVIAS,
QVORVM NOMINA PERIERVNT IN TERRIS:
SED SCRIPTA SVNT IN CAELIS, SVB ARA MAXIMA CONDITAS,
SIMPLICIVS CAFFARELLVS HOC NOMINE SECVNDVS,
A SS. P. BENEDICTO ABBAS CXXVII. MERITIS EXCELSOS,
EDITIORE IN LOCO COLLOCAVIT,
ARAQVE HONORIFICENTIVS EXORNATA,
MAIOREM IIS CVLTVM DEINCEPS HABERI IVSSIT,
ANNO AB ORTV CHRISTI MDCXXVIII.
VRBANI VIII. PONTIFICATVS ANNO VI,
REGNANTE PHILIPPO IV, HISPANIARVM REGE CATHOLICO.

Secun-

Secundi verò sic habebat.

SANCTORVM MONACHORVM CASINENSIVM GVINIZZONIS.
ET IANVARII EIVS DISCIPVLI MIRACVLORVM GLORIA
ILLVSTRIVM CORPORA,
HVC OLIM TRANSLATA EX MONASTERIO S.NICOLAI DE CICONIA,
ET SVB MAIORE ALTARI POSITA,
VT IPSVM HONORIFICENTIVS EXORNARETVR,
SIMPLICIVS CAFFARELLVS HOC NOMINE SECVNDVS,
ET HVIVS SACRI MONASTERII ABBAS CXXVIII.
SOLEMNI POMPA ELEVAVIT, ET DECENTIORI LOCVLO
CONDITA REPOSVIT KAL. OCTOBRIS MDCXXVIII.
PONTIFICATVS S. D. N. VRBANI VIII. ANNO VI.
PHILIPPO IV. HISPANIARVM REGE CATHOLICO REGNANTE.

At tertij in hunc modum.

CORPVS S.CAROLOMANNI REGIS, ET MONACHI CASINENSIS,
QVEM CLARIOREM REDDIDIT CELLA, QVAM REGIA:
CVCVLLVS, QVAM PVRPVRA: PEDVM, QVAM SCEPTRVM:
OBEDIENTIA, QVAM IMPERIVM,
E MONASTERIO VIENNENSI (VBI CVM APVD PIPINVM FRATREM
FRANCORVM REGEM,
AD ITALIAE PACEM PROCVRANDAM LEGATIONE FVNGERETVR,
VITA FVNCTVS EST) HVC TRANSMISSVM,
ET AD SS. PARENTIS BENEDICTI PEDES POSITVM,
SIMPLICIVS CAFFARELLVS, HVIVS SAC. COENOBII ABB. CXXVIII.
VT QVI HONORIS INSIGNE REPVLIT VIVENS,
RECIPERET MORTVVS, SOLEMNI POMPA ELEVATVM,
IN ORNATIOREM LOCVLVM REPOSVIT KAL. OCTOB. AN. MDcxxviij.
PONTIFICATVS S. D. N. VRBANI OCTAVI ANNO VI,
PHILIPPO IV. HISPANIARVM REGE CATHOLICO REGNANTE.

Postremi denique huiusmodi erat inscriptio.

SANCTORVM ABBATVM CONSTANTINI, ET SIMPLICII,
SANCTISSIMI PATRIS BENEDICTI DISCIPVLORVM,
ET SVCCESSORVM CORPORA, AD EIVS PEDES POSITA,
SIMPLICIVS CAFFARELLVS HOC NOMINE SECVNDVS,
ET HVIVS SACRI COENOBII ABBAS CXXVIII.
DVM ALTARE MAIVS EXORNANDVM CVRARET,
INGENTI SVI, ET MONACHORVM OMNIVM LAETITIA REPERIT,
CVM RIVI SACRI NECTARIS EX ARIDIS OSSIBVS EMANARENT,
ET IVCVNDISSIMO CVM ANIMI SVI SENSV
SACRAS SVORVM PRAEDECESSORVM EXOSCVLATVS,
ET VENERATVS EXVVIAS, VT HONORIFICENTIORI LOCVLO
CONDITA IN POSTERVM SERVARENTVR,
SOLEMNI POMPA ELEVAVIT, ET REPOSVIT KAL. OCTOB. MDcxxviij.
PONTIFICATVS S. D. N. VRBANI OCTAVI ANNO VI,
PHILIPPO IV. HISPANIARVM REGE CATHLICO REGNANTE.

Instituta supplicatio, qua pompa, & ordine.

Quibus ritè peractis, hoc ordine instituta supplicatio. Sacrum Vexillum præferebatur: ponè ibant duodecim sodalitiorum seculares Collegæ, in duodecim classes, suis sub signis distributi; sequebantur duo è sacra Francisci disciplina manipuli, alter fratrum Capuccinorum, Minorum alter. Tum cohors Dominico Duce religiosam militiam profitentium; succedebant linteati è Casinatis Diocesis Clero, ad quadrigentos. Proximè incedebat Monachorum caterua ingens: quorũ è numero sacris, pretiosisq; vestibus exculti, amplius quadraginta conspiciebãtur; subibant deindè quatuor feretra, quorum singulis deferendis, quaterni Monachi humeros supposuerant. Primo ferculo, quorum nomina intercidere; secundo Corolomanni; tertio GuinniZonis, ac Ianuarij; quarto Simplicij, & Constantini, sacrati cineres seruabantur: primi, & secundi gestatores dalmaticis; tertij sacerdotali amictu; quarti Pontificio, spectabiles incedebant. Sacrarum Reliquiarũ puluinaria sub vmbellis ex serico, & argẽteo textili, cũ aureis fimbrijs, stragulis attalica è veste cooperta ferebãtur. Porrò è nobilita-

te

te Neapolitana primarij viri (qui casinũ religionis ergo aduenerant) deferendi Sacrorum Pignorum vmbellas, partes sibi desumpsere. Secundum feretrum sceptro, & corona, Regum notis; Quartum pedo, & thiara, Abbatum insignibus, prænitebat. Sex Abbates mitrati, cum Pontificio amictu, postremi feretri vtrunque latus cingebant; Simplicius eodẽ habitu, cultuque insignis, supplicantium agmen claudebat. Sequebatur religiosorum hominum distinctè, ordinatèque incedentium cateruam, conferti populi copiosissima multitudo, quæ summam capitum ad octo millia, facilè conficiebat. Sacri Cineres ea pompa, non exiguam Montis partem circumlati; hòc maiore pietatis sensu, & admiratione omnium, quòd celeberrimæ solemnitati, cælum ipsum palàm uideretur applaudere; nam paulò antè, quàm compositum agmen è Templo procederet, disiectis nubibus (quæ ad eam horam minutulo imbre depluerant) Casinatem Montem nitidissima luce perfudit; cum tamen per idem tempus, circumposita latè loca, obscura nubium caligine premerentur. Dies à sole, & ardentibus cereis (quos longus supplicantium ordo, & circunfusæ multitudinis plurimi gestabant) aucto lumine, solitò splendidor agebatur. Omnia Montis latera, lætis populi acclamationibus; modulatè canentium symphonia; & repetitis scloporum displosionibus resonabant: Cum toto etiam triduo (quod solemne festum præcessit) quotidiè sub noctem disposita per Cœnobij fenestras luminaria, ignei turbines, accensæ tedæ, ac lignorum strues, & creberrimi maiorum fistularum ictus, è Montis fastigio exauditi: proximæ celebritatis signa, longè etiam disiunctis Oppidis edidissent. Templum, & Peristylia preciosis aulæis; porrò aulæa carminibus, & elogijs passim vbiq; affixis, pulchrius enitebat: siquidem Monachi politioribus literis exculti, Diuorum immortales laudes, ita suis scriptis celebrauerat, vt ipsi quoq; ingenij, et pietatis non exiguã laudẽ retulerint: Peracta supplicatione, Simplicius Abbas Sacrum solemne fecit, egregijs symphoniacis (quos ab Neapoli, alijsq; locis aduocauerat) suauissimè intercinentibus. Quo absoluto, Sanctorũ Guinizzonis, ac Ianuarij (quod mortale erat) sacello, ad id, nouissimè extructo, est conditum cum sequentis Elogij appositione.

Pluuio circũ quaque Cælo Casinum sudo aere gaudet.

Triduo è Casinate Mõte edita futuræ celebritatis festa signa.

Insignis Basilicæ, & Cœnobij ornatus.

Simplicius Reliquias SS. Guiniz. & Ianuar. in Sacello à se constructo reponit.

SIM-

SIMPLICIVS CAFFARELLVS

ABBAS A SANCTO PATRE BENEDICTO CXXVII.
DVM SACRA DIVORVM PIGNORA
HONORIFICENTIVS PARAT REPONERE;
SVAE IN DIVOS RELIGIONIS
CLARISSIMA PIGNORA REPORTAT.
DVM VENERANDAE EXVVIAE DETEGVNTVR,
SOL IPSE VENERABVNDVS CONTEGIT RADIOS,
COENOBIVM PRODIGIOSE RADIANTEM LVCEM,
SVAE LVCIS DEFECTV ADAVCTVRVS;
MVSICVM ORGANVM PVLSANTE NEMINE,
ARCHANO TANTVM IMPVLSV,
AD ARMONIACVM CONCENTVM INSONVIT:
NE A CONCORDI SVPERVM, HOMINVMQVE
GRATVLATIONE DISSONARET:
ARIDI CINERES, SVAVEOLENTI RORE HVMESCENTES,
MAIOREM PIETATIS FLAMMAM
IN ANIMIS CASINENSIVM ACCENDERE:
DVM E VETERIBVS SOCIORVM RELIQVIIS,
RECENTES SVBOLESCERE RELIQVIAS CONSPICIVNT.
LIQVIDARVM IMBRE LACHRYMARVM,
SOLIDAE VOLVPTATIS MAGNITVDINEM CONTESTANTES.
ANNO AB ORTV DOMINI MDCXXVII.
AB OBITV BENEDICTI PARENTIS MLXXXV.

At

At Simplicij, Constantini, Carolomanni, & reliquorum exuuiæ, sub Ara maxima eundem in locum relatæ sunt, vnde superiore anno fuerant asportatæ. Ceterum ad absolutam celeberrimæ festiuitatis gratulationem. & magnificentiam, quod vnum superesse videbatur, id verò abundè, ac liberaliter est præstitum; omnibus videlicet, qui Casinatem Basilicam eo die inuiserunt (inuisere autem, vti diximus, ad octo millia) prò cuiusque statu, & conditione, humanissimi hospitij benignitate recreatis. Aræ maximæ (qua parte D. Benedicti sepulchro iungitur, & Odeum spectat) affixus est lapis lydius pergrandis, Aræ ipsius, & sepulchri ornamentum, haud mediocriter adaugens. Huic aureis notis hæc leguntur insculpta.

Octo millia hospitum liberaliter Casini habita.

A. M. D. G.

SANCTISSIMI P. BENEDICTI MONACHORVM PATRIARCHAE,
ET S. SCHOLASTICAE VIRGINIS, SORORIS EIVS CORPORA,
SVB HOC ALTARI, VNO EODEMQVE SEPVLCHRO,
VBI PRIMVM POSITA FVERE,
SAMCTE QVIECSVNT.
HAE POST ANNOS BIS CENTVM,
PETRONACE ABBATE, S.ZACHARIAS PONT. MAX.
PIE PERSPEXIT,
ET VT REPERIT, INTEMERATA RELIQVIT:
ET POST ALIOS TER CENTVM ANNOS,
ABBATE DESIDERIO, INSPECTANTIBVS APOSTOLICAE SEDIS
LEGATIS, ALEXANDER II.
QVI ET BASILICAM HANC DEDICAVIT:
INTACTA, ET INDIMINVTA INVENTA FVISSE
TESTATVS EST:
AD IPSORVM PEDES SANCTORVM ABBATVM,

CON-

CONSTANTINI, ET SIMPLICII,
EIVSDEM SANCTISSIMI PATRIS BENEDICTI DISCIPVLORVM,
AC IN SEDE SVCCESSORVM,
ET S. CAROLOMANNI REGIS, ET MONACHI,
QVEM SVI CONTEMPTVS
CLARIOREM FECIT,
PATIENTIA ADMIRABILEM,
ET ALIORVM MVLTORVM SANCTORVM
MONACHORVM CORPORA RECONDVNTVR.
SIMPLICIVS ABBAS HOC NOMINE SECVNDVS,
ET IN EADEM SEDE CXXVIII,
QVI ALTARE, AC THOLVM
EXORNANDVM CVRAVIT,
PIETATIS SVAE MONVMENTVM POSVIT,
ANNO AB ORTV DOMINI MDCXXVIII.
AB OBITV BENEDICTI PARENTIS
MLXXXVI.

Postremò visum est operæ pretium, breui narratiuncula testatum facere posteritati, quantò meliore successu, Diuina benignitas hanc Simplicij Sacrorum Pignorum perquisitionem donauerit, præ illa, cui propè ducentis ab hinc annis Ioannem Aragonium, aliosque planè infeliciter operam dedisse monstrauimus. Perquisitionis, inuentionisq; exitum (quando præ inopia temporis incidi marmoreo in lapide non potuit) proposita tabella hunc in modum palam facit.

AN-

ANNO DOMINI MCCCCLXXXIV,

AVSOS PROFANIS AVSIS

RELIGIOSA DIVORVM PIGNORA

E VENERANDIS ARAE MAXIMAE TENEBRIS IN LVCEM REVOCARE

MINAX CAELVM HORRIBILI TONITRV, FVLMINE, PLVVIA,

AB INCOEPTO REVOCAVIT,

TELLVS CREBRIS AGITATA TREMORIBVS PERTERREFECIT,

SED MINIS, AC TERRORE, INCASSVM CEDENTIBVS,

SACRORVM CINERVM CVRIOSI QVAESITORES NON CESSERE.

ACRITER DENIQVE IN PERVICACES ANIMADVERSVM:

DIVERSO MORTIS GENERE INTRA ANNVM DEFVNCTIS,

QVICVNQ. FVERANT EADEM INVISA SVPERIS PIETATE PERFVNCTI.

ANNO DEINDE MDCXXVII.

IDEM DISPARI STVDIO TENTATVM, DISPARI EVENTV SVCCESSIT.

VBI CAELESTES THESAVRI IN APERTVM SE DEDERE,

CLAVSVM VNDIQVE NVBIBVS CAELVM

(VT ACCEPTAM SVPERIS PIETATEM

ATRATO AMICTV CLARIVS TESTARETVR)

CASINVM DVNTAXAT NOVA LVCE PERFVDIT.

HVMVS QVOQVE RELIGIOSAE FVNCTIONI ARRIDENS,

PRETIOSIS EXVVIIS, PVRISSIMO RORE ILLACRYMAVIT.

ET MVSICA ORGANA, QVO IMPENSIVS AD PIETATEM IMPELLERENT,

NVLLIVS IMPVLSV MVSICOS CONCENTVS REDDIDERE.

AGNOSCANT POSTERI:

SINCERA PIETAS, SIMVLATAE PIETATI QVID PRAESTET.

AD LECTOREM.

DOmicilium Caſinas, tàm multis abundat (præter ſuos Abbates) eximiæ ſanctitatis Heroibus; vt omnium Elogia contexere, omnem cuiuſuis excedat Oratoris facultatem: nullorum verò, nullam arguat erga ipſos, in eiuſdem inſtituti Scriptore obſeruantiam. Perpaucos ſelegi de plurimis, quorum adumbratis virtutibus, meus hic liber illuſtraretur potius, atque eniteſceret, quàm quos ego conſentaneis laudum præconijs exornarem. Hoc, tu, meum conſilium (amice Lector) & quidquid eſt ſuſcepti amplius laboris, boni conſules, & libenter amplectère: plura deinceps accepturus, ſi pauca hæc grata tibi, nec iniucunda acciſſe cognouero:-

Vale.

SANCTVS PLACIDVS
Monachus Casinas,
ET NOSTRI INSTITVTI CLARISSIMVS PROTHOMARTYR,
Vna cum triginta tribus Socijs apud Siculos mortem fortiter subijt.

NVllam ætatis imbecillitatem, subeundo Christi iugo non idoneam, nullam quauis splendida in domo, tantam esse posse deliciarum assuetudinem, quæ (modo erectus animus, & constans virtutis propositum non desit) religiosi status disciplinam non admittat: nisi aliunde compertum haberemus, illustre tamen Placidi Sanctissimi Martyris exẽplum perdoceret. Septennis adhuc à Tertullo Patre summæ nobilitatis, ac probitatis viro Sublacum deductus, Benedicto, per ea tempora vitæ spiritualis eximio Præceptori, ad pietatem informandus committitur. Illa porrò ætatula, quæ parentum inter blanditias, & pueriles æqualium lusus adolescere, & educari solet, ad seuerioris vitæ normam, mira dexteritate cõposuit se se, religiosis moribus, quibus accuratissimè inficiebatur, egregiè cõbibitis. Hinc breui ciborũ abstinẽtiæ, humilitatis, obediẽtiæ, ac precationis laude clarus, in ipso adolescẽtiæ flore, suauissimos maturæ sãctitatis fructus collegit.

Septennis à Patre D. Benedicto in disciplinam traditur.

Tertullus, degentem apud Casinum filium aliquot annis, quàm Deo in seruitutem tradiderat, reuisens, luculétis prædijs, partim in agro Campano, partim in Siciliensi positis, Monasterium cumulata liberalitate affecerat; quæ postea D. Benedicto causa fuit, conflatam è suis alumnis cohortem, Placido Duce in Siciliam dimittendi; cuius potissimum illustri probitate, atque innocentia proferendum Ordinem, præsentia verò, & authoritate paternas possessiones, facilè rentum iri existimaret. Annos igitur duos, ac viginti natus Siculam expeditionem cum suscepisset, plurimis variè, grauiterq; affectis, impartita sanitate, totum iter ingenti prodigiorum multitudine nobilitauit. Messanam secunda nauigatione, cum socijs aduectus, Tertulli Patris amicissimos homines obuiam habuit: à quibus perspicua summi honoris, ac studij significatione exceptus est. Mox illato de construendis monachorum ædibus sermone, placuit ad maris littus Cœnobiũ excitari. Itaq; felicibus auspicijs incœptũ opus cum intentissima cura vrgeretur, qnarto demum anno fastigiũ accepit. Quo simul tépore, ne latius ædificijs, quã sodalium multitudine promoueretur institutum, haud pauci ad religiosi cœtus disciplinam, & cõuictum sese addidere. Interim eorum, quæ apud Siculos prosperè, ac mirabiliter à fratre gerebantur, lætissimis nuncijs erecti Eutitius, Victorinus, ac Flauia Virgo, Romana ab Vrbe, vt ipsum Placidum inuisant, præsentesq; alloquantur in Siciliam traijciunt. Vbi dum longiores moras apud Germanum trahunt, & egregia pietatis documenta vicissim captant, ac præbent ipsi: Fortunatissima breuis æui iactura, vitæ immortalis vsuram adepti sunt. Quippè

In Siciliam mittitur à D. Bened.

Eius fratres, ac soror in Siciliã proijciunt.

pè Mamuca ingentis barbarorum clafsis Præfectus, exfcenfione apud Meffanã facta,cũ populabundus agros, ac villas infefto milite percurreret, in Placidiano Cœnobio,impotentis animi rabiem effudit; Sacro cœtui diuinis laudibus perfoluendis intento, concubia nocte fuperueniens, immifsis in omnes ædium partes è fuo comitatu ficarijs, qui domefticam fupellectilem diligenter conquifitam aueherent; ipfe (vti erat æque impius in Deũ, atq; in homines ferox) partes fibi depopofcit, religiofifsimos viros exagitandi: grauifsimis fupplicijs, fæua nece intẽtata: nifi à Chrifto,eiufque Religione defcifferent. Verum è facra familia, omnibus ad vnũ difertifsimè impietatem abnuentibus: Mamuca minaci edicto,atrociore fcelere fidem facit. Nam Placidum, Eutitium, Victorinum, Flauiam,arctiore fpiritus, quàm fanguinis vinculo inter fe conftrictos fratres,& triginta infuper monachos dirifsimè excruciat, necatque. Martyrum corpora minutatim concifa, volucribus, ferifq; in efcam proijciuntur: fed aliquot è focijs, qui fe fuga fubduxerant, decenti fepulturæ mandarunt. Res familiaris militum libidini, atque auaritiæ cefsit; Cœnobium ferro, flammaq; euerfum, deletumque; prorfus vt Mamucæ in digreffu perfuaderi potuerit: nullum olim Religionis veftigium eo in loco repertũ iri, vbi enectis veræ pietatis cultoribus, difturbatoq; domicilio,tot ipfe impietatis, ac fæuitiæ veftigia reliquiffet. Verum contrà quàm nefarius pirata crediderat (aliò rem totam trahente Numine) euenit. Mamuca cõfcenfa naui, dum in patrias fedes,opimis fpolijs onuftus, ac gaudens vela facit, vi fœdæ tempeftatis iactata clafsis, diffractaque,Ducem, milites, ac prædam

Martyrio coronatur cum fratribus, forore, & triginta Monachis.

vltri-

Mamuca cũ ſua Claſſe naufragium facit.

vltricibus vndis abſumendos expoſuit. Placidus generoſè, conſtanterque obita prò Chriſti morte, illud viciſsim immortalis gloriæ decus à Deo retulit, vt clariſsimum ſacri Martyrij titulum primus in eam familiam inueheret, quam antea viginti, ac ſeptem annorum ſanctiſsimis vitæ actionibus cohoneſtarat; Sicilienſis ager fœcundo ſacratæ legionis cruore irrigatus, accepta Religionis incommoda, lætiore in poſterum prouentu rependens, copioſiſsima ſemper Monachorum ſobole redundauit.

SACTVS MAVRVS ABBAS Monachus Caſinenſis.

D. BENEDICTI RELIGIOSVM ORDINEM, primus inuexit in Gallias.

EVtychius inter clariſsimos Romanorum, non ſenatoria dignitate, quàm probatiſsimis moribus conſpectior: Mauro filio, perpetuæ Numinis ſeruituti deuoto, eadem qua Tertullus, eximæ pietatis gloria præcelluit. Annum agebat Maurus duodecimum, cum religioſam palæſtram Benedicto Duce, Placido commilitone ingreſſus, huius proficiendi conatum, & alacritatem, illius ſtudia, & virtutem, totiuſq; vitæ diſciplinam ſtrenuè æmulari, atq; effingere contendit. Ieiunij, & inediæ amantiſsimus, cùm aliàs ſemper parciſsimè victitabat: tùm ſacro Quadrageſimæ tempore non niſi ſemel, aut iterum per hebdomadam, cibum

cibum degustabat verius, quàm sumebat. Erecto ferè corpore (nisi, si præter modum defatigatus, strato super aggestum calcis, & sabuli cilicio cubaret) captabat somnum. Diuinis rebus, & legendis, & commentandis, quò purius, attentiusque vacaret, nocturni temporis bonam partem addixerat. Nec vigilijs tantum, ac sobrietate; sed rudi etiam, atq; aspero vestitu, vehementiores carnis impetus compescuit. Obedientiæ virtus (cui intento studio dabat operam) in eo ad miraculum enituit. Nã Placidum vicini lacus abreptum flumime, dum Magistri iussu festinus persequitur, parendi ardore prudenter incautus, super aquas excurrit: donec præsenti discrimine ereptum infantem, calcatis impunè fluctibus, ad terram attraxit. At vero cum firmissimis virtutum præsidijs ad immortalem sanctitatis gloriam niteretur, & sodalibus religiosæ vitæ specimen præluceret: ab ipsomet Benedicto (cui admirationi erat) in partem oneris, & curarũ adscitus est. Ceteris igitur, secundum Præceptorem, officio, ac dignitate prælatus, non modo submissius se gessit, ac sanctius: sed prudentiæ etiam, & miræ in subditos dexteritatis laudem promeruit. Hæc inter Cennomanorum Episcopus insigni virtute, ac pietate Antistes, missis casinum Oratoribus, aliquot eius Familiæ alumnos, ad propagandam Monachorum sobolem in Galliam enixè deposcebat; cuius æquissimis postulatis, cum sibi parendum esse Benedictus existimasset, Faustum, Constantinum, & Antonium testata probitate Cœnobitas delegit, qui Moderatore, ac Præside Mauro, efflagitatũ Ordinem in eas regiones deportarent. Maurus in itinere sanctissimis moribus Placido non inferior, miraculorum

lorum amplitudine, & copia ſimillimus, omnes ad quos adijt, patratis prodigijs, in ſui admirationẽ traduxit. Sub aduentũ in Gallias, triſti nuncio comperiunt Patres, Epiſcopum (cuius rogatu, accerſituque eò contenderant) paulò ante diſceſsiſſe è viuis. Verum non defuere, qui defuncti Præſulis religionem æmulati, Monachos aduenas ſingulari humanitate, omnibuſque officijs excultos hoſpitio ſuſciperent. Florus inter francorum Proceres flagrantiſsima apud Regem gratia facilè Princeps, Religione apud Deum eximius, in ipſa adoleſcentia vxore orbatus, euangelicæ perfectionis deſiderio flagrabat. Is ergo Maurum, ac ſocios auidiſsimè complexus, omnia illis abundè ſuppeditauit, quæ ipſorum vitæ rationi, atque inſtituto conſentanea videbantur. Monaſterium in vno è ſuis prædijs magnifico ſumptu, atque opere ædificauit: cùm Religioſorum domicilijs, & ſacra Baſilica inſigne: tùm abundanti ſupellectile, amplisque reditibus opulẽtum. Quin paulò poſt nobiliſsimi Cœnobij liberalitatem, pretioſiore adhuc munere cumulauit: Bertoldo filio (quem vnum habebat octo annorum infantem) diuinis obſequijs in religioſo ſtatu mancipato. Demum Florus ipſe oblatis Deo fortunis, ac ſobole, locupletiſsimum ſe arbitratus, ſi profuſa in Chriſtum liberalitate, ſeipſum, ac ſua eidem tradidiſſet: volens, ac lubens monaſticæ vitæ ſe addixit. Cui poſtmodum cucullum induẽti, cum Theobertus Rex interuenire voluiſſet, eidẽ proximè poſt S. Maurum præ gaudio, ac religione manantibus vbertim lacrymis, capillum totundit; Regem ſubinde Primores aulæ (qui frequentes conuenerant) in ſacra cæremonia imitati. Sub hæc Teodobertus perluſtratis, lauda-

Florus Regis Francorum gratia inſignis Maurũ, & ſocios excepit.

Bertoldum filium Diuinæ ſeruituti dicat.

Demum & ipſe fit Mochus.

laudatiſque ſingulis Cœnobij partibus, vna cum Monachis in Triclinio humaniſsimè diſcubuit. A prandio Regiæ facilitati par quoque munificentia, ac liberalitas adiecta. Bonorum, quæ Florus Monaſterio contulerat, donationem ſanxiſſe non contentus, ſacram Aedem pretioſis ex auro, gẽmiſq; muneribus, pluribus Villis, magniſq; vectigalibus Collegiũ ditauit. Quarum largitionũ tabulę ſtatim per Scribam regio iuſſu confectæ. Paucis interiectis annis Theobalbus cũ paterno imperio, animi quoq; propenſionẽ in Maurum, ac ſocios adeptus, eoſdẽ etiam eximijs honoribus, ac beneficijs proſequitur. Demũ Clotarius rerum in Gallia, defuncto Theobaldo, potitus, tuãdis, ornãdis, amplificãdis noſtri Ordinis hominibus egregiè cum ſuperiorum Regum pietate, ac munificentia cõtendit. Iam verò Maurus premente ſenio, quò proprius à morte, hoc immortalitatis deſiderio ardentius flagrans, in remotiorẽ Monaſterij locũ ſe incluſit, ieiunijs, meditationibus, pſalmorum recitationi die, nocteque inſiſtens. Quam vitæ rationem cum biennium tenuiſſet, laterum dolore confectus, ſeptuagenario maior ſanctiſsimè deceſsit. Ordinis ſui inſtitutum (quod primus in Gallias inuexerat) admirabili vitæ innocentia, crebiſque miraculis coruſcans, mirabiliter auxit, ac propagauit: trium verò potentiſsimorum Regum honorifico ad ſe aduentu, ſumma veneratione, & inſigni munificentia cultus; incredibili diuitiarum, & pretioſæ ſupellectilis abundantia communiuit. Fama tenet, multorum literis, ac ſermone confirmata, Maurũ (qui nihil omninò pecuniæ in Frãciã intuliſſet) ſub mortẽ, annuos reditus tã pingues ſuis Cœnobijs reliquiſſe; vt decies centena millia

Rex cũ Monachis iu triclinio cibum ſumpſit.

Cœnobiũ liberaliſsimè ditat.

S. Maurus ſanctiſsimè obit.

aureorum conficerent. Vsque adeò insignis Francorum pietas, in germana nostrorum hominum sanctitate complectenda. & animos, & opes prodigiosè exprompsit.

SANCTVS STEPHANVS TERTIVS, PONT. MAX.
Monachus Casinas.

Per multos annos admiranda edidit eximiæ sanctitatis, & prudentiæ facinora.

STephano tertio, qui primus supremi honoris maiestatem, & ornamenta in Cœnobium Casinense inuexit; deberet ea familia sanè plurimum; nisi Stephanus virtutem, ac sanctimoniam, ceterasque dotes, quibus Pontificatum adeptus, sapientissimè administrauit, eidem Collegio referret acceptas. Hic genere, atque animo verè Romanus, concepto ab ineunte adolescentia Religionis desiderio: Casinum ad cælestis vitæ exercitationem se contulit: quo in genere admirabiles progressus habuisse traditur, & ea insuper doctrinæ præstantia, rerumque agendarum excellenti vsu floruisse: vt Zacharias Pontifex eius celebritate nominis adductus, inter Romani Senatus conscriptos Patres, eumdem postea retulerit. In amplissimi officij dignitate constitutus, ita se gessit, vt in ore omnium, atque admiratione versaretur. Tribus deinceps summis Pontificibus, Zachariæ, Stephano, & Paulo acceptissimus, magno vsui, ac præsidio fuit; maximi momenti

Primus in Casinatem familiam Pontificatum inuexit.

menti negotijs insigni vigilantia, fide, prudentiaque cõfectis. Paulo subinde ex humanis erepto, Romæ per annum integrum, Desiderij Longobardorum Regis improbo astu, per factiosos homines, magnis præmiorum pollicitationibus oneratos, Pontificum comitia corrumpentis, vehementer tumultuatum est. Tandem Christophoro Primicerio annitéte (cuius authoritas, & opes Romæ in paucis eminebant) cum de nouo Antistite subrogando, ex sacris decretis relatum esset: omnes in vnum Stephanũ, veuerandæ sanctitatis Cardinalẽ, mirifico consensu inclinarunt. Philippo igitur, & Constantino abdicare coactis, Stephanus suffragatorũ votis adlectus, in Vaticano, more maiorũ consecratur. In Pontificatu ad reliquarum virtutũ præsidia, quibus antea enituerat, insigni fortitudine, optimi Principis partes, ac numeros omnes expleuit. Primum omnium ad Ecclesiæ laborantis rationes, & commoda conuersus, Lateranensem Conuentum indixit; in quo adhibitis ex Italia, Galliaque Præsulum sapientissimis, dissolutam Cleri disciplinam pro tẽporis, ac rerum oportunitate, seuerioribus statutis coercuit. Deinde Michaelem diris grauibus deuotũ Rauennate Archiepiscopatu deiecit, quẽ nullis dũ sacris initiatus, Principum virorum, ac Desiderij præsertim Regis beneuolentia subnixus, impudenti temeritate inuaserat. Nouissimè cum in eius muneris vigilia tres annos, ac paulò amplius posuisset, de re Christiana peregregiè meritus decessit, magno sui desiderio, magna integritatis opinione relicta. Monachorum gens, vnde tantum lumen, ac decus in publicum prodijt, non tàm alũni sui amplissimis honoribus insignitur, gloriaturuè,

In Pontificẽ eligitur.

Lateranensẽ Conuentum indicit.

Michaelem Archiepisco patu Rauennate deijcit.

quam, quò in ſupremo dignitatis gradu, religioſæ diſciplinæ apprimè memor, ac tenax, priuatis ſuis rationibus publicas res; magiſtratu, ac vita potiorem ſemper habuit ſanctitatem.

GELASIVS SECVNDVS
Monachus Caſinas.

Cùm ceteris virtutibus: tùm patientia, animique fortitudine annuum Pontificatum illuſtrauit.

MAgno prorſus in errore verſari eos, ac decipi, qui religioſæ vitæ cultores tractandis Reipublicæ muneribus impares, minuſque idoneos autumant, Gelaſius è noſtris (vt alios omittam) euincit; qui è religioſa familia, vbi totam fermè ætatem contriuerat, ad ſummum Eccleſiæ magiſtratum aſſumptus, ſingularis virtutis, ac ſapientiæ Pōtificem ſe præſtitit. Caietæ nobili loco natus, exacta nōdum pueritia, nobiliſsimum ſeruitutis genus, inter Caſinates monachos profeſſus eſt. Ibi pietatis ſtudia cum literarum exercitatione coniungens, inſignem doctrinæ copiam ſermonis nitore, atque elegantia (quod ea tempeſtate prò miraculo eſt habitum) exornauit. Quàre ingenio, ac moribus nitens, ab Vrbano ſecundo Cardinalis renunciatur. Ea dignitas homini impensè pio, ac probo, virtutis incitamentum fuit, non deſidiæ fomes, vel con-

Caietæ nobili loco natus fit Monach. Caſinas.

Cardinalatu decoratur.

consuetæ industriæ remissio. Mox Paschali secundo in Pontificatu successor memorandum, religiosæ moderationis, ac patientiæ specimen,& insigne constantis animi exemplum dedit.Inter ipsa Comitia,quibus ad Ecclesiæ regimē summo Patrū cōsensu euectus est,cū à Cincio Francipanio,Henrici Imperatoris gratia, & opibus,inter Romanos præpollente,indignissimè vapulasset: obtorto collo in terram deiectus, & pedibus protritus, carceri mancipatur. Vnde à Romanis Proceribus extēplò in libertatem, supremumque dignitatis locum restitutus, nihil tamen in Frācipanium statuit, quod tam atrocis contumeliæ vindictam, vel tenuem saltem recordationem præferret. Ceterum vrbanos tumultus, Henrici furor, atque arma excepere: cuius repentino ad Vrbem aduētu, animo consternatus Pontifex, Caietam occultè profugit: vbi demum in Patria per Episcopos (qui frequentes,cum adiacentium populorum Regulis conuenerant) summa gratulatione, ac lætitia inauguratur. Capuam subinde commigrans, in conuentu Antistitum (quos vndiq; conuocauerat) numerosissimo, Henricum, & Gregorium pseudopontificem,diro anathemate perculit; cuius rei nuncio, ita excanduit Imperator, vt Pontificiæ ditionis Oppida in Latio percurrens, tetro armorum tumultu, ac maleficijs omnia repleuerit. Verum militaris apparatus fama, quem Gelasius accitis Apuliæ, & Capuæ Dynastis,admirabili celeritate contraxerat, exterritus, iter in Germaniam conuertit. Sub hæc Pontifex potentissimo Imperatore, qui se hostem apertè gerebat, fugato; priuati ciuis simulata recōciliatione deceptus,in fugam conijcitur. Vrbe siquidem, dimisso exercitu,inermis,

Pontificatū adeptus illustre præbuit patiētiæ documentum.

mis, ac nihil à quoquam periculi metuens, repetita: cum ad amicos diuertiſſet, nihil propius eſt factum, quàm vt à Francipanij factione iterum captus, iterum daretur in carcerem. Imminenti diſcrimine vix trepida fuga diſcuſſo, habita cum clientibus ſuis de ſumma rerum conſilia; quorum omnium hæc vna vox, & ſententia fuit: quãdoquidem Romæ ab aduerſarijs ſecuritatem ſibi præſtare non poſſet, auſpicato romanis Põtificibus itinere, proficiſceretur in Franciam. Quo probato conſilio, cum in Burgundiam deueniſſet, ad Cluniacenſe Cœnobium, ſanctitate, amplitudine, opibus inter Gallicana celeberrimum diuertit. At eo ipſo tempore (ne à Christiana re promouenda, prò virili deſiſteret) Viennæ Concilium habuit, ordinando Eccleſiæ ſtatui accõmodatum, ac ſalutare. Cluniacum inde ad Monachos regrediens, peracuto laterum dolore ſæuiſsimè cruciatus, paulò poſt extinguitur: cum in ſupremo honoris gradu vix annum ſolidum egiſſet; tàm multis calamitatibus, atque incommodis redundantem: vt grauiſsimis curis, moleſtijsque obſeptus Pontifex, interquieſcere, ac reſpirare nunquam potuerit; ſuauiſsimo videlicet Diuinæ Benignitatis permiſſu, quo Gelaſij virtus, ac ſanctitas celſiſsimo in loco conſtituta (quoniam Chriſtiano Orbi illuſtrando, ad breue tempus deſtinata fuerat) perpetua ærumnarum ſerie, quaſi perenni ventorum impetu agitata, multò latius, nitidiusq; ſplendoris ſui iubar explicaret.

In Franciam proficiſcitur

ViennæCõciliũ habuit.

In Cluniacẽſi Monaſterio moritur.

S. CA-

SANCTVS CAROLOMANNVS

Caroli Martelli natu maximus, Pipini frater, Caroli Magni Patruus, è Rege Monachus Casinas.

AT verò Carolomannum multiplicis Regni contemptu religioſam nuditatem mercatum, quis tandem vel ſatis admiretur, vel prò dignitate commendet? Iam inde à pueritia tacito naturæ inſtinctu, & domeſticæ virtutis exemplo militiam expetijt; tum firmiore ætate progreſſus in aciem, inſigni armorum vſu, ac prudentiæ laude præcellens, inuicti Ducis officium, ac munus egregiè ſuſtinuit. A Patris obitu cum Aſtraſia illi, Traſrhenanæq; geſtes obueniſſent, & virtuti arridente fortuna, maiore deinceps Imperii, ac nominis ſpe, haud quaquam dubia niteretur: eo ipſo tempore, à præcipiti Regiæ poteſtatis faſtigio, in tutũ religioſæ humilitatis iter reuocatur. Ante autẽ quàm Regni titulos, atque inſignia deponeret, ſumptis armis Odilonem Baioariæ, Homoaldum Aquitaniæ Principes, inita defectione tumultuantes, cohibuit; & noua molientes Alemannos, & Saxones, vi, terroreque illato repreſsit. Id verò ea mente, vt ſi diſcordias inter, armorumque ſtrepitus, imperium abdicaret, ne ſecretioris vitæ conſilium naturæ timiditati obtendere videretur

Tàm latè patentem Principatum dimiſit, vt olim duodecim Regibus ſufficerit. Tritemius de Origne Frãcorum.

Sanctiſsimi Bonifacij Germaniæ Apoſtoli cõſilijs, & adhortationibus.

tur

tur, & ſeculi contemptus periculorum fuga credi poſſet. Ita cum labantem Francici Regni ſtatum conſilio pariter, ac bellica virtute firmaſſet; tum demum rebus ſecundiſsimis, integra ætate, ampliſsimo dominatu, multiſque victorijs pernobilis, è ſplendido deliciarum ſinu, ad arctiorem Crucis complexum, & ignominiam properans, ſecretò arrepta fuga, itineri ſe dedit; ac ſoractis latebras ingreſſus, leuiora ſecum certamina, & primas inijt cum inconſpicuo hoſte proluſiones. Verum quotidianos Francorum concurſus moleſte ferens (gregatim illuc è via Flaminia diuertentium) loco ceſsit. Indè igitur Romã adiens, ab Zacharia Pontifice, cucullo inſignitus ad Caſinas Cœnobium dirigitur, tutiorem videlicet ſolitudinem, & rigida monaſticæ diſciplinæ obſeruantia celeberrimam. Per iteratas preces, patefacto ſibi in monaſterium aditu, ita ſe gerere inſtituit, vt ſeueriore legum cuſtodia cederet nemini, multos anteiret. Petronax ſodalitij moderator integer æquè, ac prudens, exploraturus Carolomanni patientiam, & æquanimitatem, recenti adhuc conuerſione, haurienda aqua, tergendis ollis, ac lancibus, ceteroque vltimi ſeruitij munere occupauerat. Quæ quidem fuit duriorem Chriſti militiam ſedulò profitenti, egregia in primis, maximeque opportuna nobilitandi tyrocinij occaſio; nam quandiu coquo operam dedit, eximia pietatis, & conſtantiæ ſignificatione luculenter oſtendit, germanam ſeculi nobilitatem, infimis Clauſtri functionibus non ſordeſcere, ſed illuſtrari, & exhibitam in religioſo famulatu, vel oſcuriſsimis hominibus obedientiam, clariſsimis Regum imperiis, ac poteſtati præcellere. Nunquam antea tanta vſus erat

con-

In Soracti Montis latebras ſe abdit

Ab Zacharia Pontifice Monaſtico habitu donatur.

Inter Caſinates admittitur.

Humilibus exercitijs eius virtus probatur.

contentione, hoſtibus acie profligandis; quantam ſibi ipſi vim intulit, domeſtica Coqui acerbitate perferenda. Nam ad labores, & ſeruilia opera, vt ſtudii, atque alacritatis afferret plurimum; ſocij tamen voluntatem (hominis inſigniter moroſi) per quam rarò aſſequebatur, in iracundiam ſæpiſsimè incurrebat: Diuinæ nimirum Prouidentiæ permiſſu, quæ per eam occaſionem ſerui ſui conſtantiam prodere, & illuſtriore corona munerari decreuerat; ad quam elaborandam præceps adminiſtri furor, contumeliæ, ac verbera mirum in modum contulerunt; is enim aſperitatis vſque eò proceſſerat, vt mitiſsimi ſodalis offenſiculas grauioribus paſsim conuicijs inſectaretur, & per ſummam audaciam ſemel, iterum, ac tertiò colaphis etiam vindicarit, nullum interim perturbatioris animi ſignum præſeferente Dei famulo, & prò dira imprecatione alapas infligenti (cui de nomine ignotus erat) hoc tantum reſpondente, PARCAT TIBI DEVS, & CAROLOMANNVS. Interim abiectiſsimis muneribus promptè, atque hilariter exercendis, abſoluto tyrocinio, Abbas, religionis candidatum, Monachorum Collegio adſcipſit: quo facto eidem imperat (dum aliò per obedientiam euocetur) pauculas oues in rem Cœnobij curet, videatq; diligenter, ne ipſius deſidia aliquid detrimenti capiant, neuè numero imminuantur; ſi præ virtutis, ac dotum inopia grauioribus muneribus ſuſtinendis ſodalitio vſui eſſe non poteſt; at in leuiſsimo nauiter ſe gerens det operam, ne vſquequaq; ſit oneri. Itaq; Carolomãnus chlamyde in attritã lacernã, ſceptro in pedũ cõmutatis, & ex Rege factus Opilio, quotidie mane gregẽ educebat ad paſcua

Quam patiẽter Coqui acerbitatem ac verbera prætulerint,

vesperi reducebat ad caulas. In apertam solitudinem, vbi deuentum erat, ouibus virentes herbas, horrentesq; dumos attondentibus: religiosus Pastor alto illo silentio, & rerum pacatissima quiete, meditationi fauentibus; oculos erigebat in Cælum, & psalmorum modulationi, diuinarum rerum commentationem interserens, animum supernis delicijs saginabat. Porrò autem quamuis ouium curationem obiret solus, & quæ procul ab arbitris agebat, nemini cuiquam perspecta essent, ac explorata; Deo tamen cordi fuit, solidæ eius virtutis testatissima quædam indicia proferre in lucem. Inuigilabat aliquando de more ad gregis custodiam in remotis locis; cum ecce tibi è latebris erumpentes Sicarij, pecudes adoriuntur, & abigere occipiunt. Hìc mitissimus Pastor perditorum furori, atque audaciæ obuiam factus: ad oues, inquit, quod attinet, persuasissimum mihi est, nullam me quidem permittente, ablatum iri: in me verò, si quam vobis facultatem concesserit Deus, quominus arbitratu vestro exerceatis, non recuso. Quæ cum diceret inermis licet, ac pannosus contrà facinorosos, orationis tamen ardore, ac maiestate vultus perfecit; vt laciniata veste, qua tegebatur, contenti, ab ouium cæde, ac rapina tēperarent. Mox vbi domū reuersus, in Abbatis cōspectū se dedit, rei narrationem, ità vt erat, solo femoraliū amictu præcinctus, sūmo cū pudore, ac verecūdia exequitur. Præses quāuis altissimā regij pectoris humilitatem tacitus demiraretur: nihilominus in præsens durioribus verbis increpitū, ad cōsueti muneris procurationē diligētius obeundā remittit. Huic religiosæ moderationis præclaro sanè documento par illud fuit, atq; haud scio, an etiā illu-

Inermis armatorum furorē repressit.

illuſtrius,quo eiuſdem inſignis ſui victoria, non ita multò poſt mirabiliter enituit. Carolomanno è paſcuis ouile repetenti fortè animaduerſum eſt, claudicantem ouiculam ægrius adrepere ad gregem; cuius imbecillitati, cum grauius adeò damnum metueret è via, ſiquidem accelerare cogeretur; ſin lento gradu ſubſequi pergeret, ne moræ,atq; impedimento ſibi eſſet ad reditum; ſtatuit pecude in humeros ſublata, quod reliquum erat itineris conficere. Ab hac verò pecude intereundum lotio vbertim perfuſus, eam fœditatem, ac ſordes, ita cum ſtomacho,& nauſea auerſatus non eſt, exquiſitis olim munditijs, & ſplendidi cultus elegantiæ aſſuetus: vt nec præſenti onere ſe leuarit,nec domi poſtea,vel leuiter cōqueſtus ſit. Quare Petronax ſpectatum iam ſatis, & abundè probatam hominis demiſsionem ratus, adeuntē ad ſe Carolomannum hilari vultu,& humanioribus verbis admittens, gratulatur profectum, ſuadetq; vt propoſiti tenax in religioſo ſtatu maiores progreſſus faciat; poſtremò veluti emeritis iam ſtipendijs militem,durioribus militiæ oneribus liberat, iubetq; è pecudum cuſtodia, ad vineæ culturam gradum facere. Nimirum hic honos eſt habitus, hæc requies conceſſa potentiſsimo Regi,diuturnis laboribus, & infimi muneris cura perfuncto. Scilicet aurea illa tempora decurrebant, cum Cœnobiorum Præſides Regulæ ſeruantiſsimi, Ordinis diſciplinam indiſcriminatim ab omnibus ſartam tectam exigebant; nec qualis quiſq; domi fuiſſet, ſed qualē inſtituti præcepta, & communis vitæ ratio poſtularet, præ oculis habebant, ne, ſi indulgentiores nobilioribus, ſeueriores obſcurioribus ſe præberent, arctior legum cuſtodia ſol-

Pecudem in humeros ſublatā ad Cœnobium defert.

Ad vineæ culturam gradū facit.

ueretur, ac paulatim peſſum iret. Dum igitur annis, ac ſanctitate prouectior Carolomannus excolenda vinea ætatem degeret, rectè factis, & obedientiæ præſertim exercitamentis ſpectabilem, moderatoris ſui voluntati obſequutus, in Franciam ſe retulit, vt Romani Pontificis animum (qui tum fortè in Gallia morabatur) Pipini fratris opera, Longobardorum Regi conciliaret. Legatione prudenter, & ex fide obita, cum res impeditior videretur, quàm vt breui explicari poſſet, ex aula in religioſam domum ſe contulit, rei exitum commodè præſtolaturus. Vbi lethali morbo correptus, intrà paucos dies exceſsit è vita. Pipinus ſacras exuuias aureo incluſas loculo Caſinum tranſmiſit, additis inſuper, quæ clariſsimi Regis munificentiam, & fraternam pietatem declararent, præclariſsimis opere, ac pretio muneribus; aurum ſcilicet, ac gemmas præteritæ nuditati rependente Deo, & ſummam omnium venerationem ſerui ſui virtutibus conciliante; vt quo in loco Regia ſublimitas infra omnes ſe depreſſerat, efferretur in cælum, & propoſita ob oculos abſolutæ virtutis imagine, Monachorum genus in omnem poſteritatem, vel erubeſcere ignauia cogeret, vel ad ſanctimoniam, his quaſi facibus inflammaret.

SAN-

SANCTVS RACHISIVS Longobardorum Rex,

Abdicato Regno, in Casinate Monte, Deo se consecrat; Coniuge, ac Filia in eandem Religionis sententiam traductis.

CVm nulla ferè præclari cuiusquam facinoris laus sit, quam Italorum gens vetere instituto præ ceteris nationibus ardentissimè non adamet, ac verò etiam felicissimè assequatur; tertio anno quàm Carolomannus Cœnobium inierat, Rachisium Longobardorum Regem, vna cum Thesia Coniuge, & Ratruda filia, cumulato pietatis exemplo, Casinum destinauit. E Foroiuliensi Ducatu, quem magna cũ laude administrarat, rei Longobardicæ præfectus, nihil religione in Deum, æquitate in subditos: benignitate in omnes, antiquius habuit. Sub ipsa Regni exordia pluribus Templis peramplæ possessiones dono datæ; fœdus cũ Romano Pontifice in viginti annos percussum: tũm procedente tempore sublata maleficiorum impunitate, iure omnibus æquabiliter dicundo, legibus superiorũ Regum, è re nata explicandis, corrigendis, supplendis; totius Italiæ quieti, atque otio insigniter consuluit. Et hæc quidem per quatuor annos. Quintus (qui Regni postremus fuit) si belli clades aduertas, parta prius decora nõnhil infecit; si vitæ melioris consilium, ac professionem, longè reddidit illustriora. Quæ verò causa mitissimi

E Foroiulienſi Duce Longobardorum Rex.

In Regni administratione, æquitas, ac Religio.

inge-

ingenij Principem, nulla (quod quidem constet) iniuria lacessitum, ad arma impulerit, annalium monumenta non produnt. Sunt, qui credant immoderata proferendi Regni cupiditate adactum, pacis artibus militiæ studia prætulisse; quo vitio ad Regni perniciem longobardicæ rei moderatores, pleriq; omnes fœdum in modum laborarunt. Vt vt est. Contracto de repente exercitu Rachisius in Pentapolim se intulit, terrore, ac cædibus omnia permiscens. Inde Romanam in ditionem progressus, Perusiam acri obsidione premere institit. Quo nuncio perculsus Zacharias spectatæ sanctitatis, ac prudentiæ Pontifex, vt belli incommoda, suo vnius incommodo facilius amoliretur, ad Rachisium in Castra se contulit, quem sanctissimi muneris dignitate, ac rationum momentis, vt mitiora consuleret facile persuasum, eò adduxit, vt incolumi regione, militem, soluta obsidione, Papiam reduceret. Postero anno cum Regis animũ cupido subijsset Romanũ Antistitem, & insigniores Vrbis Basilicas inuisendi, assumptis secum Thesia coniuge, & Ratruda filia: honesto in primis, ac frequenti Aulæ, ac Regni nobiliorum comitatu stipatus, iter Romam intendit. Vbi Zachariam Pontificem simul atque conspicatus est, augustissima oris specie, sacroq; habitu reuerendum: tacita religione perfusus, confestim (mirum dictu) Clericum profiteri voluit, & paulò post vehementiore etiam pietatis flamma incensus, regio cultu abdicato, Monasticum, ipsomet impertiente Zacharia, suscepit. Quibus peractis Romana Aula, ipso præsertim Pontifice, vniuersaque adeo Italia in summam admirationem traductis, & præ facti nouitate obstupescentibus, Casinum perrexit.

Armis Pentapolim vexat. Perusiam obsidet.

Zachariæ Pōtif. suasu obsidionem soluit.

Romam proficiscitur.

Ab Zacharia monasticis vestibus donatur.

xit. Rege inter Monachos cooptato, Thesia, Tatrudaq; itineris, ac propositi comites, proximè Montem exædificato Cœnobio, inibi religiosam vitam professæ sunt. Porrò cælestis instituti legibus arctè adeò se deuinxit, tùm viri, tùm fœminarum insignis pietas: vt par omnibus sāctitatis fama, cultusq; expleto mortalitatis cursu, obuenerit. Rachisius quidem Religione vix dum inita, agellū poposcerat vitibus sua manu conserendum: quo facilè impetrato, reliquum vitæ spatium in eius cultu exegit. Subigenda tellure, curandaq; vinea, dum nullum tempus laboris vacum sibi daret, eam animi quietem, ac solatium perpetuò sensit, quæ delitijs olim, ac voluptatibus circunfluens, ne per interualla quidem degustauerat; simulque ligonis, ac sarculi vsu, illustrius nomen, certioremq; gloriam adeptus est, quàm regalibus armis, tractandoque sceptro compararat. Nam erit fortasse qui regnum adblandientis fortunæ munus, vel studiosi populi concessionem, quàm debitum Rachisij virtutibus honorem esse malit, & partas bello victorias, partim militum audaciæ, partim hostium imbecillitati adscribat; Verum è sublimi regiæ fortunæ solio, religiosæ frugalitati obuiam itum, & intrà angustæ vineæ cancellos, immensam animi cupiditatem coercuisse, quæ latè patentis Regni limites egressa, in omnes amplificandæ ditionis occasiones inuigilarat; id verò est huiusmodi: vt in eo omnes vnam Rachisij pietatem perspicuè dignoscant, animi moderationem percelebrent, & regij facinoris præstantiam admirentur.

Apud Casinū D. Benedicti institutum complectitur, vnà cum coniuge, & filia.

Vineam serit & curat.

ALBE-

ALBERICVS MONACHVS CASINAS, & Diaconus Cardinalis,

Berengarium de auguſtiſsimo Euchariſtiæ Sacramento detrahentem, obmuteſcere coegit.

COenobium Caſinas, iam inde à primo ſui exordio, celebris virtutum ac ſapientiæ Academia; cùm aliàs ſemper, tùm verò Deſiderio Abbate, virorum probitate, ac doctrina clariſsimorum inſigni multitudine abundauit. Nam quo tempore Conſtantino, portentoſa eruditione inclyto gloriabatur, multos præterea educabat, varietate doctrinæ, ſacriſque lucubrationibus percelebres. In his Amatum, & Alphanum præcipuè numerant editis commentationum voluminibus, & adepta poſtmodum Præſulatus dignitate conſpicuos. Verum nullius, quàm Alberici nomen, ac literæ ſæpius apud hiſtoricos, honeſtiuſuè prædicantur; cuius nimirum præcellentis ingenij, & exactæ literaturæ præſtantia, Romæ triſti, ac luctuoſo Chriſtianæ Reipublicæ tempore ſpectata eſt, & inſigniter collaudata. Cum enim Berengarius Andegauenſis Eccleſiæ Diaconus linguam, & calamum, in Sacroſancta Euchariſtiæ myſteria impiè, dementerq; exacuiſſet, & ſæpè admonitus deſipere tamen, ac delirare pergeret; Nicolaus ſecundus ad opprimendam enaſcentis morbi perniciem, pro Pontificio munere conuerſis curis, Romæ ſa-

crorum Antiſtitum coacta manu, Berengarium quoq; ad dicendã cauſam eodẽ aduocauit. Neq; verò ille (qui eſt hæreticorum impudens, & perfricta frons) pro cetera ſua audacia, grauiſsimorũ Patrũ ora aſpicere, aut os ſuũ Romanæ celebritati oſtentare dubitauit. Quin vt erat in dicendo copioſus, ac promptus, ità erroris ſui impietatẽ palàm tuebatur, ac propugnabat; vt orationis caliditate, veluti præſtigijs quibusdam; Auditoribus imponens, venerandi conſeſſus Præſules in ſummas anguſtias adduxerit. In hoc rerum articulo conſtitutus Pontifex, cum animo ſanè grauius, vehementiuſq; angeretur, Albericũ Caſinatem Cœnobitam, cuius ſingularis ſapientiæ celebrem famã perceperat, Romã ſubitò accerſiuit: Eò cum veniſſet Albericus, detecta Berengarij arte, ac dolis, ad eius obiecta, rationesq; diluendas, quò ſe melius cõpararet, octidui ſolitudinem, ac ſeceſſum poſtulauit. Tũ autẽ perexigui temporis egregia lucubratione inſtructus, cũ audaciſsimo Religionis hoſte congreditur, quem ita verſat in omne latus, ità vrget, ac premit, vt poſt longam dimicationem direpta pugna: non modo nefarij dogmatis impietatem ſtrauiſſe, verũ ipſimet etiam aduerſario linguà præcidiſſe videretur. Vſq; adeo Berengarius ex ſacris literis, probatiſsimisq; Eccleſiæ Doctoribus appoſitè, ſubtiliterq; diſputanti Alberico, quid prò ſe reſponderet, non habuit. Video eſſe nonnullos, qui hunc profligatæ Berengarij hereſeos trimphum, Lanfranco Monaſterij Cadomenſis apud Anglos Moderatori, cum Alberico cõmunẽ faciant, neq; ego cõtrà niti, ac repugnare, vel auſim, vel debeam; quippè deriuata præclariſsimi operis in Lanfrancũ parte, nihilò tamen minorẽ cumulatæ virtutis

Comparat ſe ad Berengarium confutandum.

Eundem cõfutat.

fructum Albericus ipſe perceperit. Cũ enim ambo in D. Benedicti Sanctiſsimũ Ordinẽ adſcripti, eaſdẽ leges,atq; inſtituta caſtiſsimè profiterentur, & longè arctiori charitatis nodo, quàm germani fratres inter ſe colligati, ijſdem ſtudijs, ac moribus, eodemque Religionis ſpiritu viuerent: quis non videat, communicata inter ipſos decora,ornamentaq; gloriæ amplificari,potius quàm decreſcere,eoque vberiorem eſſe noſtræ ſodalitatis laudem, quo plures habuiſſe conſtiterit eximiæ virtutis, ac doctrinæ alumnos. Illud igitur indubitatum maneat, ac prò certò ſtatuatur (quod apud omnes in cõfeſſo eſt) Albericum Caſinatem Cœnobitam ſiuè per ſe ſolum, ſiuè Lanfranci virtute in ſocietatem egregij facinoris adſcita, de Berengario celebrem victoriam retuliſſe, non minus laboranti Eccleſiæ ſalutarem, congregatiſque Romæ publico in conſeſsu Patribus iucundam, quam Caſinati Collegio, totique adeò familiæ noſtræ memorabilem, ac prædicandam.

PAV-

PAVLVS DIACONVS

Ecclesiæ Aquileiensis, genere Longobardus, Desiderio Regi à Secretis, tùm relicto sæculo Monachus Casinas.

IAm graues sunt, tamq; in oculis quotidiani aulicorum casus: vt quilibet illud vitæ institutum, prudenter alieno malo declinare, quàm periculo suo experiri mallet: nisi metu potentior ambitio, quorum animos semel imbuit, mentis quoque aciem offusis tenebris impediret. In eorum igitur numerum, ac societatem, qui arctissimæ seruitutis speciosas compedes vltrò induunt, Paulum quoque iam inde ab adolescentia, par honorum spes, & cupiditas coniecit. Principio Desiderij Longobardorum Regis aulam ingressus, liberalium artium insigni commendatione, in intimam eius familiaritatem irrepsit; eo successu, vt perhonorificum regia gesta literis cõsignandi munus, & Aquileiensis Ecclesiæ Diaconatum, herilis beneuolentiæ præmia retulerit. Hinc Paulo, Diaconi cognomen, adepta dignitate inditum, perpetuò adhæsit. Mox inclinante Desiderij fortuna, & quotidie in deterius prolabente, Paulus in eodem fidei, & obseruantiæ vestigio, erga Principem, de se optimè meritum, constantissimè perseuerauit: nam Italici Regni dominatu, ac libertate à Carolo Magno exutum, libenti, ac prompto animo captiuum in Gallias est prosequutus. Quin etiam (quod

Renunciatur Regis historicus, & Diaconus Aquileiensis.

Desiderium in Gallias prosequitur.

magis mirere) politioris doctrinæ studijs, & ingenij dexteritate conciliato sibi Caroli fauore, ac gratia, nunquam tamen in animum induxit, conclamatis Desiderij rebus amplissimas Galli opes, & efflorescentem gloriam anteferre. Tametsi fortuna, instituti sui non immemor (quæ aulicorū maximam partem in syrtes, ac scopulos, tū maximè impellit, cum prospero adspirans flatu ad expetitos honores, & summa votorum promouere se simulat) Paulo ad honestissimos gradus, & insignem duorum Regum beneuolentiā diutius velificata: eundem subito reflatu destituens, cum manifesto existimationis, ac vitæ discrimine ab vtriusque Regis aspectu, & consuetudine inhumaniter diuellit; nam inuidorum fraude, & calumnia, maiestatis eo nomine postulatus, quòd Desiderium asserendi in libertatem studio, necem per insidias Carolo molitus esset, Iudicum sententia exilio multatus in Diomedis insulam deportatur (vtiq; ne grauius in eum animaduerterent ipsomet Carolo prohibente) qua in latebra cum aliquot annos vitam in mœrore, atq; ærumnis traduxisset, demum Custodis sui ope, ac beneficio elapsus, Salernum ex fuga se contulit. Hic apud Arichim, Desiderij generum, & Adelbergam filiam, Salerni humanissimos Principes, summis honoribus cultus biennium commoratur; quo ipso tempore fortunæ inconstantiam, fallaces mortalium spes, irritos vitæ superioris conatus, ac labores, adita pericula, toleratas ærumnas, & (quod caput est) præsens æternæ salutis discrimen, & ancipitē aleam attentè, ac seriò contemplatus, prudenter constituit, multam salutem aulæ simul, ac seculo dicere; id autem quo expeditius, securiusque succederet (defuncto com-

Vita, & existimatione periclitatur.

Exul in Diomedis insulā deportatur.

Fuga lapsus Salernum venit.

commodum Arichi) Casinas Cœnobium celebri sanctitatis fama notissimum petiit: vbi cucullum induens matura iam ætate, longoque rerum vsu, ac peritia grauis, omnes curas, cogitationesq; eo conuertit, vt Claustri disciplinam, & Patrum decreta studiosè, diligenterq; obseruans, re, ac factis sanctissimi instituti alumnum se præberet. Simul autem Carolus recens Pauli consilium, & susceptæ vitæ ratione cognouit, de salute charissimi capitis mirificè lætatus, teneri non potuit, quin eidem metro exaratis literis arreptæ disciplinæ, locique, sanctitatem, atq; otium gratularetur. Quarum mihi literarum partem hoc loco inserere visum est, vt clarissimi Imperatoris in literatos homines eximia facilitas, & de Casinatis Congregationis sanctitate præclara existimatio, euidentius internoscatur. Est autem huiusmodi.

Apud Casinũ fit Monachus

Caroli Magni ad Paulũ versibus exaratæ literæ.

Hinc celer egrediens, celeri mea carta volatu
Per syluas, & Colles, Valles quoque perpete cursu,
Alma Deo chari Benedicti tecta require;
Est nam certa quies fessis venientibus illuc.
Hic olus hospitibus, piscis, hic panis abundat,
Pax pia, mens humilis, pulchra, & concordia fratrum.
Laus, amor, & cultus Christi simul omnibus horis.
Dic Patri, & socijs cunctis, saluete, valete.
Colla mei Pauli gaudendo amplecte benignè,
Dicito multoties salue Pater optime, saluè.

Si cuiuspiam delicatioris palatum insuauior stylus, & vulgaris carminis humilitas offenderit, præter quàm quòd rudioris seculi verius, quàm nobilissimi Poetæ id vitium fuit: licèt è Caroli moribus tantum suauitatis, & elegantiæ desumere, quantum ad omnes omnium poetarum versus condiendos abundè sufficiat: nec iure quisquam

quam eius orationis humilitatem reprehenderit, quam Regiæ Maiestatis singularis humanitas vsque adeo attollit, & cõmendat. Ceterum Paulus acceptis à Carolo literis & suo, & fratrum nomine respondens, pro effusa in ipsos regiæ voluntatis significatione grates, quàm diligentissimè persoluit. Neque hic salutandi inter ipsos, ac literarum finis; sed suauissimæ in posterũ amicitiæ, sermonisque per epistolas frequens cõmunicatio intercessit. Verum enimuerò quoniã Paulus ingenium, ac literas ad aliorũ vtilitatẽ, ac fructũ accõmodauit, Longobardorũ historiæ (quibus suæ gẽtis res gestas exequutus est) in manibus sunt, doctiorũ vsu, ac iudicio insigniter cõmendatæ. Appendix item ad Eutropium, duobus duobus libris contenta (quam Adelbergæ rogatu elucubrarat) & legentibus conducit, & scriptoris eruditionẽ abundè testatur. Et hæc qudem in seculo, & soluta oratione; nam ab Religionis ingressu, cũ multam pro vitæ instituto cum sacris Musis rationem habuisset, earũ afflatus spiritu, Diuorum aliquot egregia facinora, & laudes luculentis versibus celebrauit. Quo in genere, carmen in D. Ioannẽ Baptistã Tutelarem suũ, maximè commendatur: cuius pietate, ac numeris Romana Ecclesia delectata, anniuersarijs Sãctissimi Præcursoris celebritatibus toto Orbi Christiano recitandũ proposuit, estq; inter sacratos Hymnos elegantia, & venustate, facilè princeps. Aliæ præterea eiusdem Pauli scriptiones recensentur sanè multæ, quarum bona pars temporũ iniurias experta interijt, reliquæ nec dũ typis, ac prælo subiectæ, Casinatem Bibliothecã exornant. Deniq; ille idẽ Paulus, qui anteà in seculo egregia licet eruditione insignis, & apud

Sæpè alter alterum per literas salutant.

Longobardorum historiæ à Paulo conscriptæ.

Eutropii appendix.

Hymnus in D. Io. Baptis.

Alia insuper metro scripsit, quæ in Casinate Bibliotheca asseruantur.

cla-

clariſsimos Reges apprimè gratioſus,aduerſæ tamē fortunæ impetu,& aulicorum inſidijs iactatus ab aula in exilium eiectus fuerat, cum deindè ſalubriori conſilio procul à negotijs, & tumultibus Dei ſeruitutem aliquot annos in Clauſtro, maxima cum animi tranquillitate, ac fructu ſeruiſſet; vitæ curriculum, nedum placidè,ac laudabiliter, ſed illuſtri etiam virtutis, ac ſanctitatis opinione apud Caſinum terminauit.

SANCTVS BERARDVS.

Monachus Caſinas.

Aprutinorum Eccleſiam ſingulari integritate gubernauit.

QVod olim Plato in partem felicitatis prudenter numerabat, rectè ſapere, felices, ac beatos prædicare ſolitus, quibus in vltima etiam ſenectute illud contigiſſet; hoc ipſum Berardo à prima ætate diuinitus conceſſum in omni vita perpetuum fuit,ac ſtabile. Verum Chriſtiana religione, ac ſapientia imbuti homines, Berardi felicitatem non inde potiſsimum metiuntur, quòd optimè ſenſerit, ſed quòd ea ipſa, quæ Deo authore,ac magiſtro maturè didicerat, opere, ac vita complexus ſit, nullamque ætatis partem perfectæ virtutis actionibus, officijsq; expertem traduxerit. Illuſtri Comitum Pallæ aureæ familia in Samnitibus ortus,ab egregia animi indole multò etiā illuſtrior,

ludi-

ludicris puerorum ſtudiis ſubductum infantiæ tempus, ſeriò pietatis cultui ſepoſuit. Inde vnà cum annis virtutum quoq; adoleſcente progreſſu Cœnobium Sancti Saluatoris paterno in Comitatu ſitum, multis ijſdẽq; pinguibus latifundijs ditauit. Mox occultis incitamentis ad altiorem vitæ ſtatũ impellenti ſe Deo, viamq; ad Religionem præmonſtranti, promptiſsimo animo eſt obſequutus. Hinc Caſinum adiens, conſtrictã religioſa obedientia ſeruitutem, ab omni caducarum rerum cupiditate ſolutus, ac liber, exhibuit. Ac deinceps propoſiti ſui non immemor, omnes proficiendì anſas (vndecunque ſe offerrent) auidiſsimè occupabat. Inter Commilitones vt alium alia virtute maximè inſignem cõpererat, ità ſtudioſiſsimè æmulari: moderatoribus ſuis, quæcunq; præciperent, maiora, minorauè, non ſecus, ac iubenti Chriſto, mira alacritate parere: de ſe porrò quàm abiectiſsimè ſentire, & loqui; & quò erat ſpiritualibus bonis inſtructior, hòc ſe egentiorem, magisq; deſtitutum arbitrari. Ex quo animi ſenſu, atq; inductione, ſanè religioſiſsima, incredibile eſt, quãtũ ad cæleſtes opes, vel tuẽdas vel augẽdas præſidij acquireret. Hac euntẽ via, magnis itineribus, curſuq; perfacili, ad maximarũ virtutũ metã, diuinæ bonitatis impulſus perduxit. Aetate iam, ac religione maturior, annuente Caſinate Præfecto, ad Sancti Ioannis in Venere ſodalitium cõmigrauit, exactiſsimo Monaſticæ diſciplinæ cultu per ea tempora inſigne. Vbi tametſi religioſæ ſolitudinis amantiſsimus, & publici quam qui maximè fugitans, vitam degeret, ab ſecularium conſuetudine remotiſsimã; illuſtri tamen virtutis ſplendore, ac fama proditus, apud exteras nationes, ne dũ apud Oppi-

nos

Cœnobium in Samnitib. ditat.

Fit monach. in Caſinate Monte.

Proficiendi ardor.

Ad S. Ioann. in Venere ſe transfert.

danos, & accolas, ſummo in honore eſt habitus. Hinc Aprutino Antiſtite ex humanis ſublato, primores Ciuiũ æque, ac vulgares, pari conſenſu Eccleſiam illam Berardo, tradere, ac demandare conſtituunt; ac, vt omnis tergiuerſationi, ac fugæ aditus occluderetur, Romani Pontificis decreto ipſorum electione ſancita, Berardum nolentem, gementemqne è Cœnobij humilitate, ad illud dignitatis culmen, ſacraſque infulſas abripiunt. Porrò demandatæ ſibi prouinciæ præfecturam ſtrenuè adeò moderatus eſt, vt nulli dubium eſſet, quin latendi ſtudio, parendique cupiditate, non virtutis, ac prudentiæ inopia id muneris repugnanter ſuſcepiſſet. Quarè vbi Paſtorem animarum, ac Ducem conſtitutum ſe à Deo reputans, ad onus laborioſiſsimum, vitamque ſuperiore multò perfectiorem vocatum, non ad animi remiſsionem, ac delicias intellexit; tùm verò omnes ingenij, atq; induſtriæ neruos in procuranda ſui gregis ſalute, & cõmodis intendit. Ac quoniam Rectoris innocentia, atq; integritas continendis in officio ſubditis, reuocandiſuè ad ſobrietatem, ac temperantiam conducit plurimum; eximiæ ſanctitatis opinionem (qua priuatæ vitæ ſanctitate Aprutinorum animos imbuerat) clarioribus virtututum exemplis maiorem in modum ſtabiliuit. Ergò animi, ac morum candore ſingulari, eximia pietate, charitate ardentiſsima præditus, omnes ſui muneris partes, ac numeros inſigniter expleuit. Calamitoſos omnes, atque afflictos, egenteſque (quos filiorum loco paterna beneuolentia complectabatur) humanitate, conſilio, liberalitate perpetuo erexit, ac fouit. Hæc inter Monaſticæ diſciplinæ etiam in Epiſcopatu retinentiſsimus,

Creatur Aprutinorũ Epiſcopus.

Quo pacto in Epiſcopatu ſe geſſerit.

mus,accurati Cœnobitæ rigorem cum perfecti Antiſtitis ſolicitudine, ac vigilantia ad mortem vſque indefeſſo ſtudio copulauit: re ipſa teſtatus, quanti demum eam viuendi formulam æſtimaret, quaque diligentia in Monaſterio antea coluiſſet, cuius exercitationem,vel inter aſsiduas grauisſimi muneris occupationes nunquam intermiſit; quò grauius, ac turpius delinquere in religioſis ſeptis appareat,qui ſuſcepti inſtituti leges,nullius præterea obligationis onere impediti, remiſsè, oſcitanterq; cuſtodiunt; vel (quod adhuc deflendum magis) tædio, ac ſatietate ſuæ conditionis affecti, vt immunes, ac ſui iuris, nullo monitore, ac præſide licentius viuant, honeſtè in ſpeciem elabendi è Clauſtro aditus, ac rimulas omnes intentisſimè obſeruant, & quacunque data porta, ad ſeculi mores, ac libertatem relabuntur.

Monaſticæ diſciplinæ in Epiſcop. Retinenſis ſimus.

CON-

CONSTANTINVS AFER,

Monachus Casinas.

Componendis ad virtutem moribus, librisq; conscribendis sedulò operam nauauit.

INsitam homini à natura discendi cupiditatem, nullis coerceri finibus, nulla rerum cognitione (quantumuis exquisita) sedari posse, Constantinus, inter omnes suæ ætatis longè doctissimus, diuturno vsu, atque experientia intellexit. Carthagine in Patria philosophiæ studijs egregiè imbutus, cum exterorum gentium mores, ac disciplinas cognoscere percuperet, Platonem, aliosq; Philosophos imitatus longissimas peregrinationes suscepit. Ac primum Babylonem veniens, tandiù illic substitit, quoad ab ipsis grammatices rudimentis facto initio, cetera Caldeorum, Arabum, Persarum, ac Saracenorum facultates omnes comprehenderet. Tum ad Indos redintegrato discendi ardore profectus, in illorum etiam artes, ac studia pari alacritate incubuit. Mox Indicis disciplinis, quàm opibus locupletior, in Aethiopiam contendit, non aliam itineris, laborumq; mercedem, quàm ingenij culturam, & abditatum rerũ cognitioné perquirens. Hic Aethiopicis disciplinis diù, feliciterq; nauata opera, decreuit adire Aegyptum, eiusq; gentis reconditas artes, & inuolutã compendiosis notis scribendi rationem inuestigare, ac

Discendi studio in remotissimas regiones peregrinatur.

perſcrutari. Nullis igitur periculis, nullo labore perterritus ad Aegyptios penetrans, quod animo deſtinauerat, pertinacis ſtudij contẽtione eſt aſſequutus. Ità demũ perceptis, omnium penè gentium linguis, ac diſciplinis, peregrinãdi modũ faciens, anno trigeſimonono, quàm diſceſſerat, Carthaginem regreditur. Verum conciues ſuos, quibus liberalium artium cumulatisſima laude abundãs, admirationi eſſe debuerat, & ſummè charus, ſtimulante inuidia (vti credere par eſt) infenſiſsimos hoſtes expertus eſt. Quo circa paratas ſibi à ſuis inſidias, ac necem declinans, conſcenſa naui ex Africa Salernum in Italiam traiecit. Porrò ex hac conciuium ſuorum maleuolentia, capitaliq; odio, Conſtantini ſalus, ac vera felicitas exordiũ traxit. Salerni ignotus inter ignotos cum degeret, in magna rerum egeſtate, atque inopia, à fratre Babylonij Regis, eodem cõmodum appulſo recognitus, cum admirandæ eruditionis honeſtisſima teſtificatione (tanquam eius ſeculi prodigiũ) Roberto Duci impensè cõmendatur. Sed enim Conſtantinus ab humanisſimo Principe oblatas honorum ſpes, & præſentẽ fortunæ cõmodioris illecebram ſuauisſimo Chriſti iugo, religioſæq; ſeruituti ſapienter poſthabuit. Quarè Deſiderium Caſinatis Collegij Moderatorem conueniens, ad ſublimioris ſapiẽtiæ profesſionem (vti enixè flagitauerat) peramanter admittitur. Eo in ſeceſſu, ex aliena voluntate, atq; arbitrio, vitæ ſuæ rationes temperans, ità degebat, vt ab quotidianis religioſi hominis functionibus, quod ſupererat otij, id omne Conſtantinus ſcriptioni, ac ſtylo impenderet. Quoniam verò medendi facultatem, diligentius in ſeculo tractauerat, ad hanc eandem diſciplinã ingenio, ac lite-

Cartaginem reuertitur ann. 39. poſt quam inde diſceſſerat.

ſuorũ ciuiũ inſidias declinans in Italiam traiicit.

à fratre Babilonij Regis agnitus, ac cõmẽdatos ſalerni Duci.

Fit Monach. Caſinas.

S. ADALBERTVS
Monachus Casinas

Pragensis Episcopus, Pannoniæ, Poloniæq; Apostolus Euangelij prædicationem illustri martyrio consignauit.

ADalbertus Libercæ Comitum in Boemia filius, & Pragensis Ecclesię Antistes, proprijs laudibus; exploratæque sanctitatis ornamentis abundans, nec à nobilitate maiorũ, nec à sacra Præfecturâ magnopere commendari se velit: cum nobilem nasci, fortunę sit, neq; semper honorum insignia probatissimis virtute hominibus committantur. Adolescens cum nunquam Magdeburgensis Archiepiscopi à latere (ad quem à Patre deductus fuerat, discederet) eius institutione, ac monitis adeò profecit, vt abiecta fluxarum rerum cupiditate, monasticum institutum ætate prouectior susceperit. E Cœnobio postmodum ad Pragensem Cathedram euectus, maiore industria, quàm fructu solertis Episcopi munus, ac partes cumulatissimè exequitur. Boemos adeò cum à feritate, rapinis, impia Dæmonum religione frustra deterrere conatus esset, in odiũ, atq; offensionem multorum incurrit. Quamobrem pertæsus Boemicã pertinaciã in retinendo vetere Idolorum cultu, auitisq; erroribus, Romam demigrauit, vnde Pontificis Maximi permissu Casinum se transferens, monasticæ vitæ exercitationem de integro complexus est, tanta animi alacritate, ac modestia, vt qui totius sodalitij præstantissimos innocentia Patres aequabat, humilitatis tamen studio, & sui ipsius despicientia, religionis candidatus, ac planè tyro videretur. Tum aliquot post annis virtutibus longè conspe-

Creatur Pragensis Episcopus.

Romã, tum Casinum se transfert.

ctior quàm venerat, Casino Romam rediens, Leone Abbate, rursus expoliendum cælestis Philosophiæ præceptis, ac veluti recoquendum se tradidit. Quo Duce, ac magistro quantum ad pristinam sanctitatem adiunxerit, quadriennio elapso, declaratum est: nã impetrato à Romano Pontifice commeatu ad diuulgandum infidelibus Euangelium digressus, tentatis denuò Boemis an resipiscerent, sed irrito etiã tum conatu, ac labore, in Pannoniam peruenit. Vbi à Geisa Principe perhonorificè exceptus, eam gentẽ, in primisq; Stephanum (qui postea eiusdem Regni administratione, & sanctissimis moribus floruit) annuo labore, ad Christianã Religionem adiunxit. Inde ad Sarmatas pergens, Russis, Lituanis, Moschis, sed pręcipuè Polonis, eorumq; Regi Bolislao, eandẽ operam, quã Vngaris, eademq; exitus felicitate nauauit. Mox propagandæ fidei acriore semper flãma incalescens, Prussianos adijt, in quorum procuranda salute dum magna difficultatum, laborumq; tolerantia versatur, instigantibus plebẽ sacrificulis Idolorũ, ad stipitem alligatur, & crebro iaculorũ coniectu ab impijs tranfossus gloriosa morte occubuit. Cuius suprema vox gratijs Deo agẽdis audita est, pro accepto sacri martyrii beneficio: quo nimirum in vita nihil ardẽtius expetierat; vt omnibus exploratũ esse possit Adalbertum, cũ relicto Episcopatu ad religiosæ vitæ studia in Casinate primum, deinde in Romano Cœnobio se retulit, nõ laboris, ac periculi declinationẽ, sed longè grauiora discrimina, maioresq; difficultates animo cõcepisse; ad quæ magnanimo pectore adeunda, superandaq; sacris in claustris se pręmuniret, vbi pro diuina gloria, plurimorũq; salute profũdẽdi sanguinis ꝓpositũ antea suscepisset.

Ad Boemos redit, inde in Pãnoniã progressus, eam gentem, & in primis sãctũ Stephanum Regem Christo adiungit.

Sagittis confossus Martyr occũbit.

CON-

literis exornandã, Præsidis sui permissu se contulit. Neq; maiore animi alacritate susceptum est opus, quàm indefessi studij felicissimo euentu perfectũ. Quãobrẽ scriptorum numero, varietate, præstantia, inter celeberrimos medicæ artis Corypheos, haud sanè postremo loco numeratur. Denique studiorum, scribendiq; laboribus ad extremam senectutem perductis; religiosæ vitæ curriculũ, placida, faciliq; morte consumptus absoluit. Vt autẽ Cõstantinus ægra mortalium corpora ingenij sui lucubrationibus, sic vitæ exemplo imbecillos animos, veriq; ignorantia laborantes, maiorem in modum adiuuit; quippè terrarum orbe magna ex parte peragrato, cognitisque omnium ferè gentium idiomatibus, nulla ex omni bonarum artium numero non probe intellecta; dum talis, ac tantus vir, eo rerum vsu, ea ætate, ac sapientia præditus, ad religiosæ vitæ portum se transfert: planè omnibus testatum facit, humanæ mentis tranquillitatem, quæ nouis quotidiè regionibus adeundis, & inesplebili rerum cognitione, ac studio frustrà quæritur, in Monastico statu facillimè reperiri: nec cuiquã Christianæ philosophiæ præceptis imbuto sapientis nomen conuenire, qui non doctrinæ studium, ac literas ad supremi Numinis gloriam, suique ipsius salutem referre didicerit.

De re medica suis scriptis egregiè promeritus.

OLI-

OLIBANVS COMES,

Romualdi Sanctiſsimi Abbatis hortatu, ſpreto ſeculo in Caſinate Monte cucullum induit.

NIſi Olibanum Comitem præcipua nobilitate, magniſq; opibus apud Gallos clariſsimum Sacris Heroibus intexam, magnopere mihi verendũ eſt, ne illius populares iure ſe offenſos exiſtiment, ac mecum dolenter conquerantur. Quãquam mihi ſi maximè per omnes liceret, religioni tamen duxerim de Olibano ſiluiſſe; cuius generoſo in primis facinore, nobilium animi ad rerum deſpicientiam caducarum erigi poſſunt, ac vehementer confirmari. Erat in Olibani ditione D. Michaelis inſigne Cœnobium, quo cum Romualdus ridigioris inſtituti, ſpectatæque virtutis opinione percelebris aliquando diuertiſſet, Olibano totius antè actæ vitæ noxas, per ſacram confesſionem exponenti nauauit operã; tum hominẽ ſedulò hortatus eſt, vt, ſi rationibus ſuis rectè conſultum vellet, monaſticã diſciplinam (quæ illi placandi Numinis vnica ſpes, & æternæ ſalutis promerendæ remediũ ſupereſſet) primo quoque tẽpore profiteretur. Hac adeò ſeuera denunciatione perterritus Comes, ſtupenti, atque attonito ſimilis, quid ageret in rerum tàm difficili articulo conſtitutus, hærebat anceps. Durũ videbatur, ac longè laborio-

Olibanus Romualdo per ſacram confeſsionẽ ſe aperit.

ſius

ſius, quàm vt ab animi ſui virtute perimbecilla ſuperari poſſe confideret, Clauſtri functiones, atque onera in reliquam vitam ſubire: at altera ex parte ſanctisſimo viro in re omnium grauiſsima, vnde animæ ſalus, atq; æternitas penderet, tàm ſerio monenti, non obtemperare, hominis apparebat non improuidi ſolum, ſed extrema penè dementia laboranti. Itaq; ſumpto ad deliberandum ſpatio, rem totam ad Epiſcopos, & Abbates, quos ea gratia conuocauerat, defert: enixè obteſtatus, vti Romualdi ſententiam accuratè, diligenterq; excutiant, tum verò qnid ſibi opus facto arbitrētur, fidenter, ac liberè pronuncient. Re in conſultationem adducta, inſpectaq; diligentisſimè, vniuerſi Antiſtites ab Romualdi ſenſu nec latum vnguem diſceſſere. Quare Olibanum commonefaciunt, quæ de Religione ineũda venerabilis Pater ſuaſiſſet, eadem ſibi omnibus non modo ad ſalutem comparandam oportuna, ſed videri etiam planè neceſſaria: quin ſeipſos antea illud idem ſenſiſſe, quamuis timore, ac verecundia impediti, rem apud ſe in occulto habuiſſent. Ita Magnatũ pleriq; omnes non aliundè grauius ſempiterna felicitate periclitantur, quàm quòd ipſis deliquentitibus licet impunè adulari ad exitium; neceſſaria ingerere monita ad ſalutem capitale eſt, vel certe periculi, atq; aleæ pleniſsimum. Iam verò ſacrorum Antiſtitum ſententijs cũ Romualdi oraculo planè conſentientibus, Comes adhibita fide, ſeculo renunciare conſtituerat. Ceterũ ne quid ſibi olim moleſtiæ, tricarumq; à ſuis creari poſſet, domeſticis rebus expediendis, componendiſq; non nihil temporis, ac diligentiæ impendit. Tum omnibus ex animi ſententia perfectis in ampliſsimi Principatus poſſeſſio-

Religioſa vita Olibano vnica ſalutis ſpes proponitur.

Antiſtites cũ Romualdi ſẽtentia conueniunt.

ſionem adſcito filio, ipſe quindecim ſarcinaria iumenta meliore theſauri ſui parte onuſta ſecum trahens, iter Caſinum verſus intendit. Plures ſummæ nobilitatis amici Olibanum deſcedentem ſequuti ſunt, quorum ille humanitatē, atq; officiū ità admiſit, vt nullā conſilij ſui partem cuiquam illorum impertiret. Quãobrem vbi Caſinū attigere, omnibus, qui ſeſe dederant gratijs officioſisſimè perſolutis, diſcedendi poteſtatem facit, diſertè profeſſus, ſe quoad viueret, eò in ſeceſſu, vbi Religioſum inſtitutū amplecti decreuerat, conſtantisſimè permanſurum: Abeuntibus ſocijs, de repentino inſperatæ deliberationis euentu admiratione defixis, Olibanus rem Cœnobij pretioſa ſupellectile, ſodalium numerū ſeipſo in cōmunem diſciplinam tradito, cumulauit. Caſini deinde ad extremū vſq; ſpiritum in ſuſcepto ordine perſeuerans, ea ſanctitate, ijſq; virtutum meritis enituit, quæ tam inſignis, ac generoſa animi deliberatio penè indubitanter ſpopōderant. Certè quo pauciora ex hiſtorijs ſuppetunt, quotidieq; rarius conſpiciuntur. Principum virorum exēpla, qui ætate, ac viribus integri vltrò diuitiarum cōmodis, imperandique ſuauitate ſe abdicent, hoc Olibani virtus præſtantior, admirabiliorque videri debet, qui Religionis ingreſſum (rem ità arduam) iubenti Romualdo, relictis opibus, Principatu, ac filijs, perfectiſsimè audientem ſe præbuit.

Cū bona theſauri ſui parte Caſinum proficiſcitur

In Caſinate Monte fit Monachus.

LAVS DEO BEATAEQ; VIRGINI MARIAE.

ELENCHVS

ABBATVM SACRI CASINATIS MONASTERII.

Pe-

ELENCHVS ABBATVM

Finis Elench. Abb. Sac. Monaſt. Caſ.

IN-

INDEX
RERVM NOTABILIVM.

A

Ale-

pro

B

ad

de

ex

nule

pru-

La-

Pontius

Ger-

Terræ

INDEX.

T

V

FINIS.

Errata sic corrige.

pag.	verſ.		
2.	2	fæcundi	fœcundi
3.	7.	ſeptemtrione	ſeptentrione
4.	22.	& aſibi ſæpe Accademiæ	Academiæ
7.	16	deſuderant	deſudarant
12.	32.	Vncium	vnicum
34.	11.	cæptus	cœptus
49.	v.vlt.ad marg.anno 839		anno 837
75.	11.	Cœnobi	Cœnobio
86.	24.	nimirum	nimium
101.	20.	Amalphim	Melfiam
114.	8	ingentium	ingruentium
118.	3.	vndecim	duodecim
158.	11.	maficentia	magnificentia.
183.	12.	ad marg.an. 1604.	an. 1602.
213.	10.	ſupplicijs ſæua	ſupplicijs & ſæua.
220.	1.	quo in	quod in
241.	8.	inſulſas	inſulas

REGESTRVM

§. A B C D E F G H I K L M
N O P Q R S T V X Y Z.

Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Hh ij Ii Kk Ll

Omnes sunt Duerniones, præter §. qui est ternio, & Hh quæ sunt duplex folium cum dimidio.

NEAPOLI,

Ex Typographia Octauij Beltrani M. DC. XXX.

SVPERIORVM PERMISSV.